

Brussell, 27 ta' Marzu 2023
(OR. en)

7557/23

**Fajl Interistituzzjonali:
2021/0425(COD)**

ENER 134
ENV 265
CLIMA 145
IND 122
RECH 94
COMPET 231
ECOFIN 256
CODEC 408

NOTA

minn:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti (Parti 1)
lil:	Kunsill
Nru. dok. preċ.: 7160/23	
Nru dok. Cion:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Suġġett:	Proposta għal DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar ir-regoli komuni għas-swieq interni tal-gassijiet rinnovabbli u naturali u tal-idroġenu (riformulazzjoni) - Approċċ generali

Id-delegazzjonijiet isibu fl-anness is-seba' reviżjoni tal-proposta msemmija hawn fuq, bil-ħsieb li jintlaħaq Approċċ Ġenerali matul il-Kunsill TTE (Energija) fit-28 ta' Marzu 2023.

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

**dwar ir-regoli komuni għas-swieq interni tal-gassijiet rinnovabbli u naturali u tal-idroġenu
(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,, u b'mod partikolari l-Artikolu 194(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

¹ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

² ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

- (1) Id-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³ giet emendata b'mod sostanzjali diversi drabi⁴. Peress li għandhom isiru iżjed emendi, jenħtiegħ li dik id-Direttiva tigi riformulata fl-interess taċ-ċarezza.
- (2) Is-suq intern fil-qasam tal-gass naturali, li għie implimentat progressivament madwar l-Unjoni mill-1999 'il quddiem, għandu l-għan li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm liċ-ċittadini u anki lin-negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transfruntier, biex titjieb l-effiċjenza, jinkisbu prezzijiet kompetittivi u standards oghla ta' servizz, u biex dan jgħin fis-sigurtà tal-provvista u s-sostenibbiltà.
- (3) Id-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u d-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill taw kontribut sinifikanti biex jissawwar dan is-suq intern tal-gass naturali.

³ Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 94).

⁴ Ara l-Anness III, il-Parti A.

- (4) Bhala parti mill-Pakkett "Energija Nadifa għall-Ewropej kollha" li pproponiet il-Kummissjoni fit-30 ta' Novembru 2016, ir-Regolament (UE) 2019/943⁵ u d-Direttiva (UE) 2019/944⁶ xprunaw pass ieħor 'il quddiem fl-iżvilupp tas-suq intern tal-elettriku li jpoġġi liċ-ċittadini fil-qalba tiegħu, u għenu fl-oġġettivi tal-Unjoni li twettaq tranżizzjoni lejn sistema ta' enerġija nadifa u tnaqqas l-emissjonijiet tal-gassijiet serra. Is-suq intern tal-gass naturali jenħtieġ li jinbena fuq daww l-istess prinċipji u, b'mod partikolari, jiżgura livell ugwali ta' protezzjoni tal-konsumaturi.
- (5) L-Unjoni għandha l-għan li tnaqqas l-emissjonijiet tal-gassijiet serra. Għalhekk, adottat sett ta' inizjattivi biex tilhaq dak il-għan, fosthom l-istrategija għall-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija **(COM(2020))299 final** u l-istrategija għall-idroġenu **(COM/2020/301)** li ppubblikat il-Kummissjoni f'Lulju 2020 u li jistipulaw kif jenħtieġ li jiġu aġġornati s-swieq tal-enerġija, inkluż id-dekarbonizzazzjoni tas-swieq tal-gass, u r-Regolament (UE) 2018/1999 u r-Regolament (UE) 2021/1119. Din id-Direttiva jenħtieġ li tikkontribwixxi biex jintlaħqu dawn l-għanijiet, filwaqt li tiżgura s-sigurtà tal-provvista u suq intern tal-gassijiet li jiffunzjona tajjeb, inkluż tal-idroġenu.

⁵ Regolament (UE) 2019/943 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar is-suq intern tal-elettriku (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 54).

⁶ Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku u li temenda d-Direttiva 2012/27/UE (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 125).

- (5a) **Jenhtieg li din id-Direttiva titqies flimkien ma' strumenti ta' politika u legizlattivi ohra, b'mod partikolari daww proposti taht il-Patt Ekologiku Ewropew. Hafna minn dawn l-istrumenti ohra proposti, bhall-estensjoni tas-[Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, ir-Regolament dwar il-Kondiviżjoni tal-Isforzi, id-Direttiva dwar l-Energija Rinnovabbli, l-inizjattivi ReFuelEU u r-reviżjoni proposta tad-Direttiva dwar it-Tassazzjoni fuq l-Energija tal-Unjoni jfittxu li jincentivizzaw id-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija tal-Unjoni u jiżguraw li tibqa' fit-trajettorja lejn Unjoni Ewropea newtrali għall-klima sal-2050, kif mogħti b'mandat mil-Liġi Ewropea dwar il-Klima]. Madankollu, l-oġettiv ewlieni ta' din id-Direttiva mhuwiex li tincentiva t-tranzizzjoni iżda li tippermettiha u tiffaċilitaha billi tiżgura l-eżistenza kontinwa ta' swieq effiċjenti għall-gassijiet.**
- (6) Din id-Direttiva għandha l-għan li tiffaċilita l-penetrazzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju fis-sistema tal-enerġija, biex tkun tista' ssir il-bidla mill-gassijiet fossili, u biex dawn il-gassijiet godda jkunu jistgħu jaqdu rwol importanti fil-kisba tal-oġettivi klimatiċi tal-UE sal-2030 u tan-newtralità klimatika sal-2050. Id-Direttiva għandha l-għan ukoll li tistabbilixxi qafas regolatorju li jippermetti u jincentiva lill-parteciċipanti kollha fis-suq biex waqt li jkunu qed jippjanaw l-attivitajiet tagħhom iqisu r-rwol tranżizzjonali tal-gassijiet fossili halli jevitaw l-effetti ta' intrappolament u jiżguraw it-tneħħija gradwali u fil-ħin tal-gassijiet fossili, b'mod partikolari fis-setturi industrijali rilevanti kollha u għal skopijiet ta' tishin.

- (6a) Fit-trajettorja għall-Unjoni Ewropea biex tikseb in-newtralità klimatika sal-2050, l-iffrankar tal-enerġija u l-elettrifikazzjoni diretta huma mistennija li jipprezentaw l-aktar għażla ta' dekarbonizzazzjoni kosteffettiva u effiċjenti fl-użu tal-enerġija f'hafna każijiet. Madankollu, ser jibqa' għadd ta' applikazzjonijiet għall-użu aħhari fejn dan jista' ma jkunx fattibbli jew ikollu kostijiet oghla. F'każijiet bhal dawn, jista' jkun rilevanti li jintużaw gassijiet u fjuwils rinnovabbli jew b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju, inkluż il-bijometan u idroġenu rinnovabbli u b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju. L-inċentivi mahluqa mill-Pakkett tal-Patt Ekoloġiku Ewropew huma għalhekk mistennija li jirriżultaw f'bidla fundamentali fl-istruttura tad-domanda għall-enerġija b'mod ġenerali u dik għall-gassijiet b'mod partikolari. Pereżempju, fejn illum il-gass naturali jintuża hafna għal skopijiet ta' tishin tal-ispazju, din id-domanda hija mistennija li tiġi ssodisfata fil-biċċa l-kbira minn vetturi oħra tal-enerġija, bhal permezz ta' apparati elettriċi għat-tishin tal-ispazju, fil-futur. Il-każijiet futuri tal-użu għall-idroġenu huma mistennija jkunu primarjament f'setturi li huwa diffiċli li jiġu dekarbonizzati b'mod iehor. Dawn jinkludu għadd ta' proċessi industrijali, iżda wkoll modi ta' trasport bhat-trasport bit-triq b'vetturi tqal fuq distanzi twal, l-avjazzjoni u t-trasport marittimu. Peress li t-trajettorji preċiżi tad-dekarbonizzazzjoni, ir-rwol tal-vetturi tal-enerġija u l-każijiet tal-użu tagħhom ser jiddependu wkoll fuq il-punti tat-tluq, id-dotazzjonijiet u ċ-ċirkostanzi lokali, jenhtieg li dawn ma jiġux preskritti fid-dettall. Swieq effiċjenti ser jiżguraw li, minhabba d-dotazzjoni u ċ-ċirkostanzi lokali, il-konsumaturi inċentivati minn strumenti ta' politika oħra jinghataw is-setgħa li jagħzlu l-għażliet ta' dekarbonizzazzjoni l-aktar adatti għall-każ ta' użu partikolari tagħhom.

- (7) L-istrategija tal-UE għall-idroġenu tagħraf li, billi l-Istati Membri tal-UE għandhom potenzjal differenti fil-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli, suq tal-UE miftuħ u kompetittiv b'kummerċ transfruntier mingħajr xkiel jipprovdi benefiċċji importanti għall-kompetizzjoni, l-affordabbiltà u s-sigurtà tal-provvista. Barra minn hekk, din tenfasizza li t-tranżizzjoni lejn suq likwidu b'kummerċ tal-idroġenu bbażat fuq il-komoditajiet tiffaċilita d-dhul ta' produttori godda u tgħin għal integrazzjoni aktar profonda ma' vetturi oħra tal-enerġija. Din tippovdi sinjali ta' prezzijiet vijabbli biex isiru l-investimenti u jittiehdu deċiżjonijiet operattivi. Għaldaqstant, ir-regoli stabbiliti f'din id-Direttiva jenħtieġ li jheggu l-ftuħ ta' swieq tal-idroġenu, kummerċ tal-idroġenu bbażat fuq il-komoditajiet, u ċentri tal-kummerċ tal-fjuwil likwidu, filwaqt li l-Istati Membri jenħtieġ li jxejnu kull ostaklu żejjed f'dan ir-rigward. Filwaqt li jagħrfu d-differenzi inerenti, ir-regoli eżistenti li ppermettew operazzjonijiet kummerċjali effiċjenti u żviluppati għas-swieq u l-kummerċ tal-elettriku u tal-gass jenħtieġ li jsiru applikabbli għas-swieq tal-idroġenu tal-Unjoni sa fejn ikun xieraq u fi żmien xieraq.
- (8) F'konformità mal-Istrategija tal-UE għall-Idroġenu, l-idroġenu rinnovabbli mistenni jidhol fuq skala kbira mill-2030 'il quddiem għall-fini tad-dekarbonizzazzjoni ta' ċerti setturi, li jvarjaw mill-avjazzjoni u t-tbahħir għal setturi industrijali li diffiċli jiġu dekarbonizzati. Il-klijenti finali kollha konnessi mas-sistemi tal-idroġenu ser igawdu ċerti drittijiet bażiċi tal-konsumaturi applikabbli għall-klijenti finali konnessi mas-sistema tal-gass naturali bħalma hu d-dritt li jaqilbu l-fornitur u jkollhom informazzjoni eżatta dwar il-fatturazzjoni. Meta l-klijenti jkunu konnessi man-network tal-idroġenu, fosthom il-klijenti industrijali, dawn igawdu l-istess drittijiet ta' protezzjoni tal-konsumaturi applikabbli għall-klijenti tal-gass naturali. Madankollu, id-dispożizzjonijiet tal-konsumaturi mfassla biex iheggu l-partecipazzjoni tal-unitajiet domestiċi fis-suq, fosthom l-ghodod għat-tqabbil tal-prezzijiet, il-klijenti attivi u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini ma japplikawx għas-sistema tal-idroġenu.

- (9) Bi qbil mal-Istrateġija tal-UE għall-Idroġenu, il-prijorità għall-UE hi li tiżviluppa idroġenu rinnovabbli magħmul l-iżjed bl-enerġija mir-riħ u mix-xemx. L-idroġenu rinnovabbli hu l-aktar alternattiva kompatibbli mal-għan fit-tul tal-UE ta' newtralità klimatika u tniġġis zero, u l-aktar alternattiva koerenti ma' sistema tal-enerġija integrata. Iżda l-fjuwils b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju (LCFS) bħall-idroġenu b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju (LCH) jistgħu jaqdu rwol fit-tranzizzjoni tal-enerġija, b'mod partikolari fl-immedjat u fi żmien medju biex l-emissjonijiet tal-fjuwils eżistenti jitnaqqsu malajr, u jiġi appoġġat l-użu ta' fjuwils rinnovabbli bħall-idroġenu rinnovabbli. Biex tiġi appoġġata t-tranzizzjoni, jehtieg tiġi stabbilita mira ta' tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra, għall-idroġenu b'livell baxx tal-karbonju u għall-fjuwils sintetici gassużi. Din il-mira jenhtieg li ssir aktar stretta għall-idroġenu ġġenerat f'installazzjonijiet li jibdew joperaw fl-1 ta' Jannar 2031 jew wara, biex jitqiesu l-iżviluppi teknoloġici u jiġi stimulat aħjar il-progress dinamiku lejn it-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra mill-produzzjoni tal-idroġenu. L-istrateġija tal-UE għall-Integrazzjoni tas-Sistema tal-Enerġija enfasizzat il-htieġa li tintuża sistema ta' ċertifikazzjoni għall-UE kollha li tkopri wkoll il-fjuwils b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju halli l-Istati Membri jkunu jistgħu jqabbluhom ma' alternattivi oħra tad-dekarbonizzazzjoni u jikkunsidrawhom fit-taħlita tal-enerġija tagħhom bħala soluzzjoni vijabbli. Biex ikun żgurat li l-LCF ikollhom l-istess impatt ta' dekarbonizzazzjoni meta mqabbla ma' sorsi alternattivi tal-enerġija rinnovabbli, hu importanti li dawn jiġu ċertifikati billi jithaddem approċċ metodoloġiku simili bbażat fuq valutazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja tal-emissjonijiet totali tagħhom tal-gassijiet serra ("GHG"). B'hekk tkun tista' tiddaħħal sistema ta' ċertifikazzjoni komprensiva għall-UE kollha li tkopri t-taħlita tal-enerġija kollha tal-Unjoni. Meta jitqies li l-LCF u l-LCH mhumieq fjuwils rinnovabbli, it-terminoloġija u ċ-ċertifikazzjoni tagħhom ma setgħux jiddaħhlu fil-proposta għar-reviżjoni tad-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁷. Għalhekk, l-inkluzjoni tagħhom f'din id-Direttiva timla din il-lakuna.

⁷ Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82).

- (10) Il-libertajiet taċ-ċittadini tal-Unjoni minnha fit-Trattat, — fost l-oħrajn, il-moviment liberu tal-merkanzija, il-libertà tal-istabbiliment u l-libertà li jiġu pprovduti servizzi – jinkisbu biss f'suq miftuħ għalkollox, li jippermetti lill-konsumaturi kollha jagħzlu liberament il-fornituri tagħhom, u lill-fornituri kollha jfornu liberament lill-klijenti tagħhom.
- (10a) Fir-rigward ta' suq kompletament miftuħ, jenhtieg li l-Istati Membri xorta jkunu jistghu jippjanaw it-tahlita tal-enerġija tagħhom. L-Istati Membri jistghu jagħzlu li jagħlqu u jaġġustaw b'mod strateġiku parti mis-sistema ta' distribuzzjoni tagħhom sabiex inehhu gradwalment il-provvista ta' gass naturali lill-unitajiet domestiċi biex jiżguraw it-tranzizzjoni lejn sistema sostenibbli u effettiva.**
- (11) L-interessi tal-konsumatur jenhtieg li jkunu fiċ-ċentru ta' din id-Direttiva, u l-kwalità tas-servizz jenhtieg li tkun responsabbiltà ċentrali tal-imprezi tal-gass naturali **u tal-idroġenu**. Id-drittijiet eżistenti tal-konsumaturi u d-drittijiet tal-aċċess għas-servizzi [...]tal-enerġija, [...] u s-salvagwardja mill-faqar enerġetiku, kif dikjarat fil-Komunikazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jehtieg jissahhu u jkunu garantiti, u jenhtieg li jinkludu trasparenza akbar. Il-protezzjoni tal-konsumatur jenhtieg li tiżgura li l-klijenti kollha fil-kompetenza usa' tal-Unjoni jibbenefikaw minn suq tal-gass kompetittiv. Id-drittijiet tal-konsumaturi jenhtieg li jiġu infurzati mill-Istati Membri, jew meta Stat Membru hekk jistipula, mill-awtoritajiet regolatorji.
- (12) Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali jqis l-enerġija fost is-servizzi essenzjali li kulhadd għandu jkollu aċċess għalihom u jitlob miżuri ta' appoġġ għal dawk fil-bżonn (il-prinċipju 20). L-Għan 7 tal-Iżvilupp Sostenibbli tan-NU (SDG7) jitlob ukoll li jkun żgurat aċċess għal enerġija affordabbli, affidabbli, sostenibbli u moderna lil kulhadd.

- (13) Rekwiziti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnisslu minnhom jehtieg li jissahhu aktar biex ikun zgurat li l-konsumaturi kollha, speċjalment dawk vulnerabbli, jkunu jistghu jgawdu mill-kompetizzjoni u minn prezzijiet gusti. Ir-rekwiziti tas-servizz pubbliku jenhtieg li jiġu definiti fil-livell nazzjonali, skont iċ-ċirkostanzi nazzjonali; madankollu, id-dritt tal-Unjoni jenhtieg li jiġi rispettat mill-Istati Membri.
- (14) L-Istati Membri jenhtieg li jkollhom diskrezzjoni wiesgħa biex jimponu obbligi ta' servizz pubbliku fuq l-imprezi tal-gass fl-isforzi tagħhom biex jilhqu objettivi ta' interess ekonomiku generali. Madankollu, obbligi ta' servizz pubbliku fil-forma ta' ffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali huma miżura li tohloq distorsjoni fundamentali li spiss twassal għal akkumulazzjoni ta' defiċits tariffarji, limitazzjoni fl-għażla tal-konsumaturi, inqas incenċivi għall-investimenti fl-iffrankar enerġetiku u fl-effiċjenza enerġetika, standards ta' servizz aktar baxxi, livelli aktar baxxi ta' involviment u sodisfazzjon tal-konsumaturi, restrizzjoni tal-kompetizzjoni, u inqas prodotti u servizzi innovattivi fis-suq. Minhabba f'hekk, l-Istati Membri jenhtieg li japplikaw għodod oħra ta' politika, b'mod partikolari miżuri ta' politika soċjali mmirati, biex jiżguraw l-affordabbiltà tal-provvista tal-gass naturali liċ-ċittadini tagħhom. L-interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet tal-provvista tal-gass naturali jenhtieg li jsiru biss bħala obbligi ta' servizz pubbliku u jenhtieg li jkunu soġġetti għal kondizzjonijiet speċifiċi. Suq bl-imnut tal-gass naturali liberalizzat għalkollox u li jiffunzjona tajjeb jistimula l-kompetizzjoni fost il-fornituri eżistenti abbażi tal-prezzijiet u mhux tal-prezzijiet, u jipprovdi incenċivi lill-partekċipanti godda fis-suq, u b'hekk jitjiebu l-għażla u s-sodisfazzjon tal-konsumaturi.

- (15) L-obbligi ta' servizz pubbliku fil-forma ta' ffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali jenhtieg li jintuzaw mingħajr ma jisbqu l-prinċipju ta' swieq miftuħa f'ċirkostanzi u b'benefiċjarji definiti b'mod ċar, u jenhtieg li jkunu limitati fiż-żmien. Biex jittaffew l-effetti distorsivi tal-obbligi ta' servizz pubbliku fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali, l-Istati Membri li japplikaw dawn l-interventi jenhtieg li jdaħħlu fis-seħh miżuri addizzjonali, inkluż miżuri għall-prevenzjoni ta' distorsjonijiet tal-iffissar tal-prezzijiet fis-suq bl-ingrossa. L-Istati Membri jenhtieg li jiżguraw li l-benefiċjarji kollha tal-prezzijiet regolati jkunu jistgħu jibbenefikaw bis-shiħ mill-offerti disponibbli fis-suq kompetittiv meta jagħzlu li jagħmlu dan. Għal dak il-għan, jenhtieg li jiġu infurmati direttament u regolarment dwar l-offerti u l-iffrankar disponibbli fis-suq kompetittiv, u jenhtieg li jingħataw assistenza biex jirrispondu għall-offerti bbażati fuq is-suq u jibbenefikaw minnhom.
- (16) Jenhtieg li l-interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali ma jikkawżawx sussidjar inkroċjat dirett bejn kategoriji differenti ta' klijenti. Skont dak il-prinċipju, is-sistemi tal-prezzijiet ma għandhomx iġieghlu b'mod esplicitu lil ċerti kategoriji ta' klijenti jgarrbu l-kost tal-interventi fil-prezzijiet li jolqtu lil kategoriji oħra ta' klijenti. **L-obbligi tas-servizz pubbliku fl-iffissar tal-prezzijiet jenhtieg li jikkonċernaw biss il-provvista tal-gass naturali, peress li l-unitajiet domestiċi mhumiex mistennija jużaw l-idroġenu għal skopijiet ta' tishin fuq skala wiesgħa. Is-suq tal-idroġenu ser jikkonċerna l-aktar lill-industrija, li ma tehtiegx interventi pubbliċi bħal dawn.**

(16a) L-interventi pubblici fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista ta' gass naturali jikkostitwixxu, fil-prinċipju, miżura li tfixxkel is-suq. Interventi bħal dawn jistgħu għalhekk jitwettqu biss bħala obbligi ta' servizz pubbliku u huma soġġetti għal kondizzjonijiet speċifiċi. Skont din id-Direttiva, il-prezzijiet regolati huma possibbli għall-unitajiet domestiċi foqra u vulnerabbli fl-enerġija, inkluż taht il-kostijiet, u, bħala miżura ta' tranżizzjoni, għall-unitajiet domestiċi u l-mikrointrapriżi. Fi żminijiet ta' kriżi, meta l-prezzijiet tal-gass naturali bl-ingrossa u bl-imnut jiżdiedu b'mod sinifikanti, u dan qed ikollu impatt negattiv fuq l-ekonomija usa', l-Istati Membri jenhtieg li jithallew jestendu, temporanjament, l-applikazzjoni ta' prezzijiet regolati anki għall-SMEs. Kemm għall-unitajiet domestiċi kif ukoll għall-SMEs, jenhtieg li l-Istati Membri jithallew temporanjament jistabbilixxu prezzijiet regolati taht il-kostijiet sakemm dan ma johloqx distorsjoni bejn il-fornituri u l-fornituri jiġu kkompensati għall-kostijiet tal-provvista taht il-kost. Madankollu, jehtieg li jiġi żgurat li tali regolamentazzjoni tal-prezzijiet tkun immirata u ma tohloqx inċentivi biex jiżdied il-konsum. Għalhekk, jenhtieg li tali regolamentazzjoni tal-prezzijiet tkun soġġetta għal kondizzjonijiet. Dawk il-kondizzjonijiet jenhtieg li jiġu allinjati mal-kondizzjonijiet applikabbli għall-prezzijiet regolati għall-elettriku, stipulati fid-[Direttiva (UE) 2019/944]. Sa fejn dawn jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat, id-dispożizzjonijiet li jikkonċernaw tali miżuri huma mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 TFUE. Jenhtieg li l-Kunsill, filwaqt li jaġixxi fuq proposta mill-Kummissjoni, jiddetermina permezz ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni meta teżisti kriżi fil-prezzijiet tal-gass naturali. Jenhtieg li d-Deciżjoni tispeċifika wkoll il-validità ta' dik id-determinazzjoni, li matulha tapplika l-estensjoni temporanja tal-prezzijiet regolati, li tista' tkun sa sena. L-ghoti ta' setghat ta' implimentazzjoni lill-Kunsill iquis b'mod adegwat in-natura politika tad-deċiżjoni li jiġu skattati l-possibbiltajiet estiżi għal interventi pubblici fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali li tehtieg ibbilanċjar delikat ta' konsiderazzjonijiet ta' politika differenti, kif ukoll l-implikazzjonijiet orizzontali ta' tali deċiżjoni għall-Istati Membri.

- (17) Jenhtieg li tkun disponibbli informazzjoni ċara u komprensiva lill-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom relatati mas-settur tal-enerġija. Il-Kummissjoni, wara konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, inkluż l-Istati Membri, awtoritajiet regolatorji , organizzazzjonijiet tal-konsumatur u impriżi tal-gass naturali, stabbiliet lista tal-kontroll aċċessibbli u faċli għall-konsumaturi tal-enerġija b'informazzjoni Prattika dwar id-drittijiet tagħhom. Din il-lista tal-kontroll għall-konsumaturi tal-enerġija jenhtieg li tinżamm aġġornata, tingħata lill-konsumaturi kollha u tkun disponibbli għall-pubbliku.
- (18) L-Istati Membri jenhtieg li jqisu l-fatt li biex tirnexxi t-tranzizzjoni jehtieg isir investiment aktar sod fl-educazzjoni u fil-ħiliet tal-haddiema fl-industrija tal-gass, inkluż b'rabta mal-iżvilupp tal-infrastruttura. Din ir-referenza tkun konformi mal-proposta għal revizjoni tal-EED (2021/0203 (COD)).
- (19) Ir-regoli tas-suq jenhtieg li jharsu u jagħtu s-setgħa lill-klijenti biex jagħmlu għażliet b'livell baxx tal-karbonju, ħalli l-gassijiet rinnovabbli godda u b'livell baxx tal-karbonju jiġu inkorporati għalkollox fit-tranzizzjoni tal-enerġija.
- (20) Il-gass naturali għad għandu rwol ewlieni fil-provvista tal-enerġija, peress li l-konsum tal-enerġija tal-unitajiet domestiċi mill-gass naturali għadu iżjed minn tal-elettriku. Għalkemm l-elettrifikazzjoni hija element ewlieni tat-tranzizzjoni ekoloġika, fil-futur xorta ser ikun hemm konsum tal-gass naturali mill-unitajiet domestiċi, inkluż volumi dejjem akbar tal-gass rinnovabbli.
- (21) Peress li s-settur tal-gass naturali, inkluż is-suq bl-imnut tal-gass naturali ma kienx parti mill-Pakkett dwar l-Enerġija Nadifa għall-Ewropej Kollha, id-dispożizzjonijiet relatati dwar l-involviment u l-protezzjoni tal-konsumaturi ma ġewx adattati skont il-ħtiġijiet tat-tranzizzjoni tal-enerġija, u minflok jirriflettu s-sitwazzjoni kif kienet iżjed minn għaxar snin ilu meta kien ġie adottat it-Tielet Pakkett dwar l-Enerġija.

- (22) Is-suq tal-gass naturali qed iġarrab nuqqas ta' sodisfazzjon u involviment mill-klijenti u adozzjoni bil-mod tal-gassijiet ġodda rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju, li lkoll jirriflettu kompetizzjoni limitata f'hafna Stati Membri. [...]Il-prezzijiet tal-gass naturali għall-klijenti domestiċi żdiedu fl-aħħar għaxar snin u dan wassal biex il-konsumaturi domestiċi jhallsu darbtejn jew tliet darbiet aktar mill-klijenti industrijali għall-konsum tal-gass naturali tagħhom.
- (23) Bhal fil-każ tas-settur tal-elettriku, il-flessibbiltajiet tas-suq u qafas legali adegwat tad-drittijiet tal-konsumatur tal-Unjoni fis-settur tal-gass naturali huma essenzjali biex ikun żgurat li l-konsumaturi jkunu jistgħu jipparteċipaw fit-tranżizzjoni tal-enerġija u jgawdu prezzijiet affordabbli, standards tajbin tas-servizz, u għażla effettiva ta' offerti li jirriflettu l-iżviluppi teknoloġiċi.
- (24) Il-qlib mill-gassijiet fossili għal alternattivi rinnovabbli ser jitwettaq fil-prattika jekk l-enerġija minn sorsi rinnovabbli ssir għażla attraenti u nondiskriminatorja tal-konsumaturi abbażi ta' informazzjoni tassew trasparenti li taqsam b'mod ġust il-kostijiet tat-tranżizzjoni bejn il-gruppi differenti ta' konsumaturi u atturi tas-suq.
- (25) Biex jiġu indirizzati l-lakuni attwali fis-suq tal-gass bl-imnut, jeħtieġ jiġu indirizzati l-ostakli eżistenti tal-kompetizzjoni u tekniċi għat-tfaċċar ta' servizzi ġodda, livelli aħjar ta' servizz, u prezzijiet orħos għall-konsumaturi, filwaqt li tkun żgurata l-protezzjoni tal-konsumaturi vulnerabbli u fil-faqar enerġetiku.

- (26) Biex ikun żgurat livell għoli ta' protezzjoni u ta' awtonomizzazzjoni lill-konsumaturi b'mod konsistenti fost is-setturi kollha tal-enerġija, il-qafas legiżlattiv tal-legiżlazzjoni tas-suq tal-gass dekarbonizzat jenhtieg li jkun jirrifletti d-dispożizzjonijiet dwar il-protezzjoni, u meta rilevanti tal-awtonomizzazzjoni, tal-konsumaturi tas-suq tal-elettriku.
- (27) Biex ikun koerenti u effettiv, dan l-approċċ ta' rifless jenhtieg li [...] jinkludi d-dispożizzjonijiet kollha dwar il-protezzjoni u l-awtonomizzazzjoni tal-konsumaturi, kull meta jkun fattibbli u adattabbli għas-suq tal-gass. Dan jenhtieg li jmur minn drittijiet kuntrattwali bażiċi għal regoli tal-informazzjoni dwar il-fatturazzjoni, il-qlib tal-fornitur tal-enerġija, id-disponibbiltà ta' għodod tat-tqabbil affidabbli, il-protezzjoni tal-konsumaturi vulnerabbli u fil-faqar enerġetiku, li tkun żgurata protezzjoni adegwata tad-data fl-arloġġi intelligenti u l-ġestjoni tad-data, u regoli effiċjenti dwar soluzzjoni alternattiva tat-tilwim.
- (28) Fit-twettiq tal-konsistenza tad-dispożizzjonijiet fis-setturi kollha, il-piżijiet għall-amministrazzjonijiet nazzjonali u n-negozji jenhtieg li jkunu limitati u proporzjonati billi jibnu wkoll fuq l-esperjenza b'rabta mal-Pakkett dwar l-Enerġija Nadifa għall-Ewropej Kollha.
- (29) Il-modernizzazzjoni tas-settur tal-gass mistennija twassal għal benefiċċji ekonomiċi u **ambjentali** sostanzjali mil-lat ta' titjib tal-kompetizzjoni fis-suq bl-imnut, u mil-lat tal-benefiċċji soċjali u distribuzzjonali tagħha u ta' awtonomizzazzjoni tal-konsumaturi, inkluż tishih fid-drittijiet kuntrattwali u informazzjoni disponibbli aħjar dwar il-konsum u s-sorsi tal-enerġija li jwasslu għal għażliet aktar ekoloġiċi. Il-komunitajiet ta' interess tal-enerġija jenhtieg li jikkontribwixxu għall-użu tal-gass rinnovabbli.

- (30) Il-qlib huwa indikatur importanti tal-involvement tal-konsumaturi, **kif ukoll [...]** għodda importanti li tixpruna l-kompetizzjoni **kemm** fis-suq tal-gass naturali **kif ukoll f'dak tal-idroġenu**. Ir-rati tal-qlib għadhom inkonsistenti fost l-Istati Membri u l-konsumaturi mhumieq jitheggu jaqilbu minhabba t-tariffi tal-ħruġ u tat-terminazzjoni. Minkejja li t-tneħħija ta' dawn it-tariffi tista' tillimita l-għażla tal-konsumaturi billi telimina l-prodotti bbazati fuq l-ippremjar tal-lealtà tal-konsumaturi, aktar restrizzjonijiet tal-użu tagħhom jenħtieġ li jtejb u l-benesseri tal-konsumaturi, l-involvement tagħhom u l-kompetizzjoni fis-suq.
- (31) Tnaqqis fil-ħinijiet għall-qlib aktarx li jheggeg lill-klijenti jfittxu offerti aħjar tal-enerġija, u jaqilbu l-fornitur. Biż-żieda fl-użu tat-teknoloġija tal-informazzjoni, sas-sena 2026, jenħtieġ li l-proċess tekniku tal-qlib għar-registrazzjoni ta' fornitur gdid f'punt ta' metragg għand l-operatur tas-suq ikun tipikament possibbli li jitlesta fi żmien 24 siegħa fi kull jum tax-xogħol. Li jkun żgurat li sa dik id-data, il-proċess tekniku tal-qlib jista' jsir fi żmien 24 siegħa, inaqas il-ħin tal-qlib u b'hekk jgħin biex jiżdiedu l-involvement tal-konsumaturi u l-kompetizzjoni fis-suq bl-imnut.

- (31a) **Il-qlib f'24 siegħa tal-proċedura tal-gass jirrifletti dak li diġà japplika fis-suq tal-elettriku, li għandu funzjonalitajiet back-end simili u rekwiżiti tal-bażi tad-data tal-IT. L-armonizzazzjoni tal-hinijiet tal-qlib bejn iż-żewġ setturi tkun ta' benefiċċju għall-konsumaturi kollha, b'mod partikolari dawk b'kuntratti b'żewġ tipi ta' fjuwils. Hinijiet iqsar ta' qlib għall-konsumaturi ma għandhomx jaffettwaw l-obbligi tal-ibbilanċjar tal-fornitur.**
- (32) Diversi fatturi jxekklu lill-konsumaturi milli jaċċessaw, jifhmu u jieħdu azzjoni rigward id-diversi sorsi ta' informazzjoni tas-suq disponibbli għalihom. B'hekk jirrizulta li l-paragunabbiltà tal-offerti jenħtieġ li tittejjeb, u l-ostakli għall-qlib jenħtieġ li jitnaqqsu kemm jista' jkun fil-prattika mingħajr ma tiġi limitata bla bżonn l-għażla tal-konsumaturi.
- (33) L-ghodod tat-tqabbil indipendenti, inkluż is-siti web, huma mezz effettiv biex il-klijenti iżgħar ikunu jistgħu jivvalutaw il-vantaġġi tal-offerti differenti tal-enerġija disponibbli fis-suq. Dawn jenħtieġ li jimmiraw li jinkludu l-aktar firxa wiesgħa possibbli ta' offerti disponibbli, u jkopru kemm jista' jkun mis-suq skont kemm ikun fattibbli biex il-klijent jingħata ħarsa ġenerali rappreżentattiva. Hu kruċjali li l-klijenti iżgħar ikollhom aċċess għal mill-anqas għodda waħda tat-tqabbil u li l-informazzjoni mogħtija fuq dawn l-ghodod tkun affidabbli, imparzjali u trasparenti. Għal dak il-ghan, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu għodda tat-tqabbil li tithaddem minn awtorità nazzjonali jew kumpanija privata.
- (34) Il-klijenti finali jenħtieġ li jkunu jistgħu wkoll jikkunsmaw, jaħznu u jbigħu l-gass rinnovabbli awtoġenerat u jipparteċipaw fis-swieq kollha tal-gass naturali billi jipprovdu servizzi anċillari lis-sistema, pereżempju permezz tal-ħżin tal-enerġija. L-Istati Membri jenħtieġ li jkun jista' jkollhom dispożizzjonijiet differenti fil-ligi nazzjonali tagħhom rigward it-taxxi u l-imposti għall-klijenti attivi individwali u li jaġixxu b'mod kongunt.

(35) Filwaqt li jingħaraf ir-rwol li jistgħu jaqdu fid-dekarbonizzazzjoni tas-sistema tal-enerġija, ċerti kategoriji ta' inizjattivi tal-enerġija taċ-ċittadini jenhtieg li jiġu rikonoxxuti fis-suq tal-gass naturali fil-livell tal-Unjoni bħala "komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini". Dawn il-komunitajiet jenhtieg li jiffaċilitaw l-użu tal-gass rinnovabbli fis-sistema tal-gass naturali. Biex jingħataw qafas abilitanti u trattament ġust, jenhtieg li jiġu stabbiliti ambjent ekwu u katalogu definit sew ta' drittijiet u obbligi li jirriflettu b'mod ġenerali l-istruttura tas-sħubija, ir-rekwiżiti ta' governanza u l-fini tal-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini fid-Direttiva (UE) 2019/944.

(35a) Il-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli, skont id-Direttiva (UE) 2018/2001[...] u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin[...] skont id-Direttiva (UE) 2019/944 u[...]din id-Direttiva[...] jistgħu jikkontribwixxu għall-produzzjoni, il-ħażna u l-provvista tal-gass rinnovabbli, biex b'hekk jghinu biex tiġi dekarbonizzata s-sistema tal-enerġija. B'mod partikolari, il-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli jistgħu jghinu biex jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' ekonomija ċirkolari lokali, b'mod partikolari fir-reġjuni rurali. Il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin jistgħu jghinu biex jimmobilizzaw l-investimenti kapitali privati għad-dekarbonizzazzjoni tal-provvista tal-enerġija u [...] jagħtu s-setgħa lill-azjendi agrikoli u l-irhula biex jaqdbu l-metan mill-agrikoltura u mill-iskart muniċipali u jipprovdu lill-unitajiet domestiċi fiż-żona jew il-bliet lokali [...]. Hemm bżonn li jiġu pprovduti kondizzjonijiet ekwi sabiex il-gassijiet rinnovabbli, bħall-bijometan, prodotti mill-komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli taċ-ċittadin ikunu jistgħu jiġu integrati fis-sistema tal-gass naturali.

(36) [...]

(36a) Jenhtieg li d-dispożizzjonijiet dwar il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini ma jipprekludux l-eżistenza ta' inizjattivi oħra taċ-ċittadini bhall-[...]komunitajiet tal-e[...]nergija r[...]innovabbli fid-Direttiva (UE) 2018/2001 jew daww li jinholqu minn ftehimiet tad-dritt privat. Is-shubija fil-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadin jenhtieg li tkun miftuha għall-klijenti finali kollha, b'mod partikolari l-klijenti domestiċi[...]. Huwa xieraq li kontroll effettiv, [...]kif definit f'[...]din id-Direttiva, u b'hekk influwenza deċiżiva fuq it-tehid tad-deċiżjonijiet, [...]jibqa' ma' intrapriżi żgħar, awtoritajiet lokali u persuni fiżiċi. Jenhtieg li l-Istati Membri [...] jillimitaw ir-riskju ta' influwenza deċiżiva minn impriżi privati li huma involuti f'attività kummerċjali fuq skala kbira u li għalihom is-settur tal-[...]enerġija jikkostitwixxi qasam primarju ta' attività ekonomika fuq it-tehid ta' deċiżjonijiet billi jeskludu l-parteeipazzjoni tagħhom u l-votazzjoni tagħhom,[...] u jagħmlu limitazzjonijiet fuq l-[...]ishma u kuntratti kummerċjali li jista' jkollhom. Jenhtieg li [...] dawn l-impriżi privati ma jinkludux kumpaniji pubbliċi. [...]. Sabiex jiġi mmitigat aktar ir-riskju ta' qbid korporattiv, jenhtieg li l-Istati Membri jimmonitorjaw il-konformità ta' dawn l-inizjattivi mal-kriterji ta' governanza u parteepazzjoni stipulati f'din id-Direttiva biex jiżguraw li jkun hemm kontroll effettiv mal-awtoritajiet lokali, iċ-ċittadini u l-intrapriżi ż-żgħar f'konformità ma' din id-Direttiva [...].

- (37) Il-kontijiet u l-informazzjoni dwar il-fatturazzjoni huma mezz importanti għall-informazzjoni u l-awtonomizzazzjoni tal-klijenti finali. Il-kontijiet tal-enerġija jibqgħu l-aktar tħassib komuni u l-aktar sors komuni tal-ilmenti tal-konsumaturi, fattur li jikkontribwixxi għal-livelli persistentement baxxi ta' sodisfazzjon u involviment tal-konsumaturi fis-settur tal-gass. Id-dispożizzjonijiet tal-informazzjoni dwar il-kontijiet fis-settur tal-gass għadhom ukoll lura fejn jidhlu d-drittijiet tal-konsumaturi fis-settur tal-elettriku. Għalhekk dawn jeħtieġ jiġu allinjati, u jiġu stabbiliti rekwiżiti minimi għall-kontijiet u l-informazzjoni dwar il-kontijiet fis-settur tal-gass, halli l-konsumaturi jkollhom aċċess għal informazzjoni trasparenti u li tinftiehem faċilment. Il-kontijiet jenħtieġ li jagħtu informazzjoni lill-konsumaturi finali dwar il-konsum u l-kostijiet tagħhom, halli jiffaċilitaw it-tqabbil tal-offerti u l-qlib tal-fornitur, u informazzjoni dwar id-drittijiet tagħhom bħala konsumaturi (fosthom dwar is-soluzzjoni alternattiva tat-tilwim). Barra minn hekk, il-kontijiet jenħtieġ li jkunu għodda biex il-konsumaturi jinvolvu ruħhom b'mod attiv fis-suq, halli l-konsumaturi jkunu jistgħu jimmanigġjaw ix-xejriet tal-konsum tagħhom u jagħmlu għażliet aktar ekoloġiċi. **Huwa importanti li l-konsumaturi jingħataw informazzjoni komprensiva u preċiża biex jiġi żgurat li jkunu konxji tal-impatt ambjentali tagħhom u, b'hekk, il-konsumaturi jkunu jistgħu jesprimu l-preferenza tagħhom għall-aktar trasportaturi tal-enerġija sostenibbli.**
- (38) L-għoti regolari ta' informazzjoni eżatta dwar il-fatturazzjoni abbażi tal-konsum reali tal-gass, iffaċilitat mill-metraġġ intelligenti, hu importanti biex jgħin lill-klijenti jikkontrollaw il-konsum u l-kostijiet tal-gass tagħhom. Izda l-klijenti, b'mod partikolari l-klijenti domestiċi, jenħtieġ li jkollhom aċċess għal arrangamenti flessibbli għall-hlas effettiv tal-kontijiet tagħhom.

- (39) Aspett principali tal-provvista lill-klijenti hu l-aċċess għal data oġġettiva u trasparenti dwar il-konsum. Għaldaqstant, il-konsumaturi jenħtieġ li jkollhom aċċess għad-data tal-konsum tagħhom u l-prezzijiet assoċjati u l-kostijiet tas-servizzi biex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq [...] dik l-informazzjoni. Il-konsumaturi jenħtieġ li jkollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sew dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. Il-ħlasijiet bil-quddiem jenħtieġ li ma jqegħdux żvantaġġ sproporzjonat fuq l-utenti tagħhom, filwaqt [...] li s-sistemi differenti tal-ħlas jenħtieġ li jkunu nondiskriminatorji. L-informazzjoni dwar il-kostijiet tal-enerġija mogħtija sikwit biżżejjed lill-konsumaturi jenħtieġ li tohloq l-inċentivi għall-iffrankar enerġetiku billi tagħti rispons dirett lura lill-klijenti dwar l-effetti tal-investment fl-effiċjenza enerġetika u l-bidla fl-imġiba.
- (40) Meta jsiru deċiżjonijiet fil-livell nazzjonali rigward l-użu tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti għall-gass naturali, jenħtieġ li jkun possibbli li din id-deċiżjoni tkun ibbażata fuq valutazzjoni ekonomika. Jenħtieġ li dik il-valutazzjoni ekonomika tqis il-benefiċċji fit-tul tal-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti għall-konsumaturi u għall-katina tal-valur kollha. Jekk dik il-valutazzjoni tikkonkludi li l-introduzzjoni ta' dawn is-sistemi tal-metraġġ tkun raġonevoli ekonomikament u kosteffettiva biss għall-konsumaturi b'ċertu ammont ta' konsum tal-gass naturali, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jikkunsidraw dan meta jipproċedu bl-introduzzjoni. Madankollu, daww il-valutazzjonijiet jenħtieġ li jiġu rieżaminati regolarment bħala rispons għal bidliet sinifikanti fis-suppożizzjonijiet sottostanti, jew mill-inqas kull erba' snin, fid-dawl tal-pass mghaġġel tal-iżviluppi teknoloġiċi.

- (41) Biex jgħinu għall-partecipazzjoni attiva tal-klijenti finali fis-suq, jenħtieg li s-sistemi tal-metraġġ intelligenti li jridu jiġu introdotti jkunu jqisu kif xieraq l-użu tal-istandards disponibbli rilevanti, inkluż dawk li jippermettu l-interoperabbiltà fil-livell tal-mudell tad-data u tas-saff ta' applikazzjoni, l-aqwa prattiki u l-importanza tal-iżvilupp tal-iskambju tad-data, u s-servizzi tal-enerġija futuri u innovattivi. Barra minn hekk, is-sistemi tal-metraġġ intelligenti li jintużaw jenħtieg li ma jkunux joħolqu ostaklu għall-qlib tal-fornitur fil-każ tal-konsumaturi tal-gass naturali, u jenħtieg li jkollhom funzjonalitajiet adegwati għall-użu biex il-klijenti finali jkollhom aċċess fil-hin għad-data dwar il-konsum tagħhom, ikunu jistgħu jimmodulaw l-imġiba enerġetika tagħhom, jiġu ppremjati għaliha, u jiksbu ffrankar fil-kontijiet tagħhom.
- (42) L-Istati Membri li ma jintroduċux il-metraġġ intelligenti sistematikament fis-sistema tal-gass naturali jenħtieg li jippermettu lill-konsumaturi jgawdu mill-installazzjoni ta' arloġġ intelligenti, meta jitolbu dan,[...] b'kondizzjonijiet ġusti u raġonevoli **filwaqt li jgarrbu l-kostijiet assoċjati**, u jenħtieg li jagħtu l-informazzjoni rilevanti kollha.
- (43) Bhalissa, fl-Istati Membri ġew żviluppati, jew qed jiġu żviluppati, mudelli differenti għall-ġestjoni tad-data wara l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti. Indipendentement mill-mudell tal-ġestjoni tad-data, hu importanti li l-Istati Membri jqiegħdu fis-seħh regoli trasparenti biex id-data tkun tista' tiġi aċċessata b'kondizzjonijiet nondiskriminatorji u jiżguraw l-ogħla livell ta' ċibersigurtà u tal-protezzjoni tad-data, u l-imparzjalità tal-entitajiet li jipproċessaw id-data.

- (44) Aktar protezzjoni lill-konsumaturi hi żgurata bid-disponibbiltà ta' mezzi effettivi għas-soluzzjoni tat-tilwim lill-konsumaturi kollha. L-Istati Membri jenħtieġ li jipprevedu proċeduri veloċi u effettivi għall-immaniġġjar tat-tilwim.
- (45) L-Istati Membri jenħtieġ li jiehdu l-miżuri xierqa, bħall-ġhoti ta' benefiċċji bis-sistemi tas-sigurtà soċjali tagħhom, halli jiżguraw il-provvista meħtieġa lill-klijenti vulnerabbli, jew jagħtu appoġġ biex titjieb l-effiċjenza enerġetika, halli jindirizzaw il-faqar enerġetiku fejn jiġi identifikat skont l-Artikolu 3(3), il-punt (d), tar-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁸, inkluż fil-kuntest usa' tal-faqar. Dawk il-miżuri jistgħu jvarjaw skont iċ-ċirkostanzi partikolari fl-Istati Membri inkwistjoni u jistgħu jinkludu miżuri ta' politika soċjali jew tal-enerġija relatati mal-ħlas **ta' kwalunkwe** kont tal-gassijiet, l-investment fl-effiċjenza enerġetika tal-bini residenzjali, jew il-protezzjoni tal-konsumaturi, bħas-salvagwardji mill-iskonnessjoni.
- (46) Skont ir-Regolament (UE) 2018/1999 u d-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹, **ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tal-14 ta' Ottubru 2020 dwar il-faqar enerġetiku**¹⁰ pprovdiet gwida indikattiva¹¹ dwar l-indikaturi xierqa biex jitkejjel il-faqar enerġetiku u ssir definizzjoni ta' "għadd sinifikanti ta' unitajiet domestiċi f'faqar enerġetiku".

⁸ Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 663/2009 u (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi 94/22/KE, 98/70/KE, 2009/31/KE, 2009/73/KE, 2010/31/UE, 2012/27/UE u 2013/30/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kunsill 2009/119/KE u (UE) 2015/652 u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 1).

⁹ Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku u li temenda d-Direttiva 2012/27/UE (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 125).

¹⁰ **ĠU L 357, 27.10.2020, p. 35.**

¹¹ [...]

- (47) Is-simplifikazzjoni tal-proċessi tal-ġħoti tal-permessi amministrattivi u limiti taż-żmien ċari għad-deċiżjonijiet li jridu jiehdu l-awtoritajiet kompetenti biex joħorġu awtorizzazzjoni, jenħtieġ li jiżguraw li l-introduzzjoni ta' faċilitajiet tal-produzzjoni tal-idroġenu u tal-infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu tkun tista' ssir b'pass adegwat. L-Istati Membri jenħtieġ li jintalbu jirrapportaw dwar il-progress li jkun sar. L-antjerjorità tal-awtorizzazzjonijiet (bħal liċenzji, permessi, konċessjonijiet jew approvazzjonijiet) mogħtija skont il-liġi nazzjonali għall-kostruzzjoni u l-operazzjoni tal-pipelines eżistenti tal-gass naturali u ta' assi oħra tan-network, tkun meħtieġa ladarba l-vettur tal-enerġija gassuża trasportat f'pipeline tal-gass jinbidel mill-gass naturali għall-idroġenu (pur). **Jenħtieġ li din l-antjerjorità tal-awtorizzazzjonijiet la taffettwa l-validità tar-rekwiżiti tekniċi tas-sikurezza għall-infrastruttura tal-idroġenu, u lanqas il-possibbiltà għall-awtoritajiet kompetenti li jimmonitorjaw il-konformità ma' tali rekwiżiti u li jiehdu miżuri ta' infurzar xierqa u proporzjonati, inkluż revoka possibbli tal-awtorizzazzjonijiet ta' antjerjorità, jekk dan ikun iġġustifikat.** Dan jenħtieġ li jevita d-dewmien bla bżonn fl-ġħoti ta' skop ġdid lill-pipelines tal-gass naturali eżistenti u lil assi oħra tan-networks għat-trasport tal-idroġenu. Jenħtieġ li jkun evitat li l-kondizzjonijiet għall-ġħoti tal-awtorizzazzjonijiet għall-infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu jkunu materjalment differenti, sakemm dan ma jkunx ġustifikat biżżejjed. Kunsiderazzjonijiet tekniċi dwar is-sikurezza jistgħu jiġġustifikaw approċċ divrenzjat fl-antjerjorità tal-awtorizzazzjonijiet eżistenti, jew fil-ħruġ ta' awtorizzazzjonijiet godda. Id-dispożizzjonijiet dwar il-proċeduri tal-awtorizzazzjoni jenħtieġ li japplikaw mingħajr preġudizzju għal-liġijiet internazzjonali u tal-Unjoni, inkluż id-dispożizzjonijiet għall-protezzjoni tal-ambjent u tas-saħħa tal-bniedem. Meta jkun debitament ġustifikat minħabba ċirkostanzi straordinarji, jenħtieġ li jkun possibbli li l-limiti taż-żmien għall-proċeduri tal-awtorizzazzjoni jiġu estiżi b'perjodu massimu ta' sena.

- (48) L-ghoti ta' gwida lill-applikanti tul il-proċessi tagħhom tal-applikazzjoni u tal-ghoti tal-permess amministrattiv permezz ta' punt ta' kuntatt amministrattiv hu maħsub biex tonqos il-komplessità għall-iżviluppaturi tal-proġetti u jizdiedu l-effiċjenza u t-trasparenza. Il-possibbiltà li l-applikanti jissottomettu d-dokumenti rilevanti b'format diġitali u d-disponibbiltà ta' manwal tal-proċeduri għall-applikanti jistgħu jgħinu fl-effiċjenza. L-Istati Membri jenhtieg li jizguraw li l-awtoritajiet li jimplementaw il-proċeduri tal-awtorizzazzjoni jigu involuti b'mod attiv biex jindirizzaw l-ostakli pendent, fosthom dawk nonfinanzjarji bħan-nuqqas ta' għarfien u riżorsi diġitali u umani biżżejjed li jxekklu l-ipproċessar ta' għadd dejjem akbar ta' proċeduri tal-awtorizzazzjoni.
- (49) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks mill-attivitajiet tal-produzzjoni u tal-provvista (separazzjoni effettiva), hemm riskju ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operazzjoni tan-network iżda anki fl-inċentivi lill-impriżi integrati vertikalment biex jinvestu kif xieraq fin-networks tagħhom.
- (50) Izda r-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/55/KE ma wasslux għal separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu tat-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għal "separazzjoni effettiva tal-attivitajiet tal-provvista u tal-produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".

- (51) Hija biss it-tneħħija tal-inċentiv għall-imprezzi integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra l-kompetituri fejn jidhol l-aċċess għan-networks u l-investiment li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tas-sjieda, li timplika l-ħatra ta' sid in-network bħala l-operatur tas-sistema, u l-indipendenza tiegħu minn kull interess ta' provvista u ta' produzzjoni, hi bla dubju mezz effettiv u stabbli biex jissolva l-kunflitt ta' interess inerenti u tkun żgurata s-sigurtà tal-provvista. Għal dik ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar il-prospetti tas-suq intern tal-gass u tal-elettriku jirreferi għas-separazzjoni tas-sjieda fil-livell tat-trażmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva li tippromwovi l-investimenti fl-infrastrutturi b'mod nondiskriminatorju, aċċess ġust għan-network lill-partecipanti godda, u t-trasparenza fis-suq. Għalhekk, bis-separazzjoni tas-sjieda, l-Istati Membri jenħtieġ li jintalbu jiżguraw li l-istess persuna/i ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq imprezza tal-produzzjoni jew tal-provvista u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew xi dritt fuq operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew fuq sistema tat-trażmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema tat-trażmissjoni jew fuq operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jenħtieġ li jwaqqaf il-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew dritt fuq imprezza tal-produzzjoni jew tal-provvista. F'dawk il-limiti, jenħtieġ li jkun possibbli li imprezza tal-produzzjoni jew tal-provvista jkollha sehem minoritarju f'operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew f'sistema tat-trażmissjoni.
- (52) Kull sistema tas-separazzjoni jenħtieġ li tkun effettiva fit-tneħħija ta' kull kunflitt ta' interess bejn il-produtturi, il-fornituri u l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, biex jinholqu inċentivi għall-investimenti meħtieġa u jkun żgurat l-aċċess tal-partecipanti godda fis-suq permezz ta' reġim regolatorju effiċjenti u trasparenti, u jenħtieġ li ma tkunx toħloq reġim regolatorju oneruż iżżejjed għall-awtoritajiet regolatorji .

- (53) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" ittiehdet mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Jannar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn imprizi (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet)¹².
- (54) Fid-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni jenhtieg li jkunu japplikaw għaż-żewġ setturi **kif speċifikat fit-dettall fl-Artikoli rispettivi ta' din id-Direttiva**.
- (55) B'kuntrast ma' dan, rigward is-settur tal-idroġenu, il-ftuħ ta' imprizi integrati vertikalment jista' jiġi evitat qabelxejn billi jiġu stabbiliti regoli ċari bil-quddiem. Dan hu aktar preferibbli minn rekwiżiti għaljin ta' separazzjoni ex post li jieħdu ż-żmien biex jitwettqu.

¹² ĠU L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (56) Bis-separazzjoni tas-sjieda, biex tkun żgurata indipendenza shiħa tal-operazzjoni tan-network mill-interessi tal-provvista u tal-produzzjoni, u biex ikun evitat kull skambju tal-informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna jenħtieġ li ma jkunx membru tal-bordijiet maniġerjali ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew sistema tat-trażmissjoni kif ukoll ta' impriża li twettaq xi wahda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew il-provvista. Għall-istess raġuni, l-istess persuna jenħtieġ li ma tkunx intitolata li taħtar membri tal-bordijiet maniġerjali ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew ta' sistema tat-trażmissjoni u teżercita kontroll jew dritt fuq impriża tal-produzzjoni jew tal-provvista.
- (57) L-istabbiliment ta' operatur tas-sistema jew ta' operatur tat-trażmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi tal-provvista u tal-produzzjoni jenħtieġ li jippermetti lill-impriži integrati vertikament iżommu s-sjieda tagħhom tal-assi tan-network, filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, dment li dan l-operatur indipendenti tas-sistema jew dan l-operatur indipendenti tat-trażmissjoni jwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u jkun hemm fis-seħh regolamentazzjoni dettaljata u mekkaniżmi estensivi tal-kontroll regulatorju.
- (58) Għalhekk jekk, fit-3 ta' Settembru 2009, impriża li tkun is-sid ta' sistema tat-trażmissjoni kienet parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri jenħtieġ li jingħataw l-għażla bejn is-separazzjoni tas-sjieda u l-istabbiliment ta' operatur tas-sistema jew ta' operatur tat-trażmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi tal-provvista u tal-produzzjoni.

- (59) Għal harsien shiħ tal-interessi tal-azzjonisti tal-impriża integrati vertikalment, l-Istati Membri jenħtieġ li jkollhom l-għażla li jimplimentaw separazzjoni tas-sjieda bi zvestiment dirett jew bi qsim tal-ishma tal-impriża integrata f'ishma tal-impriża tan-network u ishma tal-impriża residwa tal-provvista u tal-produzzjoni, dment li dan ikun konformi mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tas-sjieda.
- (60) L-effikaċja shiħa tas-soluzzjonijiet ta' operatur indipendenti tas-sistema jew ta' operatur indipendenti tat-trażmissjoni jenħtieġ li tkun żgurata b'regoli speċifiċi addizzjonali. Ir-regoli dwar l-operatur indipendenti tat-trażmissjoni jipprovdu qafas regolatorju xieraq li jiżgura kompetizzjoni ġusta, investiment biżżejjed, aċċess lill-partecipanti godda fis-suq, u l-integrazzjoni tas-swieq tal-gass. Is-separazzjoni effettiva permezz tad-dispożizzjonijiet dwar l-operatur indipendenti tat-trażmissjoni jenħtieġ li tissejjes fuq pilastru ta' miżuri organizzattivi u miżuri dwar il-governanza tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, u fuq pilastru ta' miżuri relatati mal-investment, il-konnessjoni ta' kapaċitajiet godda tal-produzzjoni man-network, u l-integrazzjoni tas-suq bil-kooperazzjoni reġjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trażmissjoni jenħtieġ li tkun żgurata wkoll, fost l-oħrajn b'ċerti perjodi tal-"cooling-off" li matulhom ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra fl-impriża integrata vertikalment li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni manigerjali.

- (61) Biex tinholoq il-kompetizzjoni fis-suq intern tal-gass, il-klijenti nondomestiċi l-kbar, involuti f'attivitajiet kummerċjali fuq skala kbira,, jenhtieg li jkollhom il-possibbiltà li jagħzlu l-fornituri tagħhom u jagħmlu kuntratti ma' bosta fornituri biex jiżguraw il-htigijiet tal-gass tagħhom. Dawn il-konsumaturi jenhtieg li jkunu protetti mill-klawżoli ta' esklużjoni, bl-effett li jeskludu offerti kompetittivi jew kumplimentari.
- (62) Stat Membru jenhtieg li jkollu d-dritt li jagħzel separazzjoni shiha tas-sjeda fit-territorju tiegħu. Meta Stat Membru jkun eżerċita dak id-dritt, jenhtieg li [...] impriża ma jkollhiex id-dritt tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trażmissjoni. Barra minn hekk, impriża li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista jenhtieg li ma tkunx teżerċita kontroll dirett jew indirett jew xi dritt fuq operatur tas-sistema tat-trażmissjoni minn Stat Membru li għazel separazzjoni shiha tas-sjeda.
- (63) Fis-suq intern tal-gass naturali, jeżistu tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq . Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu biex jiżguraw ambjent ekwu jenhtieg li jkunu bbażati fuq rekwiżiti prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni jenhtieg li tiġi kkonsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-TFUE u mad-dritt tal-Unjoni.

- (64) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva jenhtieg li tirrispetta l-principju tan-nondiskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u privat. Ghal dan il-ghan, l-istess persuna jenhtieg li ma tkunx tista' tezerċita kontroll jew dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tas-sjieda jew l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahedha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjoni tal-korpi tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jew tas-sistemi tat-trażmissjoni kif ukoll tal-impriżi tal-provvista jew tal-produzzjoni. Rigward is-separazzjoni tas-sjieda u l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, dment li l-Istat Membru kkonċernat ikun jista' juri konformità mar-rekwiżit, jenhtieg li żewġ korpi pubbliċi separati jkunu jistgħu jikkontrollaw l-attivitajiet tal-produzzjoni u tal-provvista, minn naħa, u l-attivitajiet tat-trażmissjoni, min-naħa l-oħra.
- (65) Is-separazzjoni effettiva shiħa tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet tal-provvista u tal-generazzjoni jenhtieg li tapplika fl-Unjoni kollha għall-impriżi tal-Unjoni kif ukoll għal impriżi mhux tal-Unjoni. Biex ikun żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet tal-provvista u tal-produzzjoni fl-Unjoni jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jkollhom is-setgħa li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Biex tkun żgurata l-applikazzjoni konsistenti ta' dawk ir-regoli fl-Unjoni kollha, l-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jqisu bis-shiħ l-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawk tal-ewwel jiehdu deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Barra minn hekk, biex tiżgura r-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Unjoni u s-solidarjetà u s-sigurtà tal-enerġija fl-Unjoni, il-Kummissjoni jenhtieg li jkollha d-dritt tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' sid tas-sistema tat-trażmissjoni jew operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li jkun ikkontrollat minn persuna/i minn pajjiż(i) terz(i).

- (66) In-networks tal-pipelines tal-idroġenu jenhtieg li jkunu mezz importanti ta' trasport effiċjenti u sostenibbli tal-idroġenu, fuq l-art u lil hinn mill-kosta. Minhabba n-nefqa kapitali għolja meħtieġa għall-kostruzzjoni tagħhom, in-networks tal-pipelines tal-idroġenu jistgħu jikkostitwixxu monopolji naturali. L-esperjenza fir-regolamentazzjoni tas-swieq tal-gass naturali wriet l-importanza li jkun żgurat aċċess miftuħ u nondiskriminatorju għan-networks tal-pipelines biex tithares il-kompetizzjoni fis-swieq tal-prodotti bażiċi. Għalhekk, il-prinċipji stabbiliti sew tal-operazzjoni tan-network, bħall-aċċess ta' partijiet terzi, jenhtieg li jkunu applikabbli għan-networks tal-idroġenu fuq l-art u lil hinn mill-kosta fl-Unjoni.
- (67) L-operazzjoni tan-networks tal-idroġenu jenhtieg li tkun separata mill-attivitajiet tal-produzzjoni u tal-provvistat tal-enerġija biex ikun evitat ir-riskju ta' kunflitti ta' interess fisem l-operaturi tan-networks. Is-separazzjoni strutturali tas-sjieda tan-networks tal-idroġenu u l-partecipazzjonijiet fil-produzzjoni u fil-provvista tal-enerġija tiżgura n-nuqqas ta' dawn il-kunflitti ta' interess. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jiddependu fuq il-mudell ta' separazzjoni alternattiv tal- "operatur integrat tan-networks tal-idroġenu" **għall-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni għall-gass naturali soġġett għall-mudell ta' separazzjoni "Operatur Indipendenti tat-Trażmissjoni" u għan-networks tal-idroġenu integrati vertikalment eżistenti. L-Istati Membri jenhtieg li jkunu jistgħu jippermettu wkoll l-użu tal-mudell ta' "operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu" [...]** biex jippermettu lis-sidien integrati vertikalment tan-networks tal-idroġenu jżommu s-sjieda tan-networks tagħhom filwaqt li jiżguraw l-operazzjoni nondiskriminatorja ta' tali networks wara l-2030.

- (68) Filwaqt li l-operazzjoni kongunta tan-networks tal-idroġenu u tal-grilji tal-gass jew tal-elettriku tista' toħloq sinerġiji, u jekk dawn ikunu permessi, l-attivitajiet tal-operazzjoni tan-networks tal-idroġenu jenħtieġ li jiġu organizzati f'entità legali separata biex tkun żgurata t-trasparenza b'rabta mal-finanzjament u l-użu tat-tariffi tal-aċċess.
- (69) [...]

- (70) Biex tkun żgurata t-trasparenza b'rabta mal-kostijiet u l-finanzjament tal-attivitajiet regolati, l-attivitajiet tal-operazzjoni tan-networks tal-idroġenu jenhtieg li jiġu separati mill-attivitajiet l-oħra tal-operazzjoni tan-networks għal vetturi oħra tal-enerġija mill-inqas fejn tidhol il-forma legali u l-kontijiet tal-operaturi tan-networks. **Għall-fini tas-separazzjoni legali tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu, il-holqien ta' sussidjarja jew entità ġuridika separata fi hdan l-istruttura tal-grupp tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew tad-distribuzzjoni tal-gass jenhtieg li jitqies suffiċjenti, mingħajr il-htieġa ta' separazzjoni funzjonali tal-governanza jew separazzjoni tal-manigment jew tal-persunal. It-trasparenza fir-rigward tal-kostijiet u l-finanzjament tal-attivitajiet regolati għalhekk tinkiseb mingħajr ma jintilfu s-sinerġiji u l-vantaġġi tal-ispejjeż li t-thaddim ta' diversi networks jista' jgħib miegħu. Minhabba l-pożizzjoni remota tagħhom u d-daqs limitat tas-suq, jenhtieg li r-rekwiżit ta' separazzjoni legali japplika għall-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja biss mill-2031. [...]**
- (71) In-networks tal-idroġenu jenhtieg li jkunu soġġetti għal aċċess ta' partijiet terzi biex ikunu żgurati l-kompetizzjoni u ambjent ekwu fis-suq tal-provvista tal-idroġenu. L-aċċess regolat ta' partijiet terzi abbażi ta' tariffi tal-aċċess regolati jenhtieg li jkun ir-regola awtomatika fit-tul. Biex tkun żgurata l-flessibbiltà meħtieġa għall-operaturi u jonqsu l-kostijiet amministrattivi tul il-fażi taż-żieda fis-suq tal-idroġenu, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom l-għażla li jippermettu l-użu ta' aċċess negozjat ta' partijiet terzi sal-2030.

- (72) **Huma biss partijiet mill-ħażniet taht l-art li jseħhu b'mod naturali użati għall-gass naturali bħall-gherien tal-melħ, l-akwiferi u ħażniet tal-gass żvojtati li jistghu jintużaw ukoll għall-idroġenu. Id-disponibbiltà ta' dawn il-faċilitajiet tal-ħżin tal-idroġenu taht l-art fuq skala kbira hi limitata u mqassma b'mod mhux uniformi madwar l-Istati Membri. Minħabba r-rwol potenzjalment siewi għall-funzjonament tat-trasport u tas-swieq tal-idroġenu, l-aċċess għal dawn il-ħażniet ta' taht l-art fuq skala kbira jenhtieg li **fl-ahhar mill-ahhar** ikun soġġett għal aċċess regolat minn partijiet terzi biex ikun żgurat ambjent ekwu għall-partecipanti fis-suq. **Madankollu, fil-fażi ta' zieda ta' swieq tal-idroġenu, għandu jkun hemm flessibbiltà għall-Istati Membri biex jużaw ukoll regimi ta' aċċess innegozjati.****
- (72a) **Huwa mistenni li l-idroġenu u d-derivattivi tal-idroġenu (bħall-ammonijaka jew il-vetturi tal-idroġenu organiku likwidu) ser jiġu importati fl-Unjoni u ttrasportati fi hdan [...]l-Unjoni. Madankollu, għadu mhux ċert b'liema mezzi u f'liema forma l-idroġenu ser jiġi [...]ttrasportat filwaqt li diversi mezzi u forom x'aktarx li jikkoeżistu u jikkompetu ma' xulxin. Din id-Direttiva tipprovdi qafas regolatorju għall-infrastruttura u s-swieq għall-idroġenu gassuż. Konsegwentement, meta forom ohra ta' idroġenu jew derivattivi u l-faċilitajiet li jimmaniġġawhom ikunu rilevanti biss biex jiġi żgurat il-holqien ta' suq kompetittiv għall-idroġenu gassuż [...] li r-rwol u r-regoli li jistghu japplikaw għalihom jenhtieg li jiġu definiti f'din id-Direttiva.**

- (73) It-terminals għall-konverżjoni tal-idroġenu likwidu jew tal-ammonjaka likwida f'idroġenu gassuż jikkostitwixxu mezz ta' importazzjoni tal-idroġenu, iżda jikkompetu ma' mezzi oħra tat-trasport tal-idroġenu. Filwaqt li l-aċċess ta' partijiet terzi għal terminals bħal dawn jenhtieg li jkun żgurat, l-Istati Membri jenhtieg li jkollhom l-għażla li jimponu sistema ta' aċċess negozjat ta' partijiet terzi biex jonqsu l-kostijiet amministrattivi tal-operaturi u tal-awtoritajiet regolatorji. **Il-hżin tal-idroġenu likwidu jew ammonijaka likwida assoċjat mat-terminal u li għalih jinghata aċċess jenhtieg li jkun proporzjonat għall-kapaċità tat-terminal li jikkonverti u jinjetta l-idroġenu fin-network.**
- (73a) **L-Istati Membri jistghu jagħzlu li jeliminaw gradwalment il-gass sabiex jilhqu l-objettiv tan-newtralità klimatika stipulat fir-Regolament (UE) 2021/1119 jew għal raġunijiet tekniċi oħra. Huwa importanti li jiġi pprovdut qafas regolatorju ċar li jippermetti r-rifjut ta' aċċess u l-iskonnessjoni possibbli tal-utenti tan-network biex jintlahqu dawn l-objettivi ta' politika. Għal raġunijiet ta' konsistenza u trasparenza, l-utenti tan-network jistghu jiġu rrifjutati l-aċċess jew jiġu skonnettjati biss jekk dan jikkonċerna infrastruttura li ser tiġi dekommissjonata f'konformità mal-pjanijiet ta' żvilupp tan-network u fil-livell ta' distribuzzjoni jehtieg li tikkorrispondi wkoll għad-dekummissjonar approvat. Fl-istess hin, jenhtieg li jittiehdu miżuri adegwati biex jiproteġu lill-utenti tan-network f'ċirkostanzi bħal dawn u huwa importanti wkoll li d-deċiżjonijiet dwar ir-rifjut ta' aċċess u ta' skonnessjoni jkunu soġġetti għal kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji żviluppati mill-awtoritajiet regolatorji.**
- (74) In-networks tal-idroġenu integrati vertikalment eżistenti **jenhtieg li[...]jkunu eliġibbli li jitolbu derogi mir-rekwiżiti ta' din id-Direttiva dment li dawn in-networks ma jiġux estiżi b'mod sinifikanti u sakemm tali deroga ma jkollhiex effett detrimental fuq il-kompetizzjoni jew l-infrastruttura tal-idroġenu jew l-iżvilupp tas-suq.**

- (75) Ir-raggruppamenti tal-idroġenu lokalizzati jenhtieg li jkunu element kostitwenti importanti tal-ekonomija Ewropea tal-idroġenu. Tali raggruppamenti jistgħu jibbenefikaw minn rekwiżiti regolatorji simplifikati matul il-fażi ta' zieda tas-suq tal-idroġenu [...], **b'mod partikolari fir-rigward tal-applikazzjoni tas-separazzjoni tas-sjieda għan-networks li jforu tali raggruppamenti. Ir-rekwiżiti regolatorji simplifikati korrispondenti jenhtieg li jindirizzaw ukoll il-htieġa għal flessibbiltà regolatorja ta' konnessjonijiet diretti tal-pipelines bejn il-produtturi tal-idroġenu u l-klijenti individwali kif ukoll il-provvista ta' klijenti industrijali tal-idroġenu permezz ta' grilji tad-distribuzzjoni lokali bi skop ġdid jew ġodda.**
- (76) L-interkonnetturi tal-pipelines ma' pajjiżi terzi jistgħu jservu bħala mezz tat-trasport għall-importazzjonijiet jew għall-esportazzjonijiet tal-idroġenu. **L-applikabbiltà ta' din id-Direttiva għal-linji ta' pipelines tal-idroġenu lejn u mill-pajjiżi terzi jenhtieg li tkun limitata għat-territorju tal-Istati Membri.** Ir-regoli operattivi għall-[...]interkonnetturi tal-idroġenu ma' pajjiżi terzi [...], jenhtieg li jiġu minquxa fi ftehim [...]internazzjonali bejn l-Unjoni u l-pajjiżi terzi, jew il-pajjiżi terzi kkonnettjati. **Jenhtieg li tali ftehim internazzjonali ma jitqiesx neċessarju meta l-Istat Membru konness jew li behsiebu jiġi konness mill-interkonnettur tal-idroġenu jinnegozja u jikkonkludi ftehim intergovernattiv [...] mal-pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi kkonċernati f'konformità mal-proċedura ta' għoti ta' setgħa prevista f'din id-Direttiva, biex jiġi żgurat qafas regolatorju koerenti u l-applikazzjoni konsistenti tiegħu għall-infrastruttura kollha.**

- (77) Biex tkun żgurata l-operazzjoni effiċjenti tan-networks tal-idroġenu Ewropej, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jenhtieg li jkunu responsabbli għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tan-networks tat-trasport tal-idroġenu b'kooperazzjoni mill-qrib ma' operaturi oħra tan-networks tal-idroġenu u ma' operaturi oħra tas-sistemi li magħhom huma konnessi jew jistgħu jkunu konnessi n-networks tagħhom, inkluż biex teħfief l-integrazzjoni tas-sistemi tal-enerġija.
- (78) **Operatur wiehed jew għadd limitat ta' [...]**operaturi tan-networks tal-idroġenu jenhtieg li jingħataw il-kompitu **mill-awtorità regolatorja tal-Istati Membri** li jibnu kapacià transfruntiera biżżejjed għat-trasport[...] tal-idroġenu li takkomoda d-domandi ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli kollha għal din il-kapacià, u b'hekk jikkontribwixxu għall-integrazzjoni tas-suq.
- (78a) **F'konformità mal-Istrateġija tal-Unjoni għall-Idroġenu, l-enfasi jenhtieg li tkun fuq it-trasport u l-użu tal-idroġenu fil-forma pura tiegħu. F'dan is-sens, is-sistema futura tal-idroġenu jenhtieg li tittrasporta, taħzen u timmaniġġa l-idroġenu ta' grad għoli ta' purità filwaqt li tqis ir-rekwiżiti tal-kwalità tal-utenti finali tal-idroġenu, għall-kuntrarju tal-idroġenu mhallat fis-sistema tal-gass naturali. L-istandards futuri tal-kwalità tal-idroġenu applikabbli għas-sistema tal-idroġenu ser ikompli jiddefinixxu l-livelli ta' purità tal-idroġenu aċċettabbli b'mod komuni. Jenhtieg li firxa ta' livelli aċċettabbli ta' purità tal-idroġenu u parametri rilevanti oħra tal-kwalità tal-idroġenu (eż. kontaminanti) jiġu definiti fi proċess ta' standardizzazzjoni teknika minn korpi Ewropej tal-istandardizzazzjoni.**

- (79) F'xi kazijiet, skont pereżempju t-topografija tan-networks tal-idroġenu u l-popolazzjoni tal-utenti finali konnessi man-networks tal-idroġenu, il-ġestjoni tal-kwalità tal-idroġenu mill-operaturi tan-networks tal-idroġenu tista' ssir meħtieġa (eż. il-purifikazzjoni). Għalhekk, l-awtoritajiet regolatorji jistgħu iqabdbu lill-operaturi tan-networks tal-idroġenu biex jiżguraw ġestjoni effiċjenti tal-kwalità tal-idroġenu fin-networks tagħhom, meta meħtieġ għall-ġestjoni tas-sistema. Meta jwettqu attivitajiet bħal dawn, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jenħtieġ li jikkonformaw mal-istandards tal-kwalità tal-idroġenu applikabbli.
- (80) Meta l-operaturi tas-sistemi għall-operaturi tan-networks tal-gass naturali jew tal-idroġenu jirrifjutaw talbiet għal aċċess jew għal konnessjoni minhabba nuqqas ta' kapacià, ir-rifjuti jenħtieġ li jiġu sostanzjati kif xieraq, u l-operaturi jenħtieġ li jintalbu jtejbu s-sistema tagħhom biex jippermettu l-konnessjonijiet jew l-aċċess mitlubin, meta jkun ekonomiku li jagħmlu dan.
- (81) L-ostakli għat-tlestija tas-suq intern tal-gass naturali kkawżati minhabba n-nuqqas ta' applikazzjoni tar-regoli tas-suq tal-Unjoni għal-linji tat-trażmissjoni tal-gass lejn u mill-pajjiżi terzi jenħtieġ li jiġu indirizzati wkoll. Jeħtieġ ikun żgurat li r-regoli applikabbli għal-linji tat-trażmissjoni tal-gass li jikkollegaw żewġ Stati Membri jew aktar ikunu applikabbli wkoll fl-Unjoni għal-linji tat-trażmissjoni tal-gass lejn u mill-pajjiżi terzi. Dan jenħtieġ li jistabbilixxi l-konsistenza tal-qafas legali fl-Unjoni, u jevita d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni fis-suq intern tal-enerġija fl-Unjoni u l-impatti negattivi fuq is-sigurtà tal-provvista. Dan jenħtieġ li jsaħħaħ ukoll it-trasparenza u jipprovdi ċ-ċertezza legali lill-partiċipanti fis-suq, b'mod partikolari lill-investituri fl-infrastruttura tal-gass u lill-utenti tas-sistemi, rigward ir-regim legali applikabbli.

- (82) L-Istati Membri u l-Partijiet Kontraenti għat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità tal-Energija¹³ jenhtieg li jikkooperaw mill-qrib fil-materji kollha li jikkoncernaw l-iżvilupp ta' suq tal-gass integrat u d-dekarbonizzazzjoni tiegħu, u jenhtieg li ma jiehdu l-ebda miżura li xxekkel l-integrazzjoni ulterjuri tas-swieq tal-gass jew is-sigurtà tal-provvista tal-Istati Membri u tal-Partijiet Kontraenti. Dan jista' jinkludi kooperazzjoni b'rabta mal-kapaċitajiet tal-ħżin, u li jiġu mistiedna esperti fi gruppi reġjonali rilevanti dwar ir-riskju tal-gass.
- (83) Jenhtieg li l-pipelines li jikkollegaw proġett tal-produzzjoni taż-żejt jew tal-gass ta' pajjiż terz ma' impjant tal-ipproċessar jew ma' destinazzjoni kostali finali fi hdan Stat Membru jitqiesu bħala networks tal-pipelines upstream. Il-pipelines li jikkollegaw proġett tal-produzzjoni taż-żejt jew tal-gass fi Stat Membru ma' impjant tal-ipproċessar jew ma' destinazzjoni kostali finali fi hdan pajjiż terz jenhtieg li ma jitqisux bħala networks tal-pipelines upstream għall-fini ta' din id-Direttiva, għax pipelines bħal dawk aktarx ma jhallux impatt sinifikanti fuq is-suq intern tal-enerġija.
- (84) Jenhtieg li operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jkunu liberi li jikkonkludu ftehimiet tekniki ma' operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jew entitajiet oħra f'pajjiżi terzi dwar materji relatati mal-operazzjoni u l-interkonnnessjoni tas-sistemi tat-trażmissjoni, dment li l-kontenut ta' dawn il-ftehimiet ikun kompatibbli mal-liġijiet tal-Unjoni.
- (85) Il-ftehimiet tekniċi rigward l-operazzjoni tal-linji tat-trażmissjoni bejn l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jew entitajiet oħra jenhtieg li jibqgħu fis-sehħ, dment li dawn ikunu konformi mal-liġijiet tal-Unjoni u d-deċiżjonijiet rilevanti tal-awtorità regolatorja .

¹³ ĠU L 198, 20.7.2006, p. 18.

- (86) Meta dawn il-ftehimiet tekniċi jkunu fis-seħħ, din id-Direttiva ma teżiġix il-konklużjoni ta' ftehim internazzjonali bejn Stat Membru u pajjiż terz jew ta' ftehim bejn l-Unjoni u pajjiż terz rigward l-operazzjoni tal-linja tat-trażmissjoni tal-gass ikkonċernata.
- (87) L-applikabbiltà ta' din id-Direttiva għal-linji tat-trażmissjoni tal-gass lejn u mill-pajjiżi terzi jenhtieg li tkun limitata għat-territorju tal-Istati Membri. Rigward il-linji tat-trażmissjoni tal-gass offshore, din id-Direttiva jenhtieg li tkun tapplika fil-baħar territorjali tal-Istat Membru fejn jinsab l-ewwel punt tal-interkonnnessjoni man-network tal-Istati Membri.
- (88) Il-ftehimiet eżistenti konkluzi bejn Stat Membru u pajjiż terz dwar l-operazzjoni tal-linji tat-trażmissjoni jenhtieg li jkunu jistgħu jibqgħu fis-seħħ, f'konformità ma' din id-Direttiva.
- (89) Rigward il-ftehimiet jew partijiet mill-ftehimiet ma' pajjiżi terzi li jistgħu jaffettwaw ir-regoli komuni tal-Unjoni, jenhtieg li tiġi stabbilita proċedura koerenti u trasparenti biex permezz tagħha Stat Membru jiġi awtorizzat, meta jitlob dan, li jemenda, jestendi, jadatta, iġedded jew jikkonkludi ftehim ma' pajjiż terz dwar l-operazzjoni ta' linja tat-trażmissjoni jew ta' network tal-pipelines upstream bejn l-Istat Membru u pajjiż terz. Il-proċedura jenhtieg li ma ddewwimx l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva u jenhtieg li tkun minghajr preġudizzju għall-allokazzjoni tal-kompetenza bejn l-Unjoni u l-Istati Membri, u jenhtieg li tapplika għall-ftehimiet eżistenti u godda.

- (90) Meta jkun jidher li s-sugġett ta' ftehim ikun parzjalment fil-kompetenza tal-Unjoni u parzjalment fil-kompetenza ta' Stat Membru, hu essenzjali li tkun żgurata l-kooperazzjoni mill-qrib bejn dak l-Istat Membru u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni.
- (91) Biex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jenħtieġ li jiġu konferiti setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni biex tadotta deċiżjonijiet li jawtorizzaw jew jirrifjutaw li jawtorizzaw lil Stat Membru jemenda, jestendi, jadatta, iġedded jew jikkonkludi ftehim ma' pajjiż terz. Jenħtieġ li dawk is-setgħat ikunu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴.

¹⁴ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (92) Is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija hi element essenzjali tas-sigurtà pubblika u għaldaqstant hi marbuta b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern tal-gass u mal-integrazzjoni tas-swieq iżolati tal-gass tal-Istati Membri. Il-gass jista' jasal biss għand ic-ċittadini tal-Unjoni permezz tan-network. Swieq tal-gass miftuħin li jiffunzjonaw, u b'mod partikolari networks u assi oħra assoċjati mal-provvista tal-gass huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk jenhtieg li l-persuni mill-pajjiżi terzi jithallew jikkontrollaw sistema tat-trażmissjoni jew operatur ta' sistema tat-trażmissjoni biss jekk dawn ikunu konformi mar-rekwiżiti tas-separazzjoni effettiva li japplikaw fl-Unjoni. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Unjoni, l-Unjoni jidhrilha li s-settur tas-sistema tat-trażmissjoni tal-gass għandu importanza kbira għall-Unjoni u għalhekk hemm bżonn salvagwardji addizzjonali għall-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Unjoni halli jkun evitat kull theddid għall-ordni pubbliku u s-sigurtà pubblika fl-Unjoni u għall-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Unjoni tehtieg, b'mod partikolari, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operazzjoni tan-networks, il-livell tad-dipendenza tal-Unjoni u tal-Istati Membri individwali fuq il-provvista tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament tal-kummerċ u tal-investment domestiċi u barranin fl-enerġija f'xi pajjiżi terzi partikolari. Għalhekk is-sigurtà tal-provvista jenhtieg li tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ, u tad-drittijiet u l-obbligi li joħorgu mil-ligijiet internazzjonali, b'mod partikolari l-ftehimiet internazzjonali bejn l-Unjoni u l-pajjiżi terzi ikkonċernat. Meta xieraq, il-Kummissjoni jenhtieg li tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġu negozjati ftehimiet rilevanti mal-pajjiżi terzi li jindirizzaw is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Unjoni jew biex jiġu inklużi l-kwistjonijiet mehtieġa f'negozjati oħra ma' daww il-pajjiżi terzi.

- (93) Jenhtieg li jittieħdu miżuri oħra biex għall-aċċess għat-trasport ikunu żgurati tariffi trasparenti u nondiskriminatorji. Dawn it-tariffi jenhtieg li jkunu japplikaw għall-utenti kollha b'mod nondiskriminatorju. Meta faċilità tal-ħżin, linepack jew servizz anċillari jkunu joperaw f'suq li hu kompetittiv biżżejjed, l-aċċess jista' jiġi permess b'mekkaniżmi trasparenti u nondiskriminatorji bbażati fuq is-suq.
- (94) Jehtieg tkun żgurata l-indipendenza tal-operaturi tas-sistemi tal-ħżin biex jitjeb l-aċċess tal-partijiet terzi għall-faċilitajiet tal-ħżin li huma mehtieġa teknikament jew ekonomikament biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema għall-provvista tal-klijenti. Għaldaqstant, jixraq li l-faċilitajiet tal-ħżin jithaddmu minn entitajiet legalment separati li jkollhom drittijiet deċiżjonali effettivi rigward l-assi mehtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-ħżin. Jehtieg ukoll tiżdied it-trasparenza rigward il-kapaċità tal-ħżin li tiġi offruta lill-partijiet terzi, billi l-Istati Membri jiġu obbligati jiddefinixxu qafas pubbliku ċar u nondiskriminatorju, li jiddetermina r-reġim regolatorju adegwat applikabbli għall-faċilitajiet tal-ħżin. Dak l-obbligu jenhtieg li ma jkunx jehtieg deċiżjoni ġdida dwar ir-reġimi tal-aċċess iżda jenhtieg li jtejjeb it-trasparenza rigward ir-reġim tal-aċċess għall-ħżin. Ir-rekwiżiti tal-kunfidenzjalità għall-informazzjoni sensittiva kummerċjalment huma importanti b'mod partikolari fejn tidhol id-data ta' natura strateġika jew meta jkun hemm utent wieħed biss għal faċilità tal-ħżin.

- (95) L-aċċess nondiskriminatorju għan-network tad-distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream lill-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. Madankollu, l-ambitu għad-diskriminazzjoni rigward l-aċċess u l-investment ta' parti terza hu inqas sinifikanti fil-livell tad-distribuzzjoni milli fil-livell tat-trażmissjoni, fejn il-kongestjoni u l-influwenza tal-interessi tal-ġenerazzjoni huma generalment iżjed milli fil-livell tad-distribuzzjoni. Biex jiġi stabbilit ambjent ekwu fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni jenħtieġ li jiġu monitorjati biex ma jiehdu vantaġġ mill-integrazzjoni vertikali tagħhom rigward il-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, b'mod partikolari b'rabta ma' klijenti domestiċi u ma' klijenti żgħar nondomestiċi.
- (96) L-Istati Membri jenħtieġ li jiehdu miżuri konkreti biex jassistu l-użu usa' ta' **bijometan, jew tipi oħra ta' gassijiet, li jistgħu jiġu injettati teknikament u b'mod sigur fis-sistema tal-gass naturali u ttrasportati permezz tagħha, [...]**li l-produtturi tagħhom jenħtieġ li jingħataw aċċess nondiskriminatorju għas-sistema tal-gass, dment li dan l-aċċess ikun kompatibbli kontinwament mar-regoli tekniċi u l-istandards tas-sikurezza rilevanti **u dment li ma jkunx previst mod ieħor minn din id-Direttiva.**

- (97) Il-produtturi tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju spiss ikunu konnessi mal-grilja tad-distribuzzjoni. Biex jiġu ffaċilitati l-adozzjoni u l-integrazzjoni tas-suq tagħhom, hu essenzjali li dawn jiksbu aċċess bla xkiel għas-suq bl-ingrossa u għall-punti tal-kummerċ virtwali rilevanti. Il-partecipazzjoni fis-suq bl-ingrossa hi determinata mill-mod kif jiġu definiti s-sistemi ta' dħul u hrug. F'diversi Stati Membri, il-produtturi konnessi mal-grilja tad-distribuzzjoni mhumex parti mis-sistema ta' dħul u hrug. Għalhekk, l-aċċess tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju għas-suq bl-ingrossa jenħtieġ li jiġi ffaċilitat billi tingħata definizzjoni ta' sistema ta' dħul u hrug **li tippermetti l-inklużjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni** u billi finalment ikun żgurat li l-faċilitajiet ta' produzzjoni **kollha jkollhom aċċess għas-suq irrispettivament minn jekk humiex** konnessi mas-sistema tad-distribuzzjoni **jew ta' trażmissjoni** [...]. Barra minn hekk, ir-Regolament [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021)[...] **804**] jipprevedi li l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni u l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jridu jaħdmu flimkien biex jippermettu flussi fid-direzzjoni opposta min-network tad-distribuzzjoni għan-network tat-trażmissjoni jew mezzi alternattivi biex teħfief l-integrazzjoni fis-suq tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju.
- (98) Biex tkun evitata l-impożizzjoni ta' piż finanzjarju u amministrattiv fuq l-operaturi ż-żgħar tad-distribuzzjoni, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu, meta meħtieġ, jeżentaw lill-imprizi kkonċernati mir-rekwiżiti legali tas-separazzjoni .

- (99) Meta tintuża sistema magħluqa tad-distribuzzjoni biex tiżgura l-aqwa effiċjenza possibbli tal-provvista integrata tal-enerġija li teħtieġ standards operattivi speċifiċi, jew meta tithaddem sistema magħluqa tad-distribuzzjoni qabelxejn għall-użu ta' sid is-sistema, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jenħtieġ li jkun jista' jiġi eżentat mill-obbligi li jgħolqu piż amministrattiv bla bżonn minhabba n-natura partikolari tar-relazzjoni bejn l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u l-utenti tas-sistema. Is-siti industrijali, kummerċjali jew ta' servizzi komuni, bħall-binjiet tal-istazzjonijiet tal-ferroviji, l-ajruporti, l-isptarijiet, is-siti kbar tal-kampeġġ b'faċilitajiet integrati jew is-siti tal-industrija tal-kimika jistgħu jinkludu sistemi magħluqa tad-distribuzzjoni minhabba n-natura speċjalizzata tal-operazzjonijiet tagħhom.
- (100) Bl-integrazzjoni ta' volumi dejjem akbar ta' gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju fis-sistema tal-gass naturali, il-kwalità tal-gassijiet trasportati u kkunsmati fl-Ewropa[...] ser tinbidel. Biex tkun żgurata l-operazzjoni effiċjenti tas-sistema tal-gass naturali, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jenħtieġ li jkunu responsabbli għall-ġestjoni tal-kwalità tal-gass fil-faċilitajiet tagħhom. Meta l-injezzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju ssir fil-livell tad-distribuzzjoni u meta tkun meħtieġa ġestjoni tal-impatt tagħhom fuq il-kwalità tal-gass, l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jqabbdu lill-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni biex jiżguraw il-ġestjoni effiċjenti tal-kwalità tal-gass fil-faċilitajiet tagħhom. Meta jwettqu kompiti ta' ġestjoni tal-kwalità tal-gass, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni jenħtieġ li jikkonformaw mal-istandards applikabbli tal-kwalità tal-gass.

- (101) Ir-regolaturi tal-enerġija jeħtieġ ikunu jistgħu jieħdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha biex is-suq intern tal-gass naturali jiffunzjona sew, u jridu jkunu indipendenti għalkollox minn kull interess pubbliku jew privat ieħor. Id-dispożizzjonijiet relatati mal-awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokat tal-awtorità regolatorja jenħtieġ li jiġu implimentati fil-qafas definit mil-liġi u r-regoli baġitarji nazzjonali. Filwaqt li jkunu qed jikkontribwixxu għall-indipendenza tal-awtorità regolatorja minn kull interess politiku jew ekonomiku bi skema xierqa ta' rotazzjoni, l-Istati Membri jenħtieġ li jkunu jistgħu jqisu kif xieraq id-disponibbiltà tar-riżorsi umani u d-daqs tal-bord.
- (102) Biex ikun żgurat aċċess effettiv għas-suq lill-partijiet kollha fis-suq, inkluż lill-partijiet godda, huma meħtieġa mekkaniżmi nondiskriminatorji u kostriflessivi. Dan jenħtieġ li jintlaħaq bit-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bbażati fuq is-suq għall-provvista u x-xiri tal-gass meħtieġ fil-qafas tar-rekwiziti tal-ibbilanċjar. L-awtoritajiet regolatorji jenħtieġ li jaqdu rwol attiv biex jiżguraw li l-prezzijiet tal-ibbilanċjar ikunu nondiskriminatorji u kostriflessivi. Fl-istess hin, jenħtieġ li jingħataw inċentivi xierqa għal ibbilanċjar tad-dhul u tal-hruġ tal-gass u biex is-sistema ma titqighedx fil-periklu.

- (103) L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jkunu jistghu jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodologiji sottostanti tal-kalkolu tat-tariffi, abbażi ta' proposta mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew mill-operatur(i) tas-sistemi tad-distribuzzjoni jew mill-operatur tas-sistema tal-gass naturali likwifikat (LNG), jew abbażi ta' proposta maqbula minn daww l-operaturi u l-utenti tan-networks. Meta jwettqu daww il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jiżguraw li t-tariffi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni jkunu nondiskriminatorji u kostiflessivi, u jenhtieg li jqisu l-kostijiet marginali evitati u fit-tul tan-network minhabba miżuri amministrattivi min-naħa tad-domanda.
- (104) L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jippromwovu, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ACER), stabbilita bir-Regolament [...] **(UE) 2019/942**, [...] tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵, suq intern tal-idroġenu miftuħ, kompetittiv, sigur u ambjentalment sostenibbli bi flussi transfruntieri mingħajr xkiel. Biex is-suq intern tal-idroġenu jiffunzjona sew, l-awtoritajiet regolatorji jehtieg li jkunu jistghu jieħdu deċiżjonijiet rigward il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha.

¹⁵ **Regolament (UE) 2019/942 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 li jistabbilixxi Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 22).**[...]

- (105) Ir-regolaturi tal-enerġija jenhtieg li jkollhom is-setgħa jadottaw deċiżjonijiet vinkolanti rigward l-impriżi tal-gass naturali jew tal-idroġenu u jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-impriżi tal-gass naturali jew tal-idroġenu li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew jipproponu lil qorti kompetenti biex timponi dawn il-penali fuqhom. Ir-regolaturi tal-enerġija jenhtieg li jingħataw ukoll is-setgħat jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni, dwar miżuri xierqa li jiżguraw il-benefiċċji tal-konsumaturi bil-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva mehtieġa għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-gass naturali u tal-idroġenu. L-istabbiliment ta' programmi tar-rilaxx tal-gass hu waħda mill-miżuri possibbli li tista' tintuża għall-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva u biex ikun żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq.
- (106) Ir-regolaturi tal-enerġija jenhtieg li jingħataw ukoll is-setgħat jikkontribwixxub biex ikunu żgurati standards għoljin ta' servizz pubbliku f'konformità mal-ftuħ tas-suq, il-protezzjoni tal-klijenti vulnerabbli, u għall-effettività sħiħa tal-miżuri tal-protezzjoni tal-konsumaturi. Dawk id-dispożizzjonijiet jenhtieg li jkunu mingħajr preġudizzju għas-setgħat tal-Kummissjoni rigward l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni, inkluż l-eżaminar tal-fużjonijiet b'dimensjoni tal-Unjoni, u mingħajr preġudizzju wkoll għar-regoli tas-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital. Il-korp indipendenti li lilu għandha d-dritt tappella parti li tkun affettwata b'deċiżjoni tal-awtorità regolatorja jista' jkun qorti jew tribunal iehor bis-setgħa jwettqu rieżami ġudizzjarju.

- (107) Kull armonizzazzjoni tas-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji jenħtieg li tkun tinkludi s-setgħat li jingħataw inċentivi lill-impriżi u li jiġu imposti pieni effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq [...] l-impriżi jew li jiġi proposit lil qorti kompetenti biex timponi dawk il-pieni. Barra minn hekk, l-awtoritajiet regolatorji jenħtieg li jkollhom is-setgħa jitolbu informazzjoni rilevanti lill-impriżi , iwettqu investigazzjonijiet xierqa u biżżejjed, u jsolvu t-tilwimiet.
- (108) L-awtoritajiet regolatorji u l-ACER jenħtieg li jipprovdu informazzjoni dwar is-suq tal-idroġenu biex jiżguraw it-trasparenza, inkluż aspetti bħall-provvista u d-domanda, l-infrastruttura tat-trasport, il-kwalità tas-servizz, il-kummerċ transfruntier, l-investimenti, il-prezzijiet tal-konsumaturi, u l-likwidità tas-suq.
- (109) L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jaqdu rwol importanti biex ikunu żgurati investimenti kosteffettivi fin-networks tal-gass. Għal ippjanar ottimizzat fost il-vetturi tal-enerġija u biex jixxejjen id-distakk bejn l-approċċi differenti tal-ippjanar tan-networks nazzjonali u tal-UE kollha, qed jiddaħħlu rekwiżiti addizzjonali għal ippjanar konsistenti. L-ippjanar tan-networks jenħtieg li jqis ukoll l-interkonnessjonijiet miżjuda bejn il-gass naturali u l-elettriku, kif ukoll l-idroġenu.

- (110) Meta jiżviluppaw il-pjan tal-iżvilupp tan-networks, hu importanti li l-operaturi tal-infrastrutturi jqisu l-prinċipju¹⁶ "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel", b'mod partikolari, il-konsum mistenni użat għall-iżvilupp tax-xenarju kongunt.
- (111) L-istrategġija għall-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija tindika l-importanza ta' ppjanar u operazzjoni kkoordinati tas-sistema tal-enerġija biex jintlaħqu l-oġettivi tad-dekarbonizzazzjoni. Għalhekk, jeħtieġ jitfassal pian tal-iżvilupp tan-networks ibbażat fuq xenarju kongunt li jkun żviluppat fuq bażi transsettorjali. Filwaqt li jibqa' jkollhom pjanijiet settorjali separati, l-operaturi tal-infrastruttura jenħtieġ li jaħdmu għal livell oġhla ta' integrazzjoni filwaqt li jqisu l-ħtiġijiet tas-sistema lil hinn minn vetturi tal-enerġija speċifiċi.
- (112) Il-pjanijiet tal-iżvilupp tan-networks huma element importanti biex jingħarfu l-lakuni fl-infrastruttura u biex tingħata l-informazzjoni dwar l-infrastruttura li jeħtieġ li tinbena jew li tista' tiġi dekommissjonata u li tista' tintuża għal skopijiet oħra, bħat-trasport tal-idroġenu. Dan hu minnu irrispettivament mill-mudell tas-separazzjoni magħżul għall-operaturi tan-networks.
- (113) L-ġhoti tal-informazzjoni dwar l-infrastruttura li tista' tiġi dekommissjonata, fil-pjan tal-iżvilupp tan-networks, jista' jfisser li l-infrastruttura tithalla ma tintużax, li tiżżarna jew li tintuża għal skopijiet oħra, bħat-trasport tal-idroġenu. Din iż-żieda fit-trasparenza dwar l-infrastruttura qed issir għax l-infrastruttura bi skop ġdid hija komparattivament orħos minn infrastruttura mibnija ġdida u għalhekk jenħtieġ li tippermetti tranzizzjoni kosteffettiva.

¹⁶ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tat-28.9.2021 dwar l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel: minn prinċipji għall-prattika. Linji gwida u eżempji għall-implimentazzjoni tagħha fit-tehid tad-deċiżjonijiet fis-settur tal-enerġija u lil hinn minnu, COM (2021) 7014 final

- (114) Fl-Istati Membri li jiżviluppaw network tal-idroġenu, ir-rappurtar dwar l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-idroġenu jenħtieġ li jiżgura li l-kostruzzjoni tas-sistema tal-idroġenu tissejjes fuq projezzjonijiet progressivi u realistiċi tad-domanda, inkluż il-ħtiġijiet potenzjali mill-perspettiva tas-sistema tal-elettriku. Jekk l-Istati Membri jiddeċiedu li jippermettu imposti dedikati bħala mezz ta' kofinanzjament tal-infrastruttura ġdida tal-idroġenu, ir-rapport jenħtieġ li jappoġġa lill-awtorità regolatorja fil-valutazzjoni tagħha ta' dawn l-imposti. Ir-rapport jenħtieġ li jiġi ppreżentat lill-awtorità regolatorja regolarment biex jiġi deċiż mill-awtorità regolatorja. Iżda peress li s-suq tal-idroġenu qed kulma jmur jikber, jenħtieġ li jkun evitat sekwenzjar sproporzjonat u kontinwu tal-obbligu tar-rapportar.
- (115) L-informazzjoni fil-pjan tal-iżvilupp tan-networks jenħtieġ li tippermetti tbassir tal-impatti fuq it-tariffi abbażi tal-ippjanar u d-dekummissjonar li jaffettwaw il-bażi tal-assi regolati kif imsemmi fl-Artikolu 51 ta' din id-Direttiva.
- (116) Minflok ma jipprovdu pjan nazzjonali tal-iżvilupp tan-networks fil-livell tal-Istat Membru individwali, l-Istati Membri jenħtieġ li jithallew jagħzlu li jfasslu pjan tal-iżvilupp tan-networks fil-livell reġjonali li jinkludi aktar minn Stat Membru wiehed u f'konformità mal-integrazzjoni volontarja tas-suq tal-gass reġjonali.
- (117) B'kuntrast mal-elettriku, ir-rwol tal-gass naturali mistenni jonqos, u dan jaffettwa wkoll id-domanda għall-investimenti fl-infrastruttura. Għalhekk, il-pjan tal-iżvilupp tan-networks jenħtieġ jibbilanċja t-tħassib dwar il-kompetizzjoni u jevita assi mhux irkuprabbli. Għaldaqstant, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni b'separazzjoni tas-sjieda jenħtieġ li ma jkunux koperti mill-Artikolu 51(7).

(118) Investimenti f'infrastrutturi kbar godda jenhtieg li jigu promossi ferm, filwaqt li jkun zgurat il-funzjonament tajjeb tas-suk intern tal-gassijiet. [...]. J[...]jenhtieg li jkun possibbli li tinghata deroga parzjali jew shiha lill-imprizi b'interessi fil-provvista u fil-produzzjoni b'rabta mar-regoli tas-separazzjoni għall-progetti kkonċernati. Il-possibbiltà ta' derogi temporanji jenhtieg li tapplika, b'mod partikolari minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-provvista, għall-pipelines godda tal-Unjoni li jgħorru l-gass mingħand il-pajjiżi terzi sal-Unjoni. L-eżenzjonijiet u d-derogi mogħtija skont id-Direttivi 2003/55/KE u 2009/73/KE b'emendi jenhtieg li jibqgħu japplikaw sad-data tal-iskadenza skedata skont kif deċiż fid-deċiżjoni tal-eżenzjoni jew tad-deroga mogħtija.

- (119) Fl-Unjoni jehtieg li jsir avvanz lejn swieq tal-idroġenu interkonnessi biex jiġu ffaċilitati l-investimenti fl-infrastruttura transfruntiera tal-idroġenu. **Wara Diċembru 2030 meta[...] r-regim regolat tal-aċċess ta' partijiet terzi jiġi applikat komprensivament fl-Istati Membri kollha u, fin-nuqqas ta' tariffi tat-trasport [...] transfruntier, [...] sistema ta' kumpens finanzjarju jenhtieg li tipprovdi inċentivi finanzjarji lill-parteciċipanti fis-suq biex jiżviluppaw interkonnetturi transfruntieri.**
- (120) Il-fiduċja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-ghadd ta' parteciċipanti fis-suq jehtieg jiżdiedu, u għalhekk jehtieg tiżdied is-sorveljanza regolatorja tal-imprizi attivi fil-provvista tal-gass. Dawn ir-rekwiżiti jenhtieg li jkunu mingħajr preġudizzju għal-legiżlazzjoni eżistenti tal-Unjoni dwar is-swieq finanzjarji, u kompatibbli magħha. Ir-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jehtieg jikkooperaw biex jghinu lil xulxin jiksbu għarfien generali dwar is-swieq ikkonċernati. **Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistghu jistabbilixxu s-solidità finanzjarja tal-imprizi tal-provvista tal-gass naturali bħala kriterju għall-ghoti ta' awtorizzazzjoni għall-bejgh, inkluż il-bejgh mill-ġdid, tal-gass naturali. Jenhtieg li kriterju bħal dan ikun kompletament trasparenti u nondiskriminatorju.**

- (121) Il-gass naturali hu qabelxejn, u kulma jmur, importat fl-Unjoni mingħand il-pajjiżi terzi. Il-ligijiet tal-Unjoni jenħtieġ li jqisu l-karatteristiċi tal-gass naturali, fosthom ċerti riġiditajiet strutturali minhabba l-konċentrazzjoni tal-fornituri, il-kuntratti fit-tul jew in-nuqqas ta' likwidità downstream. Għaldaqstant, hija meħtieġa aktar trasparenza, inkluż fil-formazzjoni tal-prezzijiet.
- (122) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-rekwiżiti għaż-żamma tar-reġistri, [...] l-ACER u l-Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli (KRET) stabbilit bid-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE¹⁷, jenħtieġ li jikkooperaw u jagħtu pariri lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tagħhom. [...] L-ACER u l-KRET jenħtieġ li jikkooperaw ukoll biex jinvestigaw aktar u jagħtu pariri dwar jekk it-tranzazzjonijiet fil-kuntratti tal-provvista tal-gass u d-derivattivi tal-gass jenħtieġx li jkunu soġġetti għal rekwiżiti tat-trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara l-kummerċ u jekk iva, x'jenħtieġ li jkun il-kontenut ta' dawk ir-rekwiżiti.
- (123) L-Istati Membri jew, meta Stat Membru hekk jistipula, l-awtorità regolatorja jenħtieġ li jheggu l-iżvilupp ta' kuntratti tal-provvista interrompibbli.

¹⁷ ĠU L 25, 29.1.2009, p. 18.

- (124) L-Istati Membri jenhtieg li jiżguraw li, filwaqt li jqisu r-rekwiżiti tal-kwalità mehtiega, **[...]il-bijometan** jew tipi ohra tal-gass jinghataw aċċess nondiskriminatorju ghas-sistema tal-gass, dment li dak l-aċċess ikun kompatibbli permanentement mar-regoli tekniċi rilevanti u l-istandards tas-sikurezza. Dawk ir-regoli u l-istandards jenhtieg li jiżguraw li dawk il-gassijiet ikunu jistgħu teknikament u b'mod sikur jiġu injettati u trasportati fis-sistema tal-gass naturali u jenhtieg li jindirizzaw ukoll il-karatteristiċi kimiċi tagħhom.
- (125) Il-kuntratti fit-tul huma parti importanti mill-provvista tal-gass tal-Istati Membri. Izda dawn jenhtieg li ma joħolqux ostaklu għad-dhul tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju, li hija r-raġuni għalfejn it-terminu tal-kuntratti tal-provvista tal-gass fossili mhux ser jithalla jaqbez is-sena 2049. Dawk il-kuntratti għandhom dejjem ikunu konformi mal-oġettiv ta' din id-Direttiva u huma kompatibbli mat-TFUE, inkluż ir-regoli tal-kompetizzjoni. Meta tkun qed tiġi ppjanata l-kapaċità tal-provvista u tat-trasport tal-impriżi jenhtieg jitqiesu l-kuntratti fit-tul.
- (126) Biex ikun żgurat li fl-Unjoni jinżammu standards għoljin tas-servizz pubbliku, il-miżuri kollha li hadu l-Istati Membri biex jilhq u l-oġettivi ta' din id-Direttiva jenhtieg li jiġu notifikati b'mod regolari lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni jenhtieg li b'mod regolari tippubblika rapport li janalizza l-miżuri meħuda fil-livell nazzjonali biex jintlaħqu l-oġettivi tas-servizz pubbliku u bi tqabbil dwar l-effettività tagħhom biex jagħmel rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li jridu jittieħdu fil-livell nazzjonali halli jinkisbu standards għoljin tas-servizz pubbliku.

- (127) Ir-rispett tar-rekwiżiti tas-servizz pubbliku hu rekwiżit fundamentali ta' din id-Direttiva u hu importanti li f'din id-Direttiva jiġu speċifikati standards minimi komuni li huma rispettati mill-Istati Membri kollha u li jqisu l-oġettivi tal-protezzjoni komuni, is-sigurtà tal-provvista, il-protezzjoni tal-ambjent, u l-livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni fl-Istati Membri kollha. Hu importanti li l-kriterji tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, filwaqt li jitqiesu ċ-ċirkostanzi nazzjonali u f'konformità mal-liġijiet tal-Unjoni.
- (128) Il-miżuri implimentati mill-Istati Membri biex jilhqqu l-oġettivi tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, l-ġoti ta' inċentivi ekonomiċi xierqa permezz, meta xieraq, l-ġhodod nazzjonali u tal-Unjoni eżistenti kollha. Dawn l-ġhodod jenħtieġ li jkunu jistgħu jinkludu mekkaniżmi tar-responsabbiltà biex ikun żgurat l-investiment meħtieġ.

- (129) Sakemm il-mizuri li ħadu l-Istati Membri biex jissodisfaw l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jikkostitwixxu għajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 107(1) **TFUE** [...], hemm obbligu skont l-Artikolu 108(3) **TFUE** [...] li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (130) Il-prezzijiet tas-suq jenhtieg li jipprovdu inċentivi ġusti għall-iżvilupp tan-network.
- (130a) Jenhtieg li ċerti Stati Membri, minhabba l-karatteristiċi storiċi u l-livelli ta' maturità tas-swieq tal-gass naturali tagħhom, ikollhom il-possibbiltà li jidderogaw minn regoli speċifiċi stabbiliti f'din id-Direttiva biex jipprevjenu penalizzazzjoni mhux ġustifikata, u biex jiffavorixxu żvilupp effiċjenti tas-swieq tal-gass naturali f'dawn il-pajjiżi. Dan japplika speċifikament għal-Lussemburgu, minhabba l-karatteristiċi speċifiċi tas-suq tiegħu, u għal daww l-Istati Membri kollha li għadhom mhumie x konnessi mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru iehor [...] jew li għadhom ma rċevewx l-ewwel provvista kummerċjali tal-ewwel kuntratt ta' provvista tal-gass naturali tagħhom fit-tul. Sabiex tiġi żgurata applikazzjoni uniformi tad-dritt tal-Unjoni, idderogi għall-Istati Membri li għadhom mhumie x konnessi mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru iehor[...] jew li għadhom ma rċevewx l-ewwel provvista kummerċjali tal-ewwel kuntratt tal-provvista tal-gass naturali tagħhom fit-tul jenhtieg li jkunu ta' natura temporanja, sakemm daww l-Istati Membri jkunu jistgħu jissodisfaw standards oghla f'termini ta' ftuħ tas-suq u interkonnettività mas-sistema integrata tal-gass fl-UE. Meta tapplika tali deroga, jenhtieg li din tkopri wkoll kwalunkwe dispożizzjoni f'din id-Direttiva li tkun anċillari, jew li tehtieg l-applikazzjoni minn qabel, ta' kwalunkwe dispożizzjoni li minnha tkun inghatat deroga.**
- (131) Il-promozzjoni tal-kompetizzjoni ġusta u aċċess faċli lil fornituri differenti jenhtieg li jkunu mill-aktar importanti għall-Istati Membri halli l-konsumaturi jkunu jistgħu jahtfu għalkollox l-opportunitajiet ta' suq intern liberalizzat tal-gassijiet.

- (132) Bħala kontribut għas-sigurtà tal-provvista, filwaqt li jibqa' l-ispiritu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri, notevolment fil-każ ta' krizital-provvista tal-enerġija, hu importanti li jiġi previst qafas għall-kooperazzjonireġjonali bi spirtu ta' solidarjetà. Din il-kooperazzjoni tista' qabelxejn tistrieħ, jekk l-Istati Membri hekk jiddeċiedu, fuq mekkanizmi bbażati fuq is-suq. Jenħtieġ li l-kooperazzjoni fil-promozzjoni tas-solidarjetà reġjonali u bilaterali ma timponix piż sproporzjonat fuq il-partecipanti fis-suq jew tiddiskrimina bejniethom.
- (133) Fid-dawl tal-ħolqien ta' suq intern tal-gass naturali, l-Istati Membri jenħtieġ li jrawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-kooperazzjoni tal-operaturi tas-sistemi fil-livell tal-Unjoni u reġjonali, b'mod li jinkorporaw ukoll is-sistemi iżolati li jiffirmaw gzejjer tal-gass li jippersistu fl-Unjoni.
- (134) L-integrazzjoni volontarja tas-swieq reġjonali, b'mod partikolari l-fużjonijiet tas-suq, tista' tipprovdi diversi benefiċċji, skont l-ispeċifiċitajiet tas-swieq. L-integrazzjoni tas-suq tista' tkun opportunità biex isir l-aħjar użu mill-infrastruttura, dment li din ma tkunx thalli impatt negattiv fuq is-swieq ġirien, pereżempju b'żieda fit-tariffi transfruntieri. Hi opportunità wkoll biex jiżdiedu l-kompetizzjoni, il-likwidità u l-kummerċ għall-ġid tal-konsumaturi finali fir-reġjun, peress li jiġu attirati fornituri li altrimenti ma kinux ikunu interessati jiġu minhabba ċ-ċokon tas-suq. L-integrazzjoni tas-suq tippermetti wkoll li jinholqu żoni akbar li jaċċessaw aktar sorsi tal-provvista. Diversifikazzjoni bħal din jaf thalli impatt fuq il-prezzijiet tas-suq bl-ingrossa, bis-saħħa ta' kompetizzjoni aħjar bejn is-sorsi, iżda tista' ttejjeb ukoll is-sigurtà tal-provvista jekk ma jkunx għad fadal xi kongestjoni interna fiż-żona fuza l-ġdida. L-integrazzjoni tas-suq tista' tkun bażi għal aktar appoġġ lit-trasformazzjoni tas-suq tal-gass naturali, inkluż l-użu tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju. L-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji u l-**operaturi tas-sistemi** tat-trażmissjoni jenħtieġ li jikkooperaw bejniethom biex jiffaċilitaw l-integrazzjoni reġjonali.

- (135) L-iżvilupp ta' suq intern veru tal-gass naturali, b'network konness mal-Unjoni kollha, jenhtieg li jkun wiehed mill-għanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva, u għalhekk il-kwistjonijiet regolatorji dwar l-interkonnessjonijiet transfruntieri u s-swieq reġjonali jenhtieg li jkunu wiehed mill-kompiti ewlenin tal-awtoritajiet regolatorji, b'kooperazzjoni mill-qrib mal-ACER meta rilevanti.
- (136) Wiehed mill-għanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva jenhtieg li jkun ukoll li jinkisbu regoli komuni għal suq intern veru u għal provvista wiesgħa tal-gass. Għal dak il-għan, prezzijiet tas-suq bla distorsjonijiet jipprovdu inċentiv għall-kummerċ transfruntier u jwasslu għal konvergenza tal-prezzijiet.
- (137) L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jipprovdu wkoll informazzjoni dwar is-suq il-Kummissjoni tkun tista' taqdi r-rwol tagħha li tosserva u tissorvelja s-suq intern tal-gass naturali u l-evoluzzjoni tiegħu fl-immedjat, fi żmien medju u fit-tul, inkluż aspetti bħall-provvista u d-domanda, l-infrastrutturi tat-trażmissjoni u tat-distribuzzjoni, il-kwalità tas-servizz, il-kummerċ transfruntier, il-ġestjoni tal-kongestjoni, l-investimenti, il-prezzijiet bl-ingrossa u bl-imnut, il-likwidità tas-suq, u t-titjib ambjentali u fl-effiċjenza. L-awtoritajiet regolatorji jenhtieg li jirrapportaw quddiem l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, lill-Istati Membri li fi hđanhom il-prezzijiet qed ixekklu l-kompetizzjoni u l-funzjonament tajjeb tas-suq.

- (138) Ladarba l-objettiv ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-ħolqien ta' suq intern operattiv għalkollox tal-gass naturali u tal-idroġenu, ma jistax jintlaħaq biżżejjed mill-Istati Membri [...] iżda minflok jista', minhabba l-iskala jew l-effetti ta' azzjoni bħal din, jintlaħaq aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stipulat fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità kif stipulat f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak meħtieġ biex tilhaq dak l-objettiv.
- (139) Skont ir-Regolament (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁸, il-Kummissjoni tista' tadotta l-linji gwida jew il-kodiċijiet tan-network biex tikseb il-grad meħtieġ ta' armonizzazzjoni. Dawn il-linji gwida jew il-kodiċijiet tan-network li jikkostitwixxu regoli vinkolanti adottati bħala **regolamenti ta' implimentazzjoni** [...]tal-Kummissjoni, huma, anki fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, għodda siewja li meta meħtieġ tkun tista' tigi adattata malajr.
- (140) B'mod partikolari, il-Kummissjoni jenħtieġ li tingħata s-setgħa tadotta l-linji gwida meħtieġa biex tagħti l-grad minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ halli jintlaħaq l-għan ta' din id-Direttiva.

¹⁸ Regolament (KE) 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 36).

- (141) F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni, l-Istati Membri impenjaw ruhhom li man-notifika tal-miżuri tat-traspożizzjoni tagħhom, f'kazijiet ġustifikati, iżidu dokument wieħed jew aktar li jispjegaw ir-relazzjoni bejn il-komponenti ta' Direttiva u l-partijiet ekwivalenti tal-istrumenti nazzjonali tat-traspożizzjoni. Rigward din id-Direttiva, il-leġislatur jidhrilu li t-trażmissjoni ta' dawk id-dokumenti hija ġustifikata, b'mod partikolari wara s-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fil-Kawża Il-Kummissjoni vs il-Belġju (il-kawża C-543/17).
- (142) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tosserva l-prinċipji, rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. Għaldaqstant, din id-Direttiva jenhtieg li tiġi interpretata u applikata f'konformità ma' dawk id-drittijiet u l-prinċipji, b'mod partikolari d-dritt għall-protezzjoni tad-data personali garantit mill-Artikolu 8 tal-Karta. Hu essenzjali li kull ipproċessar tad-data personali skont din id-Direttiva jikkonforma mar-Regolament (UE) 2016/679 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁹.

¹⁹ ĠU L 119, 4.5.2016, p. 1.

- (143) Biex jinkiseb il-grad minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jintlaħaq l-għan ta' din id-Direttiva, is-setgħa li jiġu adottati atti f'konformità mal-Artikolu 290 TFUE jenħtieġ li tigi delegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-elementi mhux essenzjali ta' ċerti oqsma speċifiċi tant fundamentali biex jintlaħqu l-oġettivi ta' din id-Direttiva. Hu partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa tul il-ħidma preparatorja tagħha, anke fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet isiru f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016²⁰. B'mod partikolari, biex tkun żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-tnejn tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-tnejn tal-atti delegati.
- (144) Biex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni jenħtieġ li tingħata s-setgħat tal-implimentazzjoni biex tiddetermina rekwiżiti tal-interoperabbiltà u proċeduri nondiskriminatorji u trasparenti tal-aċċess għad-data. Daww is-setgħat jenħtieġ li jiġu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
- (145) L-obbligu tat-traspożizzjoni ta' din id-Direttiva fil-liġi nazzjonali jenħtieġ li jkun limitat għal daww id-dispożizzjonijiet li jirrappreżentaw emenda sostantiva meta mqabbel mad-Direttiva preċedenti. L-obbligu tat-traspożizzjoni tad-dispożizzjonijiet mhux mibdula johroġ mid-Direttiva preċedenti.

²⁰ GU L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (146) Biex tiżgura implimentazzjoni bla xkiel u effettiva tad-dispożizzjonijiet stabbiliti f'din id-Direttiva, il-Kummissjoni tappoġġa lill-Istati Membri permezz tal-Istrument ta' Appoġġ Tekniku **stabbilit permezz tar-Regolament (UE) 2021/240 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²¹** u li jipprovdi għarfien espert tekniku apposta biex jitfasslu u jitwettqu r-riformi, inkluż dawk li jippromwovu suq intern kompetittiv tal-gass naturali u tal-idroġenu, li jippermettu l-integrazzjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli u gassijiet b'livell baxx tal-karbonju, u jżidu l-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni fost l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni. L-appoġġ tekniku, pereżempju, jinkludi tishih tal-kapaċità amministrattiva, armonizzazzjoni tal-oqfsa leġislattivi, u l-kondiviżjoni tal-aqwa prattiki rilevanti.
- (147) Din id-Direttiva jenhtieg li tkun mingħajr preġudizzju għall-obbligi tal-Istati Membri rigward il-limiti taż-żmien għat-traspożizzjoni fil-liġi nazzjonali u d-data tal-applikazzjoni tad-Direttivi stipulata fl-Anness III, il-Parti B.

²¹ Regolament (UE) 2021/240 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi Strument ta' Appoġġ Tekniku (*ĠU L 57, 18.2.2021, p.1*).

Kapitolu I

Suġġett, kamp ta' applikazzjoni u definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni dwar it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħżin tal-gassijiet skont it-tifsira tal-Artikolu 2, il-punt [...] **(3)** bl-użu tas-sistema tal-gass naturali definita fil-punt [...] **(4)** ta' dak l-Artikolu. Din tistabbilixxi r-regolri rigward l-organizzazzjoni u l-funzjonament ta' dak is-settur, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-ġoti tal-awtorizzazzjonijiet għat-trażmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħżin tal-gassijiet permezz tas-sistema tal-gass naturali u l-operazzjoni tas-sistemi.
2. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli dwar it-trasport, il-provvista u l-ħżin tal-gass naturali u t-tranzizzjoni tas-sistema tal-gass naturali għal sistema bbażata fuq il-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju.

3. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni dwar it-trasport, il-provvista u l-ħżin tal-idroġenu permezz tas-sistema tal-idroġenu. Tistabbilixxi r-regoli marbuta mal-organizzazzjoni u l-funzjonament ta' dan is-settur, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-ġoti tal-awtorizzazzjonijiet għan-networks, il-provvista u l-ħżin tal-idroġenu u l-operazzjoni tas-sistemi.
4. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli dwar l-istabbiliment progressiv ta' sistema tal-idroġenu interkonnessa mal-Unjoni kollha li tikkontribwixxi biex jonqsu l-emissjonijiet netti tal-gassijiet serra, **inkluz f'**[...]settori li diffiċli jiġu dekarbonizzati, u li b'hekk tappoġġa [...] d-dekarbonizzazzjoni tas-sistema tal-enerġija tal-UE.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "gass naturali" tfisser il-gassijiet kollha li jikkonsistu primarjament mill-metan, inkluż [...] il-bijometan, jew tipi oħra ta' gass, li teknikament u b'mod sikur ikunu jistgħu jiġu injettati fis-sistema tal-gass naturali u trasportati fiha;
- (2) "gass rinnovabbli" tfisser bijogass kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (28), tad-Direttiva (UE) 2018/2001, inkluż il-bijometan, u fjuwils gassużi rinnovabbli parti minn fjuwils ta' oriġini nonbijoloġika ("RFNBOs") kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (36) ta' dik id-Direttiva;
- (3) "gassijiet" tfisser gass naturali u idroġenu;
- (4) "sistema tal-gass naturali" tfisser sistema ta' infrastrutturi, inkluż pipelines, terminals tal-LNG u faċilitajiet tal-ħżin, li tittrasporta gassijiet li primarjament ikunu jikkonsistu mill-metan u jinkludu [...] l-bijometan, jew tipi oħra ta' gass li teknikament u b'mod sikur ikunu jistgħu jiġu injettati u trasportati fis-sistema tal-pipelines tal-gass naturali.

- (5) "sistema tal-idroġenu" tfisser sistema ta' infrastruttura, inkluż networks tal-idroġenu, ħzin tal-idroġenu, u terminals tal-idroġenu, li fiha idroġenu bi grad għoli ta' purità **f'konformità mal-istandards tal-kwalità tal-idroġenu applikabbli [...] għal sistema bħal din;**
- (6) "faċilità tal-ħzin tal-idroġenu" tfisser faċilità użata għall-ħzin tal-idroġenu bi grad għoli ta' purità:
- (a) inkluż il-parti ta' terminal tal-idroġenu użata għall-ħzin, iżda eskluż il-parti użata għall-operazzjonijiet tal-produzzjoni[...] u l-faċilitajiet riżervati esklużivament għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
 - (b) inkluż installazzjonijiet kbar għall-ħzin tal-idroġenu, b'mod partikolari taħt l-art, iżda eskluż l-installazzjonijiet iżgħar u [...] faċilment replikabbli tal-ħzin tal-idroġenu;

- (6a) **"operatur tal-ħżin tal-idroġenu" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-ħżin tal-idroġenu u li hija responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilità tal-ħżin tal-idroġenu;**
- (7) "linepack tal-idroġenu" tfisser il-ħżin tal-idroġenu bi grad għoli ta' purità fin-networks tal-idroġenu permezz ta' kompressjoni, għajr il-faċilitajiet riżervati għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
- (8) "terminal tal-idroġenu" tfisser installazzjoni użata għall-**hatt u t**-trasformazzjoni tal-idroġenu likwidu[...] jew tal-ammonijaka likwida [...]f'idroġenu gassuż biex jiġi injettat fin-network tal-idroġenu **jew is-sistema tal-gass naturali** jew għal-likwifikazzjoni tal-idroġenu gassuż **u t-tagħbija tiegħu**, inkluż is-servizzi anċillari u l-ħżin temporanju meħtieġ għall-proċess tat-trasformazzjoni u l-injezzjoni sussegwenti fin-network tal-idroġenu, iżda eskluż il-parti tat-terminal tal-idroġenu użata għall-ħżin;
- (8a) **"operatur tat-terminal tal-idroġenu" tfisser persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni ta' hatt u trasformazzjoni tal-idroġenu likwidu jew tal-ammonijaka likwida f'idroġenu gassuż għall-injezzjoni fin-network tal-idroġenu jew is-sistema tal-gass naturali jew għal-likwifikazzjoni u t-tagħbija tal-idroġenu gassuż u hija responsabbli għat-thaddim ta' terminal tal-idroġenu;**
- (9) "kwalità tal-idroġenu" tfisser il-purità tal-idroġenu u l-kontaminanti f'konformità mal-istandards tal-kwalità tal-idroġenu applikabbli għas-sistema tal-idroġenu;
- (10) "idroġenu b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju" tfisser idroġenu li l-kontenut tal-enerġija tiegħu huwa derivat minn sorsi mhux rinnovabbli, li jissodisfa [...] **l-limitu ta' tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra ta' 70 %_meta mqabbel mal-komparatur tal-fjuwils fossili EF(t) stipulat fl-Anness V tad-Direttiva (UE) 2018/2001;**

- (11) "gass b'livell baxx tal-karbonju" tfisser il-parti tal-fjuwils gassużi fil-fjuwils tal-karbonju riċiklat kif definit fl-Artikolu 2, il-punt (35), tad-Direttiva (UE) 2018/2001, idroġenu b'livell baxx tal-karbonju u fjuwils gassużi sintetiċi li l-kontenut enerġetiku tagħhom hu derivat minn idroġenu b'livell baxx tal-karbonju u li jissodisfaw il-limitu tat-tnaqqis ta' 70 % fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra **meta mqabbel mal-komparatur tal-fjuwils fossili EF(t) stipulat fl-Anness V ghad-Direttiva (UE) 2018/2001;**
- (12) "fjuwils b'livell baxx tal-karbonju" tfisser fjuwils tal-karbonju riċiklat kif definit fl-Artikolu 2 tad-Direttiva (UE) 2018/2001, idroġenu b'livell baxx tal-karbonju u fjuwils gassużi u likwidi sintetiċi li l-kontenut enerġetiku tagħhom hu derivat minn idroġenu b'livell baxx tal-karbonju u li jissodisfaw il-limitu tat-tnaqqis ta' 70 % fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra **meta mqabbel mal-komparatur tal-fjuwils fossili EF(t) stipulat fl-Anness V ghad-Direttiva (UE) 2018/2001;**
- (13) "impriża tal-idroġenu" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet li ġejjin: produzzjoni tal-idroġenu, trasport tal-idroġenu, provvista, xiri jew ħżin tal-idroġenu jew li topera terminal tal-idroġenu, u li hija responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi jew tal-manutenzjoni relatati ma' dawk il-funzjonijiet, iżda ma jinkludux il-klijenti finali;
- (14) "impriża tal-gass naturali" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-produzzjoni, it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista, ix-xiri jew il-ħżin tal-gass naturali, inkluż tal-LNG, u li hi responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi jew tal-manutenzjoni relatati ma' dawk il-funzjonijiet, iżda eskluż il-klijenti finali;

- (15) "network tal-pipelines upstream" tfisser pipeline jew network tal-pipelines imhaddma u/jew mibnija bhala parti minn proġett tal-produzzjoni taż-żejt jew tal-gass naturali, jew użati għat-trasport tal-gass naturali minn proġett wiehied jew aktar lejn impjant tal-ipproċessar jew terminal jew destinazzjoni kostali finali;
- (16) "trażmissjoni" tfisser il-garr tal-gass naturali go network li jinkludi l-aktar pipelines ta' pressjoni għolja, għajr network tal-pipelines upstream u għajr il-parti tal-pipelines ta' pressjoni għolja li tintuża l-aktar fil-kuntest tad-distribuzzjoni lokali tal-gass naturali, bl-iskop ta' twassil lill-klijenti, iżda li ma jinkludix il-provvista;
- (17) "operatur tas-sistema tat-trażmissjoni" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tat-trażmissjoni u li tkun responsabbli għall-operazzjoni, tiżgura l-manutenzjoni u meta meħtieġ tiżviluppa s-sistema tat-trażmissjoni f'żona partikolari u, meta japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħra, u tiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domandi raġonevoli għat-trasport tal-gass naturali;
- (18) "distribuzzjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali go networks tal-pipelines lokali jew reġjonali bl-iskop ta' twassil lill-klijenti, iżda li ma tinkludix il-provvista;
- (19) "operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tad-distribuzzjoni u li tkun responsabbli mill-operazzjoni, tiżgura l-manutenzjoni u, meta meħtieġ, tiżviluppa s-sistema tad-distribuzzjoni f'żona partikolari u, meta applikabbli, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħra, u tiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domandi raġonevoli għad-distribuzzjoni tal-gass naturali;

- (20) "network tal-idroġenu" tfisser network ta' pipelines użati għat-trasport tal-idroġenu bi grad għoli ta' purità bl-iskop ta' twassil lill-klijenti, iżda li ma tinkludix il-provvista;
- (21) "trasport tal-idroġenu" tfisser it-trasport tal-idroġenu go network tal-idroġenu bl-iskop ta' twassil lill-klijenti, iżda li ma tinkludix il-provvista, irrispettivament mill-pressjoni, il-kopertura ġeografika jew il-grupp ta' klijenti konnessi tan-network;
- (22) "operatur tan-networks tal-idroġenu" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tat-trasport tal-idroġenu u li hi responsabbli għall-operazzjoni tan-network tal-idroġenu, u li tiżgura l-manutenzjoni u, jekk ikun meħtieġ, l-iżvilupp tiegħu f'żona partikolari u, meta applikabbli, l-iżvilupp tal-interkonnessjonijiet tiegħu ma' networks oħra tal-idroġenu, u li tiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domandi raġonevoli għat-trasport tal-idroġenu;
- (23) "provvista" tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, ta' gass naturali, inkluż LNG, jew idroġenu, inkluż idroġenu likwidu **u vetturi tal-idroġenu inkluż vetturi tal-ammonijaka, tal-metanol jew tal-idroġenu organiku likwidu**, lill-klijenti;
- (24) "impriża tal-provvista" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tal-provvista;
- (25) "faċilità tal-ħżin" tfisser faċilità użata għall-ħżin tal-gass naturali u fis-sjeda ta' u/jew imħaddma minn impriża tal-gass naturali, inkluż il-parti tal-faċilitajiet tal-LNG użati għall-ħżin, iżda eskluż il-parti użata għall-operazzjonijiet tal-produzzjoni, u eskluż il-faċilitajiet riżervati esklużivament għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;

- (26) "operatur ta' sistema tal-ħzin" tfisser il-persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tal-ħzin tal-gass naturali u li hi responsabbli biex tħaddem faċilità tal-ħzin;
- (27) "faċilità tal-LNG" tfisser terminal li jintuża għal-likwifikazzjoni tal-gass naturali jew l-importazzjoni, il-ħatt u r-rigassifikazzjoni tal-LNG, li jinkludi s-servizzi anċillari u l-ħzin temporanju meħtieġ għall-proċess tar-rigassifikazzjoni u l-konsenja sussegwenti tas-sistema tat-trażmissjoni, iżda eskluż il-parti tat-terminals tal-LNG użata għall-ħzin;
- (28) "operatur tas-sistema tal-LNG" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li twettaq il-funzjoni tal-likwifikazzjoni tal-gass naturali, jew l-importazzjoni, il-ħatt, u r-rigassifikazzjoni tal-LNG u li hi responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilità tal-LNG;
- (29) "sistema" tfisser networks tat-trażmissjoni, networks tad-distribuzzjoni, faċilitajiet tal-LNG jew faċilitajiet tal-ħzin li jkunu fis-sjieda ta' jew imħaddma minn impriża tal-gass naturali, inkluż linepack u l-faċilitajiet li jipprovdu servizzi anċillari u ta' impriži relatati meħtieġa biex jingħata aċċess għat-trażmissjoni, id-distribuzzjoni u l-LNG;
- (30) "servizzi anċillari" tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-aċċess u t-tħaddim tan-networks tat-trażmissjoni, in-networks tad-distribuzzjoni, l-faċilitajiet tal-LNG jew il-faċilitajiet tal-ħzin, inkluż l-ibbilanċjar tat-tagħbija, it-tahlit, **is-separazzjoni** u l-injezzjoni tal-gassijiet inerti, iżda eskluż il-faċilitajiet riżervati esklużivament għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
- (31) "linepack tal-gass naturali " tfisser il-ħażna tal-gass naturali b'kompresjoni fis-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass, iżda eskluż il-faċilitajiet riżervati għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;

- (32) "sistema interkonnessa" tfisser numru ta' sistemi li huma konnessi ma' xulxin;
- (33) "interkonnettur" tfisser linja tat-trażmissjoni li taqsam jew tinfirex tul fruntiera bejn Stati Membri għall-finijiet li tikkollega s-sistema tat-trażmissjoni nazzjonali ta' daww l-Istati Membri jew linja tat-trażmissjoni bejn Stat Membru u pajjiż terz sat-territorju tal-Istati Membri jew sal-baħar territorjali ta' dak l-Istat Membru;
- (34) "interkonnettur tal-idroġenu" tfisser network tal-idroġenu li jaqsam jew jinfirex tul fruntiera bejn Stati Membri **għall-finijiet li jikkollega n-networks nazzjonali tal-idroġenu ta' daww l-Istati Membri**, jew **network tal-idroġenu** bejn Stat Membru u pajjiż terz sat-territorju tal-Istati Membri jew sal-baħar territorjali ta' dak l-Istat Membru;
- (35) "linja diretta" tfisser pipeline tal-gass naturali li jikkumplimenta lis-sistema interkonnessa;
- (36) "impriza integrata tal-gass naturali" tfisser impriza integrata vertikalment jew orizzontalment;

- (37) "impriża integrata vertikament" tfisser impriża tal-gass naturali jew grupp ta' impriži tal-gass naturali jew impriża tal-idroġenu jew grupp ta' impriži tal-idroġenu fejn l-istess persuna/i jkunu intitolati direttament jew indirettament li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriża jew il-grupp ta' impriži jwettqu mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tat-trażmissjoni jew tad-distribuzzjoni, it-trasport tal-idroġenu, l-operazzjoni tat-terminals tal-idroġenu, il-ħzin tal-LNG jew tal-gass naturali jew tal-idroġenu, u mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista tal-gass naturali jew tal-idroġenu;
- (38) "impriża integrata orizzontalment" tfisser impriża li twettaq mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni, it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista jew il-ħzin tal-gass naturali, u l-attività tal-gass mhux naturali;
- (39) "impriża relatata" tfisser impriża affiljata, kif definit fil-punt (12) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²², jew impriża li tappartjeni għall-istess azzjonisti;
- (40) "utent tas-sistema" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li qed tforni s-sistema jew li qed tiġi fornuta minnha;
- (41) "klijent" tfisser klijent bl-ingrossa jew finali tal-gassijiet jew impriża tal-gass naturali jew tal-idroġenu li tixtri l-gassijiet;

²² Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar id-dikjarazzjonijiet finanzjarji annwali, id-dikjarazzjonijiet finanzjarji kkonsolidati u r-rapporti relatati ta' ċerti tipi ta' impriži, u li temenda d-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE (ĠU L 182, 29.6.2013, p. 19).

- (42) "klijent domestiku" tfisser klijent li jixtri l-gassijiet għall-konsum domestiku tiegħu stess;
- (43) "klijent mhux nondomestiku" tfisser klijent li jixtri l-gassijiet li mhumiex għall-użu domestiku tiegħu stess;
- (44) "klijent finali" tfisser klijent li jixtri l-gassijiet għall-użu tiegħu stess;
- (45) "klijent bl-ingrossa" tfisser persuna fiżika jew ġuridika għajr operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni li tixtri tal-gassijiet bl-iskop ta' bejgħ mill-ġdid fis-sistema jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;
- (46) "mikrointrapriża" tfisser intrapriża li timpjega inqas minn 10 persuni u li t-total tal-fatturat annwali u/jew tal-karta tal-bilanċ annwali tagħha ma jaqbiżx iż-EUR 2 miljun;
- (47) "intrapriża żgħira" tfisser intrapriża li timpjega inqas minn 50 persuna u li t-total tal-fatturat annwali u/jew tal-karta tal-bilanċ tagħha ma jaqbiżx l-EUR 10 miljun;

- (48) "sigurtà" tfisser is-sigurtà tal-provvista tal-gass naturali u anki s-sigurtà teknika;
- (49) "kuntratt tal-provvista tal-gass" tfisser kuntratt għall-provvista tal-gassijiet, iżda li ma jinkludix derivattiv tal-gass;
- (50) "derivattiv tal-gass" tfisser strument finanzjarju kif speċifikat fil-punti 5, 6 jew 7 tat-Taqsima C tal-Anness I tad-Direttiva 2014/65/UE dwar is-swieq fl-istrumenti finanzjarji²³, fejn dak l-istrument ikollu x'jaqsam mal-gass;
- (51) "kontroll" tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew xi mezzi oħra li, separatament jew flimkien, u filwaqt li jitqiesu l-fatti u l-liġijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tigi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriża, b'mod partikolari bi:
- (a) is-sjieda jew id-dritt ta' użu tal-assi kollha ta' impriża, jew ta' parti minnhom;
- (b) drittijiet jew kuntratti li jhallu influwenza deċiżiva fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta' impriża;
- (52) "kuntratt fit-tul" tfisser kuntratt tal-provvista ta' aktar minn sena;[...]

²³ GU L 173, 12.6.2014, p. 349–496.

- (53) "sistema ta' dhul u hruġ" tfisser [...] **mudell ta' aċċess għall-gass naturali, [...] fejn l-utenti tas-sistema jibbukjaw id-drittijiet ta' kapaċità indipendentement mill-punti ta' dhul u hruġ. Is-sistema ta' dhul u hruġ tinkludi s-sistema ta' trażmissjoni u tista' tinkludi s-sistema ta' distribuzzjoni jew partijiet minn sistema ta' distribuzzjoni. [...];**
- (54) "żona tal-ibbilanċjar" tfisser sistema [...] li għaliha japplika reġim tal-ibbilanċjar speċifiku u li [...] **tinkludi s-sistema ta' trażmissjoni u tista' tinkludi [...] sistemi ta' distribuzzjoni jew partijiet ta' tali [...] sistemi ta' distribuzzjoni;**
- (55) "punt tal-kummerċ virtwali" tfisser punt kummerċjali mhux fiżiku f'sistema ta' dhul u hruġ fejn il-gassijiet jiġu skambjati bejn bejjiegh u xerrej mingħajr il-bżonn ta' prenotazzjoni tal-kapaċità [...];
- (55a) "utent tan-network" tfisser klijent jew klijent potenzjali ta' operatur tas-sistema , u l-operaturi tas-sistema nnifishom sa fejn hu mehtieġ biex ikunu jistghu jwettqu l-funzjonijiet tagħhom fir-rigward tat-trasport tal-gass naturali u tal-idroġenu;

- (56) "punt ta' dhul" tfisser punt soġġett għal proċeduri ta' prenotazzjoni mill-utenti tan-network [...] li jipprovdu aċċess għal sistema ta' dhul u hruġ;
- (57) "punt ta' hruġ" tfisser punt soġġett għal proċeduri ta' prenotazzjoni mill-utenti tan-network [...] li jippermettu flussi tal-gass 'il barra mis-sistema ta' dhul u hruġ;
- (58) "punt tal-interkonnessjoni" tfisser punt fiżiku jew virtwali li jikkollega sistemi ta' dhul u hruġ kontingwi, jew li jikkollega sistema ta' dhul u hruġ ma' interkonnettur, sa fejn dawn il-punti jkunu soġġetti għal proċeduri ta' prenotazzjoni mill-utenti tan-network;
- (59) "punt tal-interkonnessjoni virtwali" tfisser żewġ punti tal-interkonnessjoni jew aktar li jikkollegaw l-istess żewġ sistemi ta' dhul u hruġ kontingwi, integrati flimkien biex jipprovdu servizz tal-kapaċità uniku;
- (60) "parteċipant fis-suq" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tixtri, tbigh jew tipproduċi gassijiet jew li tkun operatur ta' servizzi tal-ħżin, inkluż bit-tqegħid ta' ordnijiet għal kummerċ f'suq tal-gass wiehed jew aktar, inkluż is-swieq tal-ibbilanċjar;
- (61) "tariffa għat-terminazzjoni tal-kuntratt" tfisser imposta jew penali imposta fuq il-klijenti mill-fornituri jew mill-parteċipanti fis-suq, għat-terminazzjoni ta' kuntratt tal-provvista jew servizz tal-gass;

- (62) "tariffa relatata mal-qlib" tfisser imposta jew penali għall-qlib tal-fornituri jew tal-partecipanti fis-suq, inkluż tariffi għat-terminazzjoni ta' kuntratt, imposta direttament jew indirettament fuq il-klijenti mill-fornituri, mill-partecipanti fis-suq jew mill-operaturi tas-sistema;
- (63) "informazzjoni dwar il-fatturazzjoni" tfisser l-informazzjoni mogħtija fil-kont finali tal-klijenti finali, minbarra talba għall-hlas;
- (64) "arlogg konvenzjonali" tfisser arlogg analogu jew elettroniku li mhux kapaċi jitttrażmetti u jirċievi d-data;
- (65) "sistema tal-metraġġ intelligenti" tfisser sistema elektronika li kapaċi tkejjel il-gass li jidhol fil-grilja jew il-gass ikkunsmat mill-grilja[...] u li kapaċi tittrażmetti u tirċievi d-data għall-finijiet ta' informazzjoni, monitoraġġ u kontroll, permezz tal-komunikazzjoni elektronika;
- (66) "interoperabbiltà" tfisser, fil-kuntest tal-metraġġ intelligenti, l-abbiltà li żewġ networks, sistemi, apparati, applikazzjonijiet jew komponenti tal-enerġija jew tal-komunikazzjoni, jew aktar, jiskambjaw u jużaw l-informazzjoni biex iwettqu l-funzjonijiet meħtieġa;

- (67) "l-aktar riċenti disponibbli" tfisser, fil-kuntest tad-data dwar il-metraġġ intelligenti, li tinghata f'perjodu daqs l-iqsar perjodu tal-issetiljar fis-suq nazzjonali;
- (68) "l-aqwa tekniki disponibbli" tfisser, fil-kuntest tal-protezzjoni tad-data u tas-sigurtà f'ambjent ta' metraġġ intelligenti, l-aktar tekniki effettivi, avvanzati, u adegwati fil-prattika biex tinkiseb, fil-prinċipju, il-bażi għall-konformità mar-regoli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data u s-sigurtà;
- (69) "faqar enerġetiku" tfisser faqar enerġetiku kif definit fil-punt (49) tal-Artikolu 2 tad-Direttiva (UE) 2021/0203 COD tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill;
- (70) [...]
- [...]

[...]

- (70a) **"komunità tal-enerġija taċ-ċittadini"** tfisser entità legali kif definita fl-Artikolu 2, punt (11), tad-Direttiva (UE) 2019/944 li topera fis-suq tal-gass rinnovabbli.
- (71) "klijent attiv" tfisser klijent finali tal-gass naturali, jew grupp ta' klijenti finali tal-gass naturali li jaġixxu b'mod kongunt, li jikkonsma jew jaħżen il-gass rinnovabbli, magħmul fl-istabbilimenti tiegħu li jkun f'konfini limitati jew, meta permess minn Stat Membru, fi stabbilimenti ohra, jew li jbigħ il-gass rinnovabbli awtoprodott permezz tas-sistema tal-gass naturali, jew li jipparteċipa **fil-flessibbiltà jew jipparteċipa** fi skemi tal-effiċjenza enerġetika, dment li daww l-attivitajiet ma jkunux l-attività kummerċjali jew professjonali primarja tiegħu;

Kapitolu II

Regoli ġenerali għall-organizzazzjoni tas-suq

Artikolu 3

Swieq tal-gassijiet kompetittivi, bil-konsumaturi fiċ-ċentru, flessibbli u nondiskriminatorji

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti kollha jkunu liberi li jixtru l-gassijiet mingħand il-fornitur tal-għażla tagħhom u għandhom jiżguraw li l-klijenti kollha jkunu liberi li jkollhom aktar minn kuntratt wiehed tal-provvista tal-gass naturali jew tal-idroġenu fl-istess hin, dment li jiġu stabbiliti l-punti tal-konnessjoni u tal-metraġġ meħtieġa.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-liġi nazzjonali tagħhom ma tkunx tfixxkel bla bżonn il-kummerċ transfruntier tal-gassijiet, il-funzjonament u l-ħolqien ta' kummerċ likwidu tal-gassijiet, il-partecipazzjoni tal-konsumaturi, l-investimenti, b'mod partikolari, fil-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju, jew il-ħżin tal-enerġija bejn l-Istati Membri, u għandhom jiżguraw li l-prezzijiet tal-gassijiet ikunu jirriflettu d-domanda u l-provvista reali.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li ma jkunx hemm ostakli bla bżonn fis-suq intern tal-gassijiet rigward id-dhul u l-ħruġ mis-suq, il-kummerċ u l-operazzjoni.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-imprezzi tal-enerġija jkunu soġġetti għal regoli, tariffi u trattament trasparenti, proporzjonati u nondiskriminatorji, b'mod partikolari rigward l-aċċess għas-swieq bl-ingrossa, l-aċċess għad-data, il-proċessi tal-qlib u r-reġimi tal-kontijiet u, meta applikabbli, il-liċenzjar.
5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-partiċipanti fis-suq minn pajjiżi terzi, meta joperaw fis-suq intern tal-gassijiet, jikkonformaw mal-liġijiet applikabbli tal-Unjoni u nazzjonali **inkluż fl-oqsma tal-ambjent u s-sigurtà**.

Prezzijiet tal-provvista bbażati fuq is-suq

1. Il-fornituri għandhom ikunu liberi li jiddeterminaw il-prezz li jitolbu biex ifornu l-gassijiet lill-klijenti. L-Istati Membri għandhom jieħdu azzjonijiet xierqa biex jiżguraw kompetizzjoni effettiva bejn il-fornituri.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-protezzjoni tal-klijenti domestiċi vulnerabbli u fil-faqar enerġetiku skont l-Artikolu[...] 25 permezz tal-politika soċjali jew mezzi oħra għajr interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gassijiet.
3. B'deroga mill-paragrafi 1 u 2, l-Istati Membri jistgħu japplikaw interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali lill-klijenti domestiċi vulnerabbli jew fil-faqar enerġetiku. Dawn l-interventi pubbliċi għandhom ikunu soġġetti għall-kondizzjonijiet stipulati fil-paragrafi 4 u 5.
4. L-interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali:
 - (a) għandu jkollhom interess ekonomiku ġenerali u ma jmorrux lil hinn minn dak meħtieġ biex jinkiseb dak l-interess ekonomiku ġenerali;
 - (b) għandhom jiġu definiti b'mod ċar, trasparenti, nondiskriminatorji u verifikabbli;
 - (c) għandhom jiżguraw aċċess ugwali lill-impreżi tal-Unjoni tal-gass naturali għall-klijenti;
 - (d) għandhom ikunu limitati fiż-żmien u proporzjonati fir-rigward tal-benefiċjarji tagħhom;
 - (e) ma għandhomx jikkawżaw kostijiet addizzjonali lill-parteciċipanti fis-suq b'mod diskriminatorju.

5. Kull Stat Membru li japplika interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali f'konformità mal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu għandu jikkonforma wkoll mal-Artikolu 3(3), il-punt (d), u mal-Artikolu 24 tar-Regolament (UE) 2018/1999, irrispettivament minn jekk l-Istat Membru kkonċernat għandux għadd sinifikanti ta' unitajiet domestiċi fil-faqar enerġetiku.
6. Għall-fini ta' perjodu ta' tranżizzjoni biex tigi stabbilita kompetizzjoni effettiva għall-kuntratti tal-provvista tal-gass naturali bejn il-fornituri, u biex jinkiseb ipprezzar tal-gass bl-imnut effettiv għalkollox u bbażat fuq is-suq f'konformità mal-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu japplikaw interventi pubbliċi fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali lill-klijenti domestiċi [...] li ma jibbenefikawx minn interventi pubbliċi skont il-paragrafu 3 **u għall-mikrointrapriżi**.
7. L-interventi pubbliċi skont il-paragrafu 6 għandhom jikkonformaw mal-kriterji stipulati fil-paragrafu 4 u għandhom:
- (a) ikunu akkumpanjati minn sett ta' miżuri biex tinkiseb kompetizzjoni effettiva u metodoloġija għall-valutazzjoni tal-progress b'rabta ma' dawk il-miżuri;
 - (b) jiġu stabbiliti b'metodoloġija li tiżgura trattament nondiskriminatorju tal-fornituri;
 - (c) jiġu ffixxati għal prezz iżjed mill-kost, f'livell li jippermetti kompetizzjoni effettiva tal-prezzijiet;
 - (d) jiġu ddisinjati b'mod li jnaqqsu kemm jista' jkun kull impatt negattiv fuq is-suq bl-ingrossa tal-gass naturali;
 - (e) jiżguraw li l-benefiċjarji kollha ta' interventi pubbliċi bħal dawn ikunu jistgħu jagħzlu offerti tas-suq kompetittivi u li jkun fuq idur infurmati direttament mill-inqas kull tliet xhur dwar id-disponibbiltà ta' offerti u ffrankar fis-suq kompetittiv, u għandhom jiżguraw li jingħataw assistenza biex jaqilbu għal offerta bbażata fuq is-suq;

- (f) **jżguraw, f'każ li l-Istat Membru jipproċedi bl-introduzzjoni ta' sistemi tal-metraġġ intelligenti [...] f'konformità mal-[...] Artikolu [...] 16, [...] li l-benefiċjarji kollha ta' tali interventi pubbliċi [...], jiġu infurmati direttament dwar il-possibbiltà li jiġu installati arloġġi intelligenti u li jingħataw l-assistenza meħtieġa;**
- (g) ma jwasslux għal sussidjar inkroċjat dirett bejn klijenti furnuti bi prezzijiet tas-suq hieles u dawk furnuti bi prezzijiet regolati tal-provvista.

8. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw il-miżuri meħuda lill-Kummissjoni skont il-paragrafi 3 u 6 fi żmien xahar wara l-adozzjoni tagħhom, u jistgħu japplikawhom minnufih. Man-notifika għandha tingħata spjegazzjoni dwar għalfejn strumenti oħra ma kinux biżżejjed biex jintlaħaq l-oġettiv mixtieq, dwar kif huma ssodisfati r-rekwiżiti stipulati fil-paragrafi 4 u 7, u dwar l-effetti tal-miżuri notifikati fuq il-kompetizzjoni. In-notifika għandha tiddeskrivi l-ambitu tal-benefiċjarji, it-tul taż-żmien tal-miżuri u l-għadd ta' klijenti domestiċi affettwati mill-miżuri, u għandha tispjega kif ġew determinati l-prezzijiet regolati.

9. Mill-15 ta' Marzu 2025, u mbagħad kull sentejn, bħala parti mir-rapporti nazzjonali integrati ta' progress dwar l-enerġija u l-klima, l-Istati Membri għandhom jipprezentaw rapporti lill-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, il-ħtieġa u l-proporzjonalità tal-interventi pubbliċi skont dan l-Artikolu, u valutazzjoni tal-progress biex tinkiseb kompetizzjoni effettiva bejn il-fornituri, u t-tranzizzjoni lejn prezzijiet ibbażati fuq is-suq. L-Istati Membri li japplikaw prezzijiet regolati f'konformità mal-paragrafu 6 għandhom jirrapportaw dwar il-konformità mal-kondizzjonijiet stipulati fil-paragrafu 7, inkluż dwar il-konformità tal-fornituri li jeħtieġ japplikaw dawn l-interventi, u dwar l-impatt tal-prezzijiet regolati fuq il-finanzi ta' dawk il-fornituri.
10. Il-Kummissjoni għandha twettaq rieżami tal-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu u tippreżenta rapport dwaru lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jinkiseb ipprezzar bl-imnut tal-gass naturali bbażat fuq is-suq, flimkien ma' jew segwit minn proposta legiżlattiva, jekk xieraq. Dan ir-rapport jista' jingħaqad mar-rapport dwar l-implimentazzjoni tal-Artikolu 5 tad-Direttiva (UE) 2019/944. Dik il-proposta legiżlattiva tista' tinkludi data tat-tmiem għall-prezzijiet regolati.

Artikolu 4a

Aċċess għal enerġija affordabbli waqt kriżi tal-prezzijiet tal-gass naturali

- 1. Il-Kunsill, fuq proposta mill-Kummissjoni, permezz ta' deċiżjoni ta' implimentazzjoni, jista' jiddikjara kriżi tal-prezzijiet tal-gass naturali reġjonali jew fl-Unjoni kollha meta l-kondizzjonijiet fl-Artikolu 66a(1) tad-Direttiva (UE) 2019/944 ikunu ssodisfati. Id-deċiżjoni li tiddikjara kriżi tal-prezzijiet tal-gass naturali reġjonali jew fl-Unjoni kollha għandha tispeċifika l-perjodu ta' validità ta' dik id-deċiżjoni li jista' jkun għal perjodu ta' mhux aktar minn sena.**
- 2. Il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposta biex tiddikjara tali kriżi fil-prezzijiet tal-gass naturali, inkluż il-perjodu ta' validità propost tad-deċiżjoni, meta tqis li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 huma ssodisfati.**
- 3. Il-Kunsill, li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, jista' jemenda l-proposta tal-Kummissjoni.**
- 4. Meta l-Kunsill ikun iddikjara kriżi skont il-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu, għat-tul ta' żmien u soġġett għall-kondizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 66a(3) tad-Direttiva (UE) 2019/944, japplikaw interventi pubbliċi mmirati fl-iffissar tal-prezzijiet għall-provvista tal-gass naturali lil intrapriżi żgħar u ta' daqs medju, unitajiet domestiċi u servizzi soċjali essenzjali kif definiti fir-Regolament (UE) 2017/1938 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista tal-gass.**
- 5. L-interventi fil-prezzijiet skont il-paragrafu 2 u għall-klijenti domestiċi u l-mikrointrapriżi msemmija fl-Artikolu 4(6) jistgħu, eċċezzjonalment u temporanjament, jiġu stabbiliti taht il-kost għad-durata, u soġġetti għall-kondizzjonijiet, imsemmija fl-Artikolu 66a(4) tad-Direttiva (UE) 2019/944.**
- 6. Għall-finijiet tal-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, kwalunkwe referenza għal "elettriku" fid-Direttiva (UE) 2019/944 għandha tinftiehem bħala referenza għal "gass naturali".**

Obbligi tas-servizz pubbliku

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u filwaqt li jqisu l-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, l-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu jithaddmu f'konformità mal-prinċipji ta' din id-Direttiva biex jinkiseb suq kompetittiv, sigur u ambjentalment sostenibbli tal-gassijiet, u ma għandhomx jiddiskriminaw bejn dawn l-impriżi rigward id-drittijiet u l-obbligi tagħhom.
2. Filwaqt li jqisu bis-sħiħ id-dispożizzjonijiet rilevanti tat-TFUE, b'mod partikolari l-Artikolu 106 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimponu fuq l-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu, fl-interess ekonomiku ġenerali, obbligi tas-servizz pubbliku li jistgħu jkunu relatati mas-sigurtà, inkluż is-sigurtà tal-provvista, ir-regolarità, u l-kwalità tal-provvisti, u l-protezzjoni tal-ambjent, inkluż l-effiċjenza enerġetika, l-enerġija minn sorsi rinnovabbli u l-protezzjoni tal-klima u [...]mal-prezz tal- provvista tal-gass naturali [...]. Dawn l-obbligi għandhom jiġu definiti b'mod ċar, trasparenti, nondiskriminatorju, verifikabbli u għandhom jiżguraw l-ugwaljanza tal-aċċess lill-impriżi tal-gass naturali u lill-impriżi tal-idroġenu tal-Unjoni għall-konsumaturi nazzjonali.

3. L-obbligi tas-servizz pubbliku relatati mas-sigurtà tal-provvista tal-gass għandhom ikunu [...] **konformi** [...] mal-istandards tal-provvista tal-gass skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) 2017/1938 u għandhom ikunu koerenti mar-rizultati tal-valutazzjonijiet tar-riskju nazzjonali mwettqa skont l-Artikolu 7(3), kif spjegat fil-Pjanijiet ta' Azzjoni Preventiva mhejjija skont l-Artikolu 9(1), il-punti (c), (d) u (k), tal-istess Regolament. **L-obbligi tas-servizz pubbliku li jmorru lil hinn minn dak li huwa mehtieg biex tiġi żgurata l-konformità mal-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) 2017/1938 għandhom ikunu konformi mal-kriterji stipulati fl-Artikolu 8(1) tar-Regolament (UE) 2017/1938.**
4. Meta jingħata kumpens finanzjarju jew xi forma oħra ta' kumpens minn Stat Membru għat-twettiq tal-obbligi stipulati f'dan l-Artikolu, dan għandu jsir b'mod nondiskriminatorju u trasparenti.
5. L-Istati Membri għandhom, malli jimplimentaw din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex iwettqu l-obbligi tas-servizz pubbliku, inkluż il-protezzjoni tal-konsumaturi u tal-ambjent, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali, sew jekk dawn il-miżuri jkunu jehtiegu deroga mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva u sew jekk le. Imbagħad dawn għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni kull sentejn dwar kull bidla f'dawn il-miżuri, sew jekk ikunu jehtiegu deroga minn din id-Direttiva u sew jekk le.

Promozzjoni tal-kooperazzjoni u l-integrazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkooperaw bejniethom biex jintegraw is-swieq nazżjonali tagħhom f'livell reġjonali wieħed jew aktar, swieq reġjonali, meta l-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji hekk jiddeċiedu, u eventwalment biex joħolqu suq intern liberalizzat għalkollox. B'mod partikolari, l-awtoritajiet regolatorji li l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jipromwovu u jiffaċilitaw il-kooperazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass naturali u tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu fil-livell inkluż dwar kwistjonijiet transfruntieri, biex joħolqu suq intern kompetittiv tal-gassijiet, irawmu l-konsistenza tal-qafas legali, regolatorju u tekniku tagħhom u jiffaċilitaw l-integrazzjoni tas-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass li jippersistu fl-Unjoni. Iż-żoni ġeografiċi koperti minn din il-kooperazzjoni reġjonali għandhom jinkludu l-kooperazzjoni fiż-żoni ġeografiċi definiti f'konformità mal-Artikolu 28(3)tar-**Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) 804 [...]** . Din il-kooperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografiċi oħra. Meta l-Kummissjoni jidhrilha li r-regoli fil-livell tal-Unjoni huma rilevanti għall-integrazzjoni reġjonali tas-swieq tal-gassijiet, din għandha tipprovdi gwida xierqa **mhux vinkolanti** li tqis l-ispeċifitàjiet ta' dawn is-swieq u l-impatt fuq is-swieq ġirien.

2. L-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("ACER") għandha tikkooopera mal-awtoritajiet regolatorji u l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni **u l-operaturi tan-network tal-idroġenu** biex tiżgura l-kompatibbiltà tal-oqfsa regolatorji bejn ir-reġjuni u fi hdnhom biex jinholq suq intern kompetittiv tal-gassijiet. Meta l-ACER jidhrilha li hemm bżonn regoli vinkolanti għal dik il-kooperazzjoni, din għandha tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa.
3. Jekk l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni integrati vertikalment jiehdu sehem f'impriza kongunta stabbilita għall-implimentazzjoni ta' din il-kooperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm tal-konformità li jistabbilixxi l-miżuri li jridu jittiehdu biex tkun żgurata l-esklużjoni ta' kull imġiba diskriminatorja u antikompetittiva. Dak il-programm tal-konformità għandu jistabbilixxi l-obbligi speċifiċi tal-impjegati li jilhqg l-oġettiv ta' esklużjoni tal-imġiba diskriminatorja u antikompetittiva. Dan għandu jkun soġġett għall-approvazzjoni tal-ACER . Il-konformità mal-programm għandha tiġi sorveljata b'mod indipendenti mill-uffiċjali tal-konformità tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni integrati vertikalment.

Artikolu 7

Proċedura tal-awtorizzazzjoni

1. Meta tkun meħtieġa awtorizzazzjoni (pereżempju liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) għall-kostruzzjoni jew għall-operazzjoni ta' faċilitajiet tal-gass naturali, ta' faċilitajiet tal-produzzjoni tal-idroġenu u ta' infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu, l-Istati Membri jew xi awtorità kompetenti deżinjata minnhom għandhom jagħtu awtorizzazzjonijiet għall-kostruzzjoni u/jew għall-operazzjoni ta' daww il-faċilitajiet, l-infrastruttura, il-pipelines u t-tagħmir assoċjat fit-territorju tagħhom, f'konformità mal-paragrafi 2 sa **10**. L-Istati Membri jew xi awtorità kompetenti deżinjati minnhom jistgħu wkoll jagħtu awtorizzazzjonijiet bl-istess bażi għall-provvista tal-gassijiet u għall-klijenti bl-ingrossa.
2. Meta l-Istati Membri jkollhom sistema tal-awtorizzazzjoni, dawn għandhom jistabbilixxu kriterji oġġettivi u nondiskriminatorji li trid tissodisfa kull mpreżiża li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tforni l-gassijiet jew tibni u/jew topera faċilitajiet tal-gass naturali, faċilitajiet tal-produzzjoni tal-idroġenu jew infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu . Il-kriterji u l-proċeduri nondiskriminatorji għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għandhom ikunu pubbliċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proċeduri tal-awtorizzazzjoni għal dawn il-faċilitajiet, l-infrastruttura, il-pipelines u t-tagħmir assoċjat ikunu jkisu l-importanza tal-proġett għas-suq intern tal-gassijiet, meta xieraq.

- 2a. **Ghall-fornituri tal-gass naturali, l-Istati Membri jistghu jivvalutaw is-sahha finanzjarja u l-kapaċitajiet tekniċi tal-applikanti bhala kriterju għall-awtorizzazzjoni. Jenhtieg li kriterju bhal dan ikun kompletament trasparenti u nondiskriminatorju.**
3. Il-proċeduri tal-awtorizzazzjoni għall-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ma għandhomx jaqbu s-sentejn, inkluż il-proċeduri rilevanti kollha tal-awtoritajiet kompetenti. Meta debitament ġustifikat minhabba ċirkostanzi straordinarji, dak il-perjodu ta' sentejn jista' jiġi estiż b'perjodu sa sena.
4. L-Istati Membri għandhom jivvalutaw liema miżuri **nazzjonali** legiżlattivi u mhux legiżlattivi huma meħtieġa biex jissimplifikaw il-proċeduri tal-awtorizzazzjoni, inkluż kwalunkwe pass proċedurali relatat mal-proċeduri tal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali. L-Istati Membri għandhom jirrappurtaw lill-Kummissjoni Ewropea dwar ir-risultati ta' dik il-valutazzjoni bhala parti mill-pjanijiet nazzjonali integrati tagħhom dwar l-enerġija u l-klima kif imsemmi fil-proċedura stipulata fl-Artikolu 3 u fl-Artikoli 7 sa 12 tar-Regolament (UE) 2018/1999, u f'konformità magħha, u bhala parti mir-rapporti nazzjonali integrati tagħhom ta' progress dwar l-enerġija u l-klima skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2018/1999.
5. L-iskadenzi stabbiliti fil-paragrafu 3 għandhom japplikaw mingħajr preġudizzju għall-obbligi skont il-ligi ambjentali applikabbli tal-Unjoni, għall-appelli ġudizzjarji, ir-rimedji u proċedimenti oħra quddiem qorti jew tribunal, u għall-mekkanizmi tas-soluzzjoni alternattiva tat-tilwim, inkluż il-proċeduri tal-ilmenti, l-appelli u r-rimedji nongudizzjarji, u jistghu jiġu estiżi għat-tul taż-żmien ta' daww il-proċeduri.

6. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu jew jiddeżinjaw punt ta' kuntatt wiehed jew aktar. Dawk il-punti ta' kuntatt għandhom, meta jintalbu mill-applikant, u minghajr hlas, jiggwidaw u jiffaċilitaw il-proċedura kollha tal-awtorizzazzjoni għall-attivitajiet imsemmija fil-paragrafu 1 sat-twassil mill-awtoritajiet responsabbli fi tmiem il-proċedura. L-applikant ma għandux jintalab jikkuntattja aktar minn punt ta' kuntatt wiehed għall-proċess kollu.
7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorizzazzjonijiet skont il-liġi nazzjonali għall-kostruzzjoni u t-tħaddim tal-**infrastruttura tas-sistema [...]** tal-gass naturali [...] **japplikaw ukoll għall-[...]infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu. [...] Dan huwa minghajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jirrevokaw dawn l-awtorizzazzjonijiet jekk l-infrastruttura tal-idroġenu ma tikkonformax mar-regoli tekniċi tas-sigurtà għall-infrastruttura tas-sistema tal-idroġenu stipulati fil-liġi tal-Unjoni jew nazzjonali.**
- [...]
8. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet [...] eżistenti tal-użu tal-art għall-kostruzzjoni u l-operazzjoni tal-pipelines tal-gass naturali u ta' assi oħra tan-network għandhom [...] **japplikaw ukoll għall-pipelines u l-assi l-oħra tan-network għat-trasport tal-idroġenu.**

- 8a. Fil-każ ta' trasferiment tas-sjieda tal-infrastruttura fl-istess impriza biex jiġu ssodisfati r-rekwiżiti tal-Artikolu 63, l-awtorizzazzjonijiet marbuta ma' dik l-infrastruttura għandhom jiġu ttrasferiti bl-istess mod lis-sid il-ġdid.**
9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal kull rifjut ta' xi awtorizzazzjoni jkunu oġġettivi u nondiskriminatorji u li jingħataw lill-applikant. Ir-raġunijiet għal dan ir-rifjut għandhom jiġu notifikati lill-Kummissjoni għall-informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċedura biex l-applikant ikun jista' jappella kontra dan ir-rifjut.
- 10 Għall-iżvilupp ta' żoni godda tal-provvista u l-operazzjoni effiċjenti b'mod ġenerali u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30, l-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jagħtu awtorizzazzjoni ulterjuri għall-kostruzzjoni u l-operazzjoni tas-sistemi tal-pipelines tad-distribuzzjoni tal-gass naturali f'żona partikolari għaladarba daww is-sistemi tal-pipelines ikunu nbnew jew ikunu ġew awtorizzati biex jinbnew f'dik iż-żona, u jekk il-kapaċità eżistenti jew proposta ma tkunx ġiet eżawrita.

Ċertifikazzjoni tal-fjuwils rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju

1. **Għall-finijiet ta' ċertifikazzjoni tal-fjuwils rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju, l-Istati Membri għandhom jeżiġu lill-operaturi ekonomiċi biex juru li huma konformi mal-kondizzjonijiet għall-gassijiet rinnovabbli [...] stipulati fl-Artikolu [...] 25(2) u 29 tad-Direttiva (UE) 2018/2001. Il-konformità ma' dawk [...] il-kriterji ta' sostenibbiltà u ta' ffrankar ta' gassijiet serra għandha tintwera f'konformità mal-Artikolu 30 ta' dik id-Direttiva [...].**
2. Biex ikun żgurat li l-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra mill-użu tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju u tal-idroġenu b'livell baxx tal-karbonju jkun mill-inqas 70 % f'konformità mad-definizzjonijiet fl-Artikolu 2, il-punti (10) u (12) [...], l-Istati Membri għandhom jeżiġu li l-operaturi ekonomiċi juru li hemm konformità ma' dan il-livell limitu u mar-rekwiziti stabbiliti fil-metodoloġija msemmija fil-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu. Għal dawk il-finijiet, dawn għandhom jeżiġu li l-operaturi ekonomiċi jużaw sistema tal-bilanċ tal-massa f'konformità mal-Artikolu 30(1) u (2) tad-Direttiva (UE) 2018/2001.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi ekonomiċi jipprezentaw informazzjoni affidabbli dwar il-konformità mal-limitu tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra ta' 70 % stabbilit fil-paragrafu 2 u mal-metodoloġija tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra msemmija fil-paragrafu 5, u li l-operaturi ekonomiċi jqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-Istat Membru rilevanti, meta jintalbu, id-data użata għall-iżvilupp tal-informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jeżiġu li l-operaturi ekonomiċi jdaħħlu fis-seħh standard xieraq tal-awditjar indipendenti tal-informazzjoni pprezentata, u li jipprovdu evidenza li dan ikun sar. L-awditjar għandu jivverifika li s-sistemi użati mill-operaturi ekonomiċi huma eżatti, affidabbli u mharsa mill-frodi.

4. L-obbligi stabbiliti fil-paragrafu 2 għandhom japplikaw irrispettivament minn jekk il-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju humiex prodotti fl-Unjoni jew importati. L-informazzjoni dwar l-orijini ġeografika u t-tip ta' materja prima tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju, jew tal-idroġenu b'livell baxx tal-karbonju, ta' kull fornitur tal-fjuwil għandha tkun disponibbli għall-konsumaturi fuq is-siti web tal-operaturi, tal-fornituri jew tal-awtoritajiet kompetenti rilevanti u għandha tiġi aġġornata kull sena.
5. **Fi żmien 12-il xahar mid-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva [...], il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 biex tissupplimenta din id-Direttiva billi tispjefika l-metodoloġija għall-valutazzjoni tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra mill-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju. Il-metodoloġija għandha tiżgura li l-kreditu għall-emissjonijiet evitati ma jingħatax għad-diossidu tal-karbonju li l-qbid tiegħu jkun diġà rċieva kreditu tal-emissjonijiet skont dispożizzjonijiet oħra tal-liġi u għandha tkun konsistenti mal-metodoloġija għall-valutazzjoni tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra minn fjuwils għat-trasport rinnovabbli likwidi u gassużi ta' orijini mhux bijoloġika u minn fjuwils tal-karbonju riċiklat.**

6. Il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li l-iskemi volontarji nazzjonali jew internazzjonali li jistabbilixxu standards għall-produzzjoni tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju jew tal-idroġenu b'livell baxx tal-karbonju jipprovdu data eżatta dwar l-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra għall-finijiet ta' dan l-Artikolu u juru l-konformità mal-metodoloġija msemmija fil-paragrafu 5 [...]. **Il-Kummissjoni għandha tadotta deċiżjonijiet [...] biss jekk l-iskema inkwistjoni tissodisfa standards adegwati ta' affidabbiltà, trasparenza u awditjar indipendenti f'konformità mar-rekwiżiti stipulati fir-Regolament (UE) 2022/996 għaċ-ċertifikazzjoni ta' fjuwils rinnovabbli.**
7. Meta operatur ekonomiku jipprovdi evidenza jew data miksuba bi skema li kienet soġġetta għal rikonoxximent skont il-paragrafu 6, Stat Membru ma għandux jeżiġi li l-operatur ekonomiku jipprovdi aktar evidenza tal-konformità mal-kriterji li skonthom l-iskema għet rikonoxxuta mill-Kummissjoni.
8. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri għandhom jissorveljaw l-operazzjoni tal-korpi taċ-ċertifikazzjoni li jkunu qed iwettqu l-awditjar indipendenti bi skema volontarja. Il-korpi taċ-ċertifikazzjoni għandhom jissottomettu, meta jintalbu mill-awtoritajiet kompetenti, l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa biex jissorveljaw l-awditjar, inkluż id-data, il-hin u l-post eżatti tal-awditjar. Meta l-Istati Membri jsibu kwistjonijiet ta' nuqqas ta' konformità, dawn għandhom jinfurmaw lill-iskema volontarja minghajr dewmien.

9. Meta tintalab minn Stat Membru, li tista' tkun ibbażata fuq it-talba ta' operatur ekonomiku, il-Kummissjoni għandha, abbażi tal-evidenza disponibbli kollha, teżamina jekk għewx issodisfati l-kriterji tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra stabbiliti f'dan l-Artikolu, il-metodoloġija żviluppata f'konformità mal-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu, u l-limiti tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra stabbiliti fl-Artikolu 2, il-punti (10[...]), (11) u (12[...]). Fi żmien sitt xhur minn meta tirċievi talba bħal din, il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi jekk l-Istat Membru kkonċernat jistax:
- (a) jaċċetta l-evidenza diġà pprovduta biex tintwera l-konformità mal-kriterji tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra għall-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju; jew
 - (b) b'deroga mill-paragrafu 7, jeżiġi li l-fornituri tas-sors tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju jipprovdu aktar evidenza tal-konformità tagħhom mal-kriterji tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u mal-limitu tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra ta' 70 %.

10. L-Istati Membri għandhom jeżiġu wkoll li l-operaturi ekonomiċi rilevanti jdaħħlu informazzjoni fil-bażi tad-data tal-Unjoni , **jew fil-bażijiet tad-data nazzjonali li huma marbuta mal-bażijiet tad-data tal-Unjoni**, dwar it-tranzazzjonijiet li saru u dwar il-karatteristiċi tas-sostenibbiltà **tal-gassijiet rinnovabbli u tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju skont ir-rekwiżiti għall-fjuwils rinnovabbli stabbiliti fl-[Artikolu 28 tad-Direttiva (UE) 2018/2001]. Meta jkunu nharġu garanziji tal-orijini għall-produzzjoni ta' kunsinna ta' gassijiet b'livell baxx tal-karbonju, dawn għandhom ikunu soġġetti għall-istess regoli bħal dawk stipulati [...] fl-[Artikolu 28 tad-Direttiva (UE) 2018/2001] għall-garanziji tal-orijini mahruġa għall-produzzjoni ta' gassijiet rinnovabbli.**
11. **Il-Kummissjoni għandha tadotta d-deċiżjonijiet skont il-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84(3). Tali deċiżjonijiet għandhom ikunu validi għal perjodu ta' mhux aktar minn hames snin.**

[...]

Regoli tekniċi

L-awtoritajiet regolatorji, meta l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġu definiti l-kriterji tas-sigurtà teknika u li jinħolqu u jiġu ppubblikati regoli tekniċi li jistabbilixxu r-rekwiżiti minimi tad-disinn tekniku u r-rekwiżiti operattivi għall-konnessjoni mas-sistema tal-faċilitajiet tal-LNG, il-faċilitajiet tal-ħżin, sistemi oħra tat-trażmissjoni jew tad-distribuzzjoni, linji diretti, kif ukoll mas-sistema tal-idroġenu. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jiżguraw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u nondiskriminatorji. L-ACER tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa biex tinkiseb il-kompatibbiltà ta' dawn ir-regoli, meta xieraq. Dawk ir-regoli għandhom jiġu notifikati lill-Kummissjoni f'konformità mal-Artikolu 5 tad-Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁴.

Meta rilevanti, **l-awtoritajiet regolatorji, meta l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri** għandhom jeżiġu li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni u l-operaturi tan-networks tal-idroġenu fit-territorju tagħhom jippubblikaw regoli tekniċi f'konformità mal-Artikolu 9, b'mod partikolari rigward ir-regoli dwar il-konnessjoni tan-networks li jinkludu r-rekwiżiti tal-kwalità tal-gass, l-odorizzazzjoni tal-gass u l-pressjoni tal-gass. L-Istati Membri għandhom jeżiġu wkoll li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tas-sistemi tad-distribuzzjoni jippubblikaw it-tariffi tal-konnessjoni għal konnessjoni tal-gass minn sorsi rinnovabbli abbażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji.

²⁴ Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Settembru 2015 li tistabbilixxi proċedura għall-ġoti ta' informazzjoni fil-qasam tar-regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-servizzi tas-Socjetà tal-Informatika (ĠU L 241, 17.9.2015, p. 1).

KAPITOLU III

IL-PROTEZZJONI U L-AWTONOMIZZAZZJONI TAL-KONSUMATURI U S-SWIEQ BL-IMNUT

Artikolu 10

Drittijiet kuntrattwali bażiċi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali kollha [...] jkunu intitolati li jkollhom gassijiet ipprovduti minn fornitur, soġġetti għall-qbil tal-fornitur, irrISPETTIVAMENT f'liema Stat Membru jkun irregistrat il-fornitur, dment li l-fornitur jimxi mar-regoli **u r-rekwiziti** applikabbli dwar il-kummerċ, [...] l-ibbilanċjar **u s-sigurtà tal-provvista li jirriżultaw mill-Artikolu 7(2)**. F'dak ir-rigward, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi ma jiddiskriminawx kontra l-fornituri li diġà huma rreġistrati fi Stat Membru ieħor.
2. Mingħajr preġudizzju għar-regoli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi, b'mod partikolari d-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jkollhom id-drittijiet previsti fil-paragrafi 3 sa 11[...] ta' dan l-Artikolu.

3. Il-klijenti finali għandu jkollhom id-dritt għal kuntratt mal-fornitur tagħhom li jispeċifika:
- (a) l-identità u l-indirizz tal-fornitur;
 - (b) is-servizzi pprovduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti, u l-ħin tal-ewwel konnessjoni;
 - (c) it-tipi ta' servizzi tal-manutenzjoni offruti;
 - (d) il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-imposti tal-manutenzjoni applikabbli kollha, u dwar il-prodotti jew is-servizzi kollha offruti bħala pakketti;
 - (e) it-terminu tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tigdid u t-terminazzjoni tal-kuntratt u tas-servizzi, inkluż il-prodotti jew is-servizzi offruti bħala pakkett ma' dawk is-servizzi, u jekk hix permessa t-terminazzjoni mingħajr hlaq tal-kuntratt;
 - (f) kull kumpens u arrangament ta' rifużjoni li japplikaw jekk ma jintlaħqux il-livelli tal-kwalità tas-servizz ikkuntrattat, inkluż dwar meta l-kontijiet ma jkunux eżatti jew jiddewmu;
 - (g) il-metodu biex tinbeda proċedura għal soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti f'konformità mal-Artikolu 24;
 - (h) informazzjoni relatata mad-drittijiet tal-konsumaturi, inkluż informazzjoni dwar it-trattament tal-ilmenti u l-informazzjoni kollha msemmija f'dan il-paragrafu, ikkomunikata b'mod ċar fuq il-kont jew fuq is-sit web tal-impriza tal-idroġenu jew tal-gass naturali.

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu ġusti u magħrufa sew minn qabel. F'kull każ, l-informazzjoni għandha tingħata qabel ma jiġi konkluż jew ikkonfermat il-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konklużi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni **relatata mal-kwistjonijiet imsemmija f'dan il-paragrafu [...]** għandha wkoll tkun provduta qabel il-konklużjoni tal-kuntratt.

Il-klijenti finali għandhom jingħataw sommarju tal-kondizzjonijiet kuntrattwali ewlenin b'mod prominenti u b'lingwaġġ konċiż u sempliċi. **Il-Kummissjoni għandha ttipprovi gwida mhux vinkolanti f'dan ir-rigward.**

4. Il-klijenti finali għandhom jingħataw avviż xieraq dwar kull intenzjoni li jinbidlu l-kondizzjonijiet kuntrattwali u għandhom jiġu infurmati bid-dritt tagħhom li jitterminaw il-kuntratt meta jingħata l-avviż. Il-fornituri għandhom jgħarrfu lill-klijent finali tagħhom direttament u b'mod trasparenti u komprensibbli[.../.../.../...] dwar kull aġġustament fil-prezz tal-provvista u bir-raġunijiet u l-prekondizzjonijiet għall-aġġustament u l-ambitu tiegħu, fi żmien mhux inqas minn ġimagħtejn, jew xahar fil-każ tal-klijenti domestiċi, qabel ma jidhol fis-seħh l-aġġustament. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jkunu hielsa li jitterminaw il-kuntratti jekk ma jaċċettawx il-kondizzjonijiet kuntrattwali godda jew l-aġġustamenti fil-prezzijiet tal-provvista notifikati lilhom mill-fornitur tagħhom.
5. Il-fornituri għandhom jipprovdu informazzjoni trasparenti lill-klijenti finali dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standard, rigward l-aċċess għas-servizzi tal-gassijiet u l-użu ta' dawk is-servizzi.
6. Il-fornituri għandhom joffru għażla wiesgħa ta' metodi tal-ħlas lill-klijenti finali. Dawk il-metodi tal-ħlas ma għandhomx jiddiskriminaw bejn il-klijenti b'mod mhux dovut. Kull differenza fl-imposti relatata mal-metodi tal-ħlas jew mas-sistemi tal-ħlas bil-quddiem għandha tkun oġġettiva, nondiskriminatorja u proporzjonata u ma għandhiex taqbeż il-kostijiet diretti mgarrba mill-benefiċjarju talli juża xi metodu tal-ħlas jew sistema tal-ħlas bil-quddiem speċifika, f'konformità mal-Artikolu 62 tad-Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁵.
7. Il-klijenti domestiċi li jkollhom aċċess għal sistemi tal-ħlas bil-quddiem ma għandhomx jitqiegħdu fi żvantagġ mis-sistemi tal-ħlas bil-quddiem.

²⁵ Direttiva (UE) 2015/2366 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar is-servizzi ta' pagament fis-suq intern, li temenda d-Direttivi 2002/65/KE, 2009/110/KE u 2013/36/UE u r-Regolament (UE) Nru 1093/2010, u li tħassar id-Direttiva 2007/64/KE (ĠU L 337, 23.12.2015).

8. Il-fornituri għandhom joffru termini u kondizzjonijiet generali ġusti u trasparenti lill-klijenti finali, li għandhom jingħataw b'lingwaġġ sempliċi u mhux ambigwu u ma għandhomx jinkludu ostakli mhux kuntrattwali għall-eżerċizzju tad-drittijiet tal-konsumaturi, bħal dokumentazzjoni kuntrattwali eċċessiva. Il-klijenti għandhom jitharsu minn metodi tal-bejgħ ingusti jew qarrieqa.
9. Il-klijenti finali għandu jkollhom id-dritt għal standard tajjeb tas-servizz u tat-trattament tal-ilmenti mill-fornituri tagħhom. Il-fornituri għandhom jittrattaw l-ilmenti fil-pront, b'mod sempliċi, u ġust.
10. Il-fornituri għandhom jipprovdu informazzjoni xierqa lill-klijenti domestiċi tal-gass naturali dwar miżuri alternattivi biex **jevitaw** l-iskonnessjoni kmieni biżżejjed qabel ma ssir xi skonnessjoni ppjanata. Dawk il-miżuri alternattivi jistgħu jinkludu informazzjoni dwar is-sorsi ta' appoġġ biex tkun evitata l-iskonnessjoni, u dwar is-sistemi tal-ħlas bil-quddiem, awditjar tal-enerġija, servizzi ta' konsulenza dwar l-enerġija, pjanijiet tal-ħlas alternattivi, il-pariri dwar il-ġestjoni tad-dejn, jew moratorji għall-iskonnessjoni, u ma għandhomx jinvolvu kostijiet żejda għall-klijenti li jkunu qed jiffaċċjaw skonnessjoni.
11. Wara kull qlib tal-fornitur, il-fornituri għandhom jipprovdu kont tal-gheluq finali lill-klijenti finali, fi żmien sitt ġimgħat minn meta jsir il-qlib.

Dritt għall-qlib u regoli dwar it-tariffi marbuta mal-qlib

1. Il-klijenti għandu jkollhom id-dritt li jaqilbu l-fornituri tal-gass jew il-partecipant[...] fis-suq. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li klijent li jixtieq jaqleb il-fornitur jew il-partecipant fis-suq, filwaqt li jirrispetta l-kondizzjonijiet kuntrattwali, ikun intitolat għal dan il-qlib fi żmien sa tliet gimgħat mid-data tat-talba. Sa mhux aktar tard mill-**1 ta' Jannar 2026**, il-proċess tekniku tal-qlib tal-fornitur jew tal-partecipant fis-suq ma għandux idum aktar minn 24 siegħa u għandu jkun possibbli f'kull jum tax-xogħol.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dritt għall-qlib tal-fornitur jew tal-partecipanti fis-suq jingħata lill-klijenti b'mod nondiskriminatorju fir-rigward tal-kost, l-isforz u l-hin.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mill-inqas il-klijenti domestiċi u l-imprizi ż-żgħar ma jkollhom iħallsu l-ebda tariffa għall-qlib għall-gassijiet. Izda l-Istati Membri jistgħu jippermettu li l-fornituri jew il-partecipanti fis-suq jimponu tariffi għat-terminazzjoni tal-kuntratt fuq il-klijenti meta daww il-klijenti jitterminaw, b'mod volontarju, kuntratti tal-provvista b'terminu fiss u bi prezz fiss qabel ma jimmaturaw, dment li daww it-tariffi:
 - (a) ikunu parti minn kuntratt li l-klijent ikun daħal għalih b'mod volontarju; u
 - (b) jigu komunikati b'mod ċar lill-klijent qabel ma jigi konkluz il-kuntratt.

Dawk it-tariffi għandhom ikunu proporzjonati u ma għandhomx jaqbzu t-telf ekonomiku dirett tal-fornitur jew tal-partecipant fis-suq ikkawżat mit-terminazzjoni tal-kuntratt tal-klijent.[...] **Fil-każ ta' offerti offruti bħala pakkett, il-klijenti [...]għandhom ikunu jistghu jterminaw servizzi individwali ta' kuntratt. [...]** L-oneru tal-prova tat-telf ekonomiku dirett għandu jkun fuq il-fornitur jew il-partecipant fis-suq. Il-permissibbiltà tat-tariffi tat-terminazzjoni tal-kuntratt għandha timmonitorjaha l-awtorità regolatorja jew awtorità nazzjonali kompetenti oħra.

4. Il-klijenti domestiċi tal-gassijiet għandhom ikunu intitolati jipparteċipaw fi skemi ta' qlib kollettiv. L-Istati Membri għandhom ineħħu l-ostakli regolatorji jew amministrattivi kollha għall-qlib kollettiv, u jipprovdu qafas li jiżgura l-protezzjoni tal-konsumaturi biex tkun evitata kull prattika abbużiva.
5. **L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti [...] jingħataw id-dritt li jterminaw il-kuntratti tagħhom tal-provvista tal-gass fi żmien qasir.**

Artikolu 11a

Id-drittijiet u l-protezzjoni tal-konsumatur fir-rigward tat-tnehhija gradwali tal-gass naturali

Meta l-iskonnessjoni tal-utenti tan-networks skont l-Artikolu 34(4) tkun permessa, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li:

- a. [...] l-utenti tan-networks affettwati u partijiet ikkonċernati rilevanti ohra, b'mod partikolari l-organizzazzjonijiet tal-klijent, ikunu ġew ikkonsultati;**
- b. l-utenti tan-networks u l-partijiet ikkonċernati rilevanti jiġu infurmati bizzżejjed qabel id-data ppjanata u l-passi sussegwenti għall-iskonnessjoni;**
- c. il-klijenti finali jkollhom aċċess għall-informazzjoni u l-pariri xierqa dwar l-għażliet ta' tishin sostenibbli permezz tal-proċedura ta' punt uniku ta' servizz stabbilit skont l-Artikolu 21 tad-Direttiva (UE).../... [Direttiva dwar l-Effiċjenza fl-Energija riformulata];**
- d. fl-ippjanar u fit-twettiq tal-eliminazzjoni gradwali tal-gass naturali, jitqiesu kif dovut il-htigijiet speċifiċi tal-klijenti vulnerabbli jew tal-klijenti affettwati mill-faqar enerġetiku.**

Ghodod ta' tqabbil *ghall-gass naturali*

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mill-inqas il-klijenti domestiċi tal-gass naturali[...] u l-mikrointrapriżi **b'konsum annwali mistenni ta' anqas minn 100 000 kWh[...]** ikollhom aċċess, mingħajr ħlas, għal mill-inqas għodda waħda tat-tqabbil tal-offerti tal-fornituri, inkluż l-offerti offruti bħala pakkett. Il-klijenti għandhom jiġu infurmati dwar id-disponibbiltà ta' daww l-ghodod fil-kontijiet tagħhom jew flimkien magħhom, jew b'mezzi oħra. L-ghodod għandhom jissodisfaw mill-inqas ir-rekwiziti li ġejjin:
 - (a) għandhom ikunu indipendenti mill-partecipanti fis-suq u jiżguraw li l-impriżi tal-gass **naturali** jingħataw trattament ugwali fir-risultati tat-tiftix;
 - (b) għandhom jiżvelaw b'mod ċar lis-sidien tagħhom u lill-persuna fiżika jew ġuridika li topera u tikkontrolla l-ghodod, kif ukoll informazzjoni dwar kif jiġu ffinanzjati l-ghodod;
 - (c) għandhom jistabbilixxu kriterji ċari u oġġettivi li skonthom għandu jsir it-tqabbil, inkluż is-servizzi, u jiżvelawhom;
 - (d) għandhom jużaw lingwaġġ sempliċi u mhux ambigwu;
 - (e) għandhom jipprovdu informazzjoni eżatta u aġġornata u jiddikjaraw il-ħin tal-aħħar aġġornament tal-informazzjoni;

- (f) għandhom ikunu aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà, billi jkunu percettibbli, operabbli, jinftehimu u robusti;
- (g) għandhom jipprovdu proċedura effettiva għar-rapportar tal-informazzjoni skorretta dwar l-offerti ppubblikati;
- (h) għandhom iwettqu tqabbil b'mod li d-data personali mitluba tkun limitata għal dik meħtieġa strettament għat-tqabbil.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mill-inqas għodda waħda tkun tkopri s-suq kollu tal-gass naturali. Meta s-suq ikun kopert b'diversi għodod, daww l-għodod għandhom jinkludu, bl-aktar mod sħiħ u prattikament possibbli, firxa tal-offerti tal-gass li jkopru parti sinifikanti tas-suq u, meta daww l-għodod ma jkoprox lis-suq kollu, dikjarazzjoni ċara dwar dan, qabel jintwerew ir-riżultati.

- 2. L-għodod jistgħu jithaddmu minn xi entità, inkluż minn kumpaniji privati, u awtoritajiet jew korpi pubbliċi.
- 3. L-Istati Membri jistgħu jeżiġu li l-għodod tat-tqabbil imsemmija fil-paragrafu 1 ikunu jinkludu kriterji komparattivi relatati man-natura tas-servizzi offruti mill-fornituri.

4. L-Istati Membri għandhom jaħtru awtorità kompetenti li tkun responsabbli għall-ħruġ ta' marki ta' fiduċja għall-ghodod tat-tqabbil li jissodisfaw ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 1, u li tiżgura li l-ghodod tat-tqabbil bil-marka ta' fiduċja jkomplu jissodisfaw dawk ir-rekwiżiti. Dik l-awtorità għandha tkun indipendenti minn kull parteċipant fis-suq u operatur tal-ghodod tat-tqabbil.
5. Kull għodda li tqabbel il-parteċipanti fis-suq għandha tkun eligibbli biex tapplika għal marka ta' fiduċja skont dan l-Artikolu b'mod volontarju u nondiskriminatorju.
6. B'deroga mill-paragrafi 4 u 5, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu li ma jipprevedux il-ħruġ ta' marki ta' fiduċja għall-ghodod tat-tqabbil jekk awtorità pubblika jew korp pubbliku jipprovdu għodda tat-tqabbil li tissodisfa r-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 1.

Klijenti attivi *fis-suq tal-gass naturali*

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jkunu intitolati jaġixxu bħala klijenti attivi mingħajr ma jkunu soġġetti għal rekwiżiti tekniċi, rekwiżiti amministrattivi, proċeduri u imposti sproporzjonati jew diskriminatorji, u għal imposti tan-network li mhumienx kostriflessivi.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti attivi jkunu:
 - (a) intitolati joperaw direttament;
 - (b) intitolati jbigħu l-gassijiet naturali rinnovabbli awtoprodotti permezz tas-sistema tal-gass naturali;
 - (c) intitolati jipparteċipaw fi skemi tal-effiċjenza enerġetika **u t-trasferiment tad-domanda**;
 - (d) intitolati jiddelegaw il-ġestjoni tal-installazzjonijiet meħtieġa għall-attivitajiet tagħhom lil parti terza, inkluż l-installazzjoni, l-operazzjoni, it-trattament tad-data u l-manutenzjoni mingħajr ma dik il-parti terza titqies bħala klijent attiv;
 - (e) soġġetti għal imposti tan-network kostriflessivi, trasparenti u nondiskriminatorji li jiżguraw li jikkontribwixxu b'mod xieraq u bilanċjat għall-kondiviżjoni tal-kostijiet generali tas-sistema;
 - (f) responsabbli finanzjarjament għall-iżbilanċi li jikkawżaw fis-sistema tal-gass naturali jew għandhom jiddelegaw ir-responsabbiltà tal-ibbilanċjar tagħhom f'konformità mal-Artikolu 3(e) ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804].

3. Fil-ligi nazzjonali tagħhom, l-Istati Membri jista' jkollhom dispozizzjonijiet differenti applikabbli għall-klijenti attivi individwali jew li jaġixxu b'mod kongunt, dment li d-drittijiet u l-obbligi kollha skont dan l-Artikolu jkunu japplikaw għall-klijenti attivi kollha. Kull differenza fit-trattament tal-klijenti attivi li jaġixxu b'mod kongunt għandha tkun proporzjonata u ġustifikata kif xieraq.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti attivi li jkunu sidien ta' faċilitajiet tal-ħżin tal-gass rinnovabbli:
- (a) ikollhom id-dritt għal konnessjoni mal-grilja fi żmien raġonevoli wara li jkunu għamlu talba għal dak il-ghan, dment li jkunu jissodisfaw il-kondizzjonijiet kollha meħtieġa, bħall-ibbilanċjar tar-responsabbiltà;
 - (b) ma jkunux soġġetti għal imposti doppji, inkluż it-tariffi tan-network, għall-gass rinnovabbli mahzun li jibqa' fl-istabbilimenti tagħhom;
 - (c) ma jkunux soġġetti għal rekwiżiti jew tariffi tal-liċenzjar sproporzjonati;
 - (d) ikunu jistgħu jipprovdu diversi servizzi fl-istess hin, jekk dan ikun fattibbli teknikament.

Komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini *fis-suq tal-gass naturali*

1. L-Istati Membri [...] **jistghu** jipprovdu qafas regolatorju abilitanti lill-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini.
2. **Meta l-Istati Membri jipprovdu qafas ta' abilitazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 1, huma ghandhom jiżguraw li: [...]**
 - (a) il-partecipazzjoni f'komunità tal-enerġija taċ-ċittadini tkun miftuħa u volontarja[...]
 - (b) il-membri jew l-azzjonisti ta' komunità tal-enerġija taċ-ċittadini jithallew jitolqu mill-komunità, f'liema każ japplika l-Artikolu 11;

- (c) il-membri jew l-azzjonisti ta' komunità tal-enerġija taċ-ċittadini ma jitilfux id-drittijiet u l-obbligi tagħhom bħala klijenti domestiċi jew klijenti attivi;
- (d) soġġetti għal kumpens ġust kif stmat mill-awtorità regolatorja, l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni rilevanti jikkooperaw mal-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini biex jiffaċilitaw it-trasferimenti tal-gassijiet [...] rinnovabbli fi hdan il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini;
- (e) il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini jkunu soġġetti għal proċeduri u imposti nondiskriminatorji, ġusti, proporzjonati u trasparenti, inkluż rigward il-konnessjoni mal-grilja, ir-reġistrazzjoni u l-liċenzjar, u għal imposti tan-network trasparenti, nondiskriminatorji u kostiflessivi, filwaqt li jkun żgurat li jikkontribwixxu b'mod adegwat u bilanċjat għall-kondiviżjoni tal-kostijiet ġenerali tas-sistema tal-gass naturali.

3. Meta l-Istati Membri jipprovdu qafas ta' abilitazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 1, huma jistgħu jipprevedu f'dak il-qafas ta' abilitazzjoni, li l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini jkunu: [...]:

- (a) miftuħa għall-parteciġipazzjoni transfruntiera[...]
- (b) intitolati biex ikunu sidien ta', jixtru jew jikru, networks tad-distribuzzjoni u jamministrawhom b'mod awtonomu, skont il-kondizzjonijiet stipulati fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu;
- (c) soġġetti għall-eżenzjonijiet previsti fl-Artikolu 28(2).

4. Meta l-Istati Membri jipprovdu qafas ta' abilitazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 1, huma għandhom jiżguraw li l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini jkunu:[...]

- (a) jistgħu jaċċessaw is-swieq kollha tal-gass naturali b'mod nondiskriminatorju;
- (b) trattati b'mod nondiskriminatorju u proporzjonat rigward l-attivitajiet, id-drittijiet u l-obbligi tagħhom bħala klijenti finali, produttori, fornituri jew operatori tas-sistemi tad-distribuzzjoni jew parteċipanti fis-suq;
- (c) responsabbli finanzjarjament għall-iżbilanċi li jikkawżaw fis-sistema tal-gass naturali jew għandhom jiddelegaw ir-responsabbiltà tal-ibbilanċjar tagħhom f'konformità mal-Artikolu 3(e) ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**];
- (d) trattati bħala klijenti attivi f'konformità mal-punt (e) tal-paragrafu 2 u l-punti (a), (c) u (d), tal-paragrafu 4 tal-Artikolu 13 [...];
- (e) intitolati jorganizzaw, fi hdan il-komunità tal-enerġija taċ-ċittadini, il-kondiviżjoni tal-gass rinnovabbli li jiġi prodott mill-unitajiet tal-produzzjoni li huma l-proprjetà tal-komunità, soġġetta għal rekwiżiti oħra stabbiliti f'dan l-Artikolu u dment li l-membri tal-komunità jżommu d-drittijiet u l-obbligi tagħhom bħala klijenti finali.

Għall-finijiet tal-ewwel subparagrafu, il-punt (e), meta l-gassijiet rinnovabbli jiġu kondiviżi, dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-imposti, it-tariffi u l-levies tan-network applikabbli, skont analizi trasparenti tal-kostbenefiċċji tar-rizorsi tal-enerġija distribwiti żviluppata mill-awtorità nazzjonali kompetenti.

[...]5. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jagħtu d-dritt lill-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini li jimmaniġġjaw in-networks tad-distribuzzjoni fiż-żona tal-operazzjoni tagħhom u jistabbilixxu l-proċeduri rilevanti, mingħajr preġudizzju għall-Kapitolu VI jew għal regoli u regolamenti oħra li japplikaw għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni.

Meta [...] jingħata dritt **kif imsemmi [...] fl-ewwel subparagrafu**, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini:

- (a) jithallew jittrasportaw gass mhux rinnovabbli fejn tali gass [...] ikun meħtieġ għat-thaddim sigur tas-sistema;
- (b) ikollhom dritt jikkonkludu ftehim dwar l-operazzjoni tan-network tagħhom mal-operatur rilevanti tas-sistema tad-distribuzzjoni jew tas-sistema tat-trażmissjoni li magħha jkun konness in-network tagħhom;
- (c) ikunu soġġetti għal imposti xierqa tan-network fil-punti tal-konnessjoni bejn in-network tagħhom u n-network tad-distribuzzjoni barra l-komunità tal-enerġija taċ-ċittadini;
- (d) ma jiddiskriminawx kontra, jew jagħmlu hsara lill-klijenti li jibqgħu konnessi mas-sistema tad-distribuzzjoni.

6. Meta l-Istati Membri jipprovdu qafas ta' abilitazzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 1, huma [...]ghandhom jiżguraw [...] li:

- (a) impriži privati li huma involuti f'attività kummerċjali fuq skala kbira u li għalihom is-settur tal-gass jikkostitwixxi qasam primarju ta' attività ekonomika ma jithallewx jipparteċipaw bhala membri jew azzjonisti jew jikkooperaw b'mezzi ohra bhall-investment, direttament jew indirettament permezz ta' sussidjarju [...].**
- (b) l-impriži privati li huma involuti f'attività kummerċjali fuq skala kbira li jipparteċipaw fil-komunità bhala membri jew azzjonisti, jew li jikkooperaw b'mezzi ohra bhall-investment ma jistgħu jeżerċitaw ebda influwenza deċiżiva fuq it-tehid tad-deċiżjonijiet tal-komunità tal-enerġija taċ-ċittadini.**
- (c) il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini huma ekonomikament u finanzjarjament indipendenti minn impriži privati ghajr komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli u intrapriži żghar.**
- (d) mill-inqas 15 % tad-drittijiet tal-vot jiġu allokatu lill-klijenti domestiċi li jkunu indipendenti minn membri jew azzjonisti ohra, bhal intrapriži żghar u awtoritajiet lokali.**

Kontijiet u informazzjoni dwar il-fatturazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kontijiet u l-informazzjoni dwar il-fatturazzjoni jkunu eżatti, jinftiehem faċilment, ċari, konċiżi, faċli għall-utenti u preżentati b'mod li jiffaċilita t-tqabbil mill-klijenti finali, u li dawn ikunu jissodisfaw ir-rekwiziti minimi stipulati fl-Anness I. Meta jitolbu dan, il-klijenti finali għandhom jirċievu spjegazzjoni ċara u li tinftiehem dwar kif ġie derivat il-kont tagħhom, speċjalment meta l-kontijiet ma jkunux ibbażati fuq il-konsum reali.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jirċievu l-kontijiet tagħhom u l-informazzjoni dwar il-fatturazzjoni minghajr hlas.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jiġu offruti l-għażla ta' kontijiet elettronici u informazzjoni dwar il-fatturazzjoni u, **għall-inqas fil-każ ta' klijenti domestiċi u intrapriżi żgħir u mikro, li [...] jiġu offruti** arrangamenti flessibbli għall-hlas effettiv tal-kontijiet.
4. Meta l-kuntratt jipprevedi bidla futura tal-prodott jew tal-prezz, jew xi skonti, dan għandu jiġi indikat fuq il-kont flimkien mad-data meta tkun ser issir il-bidla.
5. Meta jkunu qed jikkunsidraw xi bidliet fir-rekwiziti tal-kontenut tal-kontijiet, l-Istati Membri għandhom jikkonsultaw lill-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi.

Sistemi tal-metraġġ intelligenti fis-sistema tal-gass naturali

1. Biex jipromwovu l-effiċjenza enerġetika u jagħtu s-setgħa lill-klijenti finali, l-Istati Membri jew, meta Stat Membru hekk jistipula, l-awtorità regolatorja għandha tirrakkomanda bil-qawwa li l-impriżi tal-gass naturali jottimizzaw l-użu tal-gass naturali, fost l-oħrajn, billi jipprovdu servizzi ta' ġestjoni tal-enerġija, u jintroduċu sistemi tal-metraġġ intelligenti li jkunu interoperabbli, b'mod partikolari ma' sistemi tal-ġestjoni tal-enerġija tal-konsumaturi u ma' grilji intelligenti, f'konformità mar-regoli applikabbli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-introduzzjoni ta' sistemi tal-metraġġ intelligenti fit-territorji tagħhom.

Minkejja l-ewwel subparagrafu, [...]dak [...] l-obbligu ta' introduzzjoni jista' jkun soġġett għal valutazzjoni tal-kostbenefiċċji li għandha ssir f'konformità mal-prinċipji stipulati fl-Anness II. Fil-valutazzjoni tal-kostbenefiċċji tagħhom, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu valutazzjonijiet separati għal kategoriji differenti ta' klijenti u gruppi ta' klijenti, bħal unitajiet domestiċi, intrapriżi żgħar u ta' daqs medju u l-industrija.
3. L-Istati Membri li jissokkaw bl-introduzzjoni ta' sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom jadottaw u jipubblikaw ir-rekwiżiti funzjonali u tekniċi minimi għas-sistemi tal-metraġġ intelligenti li jkunu ser jdaħħlu fit-territorji tagħhom, f'konformità mal-Artikolu 18 l-Anness II. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-interoperabbiltà ta' daww is-sistemi tal-metraġġ intelligenti, u l-abbiltà tagħhom li jipprovdu output għas-sistemi tal-ġestjoni tal-enerġija tal-konsumaturi. F'dak ir-rigward, l-Istati Membri għandhom iqisu kif xieraq l-użu tal-istandards disponibbli rilevanti, inkluż daww li jippermettu l-interoperabbiltà, l-aqwa prattiki u l-importanza tal-iżvilupp tal-grilji intelligenti u l-iżvilupp tas-suq intern tal-gass naturali.

4. L-Istati Membri li jissoktaw bl-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jikkontribwixxu għall-kostijiet assoċjati tal-introduzzjoni b'mod trasparenti u nondiskriminatorju filwaqt li jqisu l-benefiċċji fit-tul għall-katina tal-provvista kollha kemm hi. L-Istati Membri jew, meta Stat Membru hekk jistipula, l-awtoritajiet kompetenti deżinjati, għandhom jimmonitorjaw regolarment din l-introduzzjoni fit-territorji tagħhom biex isegwu l-ksib tal-benefiċċji lill-konsumaturi.
5. Meta l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti tkun ġiet valutata b'mod negattiv minhabba l-valutazzjoni tal-kostbenefiċċji msemmija fil-paragrafu 2, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-valutazzjoni tiġi riveduta mill-inqas kull erba' snin b'reazzjoni għal bidliet sinifikanti fis-suppożizzjonijiet sottostanti u b'reazzjoni għall-iżviluppi teknoloġiċi u tas-suq. Malli jkun disponibbli l-Istati Membri għandhom jibagħtu r-risultati tal-valutazzjoni aġġornata tagħhom tal-kostbenefiċċji lill-Kummissjoni.
6. Id-dispożizzjonijiet f'din id-Direttiva dwar is-sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom japplikaw għall-installazzjonijiet futuri u għall-installazzjonijiet li jissostitwixxu lill-arloġġi intelligenti eqdem. Is-sistemi tal-metraġġ intelligenti diġà installati jew li skatta l-"bidu tax-xogħlijiet" tagħhom, qabel [id-data tad-dhul fis-sehħ], jistgħu jibqgħu jithaddmu sakemm ittul hajtthom. Izda s-sistemi tal-metraġġ intelligenti li ma jissodisfawx ir-rekwiżiti tal-Artikolu [...]18 u tal-Anness II, ma għandhomx jibqgħu jithaddmu wara [12-il sena mid-dhul fis-sehħ ta' din id-Direttiva].
7. Għall-finijiet tal-paragrafu 6, "bidu tax-xogħlijiet" tfisser jew il-bidu tax-xogħlijiet tal-kostruzzjoni tal-investment, jew l-ewwel impenn sod biex jiġi ordnat tagħmir, jew impenn ieħor li jagħmel l-investment irriversibbli, skont liema minnhom ikun l-ewwel wiehed. Ix-xiri tal-art u l-ħidma preparatorja biex jinkisbu l-permessi u jitwettqu l-istudji preliminari tal-fattibilità ma għandhomx **ikunu** bħala "bidu tax-xogħlijiet". Fir-rigward tal-akkwiżizzjonijiet, "bidu tax-xogħlijiet" tfisser il-mument meta jiġu akkwistati l-assi li jkunu konnessi direttament mal-istabbiliment akkwistat.

Sistemi tal-metraġġ intelligenti fis-sistema tal-idroġenu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti li jistgħu jkejlu l-konsum eżatt, jipprovdu informazzjoni dwar il-ħin reali tal-użu, u jkunu kapaċi jittrażmettu u jirċievu data għal finijiet ta' informazzjoni, monitoraġġ u kontroll permezz tal-komunikazzjoni elettronika.

Minkejja l-ewwel subparagrafu, d[...][ak[...]] l-obbligu ta' użu jista' jkun soġġett għal valutazzjoni tal-kostbenefiċċji li għandha ssir f'konformità mal-prinċipji stipulati fl-Anness II.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sigurtà tas-sistemi tal-metraġġ u l-komunikazzjoni tad-data rispettiva, u l-privatezza tal-klijenti finali, f'konformità mal-legiżlazzjoni rilevanti tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data u l-privatezza, kif ukoll l-interoperabbiltà tagħhom filwaqt li jitqies l-użu ta' standards xierqa.

3. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, rekwiżiti ta' interoperabbiltà għal metraġġ intelligenti u proċeduri biex tiżgura aċċess lil dawk eliġibbli għad-data pprovduta minn dawk is-sistemi tal-metraġġ. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
4. **L-Istati Membri li jissoktaw bl-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jikkontribwixxu għall-kostijiet assoċjati tal-introduzzjoni b'mod trasparenti u nondiskriminatorju filwaqt li jqisu l-benefiċċji fit-tul għall-katina tal-provvista kollha kemm hi. L-Istati Membri [...] għandhom jimmonitorjaw regolarment tali introduzzjoni fit-territorji tagħhom biex jittraċċaw it-twassil tal-benefiċċji lill-konsumaturi.**
5. **Meta l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti tkun ġiet valutata b'mod negattiv minhabba l-valutazzjoni tal-kostbenefiċċji msemmija fil-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-valutazzjoni tiġi riveduta mill-inqas kull erba' snin b'reazzjoni għal bidliet sinifikanti fis-suppożizzjonijiet sottostanti u b'reazzjoni għall-iżviluppi teknoloġiċi u tas-suq. Malli jkun disponibbli l-Istati Membri għandhom jibagħtu r-riżultat tal-valutazzjoni aġġornata tagħhom tal-kostbenefiċċji lill-Kummissjoni.**

Funzjonalitajiet tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti fis-sistema tal-gass naturali

Meta l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti tiġi valutata b'mod pożittiv minhabba l-valutazzjoni tal-kostbenefiċċji msemija fl-Artikolu 16(2), jew meta s-sistemi tal-metraġġ intelligenti jiġu introdotti b'mod sistematiku wara [id-data tad-dhul fis-seħh], l-Istati Membri għandhom jintroduċu dawk is-sistemi f'konformità mal-istandards Ewropej, ir-rekwiziti li ġejjin, u l-Anness II:

- (a) is-sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom ikejl eżattament il-konsum effettiv tal-gass naturali u għandhom ikunu kapaci jipprovdu informazzjoni lill-klijenti finali dwar il-hin reali tal-użu, inkluż data storika validata dwar il-konsum li għandha tkun disponibbli faċilment u b'mod sigur u viżwalizzata għall-klijenti finali meta tintalab u mingħajr kost addizzjonali, u l-aktar data riċenti disponibbli dwar il-konsum u mhux ivalidata li għandha wkoll tkun disponibbli faċilment u b'mod sigur għall-klijenti finali mingħajr kost addizzjonali, b'interfaċċa standardizzata jew bl-aċċess remot, biex tkun tappoġġa programmi awtomatizzati tal-effiċjenza enerġetika, u servizzi oħra;
- (b) is-sigurtà tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti u l-komunikazzjoni tad-data għandhom ikunu konformi mar-regoli rilevanti tal-Unjoni dwar is-sigurtà, filwaqt li jitqiesu kif xieraq l-aħjar tekniki disponibbli biex ikun żgurat l-ogħla livell ta' protezzjoni taċ-ċibersigurtà, u jitqiesu l-kostijiet u l-prinċipju tal-proporzjonalità;
- (c) il-protezzjoni tal-privatezza tal-klijenti finali u tad-data tagħhom għandha tkun konformi mar-regoli rilevanti tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data u l-privatezza;

- (d) jekk il-klijenti finali jitolbu li jsir hekk, id-data dwar il-konsum tal-gass naturali tagħhom għandha tkun disponibbli għalihom, f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni adottati skont l-Artikolu [...] 22, b'interfaċċa tal-komunikazzjoni standardizzata jew bl-aċċess remot, jew għal parti terza li tagħxi f'isimhom, b'format komprensibbli faċilment li jippermettilhom iqabblu l-offerti fuq bazi simili;
- (e) il-klijenti finali għandhom jingħataw pariri u informazzjoni xierqa qabel jew waqt l-installazzjoni tal-arloġġi intelligenti, b'mod partikolari rigward il-potenzjal kollu tagħhom b'rabta mal-ġestjoni tal-qari tal-arloġġ u l-monitoraġġ tal-konsum tal-enerġija, u dwar il-ġbir u l-ipproċessar tad-data personali f'konformità mar-regoli applikabbli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data;
- (f) is-sistemi tal-metraġġ intelligenti għandhom jippermettu li l-klijenti finali jingħataw servizz ta' metraġġ u ssetiljar fi żmien li jkun daqs l-iqsar perjodu tal-issetiljar fis-suq nazzjonali.

Għall-finijiet tal-punt (d) tal-ewwel subparagrafu, għandu jkun possibbli li l-klijenti finali jirkupraw id-data tagħhom dwar il-metraġġ jew li jibagħtuha lil parti oħra mingħajr kost addizzjonali u skont id-dritt tagħhom tal-portabbiltà tad-data fir-regoli tal-Unjoni dwar il-protezzjoni tad-data.

Intitolament għal arloġġ intelligenti tal-gass naturali

1. Meta l-introduzzjoni tas-sistemi tal-metraġġ intelligenti tingħata valutazzjoni negattiva minhabba l-valutazzjoni tal-kostbenefiċċji msemmija fl-Artikolu 16(2) u meta s-sistemi tal-metraġġ ma jiġux introdotti b'mod sistematiku [...], l-Istati Membri għandhom jiżguraw li kull klijent finali jkun intitolat, meta jitlob dan u filwaqt li jġarrab il-kostijiet assoċjati, li jingħata installazzjoni jew, meta jkun il-każ, aġġornament b'kondizzjonijiet ġusti, raġonevoli u kosteffettivi, tal-arloġġ intelligenti li:
 - (a) meta jkun fattibbli teknikament, ikollu l-funzjonalitajiet imsemmija fl-Artikolu 18, jew sett minimu ta' funzjonalitajiet li jridu jiġu definiti u ppubblikati mill-Istati Membri fil-livell nazzjonali u f'konformità mal-Anness II;
 - (b) ikun interoperabbli u kapaċi jwassal il-konnettività mixtieqa tal-infrastruttura tal-metraġġ mas-sistemi tal-ġestjoni tal-enerġija tal-konsumaturi.
2. Meta klijent jitlob arloġġ intelligenti skont il-paragrafu 1, l-Istati Membri jew, meta Stat Membru hekk jistipula, l-awtoritajiet kompetenti deżinjati għandhom:
 - (a) jiżguraw li l-offerta lill-klijent finali li jitlob l-installazzjoni ta' arloġġ intelligenti tkun tiddikjara b'mod esplicitu u tiddekrivi b'mod ċar:
 - (i) il-funzjonijiet u l-interoperabbiltà li jistgħu jiġu appoġġati mill-arloġġ intelligenti u mis-servizzi li jistgħu jingħataw, u l-benefiċċji li jistgħu jinkisbu b'mod realistiku f'dak il-mument kieku wieħed ikollu arloġġ intelligenti;
 - (ii) il-kostijiet assoċjati kollha li jrid iħallas il-klijent finali;

- (b) jiżguraw li l-arloġġ intelligenti jiġi installat fi żmien raġonevoli, u li f'kull każ ma jaqbizx l-erba' xhur mit-talba tal-klijent;
- (c) b'mod regolari, u mill-anqas kull sentejn, jirrieżaminaw u jippubblikaw il-kostijiet assoċjati, u jsegwu l-evoluzzjoni ta' dawk il-kostijiet minhabba l-iżviluppi teknoloġiċi u aġġornamenti potenzjali tas-sistema tal-metraġġ.

Artikolu 20

Arloġġi konvenzjonali tal-gass naturali

1. Meta l-klijenti finali tal-gass naturali ma jkollhomx arloġġi intelligenti, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jingħataw arloġġi konvenzjonali individwali li jkejlu eżatt il-konsum reali tagħhom. **L-Istati Membri jistgħu jeżentaw lill-klijenti domestiċi li ma jużawx il-gass għal skopijiet ta' tishin minn dan ir-rekwiżit. L-eżenzjoni tista' tiġi estiża wkoll għal konsumaturi mhux domestiċi li jinsabu f'bini fejn il-maġġoranza tal-konsumaturi huma unitajiet domestiċi eliġibbli għal eżenzjoni, jekk tali użu ma jkunx teknikament fattibbli.**
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali tal-gass naturali jkunu jistgħu jaqraw l-arloġġi konvenzjonali tagħhom faċilment, direttament jew indirettament b'interfaċċa online jew b'interfaċċa xierqa oħra.

Ġestjoni tad-data

1. Meta jkunu qed jistabbilixxu r-regoli dwar il-ġestjoni u l-iskambju tad-data, l-Istati Membri jew, meta Stat Membru hekk jistipula, l-awtoritajiet kompetenti deżinjati għandhom jispeċifikaw ir-regoli dwar l-aċċess għad-data tal-klijent finali min-naħa tal-partijiet eligibbli f'konformità ma' dan l-Artikolu u mal-qafas ġuridiku applikabbli tal-Unjoni. Għall-fini ta' din id-Direttiva, id-data għandha tinftiehem li tinkludi data dwar il-metraġġ u l-konsum, u data meħtieġa għall-qlib tal-klijenti, kif ukoll servizzi oħra.
2. L-Istati Membri għandhom jorganizzaw il-ġestjoni tad-data biex jiżguraw aċċess u skambju effiċjenti u siguri tad-data, u l-protezzjoni tad-data u s-sigurtà tad-data.

Indipendentement mid-data fil-mudell tal-ġestjoni tad-data applikata f'kull Stat Membru, il-partijiet responsabbli mill-ġestjoni tad-data għandhom jipprovdu aċċess għad-data tal-klijent finali lil kull parti eligibbli f'konformità mal-paragrafu 1. Il-partijiet eligibbli għandu jkollhom id-data mitluba għad-dispożizzjoni tagħhom, b'mod nondiskriminatorju u simultanju. L-aċċess għad-data għandu jkun faċli u l-proċeduri rilevanti għall-kisba tal-aċċess għad-data għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku.

3. Ir-regoli dwar l-aċċess għad-data u l-ħżin tad-data għall-finijiet ta' din id-Direttiva għandhom jikkonformaw mal-ligijiet rilevanti tal-Unjoni.

L-ipproċessar tad-data personali fil-qafas ta' din id-Direttiva għandu jsir f'konformità mar-Regolament (UE) 2016/679.

4. L-Istati Membri jew, meta l-Istat Membru hekk jistipula, l-awtoritajiet kompetenti deżinjati għandhom jawtorizzaw u jiċċertifikaw jew, meta applikabbli, jissorveljaw lill-partijiet responsabbli għall-ġestjoni tad-data, biex jiżguraw li dawn jikkonformaw mar-rekwiziti ta' din id-Direttiva.

Mingħajr preġudizzju għall-kompiti tal-uffiċjali tal-protezzjoni tad-data skont ir-Regolament (UE) 2016/679, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jeżiġu li l-partijiet responsabbli mill-ġestjoni tad-data jaħtru uffiċjali tal-konformità li għandhom ikunu responsabbli għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-miżuri meħuda minn dawk il-partijiet biex jiżguraw aċċess nondiskriminatorju għad-data u konformità mar-rekwiziti ta' din id-Direttiva.

L-Istati Membri jistgħu jaħtru l-uffiċjali jew il-korpi tal-konformità msemmija fil-punt (d) tal-Artikolu [...] 42(2) ta' din id-Direttiva biex jissodisfaw l-obbligi msemmija f'dan il-paragrafu.

5. Il-klijenti finali ma għandhom iġarrbu l-ebda kost addizzjonali biex jaċċessaw id-data tagħhom jew biex jitolbu li d-data tagħhom issir disponibbli.

L-Istati Membri għandhom ikunu responsabbli li jistabbilixxu l-imposti rilevanti tal-aċċess għad-data mill-partijiet eligibbli.

L-Istati Membri [...] għandhom jiżguraw li kwalunkwe hlas impost minn entitajiet regolati li jipprovdu servizzi tad-data jkun raġonevoli u debitament ġustifikat.

Rekwiżiti ta' interoperabbiltà u proċeduri għall-aċċess għad-data fis-suq tal-gass naturali

1. Biex tiġi promossa l-kompetizzjoni fis-suq bl-imnut tal-gass naturali u jkunu evitati kostijiet amministrattivi eċċessivi għall-partijiet eliġibbli, l-Istati Membri għandhom jiffaċilitaw l-interoperabbiltà sħiħa tas-servizzi tal-enerġija fl-Unjoni.
2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, ir-rekwiżiti tal-interoperabbiltà u l-proċeduri nondiskriminatorji u trasparenti tal-aċċess għad-data msemmija fl-Artikolu 21(1). Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-impriżi tal-gass naturali japplikaw ir-rekwiżiti tal-interoperabbiltà u l-proċeduri tal-aċċess għad-data msemmija fil-paragrafu 2. Dawk ir-rekwiżiti u l-proċeduri għandhom ikunu bbażati fuq prattiki nazzjonali eżistenti.

Punti uniċi ta' kuntatt

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jitwaqqfu punti uniċi ta' kuntatt li jipprovdu l-informazzjoni kollha meħtieġa lill-klijenti dwar id-drittijiet tagħhom, il-liġi applikabbli u l-mekkaniżmi tas-soluzzjoni tat-tilwim disponibbli għalihom f'każ ta' tilwima. Dawn il-punti uniċi ta' kuntatt jistgħu jkunu parti minn punti ta' informazzjoni ġenerali għall-konsumaturi u jistgħu jkunu l-istess entitajiet bħall-punti uniċi ta' kuntatt għall-elettriku msemmija fl-Artikolu 26 tad-Direttiva (UE) 2019/944 [dwar regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku.

Dritt għal soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti finali jkollhom aċċess għal mekkaniżmi sempliċi, ġusti, **raġonevoli**, trasparenti, indipendenti, effikaċi u **kosteffiċjenti** għal soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti b'rabta mad-drittijiet u l-obbligi stabbiliti skont din id-Direttiva, b'mekkanizmu indipendenti bħal Ombudsman tal-enerġija jew korp tal-konsumaturi, jew b'awtorità regolatorja. Meta l-klijent finali jkun konsumatur skont it-tifsira tad-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²³⁾, dawk il-mekkanizmi għal soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti għandhom ikunu konformi mar-rekwiżiti tal-kwalità ta' dik id-Direttiva u, meta meħtieġ, għandhom jipprevedu sistemi ta' rimborż u kumpens.
2. Meta meħtieġ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-kooperazzjoni bejn l-entitajiet tas-soluzzjoni alternattiva tat-tilwim biex jipprovdu mekkaniżmi sempliċi, ġusti, trasparenti, indipendenti, effettivi u effiċjenti ta' soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti għal kull tilwima li tinqala' b'rabta ma' prodotti jew servizzi li huma marbuta jew offruti f'pakkett ma' xi prodott jew servizz li hu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.
3. Il-partecipazzjoni tal-impriżi tal-gass fil-mekkanizmi tas-soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti għall-klijenti domestiċi għandha tkun obligatorja, għajr meta l-Istat Membru juri lill-Kummissjoni li hemm mekkaniżmi oħra effettivi daqshom.

Protezzjoni tal-klijenti vulnerabbli[.../...] u l-fornituri tal-aħħar alternattiva

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex iħarsu lill-klijenti finali u għandhom, b'mod partikolari, jiżguraw li jkollhom salvagwardji adegwati li jħarsu lill-klijenti vulnerabbli. F'dan il-kuntest, kull Stat Membru għandu jiddefinixxi l-kunċett ta' klijenti vulnerabbli, u jista' jirreferi għall-faqar enerġetiku. [...] **Il-kriterji għad-definizzjoni tal-kunċett ta' klijenti vulnerabbli jistgħu jinkludu l-livelli ta' dhul, is-sehem tan-nefqa fuq l-enerġija mid-dhul disponibbli, l-effiċjenza enerġetika tad-djar, id-dipendenza kruċjali fuq tagħmir elettriku għal raġunijiet ta' sahha, l-età jew kriterji ohra.** Il-miżuri li jħarsu lill-[...] **klijenti** vulnerabbli jistgħu jinkludu, fost l-oħrajn, [...] il-projbizzjoni ta' skonnessjoni **ta'** [...]klijenti bħal dawn fi żminijiet kritiċi.
2. B'mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex iħarsu lill-klijenti finali fiż-żoni remoti li jkunu konnessi mas-sistemi tal-gass naturali jew tal-idroġenu. L-Istati Membri jistgħu jagħzlu fornitur tal-aħħar alternattiva għall-klijenti domestiċi u, meta l-Istati Membri jidhrilhom li jkun xieraq, għall-impriżi żgħar **u mikrointrapriżi [...]** konnessi mas-sistemi tal-gass **naturali jew tal-idroġenu.** L-Istati Membri [...]għandhom jiżguraw livelli għoljin ta' protezzjoni tal-klijenti, b'mod partikolari rigward it-trasparenza tat-termini u l-kondizzjonijiet kuntrattwali u **prezzijiet kompetittivi, trasparenti u mhux diskriminatorji,** informazzjoni ġenerali u mekkaniżmi għas-soluzzjoni tat-tilwim.

Kapitolu IV

Aċċess lill-partijiet terzi għall-infrastruttura

TAQSIMA I

AĊĊESS GĦALL-INFRASTRUTTURA TAL-GASS NATURALI

Artikolu 26

Aċċess tas-suq għal gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju

L-Istati Membri għandhom jippermettu l-aċċess tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju għas-suq u għall-infrastruttura irrispettivament minn jekk il-faċilitajiet tal-produzzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju jkunux konnessi ma' networks tad-distribuzzjoni jew tat-trażmissjoni.

Aċċess ta' partijiet terzi għal distribuzzjoni u trażmissjoni tal-gass naturali u terminals tal-LNG

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema tal-aċċess ta' parti terza għas-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni, u l-faċilitajiet tal-LNG abbazi ta' tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti kollha, inkluż l-imprizi tal-provvista, u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistemi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn it-tariffi, jew il-metodoloġiji tal-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom f'konformità mal-Artikolu 72 minn awtorità regolatorja kif imsemmi fl-Artikolu 70 u li daww it-tariffi, – u l-metodoloġiji, meta jkunu ġew approvati biss il-metodoloġiji – jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom. L-iskonti tat-tariffi **jistghu [...]** jingħataw biss jekk ikun previst fil-leġislazzjoni tal-Unjoni.
2. **L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom ikollhom aċċess għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni oħrajn, jekk dan ikun meħtieġ għall-fini tat-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom inkluż f'relazzjoni ma' trażmissjoni transkonfinali.**
3. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva ma għandhomx iwaqqfu l-konklużjoni ta' kuntratti fit-tul għall-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju sa fejn dawn ikunu konformi mar-regoli tal-kompetizzjoni tal-Unjoni u jikkontribwixxu għad-dekarbonizzazzjoni. Ma għandu jiġi konkluż l-ebda kuntratt fit-tul għall-provvista tal-gassijiet fossili b'emissjonijiet mhux imnaqqsa u b'terminu li jaqbeż tmiem is-sena 2049.
4. Dan l-Artikolu għandu japplika wkoll għall-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini li jimmanigġjaw in-networks tad-distribuzzjoni.

Aċċess għan-networks tal-pipelines upstream tal-gass naturali

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-impreżi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli, kull fejn jinsabu, ikunu jistgħu jiksibu aċċess għan-networks tal-pipelines upstream, li jinkludu l-faċilitajiet tal-ġoti tas-servizzi tekniċi inċidentali għal dak l-aċċess, f'konformità ma' dan l-Artikolu, għajr għall-partijiet ta' dawk in-networks u l-faċilitajiet li jintużaw għall-operazzjonijiet tal-produzzjoni lokali fil-post tal-produzzjoni tal-gass. Il-miżuri għandhom jiġu notifikati lill-Kummissjoni f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 88.
2. L-aċċess imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata bil-mod determinat mill-Istat Membru f'konformità mal-istrumenti legali rilevanti. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-oġettivi ta' aċċess ġust u miftuħ, il-kisba ta' suq kompetittiv tal-gass naturali, u l-evitar ta' kull abbuż ta' pożizzjoni dominanti, filwaqt li jqisu is-sigurtà u r-regolarità tal-provvisti, il-kapaċità li tkun jew li raġonevolment tista' tkun disponibbli, u l-protezzjoni tal-ambjent. Jistgħu jitqiesu dawn il-htigijiet li ġejjin:

- (a) il-htieġa ta' rifjut tal-aċċess f'każ ta' inkompatibbiltà tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li raġonevolment ma tistax tingheleb;
- (b) il-htieġa li jiġu evitati d-diffikultajiet li raġonevolment ma jistgħux jingħelbu u li jistgħu jippreġudikaw il-produzzjoni effiċjenti, attwali u futura ppjanata tal-idrokarburi, inkluż dawk minn oqsma ta' vijabbiltà ekonomika marginali;
- (c) il-htieġa li jiġu rispettati l-htigijiet raġjonevoli u debitament sostanzjati tas-sid jew ta' operatur tan-networks tal-pipelines upstream għat-trasport u l-ipproċessar tal-gass, u l-interessi tal-utenti l-oħra kollha tan-network tal-pipelines upstream jew tal-faċilitajiet rilevanti tal-ipproċessar jew tal-immaniġġjar li jistgħu jiġu effettwati; u
- (d) il-htieġa li l-liġijiet u l-proċeduri amministrattivi tagħhom jiġu applikati, f'konformità mal-liġijiet tal-Unjoni, għall-ġħoti ta' awtorizzazzjoni għall-produzzjoni jew għall-iżvilupp upstream.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li għandhom fis-seħh arrangamenti għas-soluzzjoni tat-tilwim, inkluż awtorità indipendenti mill-partijiet b'aċċess għall-informazzjoni rilevanti kollha, biex it-tilwim dwar l-aċċess għan-networks tal-pipelines upstream ikun jista' jissolva malajr, filwaqt li jitqiesu l-kriterji fil-paragrafu 2 u l-ġħadd tal-partijiet li jistgħu jkunu involuti fin-negozjar tal-aċċess għal dawn in-networks.

4. Fil-każ ta' tilwimiet transfruntieri għandhom jiġu applikati l-arrangamenti għas-soluzzjoni tat-tilwim tal-Istat Membru li jkollu guriżdizzjoni fuq in-network tal-pipelines upstream li jirrifjuta l-aċċess. Jekk, f'xi tilwimiet transfruntieri, in-network ikkonċernat ikun kopert minn aktar minn Stat Membru wieħed, l-Istati Membri kkonċernati għandhom jikkonsultaw lil xulxin biex jiżguraw li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu applikati b'mod konsistenti. Meta n-network tal-pipelines upstream ikun jorigina f'pajjiż terz u konness ma' mill-anqas Stat Membru wieħed, l-Istati Membri kkonċernati għandhom jikkonsultaw lil xulxin, u l-Istat Membru tal-ewwel punt ta' dhul fin-network tal-Istati Membri għandu jikkonsulta lill-pajjiż terz ikkonċernat fejn ikun jorigina n-network tal-pipelines upstream, biex fir-rigward tan-network ikkonċernat ikun żgurat li din id-Direttiva tiġi applikata b'mod konsistenti fit-territorju tal-Istati Membri.

Aċċess għall-ħżintal-gass naturali

1. Biex jorganizzaw aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack, meta jkunu meħtieġa teknikament jew ekonomikament biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema għall-provvista tal-klijenti, u biex jorganizzaw l-aċċess għas-servizzi anċillari, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu waħda jew iż-żewġ proċeduri msemmija fil-paragrafi 3 u 4. Dawn il-proċeduri għandhom joperaw f'konformità ma' kriterji oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji.

Meta jagħzlu l-proċedura tal-aċċess għall-ħżin skont dan l-Artikolu, l-Istati Membri għandhom iqisu r-riżultati tal-valutazzjonijiet tar-riskju komuni u nazzjonali mwettqa skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (UE) 2017/1938.

L-awtoritajiet regolatorji għandhom jiddefinixxu u jippubblikaw il-kriterji skonthom jista' jiġi determinat liema reġim tal-aċċess għandu japplika għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack. Dawn għandhom jippubblikaw, jew jobbligaw lill-operaturi tas-sistemi tal-ħżin u tat-trażmissjoni biex jippubblikaw, liema faċilitajiet tal-ħżin, jew liema partijiet ta' dawn il-faċilitajiet tal-ħżin, u liema linepack hu offrut skont il-proċeduri differenti msemmija fil-paragrafi 3 u 4.

.

2. Il-paragrafu 1 ma għandux japplika għas-servizzi anċillari u l-ħżin temporanju relatati mal-faċilitajiet tal-LNG u li huma meħtieġa għall-proċess tar-rigassifikazzjoni u l-konsenja sussegwenti tas-sistema tat-trażmissjoni.
3. Fil-każ tal-aċċess negozjat, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa għall-impriżi u l-klijenti eligibbli kollha fit-territorju jew barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa biex ikunu jistgħu jinnegozjaw aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack, meta jkunu meħtieġ teknikament u/jew ekonomikament biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, u biex jiġi organizzat aċċess għal servizzi anċillari oħra. Il-partijiet għandhom jiġu obbligati jinnegozjaw, in bona fide, l-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin, il-linepack u servizzi anċillari oħra.

Il-kuntratti għall-aċċess tal-ħżin, il-linepack u servizzi anċillari oħra għandhom jiġu negozjati mal-operatur rilevanti tas-sistema tal-ħżin . L-awtoritajiet regolatorji għandhom jeżiġu li l-operaturi tas-sistemi tal-ħżin u l-impriżi tal-gass naturali jippubblikaw il-kondizzjonijiet kummerċjali ewlenin għall-użu tal-ħżin, il-linepack u servizzi anċillari oħra kull sena .

Meta jfasslu daww il-kondizzjonijiet, l-operaturi tal-ħżin għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema.

4. Fil-każ tal-aċċess regolat, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex lill-impriżi tal-gass naturali u lill-klijenti eliġibbli fit-territorju u barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa, jagħtuhom dritt jaċċessaw il-ħżin, il-linepack u servizzi anċillari oħra, abbażi ta' tariffi jew termini u obbligi oħra ppubblikati għall-użu ta' dak il-ħżin u l-linepack, meta jkun meħtieġ teknikament jew ekonomikament biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, u biex jorganizzaw l-aċċess għal servizzi anċillari oħra. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema meta jfasslu dawk it-tariffi jew il-metodologiji tal-kalkolu ta' dawk it-tariffi. Dan id-dritt ta' aċċess lill-klijenti eliġibbli jista' jingħata billi jithallew jagħmlu kuntratti tal-provvista ma' impriżi kompetituri, għajr is-sid jew l-operatur tas-sistema u/jew impriża relatata.

Linji diretti għall-gass naturali

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-mizura meħtieġa biex jippermettu li:
 - (a) l-imprizi stabbiliti fit-territorji tagħhom ifornu lill-klijenti eligibbli permezz ta' linja diretta; u
 - (b) kull wieħed minn dawn il-klijenti fit-territorju tagħhom jiġi fornut mill-imprizi tal-gass naturali permezz ta' linja diretta.
2. Meta tkun meħtieġa awtorizzazzjoni, pereżempju liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni għall-kostruzzjoni jew għall-operazzjoni ta' linji diretti, l-Istati Membri jew xi awtorità kompetenti deżinjata minnhom għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghoti tal-awtorizzazzjonijiet għall-kostruzzjoni jew għall-operazzjoni ta' dawk il-linji fit-territorju tagħhom. Dawk il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji.
3. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni, għall-kostruzzjoni ta' linja diretta, li tkun suġġetta għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema abbażi tal-Artikolu 34 jew għall-ftuħ ta' proċedura għas-soluzzjoni tat-tilwim taħt l-Artikolu 73.

TAQSIMA II

AĊĊESS GHALL-INFRASTRUTTURA TAL-IDROĠENU

Artikolu 31

Aċċess lill-partijiet terzi għan-networks tal-idroġenu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema tal-aċċess regolat ta' partijiet terzi għan-networks tal-idroġenu abbażi ta' tariffi ppubblikati, u li din tiġi applikata b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn xi utenti tan-network tal-idroġenu.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li daww it-tariffi, jew il-metodoloġiji tal-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħħ f'konformità mal-Artikolu 72 minn awtorità regolatorja kif imsemmi fl-Artikolu 70 u li daww it-tariffi – u l-metodoloġiji, meta jkunu approvati biss il-metodoloġiji – jiġu ppubblikati qabel ma jidhlu fis-seħħ.
3. Meta jkun meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu, inkluż fir-rigward tat-trasport transfruntier tal-idroġenu, għandu jkollhom aċċess għan-network ta' operaturi oħra tan-networks tal-idroġenu.

4. Sal-31 ta' Dicembru [203[...]**5**], Stat Membru jista' jiddeciedi li ma japplikax il-paragrafu 1. F'dak il-każ, l-Istat Membru għandu jiżgura l-implimentazzjoni ta' sistema tal-aċċess negozjat ta' partijiet terzi għan-networks tal-idroġenu f'konformità ma' kriterji oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex l-utenti tan-networks tal-idroġenu jkunu jistgħu jinnegozjaw l-aċċess għan-networks tal-idroġenu **u jiżguraw li** l-partijiet **ikunu [...]** obbligati jinnegozjaw l-aċċess għan-networks tal-idroġenu in bona fede.
5. Meta jintuża aċċess negozjat **kif imsemmi fil-paragrafu 4**, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jipprovdu gwida lill-utenti tan-network tal-idroġenu dwar kif it-tariffi negozjati ser jiġu affettwati meta jiġi introdott l-aċċess regolat lill-partijiet terzi.

Aċċess ta' partijiet terzi għat-terminals tal-idroġenu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema tal-aċċess ta' partijiet terzi għat-terminals tal-idroġenu abbażi ta' aċċess negozjat b'mod oġġettiv, trasparenti u nondiskriminatorju, li permezz tagħha l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex l-utenti tat-terminals tal-idroġenu jkunu jistgħu jinnegożjaw l-aċċess għal dawk it-terminals. Il-partijiet għandhom jiġu obbligati jinnegożjaw l-aċċess in bona fide. **L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu wkoll li japplikaw aċċess regolat ta' parti terza [...] għat-terminals tal-idroġenu.**
2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jimmonitorjaw il-kondizzjonijiet tal-aċċess ta' partijiet terzi għat-terminals tal-idroġenu u l-impatt tagħhom fuq is-swieq tal-idroġenu u, meta meħtieġ, jissalvagwardjaw il-kompetizzjoni billi jiehdu miżuri li jtejbu l-aċċess skont il-kriterji stipulati fil-paragrafu 1.

Aċċess għall-ħżin tal-idroġenu

1. **L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema ta' aċċess għal partijiet terzi għall-ħżin tal-idroġenu u, meta teknikament u ekonomikament meħtieġa biex jiġi pprovdut aċċess effiċjenti għas-sistema għall-provvista tal-klijenti, aċċess għal-linepack, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi anċillari abbażi tal-aċċess negozjat b'mod oġġettiv, trasparenti u mhux diskriminatorju, jew sistema ta' aċċess regolat għal partijiet terzi f'konformità mal-paragrafu 2.**
2. **Mill-1 ta' Jannar 2036**, l-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema ta' aċċess regolat lill-partijiet terzi għall-ħżin tal-idroġenu u [...]meta jkunu meħtieġa teknikament [...]jew ekonomikament biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema [...] għall-ħżin tal-idroġenu għall-provvista tal-klijenti, **għall-aċċess għal-linepack**, u biex jiġi organizzat l-aċċess għal servizzi anċillari, abbażi ta' tariffi ppubblikati u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistemi tal-idroġenu. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li daww it-tariffi, jew il-metodoloġiji tal-kalkolu tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħħ mill-awtorità regolatorja f'konformità mal-Artikolu 72.

TAQSIMA III

RIFJUT TA' AĊĊESS U KONNESSJONI

Artikolu 34

Rifjut ta' aċċess u konnessjoni

1. **Operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni u distribuzzjoni [...]** u **impriži** tal-idroġenu jistgħu jirrifjutaw l-aċċess jew il-konnessjoni għas-sistema tal-gass naturali jew tal-idroġenu minhabba nuqqas ta' kapaċità, . [...]
2. **Minghajr preġudizzju għall-[...]**objettivi nazzjonali u tal-Unjoni tad-dekarbonizzazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri xierqa biex jiżguraw li l-**operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, [...]** l-**operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni [...]** jew l-impriża tal-idroġenu li tirrifjuta l-aċċess jew il-konnessjoni għas-sistema tal-gass naturali jew tal-idroġenu minhabba nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni, tagħmel it-titjib meħtieġ, dment li jkun vijabbli ekonomikament jew meta xi klient potenzjali jkun lest li jhallas għalih.
3. L-aċċess għas-sistema tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju jista' jiġi rrifjutat biss soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 18 u 33 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...]**804**]].

4. B'deroga mill-paragrafi 1[...]sa 3, Stat Membru jista' jipprevedi sistema li permezz taghha l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni jithallew jirrifjutaw l-aċċess jew il-konnessjoni, jew jiskonnettjaw, lill-utenti tan-network tal-gass naturali, b'mod partikolari biex jiżguraw il-konformità mal-implimentazzjoni tal-objettiv tan-newtralità klimatika stipulat fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119, meta:
- a. il-pjan ta' żvilupp tan-network skont l-Artikolu 51 [...] jipprevedi d-dekummissjonar tas-sistema ta' trażmissjoni jew partijiet rilevanti minnha jew;
 - b. l-awtorità nazzjonali rilevanti tkun approvat id-dekummissjonar [...] tan-network ta' distribuzzjoni jew partijiet rilevanti minnu.

L-Istati Membri li jippermettu r-rifjut ta' aċċess u konnessjoni jew ta' skonnessjoni ta' utenti tan-network skont dan il-paragrafu[...] għandhom jiżguraw li dan isir abbażi ta' kriterji objettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji [...] definiti minn awtorità regolatorja nazzjonali, b'kont mehud tal-interessi affettwati. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri adegwati biex jipproteġu lill-utenti tan-network skont l-Artikolu 11a meta jippermettu l-iskonnettjar.

5. Għandhom jinghataw raġunijiet debitament sostanzjati [...] għal kwalunkwe rifjut ta' aċċess jew konnessjoni u għal kwalunkwe skonnessjoni skont dan l-Artikolu.

Kapitolu V

Regoli applikabbli għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, tal- hżin jew tal-LNG tal-gass naturali

Artikolu 35

Kompiti tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, tal-hżin jew tal-LNG

1. Kull operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, tal-hżin jew tal-LNG għandu:
 - (a) jopera, imantni u jiżviluppa b'kondizzjonijiet ekonomiċi, faċilitajiet tat-trażmissjoni, tal-hżin jew tal-LNG siguri, affidabbli u effiċjenti halli jiżgura suq miftuħ, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-ambjent, l-obbligi stabbiliti fi [ir-Regolament (UE) 2022/ ... (ir-Regolament tal-Metan)], u jiżgura li jkun hemm mezzi adegwati biex jissodisfa l-obbligi tas-servizz;
 - (b) ma jiddiskriminax bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema, b'mod speċifiku favur l-impriżi relatati tiegħu;
 - (c) jagħti informazzjoni biżżejjed lil kull operatur ieħor tas-sistemi tat-trażmissjoni, lil kull operatur ieħor tas-sistemi tal-hżin, lil kull operatur ieħor tas-sistemi tal-LNG jew lil kull operatur tas-sistemi tad-distribuzzjoni, biex jiżgura li t-trasport u l-hżin tal-gass naturali jkunu jistgħu jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sigura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa;
 - (d) jagħti l-informazzjoni meħtieġa lill-utenti tas-sistema għal aċċess effiċjenti għas-sistema.

2. Kull operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jibni kapaċità transfruntiera biżżejjed biex jintegra l-infrastruttura tat-trażmissjoni Ewropea li takkomoda domanda ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli kollha għall-kapaċità, filwaqt li jqis is-sigurtà tal-provvista tal-gass.
3. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom jikkooperaw mal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni biex jiżguraw il-parteciċipazzjoni effettiva tal-parteciċipanti fis-suq konnessi mal-grilja fis-swieq bl-imnut, bl-ingrossa u tal-ibbilanċjar.
4. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom jiżguraw ġestjoni effiċjenti tal-kwalità tal-gass fil-faċilitajiet tagħhom skont l-istandards tal-kwalità tal-gass applikabbli.
5. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni biex jibbilanċjaw is-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji, inkluż regoli dwar l-imposti għall-utenti tas-sistemi tan-networks tagħhom għall-iżbilanċ tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inkluż ir-regoli u t-tariffi, għall-ġoti ta' dawn is-servizzi mill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 72(7) b'mod nondiskriminatorju u kostriflessiv, u għandhom jiġu ppubblikati.
6. L-awtoritajiet regolatorji, meta l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri jistgħu jeżiġu li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jikkonformaw ma' standards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema tat-trażmissjoni, inkluż il-kapaċità tal-interkonnessjoni.

7. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li responsabbiltà waħda jew diversi responsabbiltajiet elenkati fil-paragrafu 1 jiġu assenjati lil operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li ma jkunx sid is-sistema tat-trażmissjoni li għalih kieku jkunu applikabbli r-responsabbiltajiet ikkonċernati. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li lilu jiġu assenjati l-kompiti għandu jiġi ċċertifikat bħala parti mis-separazzjoni tas-sjieda, l-operatur indipendenti tas-sistema jew il-mudell tal-operatur indipendenti tas-sistema tat-trażmissjoni u għandu jissodisfa r-rekwiżiti previsti fl-Artikolu 54, iżda ma għandux jintalab ikun sid is-sistema tat-trażmissjoni li jkun responsabbli għaliha.
8. [...] **L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li huwa s-sid tas-sistema tat-trażmissjoni** għandu jissodisfa r-rekwiżiti previsti fil-Kapitolu IX u għandu jiġi ċċertifikat f'konformità mal-Artikolu [...] **65**. Dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni ċċertifikati bħala parti mis-separazzjoni tas-sjieda, l-operatur indipendenti tas-sistema jew il-mudell tal-operatur indipendenti tas-sistema tat-trażmissjoni jiddelegaw, b'inizjattiva tagħhom stess u bis-superviżjoni tagħhom, ċerti kompiti lil operaturi oħra tas-sistemi tat-trażmissjoni ċċertifikati bħala parti mis-separazzjoni tas-sjieda, lill-operatur indipendenti tas-sistema jew lill-mudell tal-operatur indipendenti tas-sistemi tat-trażmissjoni, meta d-delega tal-kompiti ma tkunx tipperikola d-drittijiet deċiżjonali effettivi u indipendenti tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni delegatur.

9. L-operaturi tas-sistemi tal-LNG, **tat-trażmissjoni** u tal-ħżin għandhom jikkooperaw, fi
ħdan Stat Membru wieħed u fil-livell reġjonali, biex jiżguraw l-aktar użu effiċjenti tal-
kapacitajiet **tal-facilitajiet** u sinerġiji bejn dawn il-facilitajiet, filwaqt li jqisu l-integrità u l-
operazzjoni tas-sistema **u jevitaw li johlqu limitazzjonijiet fit-thaddim tal-facilitajiet**
tal-LNG u tal-ħżin.
- 10 Operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom jakkwistaw l-enerġija li jużaw biex
iwettqu l-funzjonijiet tagħhom bi proċeduri trasparenti, nondiskriminatorji u bbażati fuq is-
suq.

Kunfidenzjalità lill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u lis-sidien tas-sistemi tat-trażmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 68 jew xi obbligu legali ieħor tal-iżvelar tal-informazzjoni, kull operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, tal-ħżin jew tal-LNG, u kull sid tas-sistema tat-trażmissjoni għandhom iħarsu l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba waqt it-twertiq tal-attivitajiet tagħhom, u għandhom jevitaw l-iżvelar diskriminatorju tal-informazzjoni dwar attivitajiet tagħhom stess li jaf tkun vantaġġuza kummerċjalment. B'mod partikolari, dawn ma għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni sensittiva kummerċjalment lill-partijiet li jifdal tal-impriza **li mhumie x operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jew ta' distribuzzjoni jew operaturi tan-networks tal-idroġenu**, għajr meta jkun meħtieġ għat-twertiq ta' attività tan-negozju. Biex jiżguraw ir-rispett shiħ tar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li sid is-sistema tat-trażmissjoni, anke fil-każ ta' operatur ikkombinat, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u l-parti li jifdal tal-impriza **li mhumie x operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jew ta' distribuzzjoni jew operaturi tan-networks tal-idroġenu** ma jużawx servizzi kongunti, bħal servizzi legali kongunti, apparti l-funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, tal-ħżin jew tal-LNG ma għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali min-naħa ta' impriżi relatati, jużaw hażin informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba mingħand partijiet terzi fil-kuntest ta' għoti jew negozjar ta' aċċess għas-sistema.
3. L-informazzjoni meħtieġa għal kompetizzjoni effettiva u funzjonament effiċjenti tas-suq għandha tiġi ppubblikata. Dan l-obbligu hu mingħajr preġudizzju għall-protezzjoni tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

Setghat tat-tehid tad-deċiżjonijiet dwar il-konnessjoni tal-faċilitajiet[...] tal-produzzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju mas-sistema tat-trażmissjoni

1. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jistabbilixxi u jippubblika proċeduri trasparenti u effiċjenti għal konnessjoni nondiskriminatorja ta' installazzjonijiet [...] tal-produzzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji.

[...]

Setghat deċiżjonali dwar il-konnessjoni mas-sistema tat-trażmissjoni u n-network tal-idroġenu

1. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u l-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandhom jistabbilixxu u jippubblikaw proċeduri u tariffi trasparenti u effiċjenti għal konnessjoni nondiskriminatorja tal-faċilitajiet tal-ħżin tal-gass naturali u tal-idroġenu, tal-faċilitajiet tar-rigassifikazzjoni tal-LNG, tat-terminals tal-idroġenu u tal-klijenti industrijali mas-sistema tat-trażmissjoni u n-network tal-idroġenu. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.
2. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u l-operaturi tan-networks tal-idroġenu ma għandhomx ikunu intitolati li jirrifjutaw il-konnessjoni ta' faċilità ġdida tal-ħżin tal-gass naturali jew tal-idroġenu, faċilità tar-rigassifikazzjoni tal-LNG, terminal tal-idroġenu jew klijent industrijali minhabba limitazzjonijiet futuri possibbli fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli jew kostijiet addizzjonali relatati maż-żieda meħtieġa fil-kapaċità. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni u l-operatur tan-networks tal-idroġenu għandhom ikunu obbligati jiżguraw biżżejjed kapaċità ta' dhul u hruġ għall-konnessjoni l-ġdida.

Kapitolu VI

Operazzjoni tas-sistemi tad-distribuzzjoni tal-gass naturali

Artikolu 39

Deżinjazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jiddeżinjaw, jew jeżiġu li l-impriżi li għandhom jew li huma responsabbli għal sistemi tad-distribuzzjoni jiddeżinjaw, għal perjodu li jrid jiġi determinat mill-Istati Membri, wara li jqisu l-effiċjenza u l-bilanċ ekonomiku, operatur wieħed jew aktar tas-sistemi tat-trażmissjoni, u għandhom jiżguraw li dawk l-operaturi jaġixxu f'konformità mal-Artikoli 40, 42 and 43.

Kompiti tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun responsabbli biex jiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domandi raġonevoli għad-distribuzzjoni tal-gass, u li jopera, imantni u jiżviluppa **jew jiddekummissjona** b'kondizzjonijiet ekonomiċi, sistema tad-distribuzzjoni sigura, affidabbli u effiċjenti fiż-żona tiegħu, filwaqt li jqis l-ambjent, l-obbligi stabbiliti fi [ir-Regolament (UE) 2022/... (ir-Regolament tal-Metan)] u l-effiċjenza enerġetika.
2. Meta l-awtoritajiet regolatorji hekk jiddeċiedu, l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni jistgħu jkunu responsabbli biex jiżguraw ġestjoni effiċjenti tal-kwalità tal-gass fil-faċilitajiet tagħhom skont standards tal-kwalità tal-gass applikabbli, meta mehtieg għall-ġestjoni tas-sistema minhabba l-injezzjoni ta' gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju.
3. F'kull każ, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma għandux jiddiskrimina bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-impriżi relatati tiegħu.
4. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi informazzjoni biżżejjed lil kull operatur ieħor tas-sistema tad-distribuzzjoni u/jew tas-sistema tat-trażmissjoni, jew tal-LNG, u/jew tas-sistema tal-ħżin biex jiżgura li t-trasport u l-ħżin tal-gass naturali jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sigura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa.

5. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi l-informazzjoni meħtieġa lill-utenti tas-sistema għal aċċess effiċjenti għas-sistema, u għall-użu tagħha.
6. Meta l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni jkunu responsabbli mill-ibbilanċjar tas-sistema tad-distribuzzjoni, ir-regoli adottati minnhom għal dak il-għan għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji, inkluż regoli dwar l-imposti tal-utenti tas-sistemi għall-iżbilanċ tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inkluż ir-regoli u t-tariffi, għall-ġħoti ta' dawn is-servizzi mill-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 72(7) b'mod nondiskriminatorju u kostiflessiv, u għandhom jiġu ppubblikati.
7. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni għandhom jikkooperaw mal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni biex jiżguraw il-partecipazzjoni effettiva tal-partecipanti fis-suq konnessi[...] **mal-infrastruttura** tagħhom fis-swieq bl-imnut, bl-ingrossa u tal-ibbilanċjar fis-sistema ta' dħul u hruġ li għaliha tappartjeni s-sistema tad-distribuzzjoni.

[...]

Setghat tat-tehid tad-deċiżjonijiet dwar il-konnessjoni ta' [...]faċilitajiet ġodda tal-produzzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju mas-sistema tad-distribuzzjoni

L-awtoritajiet regolatorji għandhom **jirrikjedu**[...] lill-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jippubblika proċeduri trasparenti u effiċjenti għal konnessjoni nondiskriminatorja ta' installazzjonijiet [...]tal-produzzjoni tal-gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji.

(Tmexxa mill-Artikolu 40) [...]

Is-separazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Meta l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jkun parti minn impriża integrata vertikament, dan għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-inqas mil-lat tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Dawk ir-regoli ma għandhomx johlqu obbligu ta' separazzjoni tas-sjieda tal-assi tas-sistema tad-distribuzzjoni mill-impriża integrata vertikament.
2. Minbarra r-rekwiziti tal-paragrafu 1, meta l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jkun parti minn impriża integrata vertikament, dan għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mil-lat tal-organizzazzjoni tiegħu u t-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Biex jintlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:
 - (a) il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma għandhomx jiehdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriża integrata tal-gass naturali responsabbli direttament jew direttament għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni, tat-trażmissjoni, tat-trasport[...] u tal-provvista tal-gassijiet;
 - (b) għandhom jittiehdu miżuri xierqa biex ikun żgurat li l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jitqiesu b'mod li jiżgura li dawn ikunu kapaċi jaġixxu b'mod indipendenti;

- (c) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tan-network; biex iwettaq dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu r-rizorsi meħtieġa għad-dispożizzjoni tiegħu, inkluż rizorsi umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi; dan ma għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkaniżmi xierqa tal-koordinazzjoni li jiżguraw il-harsien tad-drittijiet ta' superviżjoni ekonomika u amministrattiva tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliġ mill-assi, regolati indirettament f'konformità mal-Artikolu 72(7) f'kumpanija sussidjarja; b'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, jew xi strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti ġenerali għal-livelli tad-dejn tas-sussidjarja tagħha; dan ma għandux jippermetti lill-kumpanija ewlenija tagħti struzzjonijiet dwar l-operazzjonijiet ta' kuljum, jew dwar deċiżjonijiet individwali fuq il-kostruzzjoni jew l-aġġornament tal-linji tad-distribuzzjoni, li ma jaqbzux it-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew ta' xi strument ekwivalenti;
- (d) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm tal-konformità li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex jiżguraw l-eskluzjoni tal-imġiba diskriminatorja, u għandu jiżgura monitoraġġ xieraq tal-osservanza tiegħu; il-programm tal-konformità għandu jistipula l-obbligi speċifiċi tal-impjegati biex jintlaħaq dak l-oġettiv; rapport annwali li jistabbilixxi l-miżuri meħuda għandu jiġi ppreżentat mill-persuna jew mill-korp responsabbli mill-monitoraġġ tal-programm tal-onformità, l-uffiċjal tal-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 70(1) u għandu jiġi ppubblikat; l-uffiċjal tal-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun indipendenti għalkollox u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha meħtieġa dwar l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u kull impiża affiljata biex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Meta l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jkun parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi monitorjati mill-awtoritajiet regolatorji jew minn korpi kompetenti oħra biex ma jkunx jista' jiehū vantaġġ mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni integrati vertikament ma għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-marki kummerċjali tagħhom, joħolqu konfużjoni rigward l-identità separata tal-fergħa tal-provvista tal-impriża integrata vertikament.
4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 għall-impriži integrati tal-gass naturali li jaqdu lil inqas minn 100 000 klijent konness.

Artikolu 43

Obbligi tal-kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 68 jew xi dover legali ta' żvelar tal-informazzjoni, kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jħares il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba waqt it-twettiq tal-attivitajiet tiegħu, u għandu jevita l-iżvelar diskriminatorju tal-informazzjoni dwar attivitajiet tiegħu stess li jaf tkun vantaġġuża kummerċjalment.
2. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni ma għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali mill-impriži relatati, jabbużaw minn informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba mingħand partijiet terzi fil-kuntest ta' għoti jew negozjar ta' aċċess għas-sistema.

Sistemi magħluqa tad-distribuzzjonital-gass naturali

1. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet regolatorji oħra jikklassifikaw sistema li tiddistribwixxi l-gass naturali fi hdan sit industrijali, kummerċjali jew ta' servizzi komuni ġeografikament magħluq u li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 4, ma tfornix lill-klijenti domestiċi, bħala sistema tad-distribuzzjoni magħluqa jekk:
 - (a) għal raġunijiet tekniċi jew ta' sikurezza speċifiċi, l-operazzjoni jew il-proċess tal-produzzjoni tal-utenti ta' dik is-sistema jiġu integrati; jew
 - (b) dik is-sistema tkun tforni l-gass naturali qabelxejn lis-sid jew lil operatur tas-sistema jew lil imprizi relatati tagħhom.
2. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-awtoritajiet regolatorji jeżentaw lill-operatur ta' sistema magħluqa tad-distribuzzjoni tal-gass naturali mir-rekwiżit fl-Artikolu 27(1) li t-tariffi, jew il-metodoloġiji tal-kalkolu tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħh f'konformità mal-Artikolu 72.

3. Meta tinghata eżenzjoni skont il-paragrafu 2, it-tariffi applikabbli, jew il-metodoloġiji tal-kalkolu tagħhom, għandhom jiġu rieżaminati u approvati f'konformità mal-Artikolu 72 meta ssir talba għal dan minn utent tas-sistema magħluqa tad-distribuzzjoni tal-gass naturali.
4. L-użu inċidentali minn għadd żgħir ta' unitajiet domestiċi b'impjieg jew assoċjazzjonijiet simili mas-sid tas-sistema tad-distribuzzjoni u li jinsabu fiż-żoni fornuti minn sistema magħluqa tad-distribuzzjoni ma għandux jeskludi eżenzjoni skont il-paragrafu 2.
5. Is-sistemi magħluqa tad-distribuzzjoni għandhom jitqiesu bħala sistemi tad-distribuzzjoni għall-finijiet ta' din id-Direttiva.

Artikolu 45

Operatur ikkombinat

L-Artikolu [...]42 (1) ma għandux iwaqqaf l-operazzjoni ta' operatur ikkombinat tas-sistema tat-trażmissjoni, tal-LNG, tal-ħżin u tad-distribuzzjoni, dment li dan l-operatur ikun konformi mal-Artikolu 54 (1), jew l-Artikoli 55 u 56, jew il-Kapitolu IX.

Kapitolu VII

Regoli applikabbli għan-networks dedikati tal-idroġenu

Artikolu 46

Kompiti tal-operaturi tan-networks, tal-ħażniet u tat-terminals tal-idroġenu

1. Kull operatur ta' network, ħażna jew terminal tal-idroġenu għandu jkun responsabbli għal dawn li ġejjin:
 - (a) l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp, f'kondizzjonijiet ekonomiċi, ta' infrastruttura sigura u affidabbli għat-trasport jew il-ħżin tal-idroġenu b'kunsiderazzjoni xierqa għall-ambjent u b'kooperazzjoni mill-qrib mal-operaturi ta' networks tal-idroġenu konnessi u ġirien;
 - (b) l-iżgurar tal-abbiltà fit-tul tas-sistema tal-idroġenu li jissodisfaw domandi raġonevoli għat-trasport u l-ħżin tal-idroġenu;
 - (c) l-iżgurar ta' mezzi xierqa sabiex jissodisfa[...] l-obbligi tiegħu;
 - (d) l-għoti ta' informazzjoni biżżejjed lill-operatur ta' networks jew sistemi oħra li magħhom tkun interkonnessa s-sistema tiegħu, biex ikun żgurat li l-operazzjoni, l-iżvilupp ikkoordinat u l-interoperabbiltà tas-sistema interkonnessa jkunu siguri u effiċjenti;
 - (e) ma ssirx diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema **tal-idroġenu** jew il-klassijiet tal-utenti tal-infrastruttura, b'mod speċifiku favur l-impriżi relatati tiegħu; u

- (f) l-għoti tal-informazzjoni meħtieġa lill-utenti tas-sistema **tal-idroġenu** biex jiksbu aċċess effiċjenti għall-infrastruttura;
- (g) it-teħid tal-miżuri raġonevoli kollha li jkunu disponibbli biex jiġu evitati u minimizzati l-emissjonijiet tal-idroġenu fl-operazzjonijiet tagħhom u t-twettiq, f'intervalli regolari, ta' sħarriġ dwar id-detezzjoni u t-tiswija tat-tnixxijiet tal-idroġenu fil-komponenti rilevanti kollha li jkun responsabbli għalihom l-operatur;
- (h) is-sottomissjoni ta' rapport dwar id-detezzjoni tat-tnixxijiet tal-idroġenu u, meta meħtieġ, ta' programm tat-tiswija jew tas-sostituzzjoni lill-awtoritajiet kompetenti;

2. [...]L-operaturi tan-network tal-idroġenu għandu **jkollhom l-għan li jiżguraw [...]il-kapaċità transfruntiera** biex jintegraw l-infrastruttura tal-idroġenu Ewropea li takkomoda d-domanda ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli kollha għall-kapaċità, filwaqt li jqisu s-sigurtà tal-provvista tal-idroġenu. **Maċ-ċertifikazzjoni tagħhom skont l-Artikolu 65 ta' din id-Direttiva u l-Artikolu 13 tar-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM (2021) 804], l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri jistghu jiddeċiedu li jinkarigaw operatur wiehed jew għadd limitat ta' operaturi tan-networks tal-idroġenu [...] bir-responsabbiltà li jiżguraw il-kapaċità transfruntiera.**

3. **L-awtorità regolatorja tista' tiddeċiedi li tafda [...]lill-operaturi tan-networks tal-idroġenu bir-responsabbiltà li [...] jiżguraw ġestjoni effiċjenti tal-kwalità tal-idroġenu fin-networks tagħhom skont l-istandards tal-kwalità tal-idroġenu applikabbli, meta meħtieġ għall-ġestjoni tas-sistema[...].**
4. **L-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandhom ikunu responsabbli għall-bilanċ fin-networks tagħhom mill-1 ta' Jannar 2036, jew minn data aktar kmieni fejn dan ikun previst [...]mill-awtorità regolatorja. Ir-regoli adottati mill-operaturi tan-network tal-idroġenu biex jibbilanċjaw in-network tal-idroġenu għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u nondiskriminatorji, inkluż regoli dwar l-imposti għall-utenti tas-sistemi tan-networks tagħhom għall-iżbilanċ tal-enerġija.**

Networks eżistenti tal-idroġenu

1. L-Istati Membri jistgħu **jipprevedu awtoritajiet regolatorji [...]** biex jagħtu[...] deroga mir-rekwiziti ta' **wiehed jew aktar mill-Artikoli 31, 62, 63, [...]** 64 u **65** ta' din id-Direttiva, u l-Artikoli 6 u 47 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...]**804**] lin-networks tal-idroġenu li kienu jappartjenu għal impriza integrata vertikalment fi [id-data tad-dhul fis-sehh]. Id-deroga għandha tkun limitata fl-ambitu tagħha għall-kapaċità tan-networks li jkunu f'operazzjoni fi [id-data tad-dhul fis-sehh].
2. Id-deroga [...]għandha tiskadi:
 - (a) meta l-impriza integrata vertikalment tressaq talba lill-awtorità regolatorja biex ittemm id-deroga, u dik it-talba tiġi approvata mill-awtorità regolatorja;
 - (b) meta n-network tal-idroġenu li jibbenefika mid-deroga jkun konness ma' network tal-idroġenu ieħor;

- (c) meta ssir espansjoni tan-network tal-idroġenu li jibbenefika mid-deroga, jew tal-kapaċità tiegħu, **b'aktar minn [5 %] f'termini ta' tul jew ta' kapaċità meta mqabbel ma' [id-data tad-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva]; [...] jew**
- (d) [...] **meta l-awtorità regolatorja tikkonkludi b'deċiżjoni li jekk id-deroga tibqa' tapplika din iġġib magħha r-riskju li tfixx il-kompetizzjoni jew taffettwa hażin il-varar effiċjenti tal-infrastruttura tal-idroġenu jew l-iżvilupp tas-suq tal-idroġenu fl-Istat Membru jew fl-Unjoni.**

3. L-awtoritajiet regolatorji jistghu jitolbu lill-operaturi tan-networks tal-idroġenu eżistenti biex jipprovduhom l-informazzjoni kollha meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti tagħhom.

Networks tal-idroġenu konfinati ġeografikament

1. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-awtoritajiet regolatorji jagħtu[...] deroga mill-Artikoli 62 u 65 għan-networks tal-idroġenu li jittrasportaw l-idroġenu[...] sa għadd limitat ta' punti ta' hruġ f'żona ġeografikament konfinata[...]. **Għat-tul ta' żmien tad-deroga, network bhal dan għandu jissodisfa l-kondizzjonijiet kollha li ġejjin:**
 - i. **Ma għandux jinkludi interkonnetturi tal-idroġenu. [...]**
 - ii. **Ma għandux ikollu konnessjonijiet diretti mal-faċilitajiet tal-ħżin tal-idroġenu[...] jew it-terminals tal-idroġenu, sakemm tali faċilitajiet jew terminals tal-ħżin ma jkunux konnessi wkoll ma' network tal-idroġenu li ma jibbenefikax minn deroga skont dan l-Artikolu jew l-Artikolu 47.**
 - iii. **[...]**
 - iv. **[...] Dan għandu primarjament iservi l-iskop li jipprovdi l-idroġenu lill-klijenti konnessi direttament ma' dan in-network.**

2. **L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tadotta deċiżjoni li tirtira d-deroga skont il-paragrafu 1 jekk tikkonkludi li jekk id-deroga tibqa' tapplika din iġġib magħha r-riskju li tfixx il-kompetizzjoni jew taffettwa hażin il-varar effiċjenti tal-infrastruttura tal-idroġenu jew l-iżvilupp tas-suq tal-idroġenu fl-Istat Membru jew fl-Unjoni, jew fejn kwalunkwe mill-kondizzjonijiet elenkati fil-paragrafu 1 ma tibqax issodisfata.**

[...]

Interkonnetturi tal-idroġenu ma' pajjiżi terzi

1. **Ghal kull interkonnettur tal-idroġenu bejn l-Istati Membri u pajjiżi terzi, u qabel l-operazzjoni tiegħu, l-Unjoni għandha tikkonkludi ftehim internazzjonali, f'konformità mal-Artikolu 218 TFUE mal-pajjiż terz konness, jew mal-pajjiżi terzi konnessi, li jistipula r-regoli operattivi għall-interkonnettur tal-idroġenu kkonċernat, meta jkun meħtieġ li jiġu żgurati l-koerenza u l-konsistenza mar-regoli applikabbli għan-networks tal-idroġenu stipulati f'din id-Direttiva u fir-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM (2021)804]. Ftehim internazzjonali m'għandux jitqies neċessarju fejn l-Istat Membru konness jew li behsiebu jkun konness permezz ta' interkonnettur tal-idroġenu u jikkonkludi ftehim intergovernattiv mal-pajjiż terz jew il-pajjiżi terzi konnessi ikkonċernati f'konformità mal-Artikolu 82, li jistipula r-regoli operattivi għall-interkonnettur tal-idroġenu kkonċernat biex jiġu żgurati l-koerenza u l-konsistenza mar-regoli applikabbli għan-networks tal-idroġenu stipulati f'din id-Direttiva u fir-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM (2021)804].**
- [...]

2. **Il-paragrafu 1 ghandu jkun minghajr preġudizzju għall-Artikolu 79 għall-allokazzjoni tal-kompetenzi bejn l-Unjoni u l-Istati Membri.**

[...]

3. **L-Istati Membri ghandhom jiżguraw li l-infurzar tar-regoli msemmija fil-paragrafu 1 iqis l-applikazzjoni effettiva tagħhom fit-territorju tal-Unjoni, u n-natura integrata tal-interkonnnettur.**

[...]

Kunfidenzjalità għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu, tal-faċilitajiet tal-ħzin tal-idroġenu u tat-terminals tal-idroġenu

1. Mingħajr preġudizzju għad-doveri legali ta' żvelar tal-informazzjoni, kull operatur tan-network tal-idroġenu, faċilità tal-ħzin tal-idroġenu jew terminal tal-idroġenu, u kull sid ta' network tal-idroġenu, għandu jħares il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba waqt it-twettiq tal-attivitajiet tiegħu, u għandu jevita l-iżvelar diskriminatorju tal-informazzjoni dwar attivitajiet tiegħu stess li jaf tkun vantaġġuza kummerċjalment. B'mod partikolari, jekk l-operatur ta' network tal-idroġenu, faċilità tal-ħzin tal-idroġenu jew terminal tal-idroġenu, jew is-sid ta' network tal-idroġenu jkun parti minn impriża integrata vertikalment, dan ma għandu jiżvela l-ebda informazzjoni sensittiva kummerċjalment lill-partijiet li jifdal tal-impriża **li ma jkunux operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni jew distribuzzjoni jew operaturi tan-network tal-idroġenu**, sakemm dan ma jkunx meħtieġ għat-twettiq ta' attività tan-negozju.

2. L-operatur ta' network tal-idroġenu, faċilità tal-ħżin tal-idroġenu jew terminal tal-idroġenu ma għandux, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-idroġenu minn impriżi relatati, juża ħażin l-informazzjoni sensittiva kummerċjalment miksuba mingħand partijiet terzi fil-kuntest ta' għoti jew negozjar tal-aċċess għas-sistema.
3. L-informazzjoni meħtieġa għal kompetizzjoni effettiva u funzjonament effiċjenti tas-suq għandha tiġi ppubblikata. Dan l-obbligu hu mingħajr preġudizzju għall-protezzjoni tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

Kapitolu VIII

Ippjanar tan-network integrat

Artikolu 51

Żvilupp tan-networks għall-gass naturali u setghat biex jittiehdu deċiżjonijiet tal-investment

1. Mill-inqas kull sentejn, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni kollha għandhom jippreżentaw pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin lill-awtorità regolatorja rilevanti li jkun ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha. Għandu jkun hemm mill-inqas pjan wieħed tal-iżvilupp tan-networks għal kull Stat Membru. L-operaturi tal-infrastruttura, inkluż l-operaturi tat-terminals tal-LNG, l-operaturi tal-ħżin, l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, u l-operaturi tal-idroġenu, tal-infrastruttura tat-tiżhin distrettwali u tal-elettriku għandhom jintalbu jipprovdu u jaqsmu kull informazzjoni rilevanti mal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni meħtieġa għall-iżvilupp tal-pjan uniku. Dak il-pjan tal-iżvilupp tan-networks għandu jkun fih miżuri effiċjenti biex jiżgura l-adegwatezza tas-sistema tal-gass naturali u s-sigurtà tal-provvista, b'mod partikolari l-konformità mal-istandards tal-infrastruttura skont ir-Regolament (UE) 2017/1938. Il-pjan tal-iżvilupp tan-network ta' għaxar snin għandu jiġi ppubblikat u jkun aċċessibbli fuq sit web.

2. Il-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin għandu, b'mod partikolari:
- (a) ikun fih **informazzjoni komprensiva u dettaljata** dwar l-infrastruttura ewlenija li jeħtieġ tinbena jew tiġi modernizzata fl-għaxar snin li ġejjin **b'kont meħud ta' kwalunkwe infrastruttura meħtieġa biex jiġu konnessi installazzjonijiet tal-enerġija rinnovabbli jew tal-gass b'livell baxx tal-karbonju u li jinkludu infrastruttura żviluppata [...]biex tippermetti flussi fid-direzzjoni opposta lura lejn in-network tat-trażmissjoni;**
 - (b) ikun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jitwettqu fit-tliet snin li ġejjin;
 - (c) ikun fih informazzjoni **komprensiva u dettaljata** dwar l-infrastruttura li tista' jew li ser tiġi dekommissjonata; [...]
 - (d) jipprevedi skeda taż-żmien għall-proġetti kollha tal-investment u tad-dekommissjonar;
 - (e) ikun ibbażat fuq qafas ta' xenarju kongunt żviluppat bejn l-operaturi tal-infrastruttura rilevanti, inkluż l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni rilevanti, mill-inqas tal-gass **naturali** u tal-elettriku. **Tali xenarji għandhom ikunu bbażati fuq suppożizzjonijiet raġonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-produzzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi ohra;**

- (f) ikun konsistenti mar-rizultati tal-valutazzjonijiet tar-riskju komuni u nazzjonali skont l-Artikolu 7 tar-Regolament 2017/1938;
- (g) ikun konformi mal-pjan nazzjonali integrat dwar l-enerġija u l-klima u mal-aġġornamenti tiegħu, u mar-rapporti nazzjonali integrati dwar l-enerġija u l-klima sottomessi skont ir-Regolament (UE) 2018/1999, u jappoġġa l-oġġettiv tan-newtralità klimatika stipulat fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119.

3. Meta jkun qed jelabora l-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin, l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jqis għalkollox il-potenzjal ta' alternattivi għal espansjoni tas-sistema, pereżempju bl-użu tar-rispons għad-domanda, u l-konsum mistenni wara l-applikazzjoni tal-prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel" **u l-miri għat-tnaqqis tad-domanda**, il-kummerċ ma' pajjiżi oħra u l-pjan tal-iżvilupp tan-networks għall-Unjoni kollha. **Bil-hsieb tal-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija, [...]**l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jivvaluta kif għandu jiġi indirizzat, meta possibbli, bżonn fis-sistemi tal-elettriku u tal-gassijiet, inkluż informazzjoni dwar il-post u d-daqs ottimali tal-ħżin tal-enerġija u tal-assi tal-gass bl-elettriku.

4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta lill-utenti effettivi u potenzjali kollha tan-network dwar il-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin b'mod miftuħ u trasparenti. Il-persuni jew l-impriżi li jiddikjaraw li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw dawk id-dikjarazzjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, b'mod partikolari l-htigijiet possibbli għal investimenti.
5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin ikoprix il-htigijiet kollha tal-investment identifikati tul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konsistenti mal-aktar simulazzjoni reċenti għall-Unjoni kollha tax-xenarji ta' interruzzjoni mwettqa mill-ENTSO tal-Gass skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (UE) 2017/1938, mal-valutazzjonijiet tar-riskju reġjonali u nazzjonali u mal-pjanijiet mhux vinkolanti tal-iżvilupp tan-networks għall-Unjoni kollha ta' għaxar snin (pjanijiet tal-iżvilupp tan-networks għall-Unjoni kollha) imsemmija fl-Artikolu 30(1), il-punt (b), tar-Regolament (UE) 2019/943, **l-Artikolu 29 tar-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021)804] u l-Artikolu 43 tar-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021)804]**. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-konsistenza mal-pjan tal-iżvilupp tan-networks għall-Unjoni kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta lill-ACER. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni biex jemenda l-pjan tiegħu tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin.

L-awtoritajiet nazzjonali kompetenti għandhom jeżaminaw il-konsistenza tal-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin mal-**objettiv għan-newtralità klimatika stipulat fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119**, mal-pjan nazzjonali għall-enerġija u l-klima u l-aġġornamenti tiegħu u mar-rapporti nazzjonali integrati dwar l-enerġija u l-klima sottomessi f'konformità mar-Regolament (UE) 2018/1999 **u, f'każ ta' inkonsistenza, jistgħu jagħtu opinjoni sostanzjata lill-awtorità regolatorja li tispjega l-inkonsistenza, sabiex din tiġi meqjusa kif dovut.**

6. L-awtorità regolatorja għandha timmonitorja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin.
7. Meta l-operatur indipendenti tas-sistema jew l-operatur indipendenti tat-trażmissjoni, għajr minhabba raġunijiet imperattivi li mhumiex fil-kontroll tiegħu, ma jwettaqx investiment li, skont il-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin, kellu jwettaq fit-tliet snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja jkollha l-obbligu li tiegħu mill-anqas waħda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investiment inkwistjoni jsir jekk dak l-investiment ikun għadu rilevanti skont l-aktar pjan reċenti tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin:

- (a) teziġi li l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jwettaq l-investimenti inkwistjoni;
- (b) torganizza proċedura miftuħa ta' sejha għall-offerti għall-investituri interessati fl-investment inkwistjoni;
- (c) tobligha lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jaċċetta zieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti meħtieġa u jippermetti lil investituri indipendenti jipparteċipaw fil-kapital.

Meta l-awtorità regolatorja tkun eżerċitat is-setgħat tagħha skont il-punt (b), l-ewwel subparagrafu, din tista' tobligha lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jaqbel ma' element wieħed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza;
- (b) il-konstruzzjoni minn xi parti terza;
- (c) il-bini tal-assi l-godda kkonċernati stess;
- (d) l-operazzjoni tal-assi l-godda kkonċernati stess.

L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jipprovdi l-informazzjoni kollha meħtieġa lill-investituri biex iwettqu l-investment, għandu jikkollega l-assi godda man-network tat-trażmissjoni, u għandu jagħmel hiltu biex jiffaċilita l-implimentazzjoni tal-proġett tal-investment.

L-arrangamenti finanzjarji rilevanti għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Meta l-awtorità regolatorja tkun eżerċitat is-setgħat tagħha skont il-paragrafu 7, ir-regolamenti tariffarji rilevanti għandhom ikopru l-kostijiet tal-investimenti inkwistjoni.

Rappurtar dwar l-iżvilupp tan-networks tal-idroġenu

1. L-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandhom, **kull sentejn[...]**, jipprezentaw lill-awtorità regolatorja [...]harsa ġenerali lejn l-infrastruttura tan-networks tal-idroġenu li jkollhom l-għan li jiżviluppaw. **L-ewwel harsa ġenerali għandha tiġi ppreżentata fi żmien sitt xhur [...]miċ-ċertifikazzjoni tal-operatur tan-network tal-idroġenu skont l-Artikolu 65 ta' din id-Direttiva u l-Artikolu 13 tar-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021)[...] 804]], jew fi żmien 12-il xahar mil-wasla [...]ta' deroga skont l-Artikoli 47 jew 48, skont liema tiġi l-ewwel. Għall-operaturi tal-idroġenu li jkunu jeżistu fid-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva, l-ewwel harsa ġenerali għandha tiġi ppreżentata fi żmien sitt xhur mid-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva. B'mod partikolari, dik il-harsa ġenerali għandha:**

 - (a) tinkludi informazzjoni dwar il-htigijiet tal-kapaċità, bħala volum u bħala tul taż-żmien, kif negozjati bejn l-utenti tan-networks **tal-idroġenu** u l-operaturi tan-networks tal-idroġenu, **kif ukoll dwar fejn ikunu jinsabu l-utenti aħharija [...] tan-network tal-idroġenu u tal-provvista tal-idroġenu li potenzjalment jista' jkun hemm fil-futur li jkun diffiċli li jiġu dekarbonizzati;**

- (b) tinkludi informazzjoni dwar sa liema punt ser jintużaw il-pipelines tal-gass naturali adattati għal skop ġdid għat-trasport tal-idroġenu;
- (c) tkun konformi mal-pjan nazzjonali integrat dwar l-enerġija u l-klima u mal-aġġornamenti tiegħu, u mar-rapporti nazzjonali integrati dwar l-enerġija u l-klima sottomessi skont ir-Regolament (UE) 2018/1999 u tappoġġa l-oġġettiv tan-newtralità klimatika stipulat fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119.

(d) L-informazzjoni skambjata mal-operaturi tan-networks tal-idroġenu fi Stati Membri ġirien skont il-paragrafu 2.

2. L-operaturi tal-ħżin tal-idroġenu u tat-terminals **tal-idroġenu** għandhom jipprovdu u jiskambjaw l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-iżvilupp tal-ħarsa ġenerali, mal-operaturi tan-networks tal-idroġenu. **L-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandhom jiskambjaw l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-iżvilupp tal-ħarsa ġenerali ma' operaturi ohra tan-networks tal-idroġenu, inkluż operaturi tan-network tal-idroġenu fi Stati Membri ġirien [...].**

3. L-awtorità regolatorja għandha teżamina l-harsa ġenerali **u tagħti rakkomandazzjonijiet għal emendi lill-harsa ġenerali mill-operatur tan-network tal-idroġenu [...]**. Dan l-eżami għandu jkoll xi hteġġa ekonomika u tal-enerġija ġenerali jaqdi n-network tal-idroġenu, l-qafas tax-xenarju kongunt żviluppat skont l-Artikolu 51(2), il-punt (e). **Fir-rigward tal-harsiet ġenerali ppreżentati fir-rigward tan-networks tal-idroġenu li jibbenefikaw minn deroga skont l-Artikolu 47 jew l-Artikolu 48, l-awtorità regolatorja tista' tastjeni milli teżamina l-harsa ġenerali u milli tagħti rakkomandazzjonijiet għal emendi.**
4. L-awtorità regolatorja għandha tkoll l-eżami tal-harsa ġenerali fl-approvazzjoni tagħha ta' imposti dedikati skont it-tifsira tal-Artikolu 4 tar-[Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...]] **804**.
5. L-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandhom jipubblikaw rapport kongunt [...] **kull sentejn** dwar l-iżvilupp tas-sistema tal-idroġenu abbażi tal-harsa ġenerali ppreżentata lill-awtorità regolatorja. Għandhom iqisu l-eżami **u r-rakkomandazzjonijiet** tal-awtorità regolatorja skont il-paragrafu [...] **3. L-awtorità regolatorja tista' tagħti opinjoni dwar ir-rapport.**

- 5a. Sal-31 ta' Jannar 2035, u minghajr preġudizzju għas-setgħat tal-awtorità regolatorja li tissorvelja r-regoli dwar l-aċċess għall-grilja, l-Istati Membri jistghu jinkarigaw lil awtorità kompetenti ohra biex teżamina l-harsa ġenerali u tagħti rakkomandazzjonijiet għal emendi fil-harsa ġenerali mill-operatur tan-network tal-idroġenu biex tiġi żgurata l-konsistenza mal-pjanijiet nazzjonali integrati dwar l-enerġija u l-klima u l-aġġornamenti tagħha. [...]**
- 6. Fejn l-Istati Membri japplikaw sistema ta' aċċess regolat lil partijiet terzi għan-networks tal-idroġenu f'konformità mal-paragrafu 1 tal-Artikolu 31, l-Istati Membri [...]****għandhom japplikaw ir-rekwiżiti skont l-Artikolu 51 għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu bl-eċċezzjoni ta' dawk ir-rekwiżiti marbuta mar-Regolament (UE) 2017/1938. Meta dan ikun il-każ, l-awtorità regolatorja għandha teżamina wkoll jekk il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network ippreżentat mill-operaturi tan-networks tal-idroġenu huwiex konsistenti mal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network għall-idroġenu għall-Unjoni kollha msemmi fl-Artikolu 43 tar-[Regolament tal-Gass riformulat].**
- 7. Minflok ma japplikaw dan l-Artikolu, l-Istati Membri jistghu jiddeċiedu li japplikaw ir-rekwiżiti stipulati [...]****fl-Artikolu 51 għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu, minn [id-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva].**

Finanzjament għall-infrastruttura transfruntiera tal-idroġenu

1. **Meta l-Istati Membri japplikaw sistema tal-aċċess regolat lil partijiet terzi għan-networks tal-idroġenu skont l-Artikolu 31, il-paragrafu 1, u meta** proġett ta' interkonnettur tal-idroġenu [...] ma jkunx proġett ta' interess komuni kif imsemmi fi [Kapitolu II u Anness I, il-punt 3, tar-Regolament xxx dwar Linji Gwida għall-infrastruttura tal-enerġija trans-Ewropea], l-operaturi tan-networks tal-idroġenu kontigwi u affettwati **għandhom iġarrbu l-ispejjeż tal-proġett u jistghu jinkludhom fis-sistemi tat-tariffi rispettivi tagħhom. Jekk jidentifikaw differenza sostanzjali bejn il-benefiċċji u l-kostijiet, jistghu [...] jfasslu pjan ta' proġett li jinkludi talba għal** allokazzjoni transfruntiera tal-kostijiet, u jipprezentawh b'mod kongunt lill-awtoritajiet regolatorji kkonċernati għal approvazzjoni kongunta.

2. **Meta l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jipprezentaw pjan ta' proġett kif stipulat fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, [...]għandu japplika dan li ġej:**
- a) Mal-pjan tal-proġett u t-talba għal allokkazzjoni transfruntiera tal-kostijiet għandhom jinhemżu analiżi tal-kostbenefiċċji speċifika għall-proġett li tqis il-benefiċċji lil hinn mill-fruntieri tal-Istati Membri kkonċernati, u pjan tan-negozju li jevalwa l-vijabbiltà finanzjarja tal-proġett u li jkun jinkludi soluzzjoni ta' finanzjament u jispeċifika jekk l-operaturi tan-networks tal-idroġenu involuti jaqblux fuq proposta sostanzjata għal allokkazzjoni transfruntiera tal-kostijiet.
 - b) Wara konsultazzjoni mal-operaturi tan-networks tal-idroġenu, l-awtoritajiet regolatorji kkonċernati **jistgħu [...]** jieħdu deċiżjonijiet ikkoordinati dwar l-allokkazzjoni tal-kostijiet tal-investiment li jrid iġarrab kull operatur tan-network għall-proġett.
 - c) Meta l-awtoritajiet regolatorji kkonċernati ma jkunux jistgħu jilhqu ftehim dwar it-talba[...], **huma jistgħu jiddeċiedu li b'mod kongunt jipprezentaw il-każ quddiem l-ACER.** L-ACER għandha tiegħu deċiżjoni, billi timxi mal-proċess skont l-Artikolu 6(10) tar-Regolament (UE) 2019/942.

[...]

[...]

Kapitolu IX

Separazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni

TAQSIMA 1

SEPARAZZJONI TAS-SJIEDA

Artikolu 54

Separazzjoni tas-sistemi tat-trażmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:
 - (a) kull impriza li tkun is-sid ta' sistema tat-trażmissjoni taġixxi bħala operatur tas-sistema tat-trażmissjoni;
 - (b) l-istess persuna/i mhumieq intitolati li jeżerċitaw kontroll direttament jew indirettament, la fuq:
 - (i) impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista, u li jeżerċitaw kontroll jew dritt direttament jew indirettament fuq operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew fuq sistema tat-trażmissjoni; u lanqas fuq;
 - (ii) operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew fuq sistema tat-trażmissjoni, u li jeżerċitaw kontroll jew dritt direttament jew indirettament fuq impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista;

- (c) l-istess persuna/i mhumieħ intitolati jaħtru membri tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew ta' entitajiet li jirrappreżentaw legalment lill-impriza, ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, jew ta' sistema tat-trażmissjoni, u li jeżerċitaw kontroll jew dritt direttament jew indirettament fuq impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista;
 - (d) l-istess persuna/i mhumieħ intitolati li jkunu membri tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew ta' entitajiet li jirrappreżentaw legalment lill-impriza, kemm ta' impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista u anki ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, jew ta' sistema tat-trażmissjoni.
2. Id-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1, il-punti (b) u (c), għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (a) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni;
 - (b) is-setgħa li jinhatru l-membri tal-bord superviżorju, il-bord amministrattiv jew l-entitajiet li jirrappreżentaw legalment lill-impriza; jew
 - (c) is-sjieda ta' sehem maġġoritarju.
3. Għall-finijiet tal-paragrafu 1, il-punt (b), it-terminu "impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista" għandu jinftehem li jinkludi lil "impriza li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni [...] jew il-provvista" skont it-tifsira tad-Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁶, u t-termini "operatur tas-sistema tat-trażmissjoni" u "sistema tat-trażmissjoni" għandhom jinftehem li jinkludu lil "operatur tas-sistema tat-trażmissjoni" u "sistema tat-trażmissjoni" skont it-tifsira ta' dik id-Direttiva.

²⁶ Direttiva (UE) 2019/944 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar regoli komuni għas-suq intern għall-elettriku u li temenda d-Direttiva 2012/27/UE (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 125).

4. [...]

5. L-obbligu stipulat fil-paragrafu 1, il-punt (a), għandu jittqies issodisfat meta żewġ impriżi jew aktar li jkunu sidien ta' sistemi tat-trażmissjoni jgħolqu impriża kongunta li tagħxi ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi tat-trażmissjoni kkonċernati. L-ebda impriża oħra ma tista' tkun parti mill-impriża kongunta, sakemm din ma tkunx giet approvata skont l-Artikolu 55 bħala operatur indipendenti tas-sistema jew bħala operatur indipendenti tat-trażmissjoni għall-finijiet tat-Taqsima 3.

6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, meta l-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 tkun l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, min-naħa, fuq operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew fuq sistema tat-trażmissjoni u, min-naħa l-oħra, fuq impriża li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista, għandhom jittqiesu l-istess persuna/i.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni sensittiva kummerċjalment imsemmija fl-Artikolu 36 miżmuma minn operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li kien parti minn impriża integrata vertikament u lanqas il-persunal ta' dan l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, ma jiġu trasferiti lejn l-imprizi li jwettqu xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni u tal-provvista.
8. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trażmissjoni kienet il-proprjetà ta' impriża integrata vertikament, Stat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax il-paragrafu 1. Fir-rigward tal-parti tas-sistema ta' trażmissjoni li tgħaqqad Stat Membru ma' pajjiż terz bejn il-fruntiera ta' dak l-Istat Membru u l-ewwel punt ta' konnessjoni man-network ta' dak l-Istat Membru, fejn fit-23 ta' Mejju 2019 is-sistema ta' trażmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikament, Stat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax il-paragrafu 1.

F'dak il-każ, l-Istati Membri kkonċernati għandhom:

- (a) jiddeżinjaw operatur indipendenti tas-sistema skont l-Artikolu 55, jew
- (b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 3.

9. Jekk, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema tat-trażmissjoni kienet il-proprietà ta' impriża integrata vertikalment u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jiżguraw indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mid-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 3, Stat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

Rigward il-parti tas-sistema tat-trażmissjoni li tikkollega Stat Membru ma' pajjiż terz bejn il-fruntiera ta' dak l-Istat Membru u l-ewwel punt tal-konnessjoni man-network ta' dak l-Istat Membru jekk, fit-23 ta' Mejju 2019, is-sistema tat-trażmissjoni tkun il-proprietà ta' impriża integrata vertikalment, u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jiżguraw indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mid-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 3, dak l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

10. Qabel ma impriża tiġi approvata u deżinjata bħala operatur tas-sistema tat-trażmissjoni skont il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, din għandha tiġi ċċertifikata f'konformità mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 65(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 13 tar-**Regolament COM(2021) 804 final [referenza għar-Regolament riformulat]** [...]Wara dak, il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arrangamenti fis-seħh jiżguraw b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mid-dispożizzjonijiet tat-Taqsima 3.
11. L-impriżi integrati vertikalment li jkunu sidien ta' sistema tat-trażmissjoni ma għandhomx jiċċaħħdu milli jieħdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.
12. L-impriżi li jwettqu xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista ma għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jieħdu jew jeżerċitaw kontroll jew dritt direttament jew indirettament fuq l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni separata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

TAQSIMA 2

OPERATURI INDIPENDENTI TAS-SISTEMA

Artikolu 55

Operaturi indipendenti tas-sistema

1. Jekk, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema tat-trażmissjoni kienet il-proprietà ta' impriża integrata vertikalment, Stat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-Artikolu [...]54(1) u li jaħtar operatur indipendenti tas-sistema wara proposta minn sid is-sistema tat-trażmissjoni.

Fir-rigward tal-parti tas-sistema tat-trażmissjoni li tgħaqqad Stat Membru ma' pajjiż terz, bejn il-fruntiera ta' dak l-Istat Membru u l-ewwel punt ta' konnessjoni man-network ta' dak l-Istat Membru, fejn fit-23 ta' Mejju 2019 is-sistema ta' trażmissjoni kienet proprjetà ta' impriża integrata vertikalment, dak l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax l-Artikolu 54(1) u li jaħtar operatur tas-sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema tat-trażmissjoni.

Id-deżinjazzjoni ta' operatur indipendenti tas-sistema għandha tkun soġġetta għall-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

2. L-Istat Membru jista' japprova u jiddeżinja biss operatur indipendenti tas-sistema, meta:
- (a) l-operatur kandidat ikun wera li jikkonforma mar-rekwiziti tal-Artikolu 54(1), il-punti (b), (c) u (d);
 - (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu skont l-Artikolu 35;
 - (c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan tal-iżvilupp tan-network ta' għaxar snin, immonitorjat mill-awtorità regolatorja;
 - (d) sid is-sistema tat-trażmissjoni jkun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu skont il-paragrafu 5, u għal dan il-għan għandu jipprovdi abbozz tal-arrangamenti kuntrattwali kollha mal-impriza kandidata u ma' kull entità rilevanti oħra;
 - (e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu skont [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**], inkluż il-kooperazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.
3. L-imprizi ċċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiziti tal-Artikolu 66 u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu approvati u deżinjati bħala operaturi indipendenti tas-sistemi mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura taċ-ċertifikazzjoni tal-Artikolu 65 ta' din id-Direttiva u l-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew dik tal-Artikolu 66 ta' din id-Direttiva.

4. Kull operatur indipendenti tas-sistema għandu jkun responsabbli għall-għoti u l-ġestjoni tal-aċċess ta' partijiet terzi, inkluż il-ġbir tal-imposti tal-aċċess u tal-kongestjoni, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema tat-trażmissjoni, u li jiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domanda raġonevoli bi ppjanar tal-investment. Fl-iżvilupp tas-sistema tat-trażmissjoni, l-operatur indipendenti tas-sistema għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluż il-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-konstruzzjoni, u l-kummissjonar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur indipendenti tas-sistema għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema tat-trażmissjoni f'konformità ma' dan il-Kapitolu. Sid is-sistema tat-trażmissjoni ma għandux ikun responsabbli għall-għoti u l-ġestjoni tal-aċċess ta' partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investment.
5. Meta jiġi deżinjat operatur indipendenti tas-sistema, sid is-sistema tat-trażmissjoni għandu:
- (a) jipprovdi l-kooperazzjoni u l-appoġġ rilevanti kollha lill-operatur indipendenti tas-sistema biex iwettaq il-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari l-informazzjoni rilevanti kollha;
 - (b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur indipendenti tas-sistema u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaqbel li jiġu ffinanzjati minn xi parti interessata, inkluż mill-operatur indipendenti tas-sistema; l-arrangamenti ta' finanzjament rilevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja; qabel din l-approvazzjoni, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta lil sid is-sistema tat-trażmissjoni u lil partijiet interessati oħra;

- (c) jipprevedi l-kopertura tar-responsabbiltà relatata mal-assi tan-network, għajr ir-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur indipendenti tas-sistema;
 - (d) jipprovdi garanziji biex jehfief il-finanzjament ta' kull espansjoni tan-network, għajr dawk l-investimenti li, skont il-punt (b), ikun qabel li jiġu ffinanzjati minn xi parti interessata, inkluż mill-operatur indipendenti tas-sistema.
6. B'kooperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti tal-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti biex timmonitorja b'mod effettiv il-konformità ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni mal-obbligi tiegħu f'konformità mal-paragrafu 5.

Artikolu 56

Separazzjoni tas-sidien tas-sistemi tat-trażmissjoni, tas-sidien tan-networks tal-idroġenu, tal-operaturi tas-sistemi tal-ħżin, u tal-operaturi tal-ħażniet tal-idroġenu

Is-sidien tas-sistemi tat-trażmissjoni u tan-networks tal-idroġenu, meta jkun inhatar operatur indipendenti tas-sistema jew **operatur** indipendenti tan-networks tal-idroġenu, u l-operaturi tas-sistemi tal-ħżin jew l-operaturi tal-faċilitajiet tal-ħżin tal-idroġenu li jiffurmaw parti minn imprizi integrati vertikament, għandhom ikunu indipendenti, mill-anqas fejn jidhlu l-forma ġuridika, l-organizzazzjoni u t-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet ohra li ma jkunux relatati mat-trażmissjoni, mad-distribuzzjoni, mat-trasport u mal-ħżin tal-gassijiet.

Dan l-Artikolu għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-ħżin tal-gass naturali li huma meħtieġa teknikament u/jew ekonomikament għal aċċess effiċjenti għas-sistema għall-provvista tal-klijenti skont l-Artikolu 29.

Biex tkun żgurata l-indipendenza ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni jew tan-network tal-idroġenu u tal-operatur tas-sistema tal-ħżin jew tal-ħżin tal-idroġenu msemija **fl-ewwel subparagrafu**[...], għandhom japplikaw il-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) il-persuni responsabbli għall-ġestjoni ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni jew in-network tal-idroġenu, u s-sistema tal-ħżin jew il-ħżin tal-idroġenu ma jistgħux jiehdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriza integrata tal-gass naturali responsabbli direttament jew indirettament għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni u tal-provvista tal-gassijiet;
- (b) għandhom jittiehdu miżuri xierqa biex ikun żgurat li l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni jew tan-network tal-idroġenu u tal-operatur tas-sistema tal-ħżin jew tal-ħżin tal-idroġenu jitqiesu b'mod li jiżgura li jkunu kapaci jaġixxu b'mod indipendenti;
- (c) l-operatur tas-sistema tal-ħżin jew tal-ħżin tal-idroġenu għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriza integrata tal-gass naturali, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-ħżin; dan ma għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkaniżmi xierqa tal-koordinazzjoni li jiżguraw il-ħarsien tad-drittijiet ta' superviżjoni ekonomika u amministrattiva tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliġ mill-assi, regolati indirettament f'konformità mal-Artikolu 72(7) f'kumpanija sussidjarja; dan għandu jippermetti b'mod partikolari li l-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, xi strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema tal-ħżin jew tal-ħżin tal-idroġenu u li tistabbilixxi limiti globali għal-livelli tad-dejn tal-kumpanija sussidjarja tagħha; dan ma għandux jippermetti li l-kumpanija ewlenija tagħti struzzjonijiet dwar l-operazzjonijiet ta' kuljum, lanqas b'rabta ma' deċiżjonijiet individwali dwar il-konstruzzjoni jew l-aġġornament tal-faċilitajiet tal-ħżin, li ma jaqbzux it-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew xi strument ekwivalenti ieħor;

- (d) sid is-sistema tat-trażmissjoni jew tan-network tal-idroġenu u l-operatur tas-sistema tal-ħzin jew tal-ħzin tal-idroġenu għandhom jistabbilixxu programm tal-konformità, li għandu jistipula l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkunx hemm imġiba diskriminatorja, u biex ikun żgurat monitoraġġ xieraq tal-osservanza tiegħu; dan għandu wkoll jistipula l-obbligi speċifiċi tal-impjegati biex jintlaħqu dawk l-oġettivi; rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, għandu jiġi ppreżentat mill-persuna jew mill-korp responsabbli mill-monitoraġġ tal-programm tal-konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jissupplimentaw[...] lil din id-Direttiva biex tistabbilixxi linji gwida biex tiżgura konformità sħiħa u effettiva ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni jew tan-network tal-idroġenu u tal-operatur tas-sistema tal-ħzin jew tal-ħzin tal-idroġenu mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

TAQSIMA 3

OPERATORI INDIPENDENTI TAT-TRAŻMISSJONI

Artikolu 57

Assi, taghmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandu jkollhom ir-rizorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha meħtieġa biex jaqdu l-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva u jwettqu l-attività tat-trażmissjoni tal-gass, b'mod partikolari:
 - (a) assi li huma meħtieġa għall-attività tat-trażmissjoni tal-gass, inkluż is-sistema tat-trażmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni;
 - (b) persunal meħtieġ għall-attività tat-trażmissjoni tal-gass, inkluż il-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi kollha, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni;
 - (c) it-tisliġ tal-persunal u l-ġhoti tas-servizzi, lil u mingħand xi parti ohra tal-impriza integrata vertikament għandhom jiġu pprojbiti. Izda, operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jista' jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikament, dment li:
 - (i) l-ġhoti ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax kontra l-utenti tas-sistemi, hu disponibbli għall-utenti kollha tas-sistemi bl-istess termini u kondizzjonijiet, u ma jirrestringix, ma johloqx distorsjonijiet jew ma jipprevjenix il-kompetizzjoni tal-produzzjoni jew tal-provvista;
 - (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-ġhoti ta' dawn is-servizzi jkunu approvati mill-awtorità regolatorja;

- (d) mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-Korp Superviżorju skont l-Artikolu 60, riżorsi finanzjarji xierqa għall-proġetti futuri tal-investiment jew għas-sostituzzjoni tal-assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikalment wara talba xierqa mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.

2. L-attività tat-trażmissjoni tal-gass għandha mill-anqas tinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' dawk elenkati fl-Artikolu 35:

- (a) ir-rappreżentanza tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;
- (b) ir-rappreżentanza tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi tat-Trażmissjoni tal-Gass (ENTSO tal-Gass);
- (c) l-għoti u l-ġestjoni tal-aċċess ta' partijiet terzi b'mod nondiskriminatorju bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema;
- (d) il-ġbir tal-imposti kollha relatati mas-sistema tat-trażmissjoni, inkluż l-imposti tal-aċċess, l-imposti tal-ibbilanċjar għas-servizzi anċillari bħat-trattament tal-gass u x-xiri tas-servizzi (kostijiet tal-ibbilanċjar, enerġija għat-telf);
- (e) l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-żvilupp ta' sistema sigura, effikaċi u ekonomika tat-trażmissjoni;

- (f) ippjanar fl-investment li jiżgura l-abbiltà fit-tul tas-sistema li tissodisfa domanda raġonevoli u tiżgura s-sigurtà tal-provvista;
 - (g) l-istabbiliment ta' imprizi kongunti adegwati, inkluż ma' operatur wieħed jew bosta tas-sistemi tat-trażmissjoni, skambji tal-gass, u attivitajiet rilevanti oħra bl-oġettiv li jiġi żviluppat il-ħolqien ta' swieq reġjonali jew jehfief il-proċess tal-liberalizzazzjoni;
 - (h) is-servizzi korporattivi kollha, inkluż is-servizzi legali, tal-kontabbiltà u tal-IT.
3. L-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom ikunu organizzati b'forma legali kif imsemmi [...] fl-**Anness II [...]**għad-Direttiva [...](UE) **2017/1132** tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁷.
 4. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni ma għandux joħloq konfużjoni fl-identità, fil-komunikazzjoni u fl-immarkar korporattiv u fl-istabbiliment tiegħu, rigward l-identità separata tal-impriża integrata vertikalment jew ta' xi parti minnha.
 5. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni la għandu jikkondividi sistemi jew tagħmir tal-IT, stabbilimenti fiżiċi u sistemi tal-aċċess tas-sigurtà ma' xi parti tal-impriża integrata vertikalment, u lanqas ma għandu juża l-istess konsulenti jew kuntratturi esterni għas-sistemi jew it-tagħmir tal-IT u għas-sistemi tal-aċċess tas-sigurtà.
 6. Il-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għandhom jiġu awditjati minn awditur li ma jkunx dak li jawditja lill-impriża integrata vertikalment jew lil xi parti minnha.

²⁷ Direttiva 2009/101/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Settembru 2009 dwar il-koordinazzjoni ta' salvagwardji li, għall-protezzjoni tal-interessi ta' membri u oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri minn kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 48 tat-Trattat, bil-għan li tagħmel dawn is-salvagwardji ekwivalenti (ĠU L 258, 1.10.2009, p. 11).

Indipendenza tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-membri tal-Korp Superviżorju skont l-Artikolu 60, l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jkollu:
 - (a) drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendenti mill-impriża integrata vertikament, rigward l-assi meħtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tas-sistema tat-trażmissjoni;
 - (b) is-setgħa li jikseb il-fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari b'self u b'żieda kapitali.
2. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu fi kwalunkwe hin jaġixxi biex jiżgura li jkollu r-riżorsi meħtieġa biex iwettaq sew u b'mod effiċjenti l-attività tat-trażmissjoni u jiżviluppa u jmantni sistema effiċjenti, sigura u ekonomika tat-trażmissjoni.

3. Is-sussidjarji tal-impriza integrata vertikalment li twettaq funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista ma għandu jkollhom l-ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni la għandu jkollu sehem dirett jew indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriza integrata vertikalment li twettaq xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista, u lanqas ma għandu jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju ieħor mingħand dik is-sussidjarja.
4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni f'konformità ma' dan il-Kapitolu. L-impriza integrata vertikalment ma għandhiex tiddetermina direttament jew indirettament l-imġiba kompetittiva tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni b'rabta mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew b'rabta mal-attivitajiet meħtieġa għat-thejjija tal-pjan tal-żvilupp tan-networks ta' għaxar snin żviluppat skont l-Artikolu 51.

5. Fit-twettiq tal-kompiti tagħhom elenkati fl-Artikolu 35 u fl-Artikolu 57(2) ta' din id-Direttiva, u f'konformità mal-Artikolu 15(1), l-Artikolu 5(1)(a), l-Artikolu 9(2), (3) u (5), l-Artikolu 30(6) u l-Artikolu 12(1) ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost b'COM(2021) [...] **804**], l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni ma għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u ma għandhomx jirrestringu, johlqu distorsjonijiet jew jipprevjenu l-kompetizzjoni tal-produzzjoni jew tal-provvista.
6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni lill-impriża integrata vertikament, għandha tikkonforma mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jżomm rekords dettaljati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja meta jintalab.
7. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jippreżenta għall-approvazzjoni tal-awtorità regolatorja kull ftehim kummerċjali u finanzjarju mal-impriża integrata vertikament.
8. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 57(1), il-punt (d), disponibbli għall-proġetti futuri tal-investiment jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriza integrata vertikament ma għandha twettaq l-ebda azzjoni li xxekkel jew tippregudika lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u ma għandhiex teżiġi li l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jitlob il-permess tal-impriza integrata vertikament biex jikkonforma ma' dawn l-obbligi.
10. Impriza ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tiġi approvata u deżinjata bħala operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mill-Istat Membru kkonċernat. Għandha tapplika l-proċedura taċ-ċertifikazzjoni li tinsab jew fl-Artikolu 65 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 13 tar-[Regolament **tal-Gass riformulat [...] [...] propost f'COM X/Y**] jew inkella fl-Artikolu 66 ta' din id-Direttiva.
11. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jippubblika informazzjoni dettaljata dwar il-kwalità tal-gassijiet trasportati fin-networks tiegħu, abbażi tal-Artikoli 16 u 17 tar-Regolament (UE) 2015/703.

Indipendenza tal-persunal u tal-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet dwar il-hatriet u it-tiġdid, il-kondizzjonijiet tax-xogħol inkluż ir-remunerazzjoni, u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni jew tal-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jehodhom il-Korp Superviżorju tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mahtur skont l-Artikolu 60.
2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat, it-tul taż-żmien u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni nominati mill-Korp Superviżorju għall-hatra jew it-tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, u r-raġunijiet għal kull deċiżjoni proposta li tittermina kariga bħal din, għandhom jiġi notifikati lill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom isiru vinkolanti biss jekk l-awtorità regolatorja ma tkunx oġġezzjonat għalihom fi żmien tliet ġimgħat wara n-notifika.

L-awtorità regolatorja tista' toġġezzjona għad-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi; jew
- (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.

3. Ma għandha tiġi eżerċitata l-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali u l-ebda relazzjoni ta' interess jew kummerċjali, direttament jew indirettament, mal-impriża integrata vertikalment jew ma' xi parti tagħha jew mal-azzjonisti fil-kontroll tagħha, għajr l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, għal perjodu ta' tliet snin qabel il-ħatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li huma soġġetti għal dan il-paragrafu.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni ma għandux ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew kummerċjali, direttament jew indirettament, ma' xi parti oħra tal-impriza integrata vertikament jew mal-azzjonisti fil-kontroll tagħha.
5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni jew il-membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni ma għandux ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, mingħand xi parti tal-impriza integrata vertikament, għajr l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom ma għandhiex tkun tiddependi fuq l-attivitajiet jew fuq ir-riżultati tal-impriza integrata vertikament, għajr dawk tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.
6. Id-drittijiet effettivi għal appell lill-awtorità regolatorja għandhom ikunu żgurati għal kull ilment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni kontra t-terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.
7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga tagħhom fl-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu jew il-membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma għandux ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew kummerċjali ma' xi parti tal-impriza integrata vertikament, għajr l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, jew mal-azzjonisti fil-kontroll tagħha għal perjodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. Il-paragrafu 3 għandu japplika għall-magġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.

Il-persuni responsabbli għall-ġestjoni jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni li mhumiex soġġetti għall-paragrafu 3, ma għandhom ikunu eżerċitaw l-ebda attività tal-ġestjoni jew attività rilevanti oħra fl-impriża integrata vertikalment għal perjodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-ħatra tagħhom.

L-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u l-paragrafi 4 sa 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk li jirrappurtaw għalihom direttament dwar materji relatati mal-operazzjoni, mal-manutenzjoni jew mal-iżvilupp tan-network.

Korp Supervizorju

1. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni għandu jkollu Korp Supervizorju inkarigat biex jieħu deċiżjonijiet li jaf iħallu impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, b'mod partikolari deċiżjonijiet dwar l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarji annwali u fit-tul, il-livell tad-djun tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, u l-ammont tad-dividendi mqassma lill-azzjonisti. Id-deċiżjonijiet li jkunu fil-kompetenza tal-Korp Supervizorju għandhom jeskludu lil dawk relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni u mal-ġestjoni tan-network, u b'rabta mal-attivitajiet meħtieġa għat-tnejjija tal-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin żviluppat skont l-Artikolu 51.
2. Il-Korp Supervizorju għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw lill-impriza integrata vertikament, minn membri li jirrappreżentaw lill-azzjonisti li huma parti terza u, meta l-leġiżlazzjoni rilevanti ta' Stat Membru hekk tistipula, minn membri li jirrappreżentaw lil partijiet interessati oħra bħall-impjegati tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.
3. L-Artikolu 59(2), l-ewwel subparagrafu, u l-Artikolu 59(3) sa (7) għandhom japplikaw mill-anqas għal nofs il-membri tal-Korp Supervizorju hlief wiehed.

L-Artikolu 59(2), it-tieni subparagrafu, il-punt (b), għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp Supervizorju.

Programm ta' konformità u uffiċjal tal-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex jiżguraw l-esklużjoni ta' kull imġiba diskriminatorja u monitoraġġ xieraq tal-konformità ma' dan il-programm. Il-programm tal-konformità għandu jistipula l-obbligi speċifiċi tal-impjegati biex jintlaħqu dawk l-oġettivi. Dan għandu jkun soġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Minghajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi monitorjata b'mod indipendenti minn uffiċjal tal-konformità.
2. L-uffiċjal tal-konformità għandu jaħtru l-Korp Superviżorju, soġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. L-awtorità regolatorja tista' tirrifjuta l-approvazzjoni tal-uffiċjal tal-konformità biss f'każ ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapaċità professjonali. L-uffiċjal tal-konformità jista' jkun persuna fiżika jew ġuridika. L-Artikolu 59(2) sa (8) għandu japplika għall-uffiċjal tal-konformità.

3. L-uffiċjal tal-konformità għandu jkun inkarigat:
- (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm tal-konformità;
 - (b) jelabora rapport annwali, li jinkludi l-miżuri meħuda għall-implimentazzjoni tal-programm tal-konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
 - (c) jirrapporta lill-Korp Superviżorju u joħroġ rakkomandazzjonijiet dwar il-programm tal-konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
 - (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kull ksur sostanzjali rigward l-implimentazzjoni tal-programm tal-konformità;
 - (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.
4. L-uffiċjal tal-konformità għandu jipprezenta d-deċiżjonijiet proposti dwar il-pjan tal-investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta d-dirigenti jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jipprezentahom lill-Korp Superviżorju.

5. Meta l-impriza integrata vertikalment, fl-assemblea generali jew bil-vot tal-membri tal-Korp Supervizorju li tkun hatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċiżjoni bl-effett ta' waqfien jew dewmien tal-investimenti, li skont il-pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin kellhom isiru tul it-tliet snin ta' wara, l-uffiċjal tal-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja, li mbagħad għandha tagixxi f'konformità mal-Artikolu 51.
6. Il-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet tal-impjeg tal-uffiċjal tal-konformità, inkluż it-tul tal-mandat tiegħu , għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjal tal-konformità, inkluż billi jingħata r-rizorsi kollha meħtieġa biex jaqdi d-doveri tiegħu . Tul il-mandat tiegħu, l-uffiċjal tal-konformità ma għandu jkollu l-ebda pożizzjoni, responsabbiltà jew interess professjonali, direttament jew indirettament, fi jew mal-kumpanija integrata vertikalment, xi parti minnha jew l-azzjonisti li jikkontrollawha.
7. L-uffiċjal tal-konformità għandu jirrapporta regolarment oralment jew bil-miktub lill-awtorità regolatorja, u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment oralment jew bil-miktub lill-Korp Supervizorju tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni.
8. L-uffiċjal tal-konformità jista' jattendi l-laqgħat kollha tad-dirigenti jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, u dawk tal-Korp Supervizorju u l-assemblea generali. L-uffiċjal tal-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:

- (a) il-kondizzjonijiet tal-aċċess għan-network, kif definit fi [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804], b'mod partikolari rigward it-tariffi, is-servizzi tal-aċċess ta' partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
 - (b) proġetti mibdija li joperaw, imantnu u jiżviluppaw is-sistema tat-trażmissjoni, inkluż investimenti f'konnessjonijiet godda tat-trasport, fl-espansjoni tal-kapaċità u fl-ottimizzazzjoni tal-kapaċità eżistenti;
 - (c) ix-xiri jew il-bejgħ tal-enerġija meħtieġa għall-operazzjoni tas-sistema tat-trażmissjoni.
9. L-uffiċjal tal-konformità għandu jimmonitorja l-konformità tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni mal-Artikolu 36.
 10. L-uffiċjal tal-konformità għandu jkollu aċċess għad-data rilevanti kollha u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni u l-informazzjoni kollha meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu.
 11. Bl-approvazzjoni bil-quddiem tal-awtorità regolatorja, il-Korp Supervizorju jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal tal-konformità. Għandu jneħhi lill-uffiċjali tal-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapaċità professjonali, meta jintalab mill-awtorità regolatorja.
 12. L-uffiċjal tal-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni mingħajr avviż minn qabel.

TAQSIMA 4

SEPARAZZJONI TAL-OPERATORI TAN-NETWORKS DEDIKATI TAL-IDROĠENU

Artikolu 62

Separazzjoni tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li minn [...] **tmien** il-perjodu ta' traspożizzjoni + sena], l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jiġu separati f'konformità mar-regoli għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass naturali stipulati fl-Artikolu 5[...]4(1) sa (3), **(6), (7) u (12)** [...].
2. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, tal-Artikoli 42 u 54, u tal-Artikoli 35 u 43 tad-Direttiva (UE) 2019/944, "produzzjoni jew provvista" għandha tinkludi l-produzzjoni u l-provvista tal-idroġenu, u "trażmissjoni" għandha tinkludi t-trasport tal-idroġenu.
3. [...] **Għan-networks** [...] tal-idroġenu li **jappartjenu lil** [...] imprima integrata vertikalment, Stat Membru jista' jiddeċiedi li ma japplikax il-paragrafu 1. F'dak il-każ, l-Istat Membru kkonċernat għandu jiddeżinja operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu, separat f'konformità mar-regoli dwar l-operaturi indipendenti tas-sistemi tal-gass naturali stipulati fl-Artikolu 55. L-operaturi tan-networks tal-idroġenu u l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass, separati f'konformità mal-Artikolu 54(1), **jistghu** [...] jaġixxu bħala operatur indipendenti tan-networks tal-idroġenu, soġġett għar-rekwiziti skont l-Artikolu 63.

4. **Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 54, meta network tal-idroġenu jkun jappartjeni lil operatur ċertifikat tas-sistema tat-trażmissjoni tal-gass, jew [...]fejn mad-[dhul fis-sehh tad-Direttiva], [...]network tal-idroġenu kien jappartjeni lil impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafu 1 u jaħtru entità taht il-kontroll uniku tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew tal-impriża tal-idroġenu [...]integrata vertikalment [...] bħala operatur tan-network tal-idroġenu integrat separat f'konformità mar-regoli dwar l-operaturi indipendenti tat-trażmissjoni għall-gass naturali stipulati fit-Taqsima 3 tal-Kapitolu IX. [...]**
5. Ir-regoli applikabbli għall-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni stipulati fl-Artikolu 66 għandhom japplikaw għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu.

Artikolu 63

Separazzjoni orizzontali tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu

Meta operatur tan-network tal-idroġenu jkun parti minn impriża attiva fit-trażmissjoni jew fid-distribuzzjoni tal-gass naturali jew tal-elettriku, dan għandu jkun indipendenti mill-inqas mil-lat tal-forma ġuridika tiegħu.

Artikolu 64

Separazzjoni tal-kontijiet għall-operaturi tas-sistemi tal-idroġenu

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi tal-idroġenu jinżammu f'konformità mal-Artikolu 69.

TAQSIMA 5

DEŻINJAZZJONI U ĊERTIFIKAZZJONI TAL-OPERATORI TAN- NETWORKS TAL-GASS NATURALI U TAL-IDROĠENU

Artikolu 65

Deżinjazzjoni u ċertifikazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu

1. Qabel ma impriża tkun approvata u deżinjata bhala operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew operatur tan-network tal-idroġenu, din għandha tiġi ċċertifikata skont il-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 13 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804].
2. L-impriża li ġew iċċertifikati mill-awtorità regolatorja li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 54 jew 62, f'konformità mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni, għandhom jiġu approvati u deżinjati bhala operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni jew operaturi tan-networks tal-idroġenu mill-Istati Membri. Id-deżinjazzjoni tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tal-operaturi tan-networks tal-idroġenu għandha tiġi notifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
3. L-impriża iċċertifikata għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kull tranżazzjoni ppjanata li jaf ikollha bżonn rivalutazzjoni tal-konformità tagħhom mar-rekwiżiti tal-Artikolu 54 jew tal-Artikolu 62.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jimmonitorjaw il-konformità kontinwa tal-imprizi ċċertifikati mar-rekwiżiti tal-Artikolu 54 jew tal-Artikolu 62. Dawn għandhom jibdew proċedura taċ-ċertifikazzjoni biex jiżguraw dik il-konformità:
- (a) man-notifika mill-impriza ċċertifikata skont il-paragrafu 3;
 - (b) b'inizjattiva tagħhom stess meta jkollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-influwenza fuq imprizi ċċertifikati jew sidien tas-sistemi tat-trażmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 54 jew tal-Artikolu 62 jew meta jkollhom raġuni biex jemmnu li seta' seħħ ksur bħal dak; jew
 - (c) wara talba motivata tal-Kummissjoni.
5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' [...]operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew ta' operatur tan-network tal-idroġenu fi żmien 100 jum tax-xogħol mid-data tan-notifika [...]mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew mill-operatur tan-network tal-idroġenu, jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dak il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konklużjoni tal-proċedura stipulata fil-paragrafu 6.

6. Id-deċiżjoni esplicita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Il-Kummissjoni għandha tagixxi f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 13 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804].
7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu mingħand l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu u l-imprizi li jwettqu xi waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-provvista, kull informazzjoni rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom f'konformità ma' dan l-Artikolu.
8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom iħarsu l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

Ċertifikazzjoni rigward il-pajjiżi terzi

1. Meta tintalab ċertifikazzjoni minn sid ta' sistema tat-trażmissjoni, minn operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, minn operatur tan-network tal-idroġenu jew minn sid in-network tal-idroġenu li tkun ikkontrollata minn persuna/i minn pajjiż(i) terz(i), l-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha tinnotifika wkoll lill-Kummissjoni minnufih dwar kull ċirkostanza li twassal biex persuna/i minn pajjiż(i) terz(i) jieħdu kontroll ta' sistema tat-trażmissjoni, ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, ta' network tal-idroġenu [...]jew ta' **operatur [...]**tan-network tal-idroġenu.

2. L-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operatur tan-network tal-idroġenu għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kull ċirkostanza li twassal biex persuna/i minn pajjiż(i) terz(i) jieħdu kontroll tas-sistema tat-trażmissjoni jew tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni **jew tan-network tal-idroġenu jew tal-operatur tan-network tal-idroġenu.**

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew ta' operatur tan-network tal-idroġenu fi żmien 100 jum tax-xogħol mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni **jew mill-operatur tan-network tal-idroġenu**. Għandha tirrifjuta iċ-ċertifikazzjoni jekk ikun għadu ma ntweriex:
- (a) li l-entità kkonċernata tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 54 jew tal-Artikolu 62; u
 - (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti oħra deżinjati mill-Istat Membru li l-għoti taċ-ċertifikazzjoni mhux ser ipoġġi friskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istat Membru u tal-Unjoni. Meta jqisu din il-kwistjoni, l-awtorità regolatorja jew xi awtorità kompetenti oħra deżinjata għal dan il-għan għandhom iqisu dawn li ġejjin:
 - (i) id-drittijiet u l-obbligi tal-Unjoni rigward dak il-pajjiż terz li joħorġu mil-liġijiet internazzjonali, inkluż il-ftehimiet konklużi ma' pajjiż terz wiehed jew aktar li għalih l-Unjoni tkun parti, u li jindirizza l-kwistjonijiet tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija;
 - (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li joħorġu mill-ftehimiet konklużi miegħu, sakemm dawn ikunu konformi mal-liġijiet tal-Unjoni;
 - (iii) fatti speċifiċi oħra u ċirkostanzi tal-każ u l-pajjiż terz ikkonċernat.

4. L-awtorità regolatorja għandha tinnotifika d-deċiżjoni lill-Kummissjoni mingħajr dewmien, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha dwar dik id-deċiżjoni.
5. L-Istati Membri għandhom jipprevedu li l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti deżinjata msemmija fil-paragrafu 3, il-punt (b), qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, titlob l-opinjoni tal-Kummissjoni dwar jekk:
 - (a) l-entità kkonċernata tikkonformax mar-rekwiżiti tal-Artikolu 54 jew tal-Artikolu 62; u
 - (b) l-għoti taċ-ċertifikazzjoni hux ser iqiegħed f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Unjoni.
6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 malli tirċeviha. Fi żmien 50 jum tax-xogħol mill-wasla tat-talba, din għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità kompetenti deżinjata, lil dik l-awtorità.

Waqt it-tnejn tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob il-fehmiet tal-ACER, l-Istat Membru kkonċernat, u l-partijiet interessati. Jekk il-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perjodu ta' 50 jum tax-xogħol għandu jiġi estiż b'50 jum tax-xogħol oħra .

Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perjodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li mhix toġġezzjona għad-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna/i minn pajjiż(i) terz(i) hux ser ipoġġi f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Unjoni, il-Kummissjoni għandha tqis dawn:
- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiż(i) terz(i) kkonċernat(i); u
 - (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Unjoni rigward dawk il-pajjiż(i) terz(i) li jirriżultaw mill-ligijiet internazzjonali, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz wiehed jew aktar li għalih l-Unjoni hija parti u li jindirizza l-materji tas-sigurtà tal-provvista.
8. L-awtorità regolatorja għandha tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni, fi żmien 50 jum tax-xogħol mill-iskadenza tal-perjodu msemmi fil-paragrafu 6. Fl-adozzjoni tad-deċiżjoni finali tagħha, l-awtorità regolatorja għandha tqis bis-sħiħ l-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ, l-Istati Membri għandu jkollhom id-dritt li jirrifjutaw ċertifikazzjoni meta l-għoti taċ-ċertifikazzjoni jkun ipoġġi fir-riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istat Membru jew is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija ta' Stat Membru iehor. Meta l-Istat Membru jkun iddeżinja awtorità regolatorja oħra biex tivvaluta l-paragrafu 3, il-punt (b), dan jista' jeżiġi li l-awtorità regolatorja tadotta d-deċiżjoni finali tagħha f'konformità mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien. Meta d-deċiżjoni finali ma tkunx taqbel mal-opinjoni tal-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovdi u jippubblika, flimkien ma' dik id-deċiżjoni, ir-raġunament ta' dik id-deċiżjoni.

9. Xejn f'dan l-Artikolu ma għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li jeżerċitaw, f'konformità mal-liġijiet tal-Unjoni, kontrolli legali nazzjonali biex iħarsu interessi legittimi tas-sigurtà pubblika.
10. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 sabiex **tissupplimenta din id-Direttiva billi tipprovdi**[...] linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li trid tintuża għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 67

Deżinjazzjoni ta' operaturi tal-ħżin tal-gass naturali, tal-ħżin tal-idroġenu, tal-faċilitajiet tal-LNG u tat-terminals tal-idroġenu

L-Istati Membri għandhom jiddeżinjaw, jew jeżiġu li l-imprizi li jkunu sidien ta' faċilitajiet tal-ħżin tal-gass naturali, ta' ħżin tal-idroġenu, ta' faċilitajiet tal-LNG u ta' terminals tal-idroġenu jiddeżinjaw, operatur wiehed, jew aktar, ta' dawn l-infrastrutturi, għal perjodu taż-żmien li jrid jiġi determinat mill-Istati Membri filwaqt li jqisu l-effiċjenza u l-bilanċ ekonomiku.

TAQSIMA 6

SEPARAZZJONI U TRASPARENZA TAL-KONTIJET

Artikolu 68

Dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew xi awtorità kompetenti deżinjata minnhom, inkluż l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 70(1) u l-awtoritajiet għas-soluzzjoni tat-tilwim imsemmija fl-Artikolu 24(3), għandhom, sakemm meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali u tal-idroġenu kif stipulat fl-Artikolu 71.
2. L-Istati Membri u xi awtorità kompetenti deżinjata, inkluż l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 70(1) u l-awtoritajiet għas-soluzzjoni tat-tilwim għandhom iharsu l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu l-iżvelar ta' din l-informazzjoni meta dan ikun meħtieġ biex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-kontijiet tal-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu jinżammu f'konformità mal-paragrafi 2 sa 5 .
2. L-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu, irrISPettivament mis-sistema tas-sjieda jew il-forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissottomettu għall-awditjar u jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom f'konformità mar-regoli tad-dritt nazzjonali dwar il-kontijiet annwali tal-kumpaniji b'responsabbiltà limitata adottata skont id-Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸.

L-impriżi li mhumiex obbligati legalment li jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom għandhom iżommu kopja tagħhom għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċċju ewlieni tagħhom.

²⁸ Direttiva 2013/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar id-dikjarazzjonijiet finanzjarji annwali, id-dikjarazzjonijiet finanzjarji kkonsolidati u r-rapporti relatati ta' ċerti tipi ta' impriżi, u li temenda d-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttivi tal-Kunsill 78/660/KEE u 83/349/KEE (ĠU L 182, 29.6.2013, p. 19).

3. L-impriżi għandhom iżommu, fil-kontijiet interni tagħhom, kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitàjiet tagħhom tat-trażmissjoni, tad-distribuzzjoni, tal-LNG, tat-terminals tal-idroġenu, tal-ħżin tal-gass naturali u l-idroġenu, u tat-trasport tal-idroġenu kif kienu jkunu meħtieġa jagħmlu kieku l-attivitàjiet inkwistjoni kellhom iwettquhom impriżi separati, biex jiġu evitati d-diskriminazzjoni, is-sussidji inkroċjati u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni. Għandhom iżommu wkoll kontijiet, li jistgħu jiġu konsolidati, għal attivitàjiet oħra li mhumx relatati mat-trażmissjoni, mad-distribuzzjoni, mal-LNG, mat-terminals tal-idroġenu, mal-ħżin tal-gass naturali u l-idroġenu, u mat-trasport tal-idroġenu. L-introjt mis-sjeda tan-network tat-trażmissjoni, tad-distribuzzjoni jew tal-idroġenu għandu jiġi speċifikat fil-kontijiet. Meta xieraq, għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitàjiet oħra mhux tal-gass. Il-kontijiet interni għandhom jinkludu karta tal-bilanċ u rendikont tal-qliġ u t-telf għal kull attività.
4. L-awditjar imsemmi fil-paragrafu 2 għandu jawditja, b'mod partikolari, l-osservanza tal-obbligu li jiġu evitati d-diskriminazzjoni u s-sussidji inkroċjati msemmi fil-paragrafu 3.
5. Fil-kontijiet interni tagħhom, l-impriżi għandhom jispeċifikaw ir-regoli dwar l-allokazzjoni tal-assi u l-obbligazzjonijiet, dwar l-infiq u l-introjt, u dwar id-deprezzament, mingħajr preġudizzju għar-regoli nazzjonali tal-kontabbiltà applikabbli, li jsegwu fit-tfassil tal-kontijiet separati msemmija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli interni jistgħu jiġu emendati biss f'każijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom jissemmwew u jiġu debitament sostanzjati.
6. Il-kontijiet annwali għandhom jindikaw fin-noti tagħhom kull tranżazzjoni ta' ċertu daqs mwettqa ma' impriżi relatati.

Kapitolu X

Awtoritajiet Regolatorji

Artikolu 70

Deżinjazzjoni u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jiddeżinja awtorità regolatorja unika fil-livell nazzjonali.
2. Il-paragrafu 1 għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-deżinjazzjoni ta' awtoritajiet regolatorji oħra fil-livell reġjonali tal-Istati Membri, dment li jkun hemm rappreżentant għoli wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell tal-Unjoni fil-Bord tar-Regolaturi tal-ACER, f'konformità mal-Artikolu 7(1) tar-Regolament (UE) 2019/942.
3. B'deroga mill-paragrafu 1, Stat Membru jista' jiddeżinja awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar f'reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 kellu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minnu jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-ħatra ta' rappreżentant għoli wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell tal-Unjoni fil-Bord tar-Regolaturi tal-ACER f'konformità mal-Artikolu 7(1) tar-Regolament (UE) 2019/942.
4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji u għandhom jiżguraw li dawn jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-għan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u mil-legiżlazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:
 - (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kull entità pubblika jew privata oħra;

- (b) tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
 - (i) taġixxi b'mod indipendenti minn kull interess tas-suq;
 - (ii) la titlob u lanqas tiegħu struzzjonijiet diretti mingħand xi gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-twettiq tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit hu mingħajr preġudizzju għall-kooperazzjoni mill-qrib, meta xieraq, ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra jew għal linji gwida ta' politika ġenerali mahruġa mill-gvern u li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u s-setgħat regolatorji skont l-Artikolu 72.

5. Biex iħarsu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtorità regolatorja tista' tiegħu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kull korp politiku;
- (b) l-awtorità regolatorja jkollha r-rizorsi umani u finanzjarji kollha meħtieġa biex twettaq il-kompiti u teżerċita s-setgħat tagħha b'mod effettiv u effiċjenti;
- (c) l-awtorità regolatorja jkollha allokazzjoni annwali separata tal-baġit u awtonomija fl-implementazzjoni tal-baġit allokat;
- (d) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, id-dirigenti superjuri tal-awtorità regolatorja, jinhatru għal perjodu fiss ta' hamsa sa seba' snin, li jiġgedded darba.

- (e) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, id-dirigenti superjuri tal-awtorità regolatorja, jinhatar abbażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti u ppubblikati, bi proċedura indipendenti u imparzjali, li tiżgura li l-kandidati jkollhom il-hiliet u l-esperjenza meħtieġa għall-pożizzjoni rilevanti fl-awtorità regolatorja;
- (f) id-dispożizzjonijiet dwar il-kunflitt ta' interess ikunu fis-seħh u li l-obbligi tal-kunfidenzjalità jestendu lil hinn minn tmiem il-mandat tal-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, tad-dirigenti superjuri tal-awtorità regolatorja;
- (g) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, id-dirigenti superjuri tal-awtorità regolatorja, jistgħu jitneħħew biss abbażi ta' kriterji trasparenti fis-seħh;
- (h) L-Istati Membri jistgħu jipprevedu kontroll ex post tal-kontijiet annwali tal-awtoritajiet regolatorji minn awditur indipendenti.

Fir-rigward tal-ewwel subparagrafu, il-punt (d), l-Istati Membri għandhom jiżguraw skema ta' rotazzjoni xierqa għall-bord jew id-dirigenti superjuri. Il-membri tal-bord jew, fin-nuqqas ta' bord, id-dirigenti superjuri jistgħu jitneħħew mill-kariga tagħhom tul il-mandat tagħhom biss jekk ma jibqgħux jissodisfaw il-kondizzjonijiet stipulati f'dan l-Artikolu jew jekk jinstabu haġja ta' imġiba hażina skont il-ligijiet internazzjonali .

6. Sal-5 ta' Lulju 2022 u mbagħad kull erba' snin, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-konformità tal-awtoritajiet nazzjonali mal-prinċipju tal-indipendenza stipulat f'dan l-Artikolu.

Objettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-twettiq tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-mizuri ragonevoli kollha biex jintlaħqu l-objettivi li ġejjin fil-qafas tad-doveri u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 72, b'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra, inkluż ma' awtoritajiet tal-kompetizzjoni u awtoritajiet minn pajjiżi ġirien, inkluż pajjiżi terzi, kif xieraq, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom, jiġifieri biex:

- (a) b'kooperazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħra, il-Kummissjoni u l-ACER, jiġi promoss suq intern kompetittiv, flessibbli, sigur u ambjentalment sostenibbli tal-gass naturali, tal-gassijiet u l-idroġenu rinnovabbli u b'livell baxx tal-karbonju fl-Unjoni, u jkunu żgurati kondizzjonijiet xierqa għat-thaddim effettiv u affidabbli tan-networks tal-gass naturali u tal-idroġenu **u jsir progress fl-integrazzjoni tas-sistemi tal-enerġija**, filwaqt li jitqiesu l-objettivi fit-tul, u b'hekk jikkontribwixxu għall-applikazzjoni konsistenti, effiċjenti u effettiva tad-dritt tal-Unjoni biex jintlaħqu l-għanijiet tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija;
- (b) jiġu żviluppati swieq reġjonali transfruntieri kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fl-Unjoni biex jintlaħqu l-objettivi msemmija fil-punt (a);

- (c) jitnehhew restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-gass naturali u tal-idroġenu bejn l-Istati Membri, inkluż biex jitnehhew restrizzjonijiet minhabba differenzi fil-kwalità tal-gassijiet jew differenzi fil-volum tal-idroġenu mhallat fis-sistema tal-gass naturali jew minhabba differenzi fil-kwalità tal-idroġenu fis-sistema tal-idroġenu, jiġu żviluppati kapaciċitajiet xierqa tat-trażmissjoni u/jew tat-trasport transfruntieri biex tintlaħaq id-domanda u titjieb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali halli tkun żgurata l-interoperabbiltà tas-sistema interkonnessa tal-gass naturali tal-UE jew tas-sistema tal-idroġenu tal-Unjoni, li jistgħu jiffaċilitaw il-flussi tal-gass naturali fl-Unjoni;
- (d) tinghata għajnuna biex, **filwaqt li jiġi applikat il-prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel"**, u bl-aktar mod kosteffettiv, jiġu żviluppati sistemi nondiskriminatorji siguri, affidabbli u effiċjenti li jkunu orjentati lejn il-konsumatur, u tiġi promossa l-adekwatezza tas-sistema u, f'konformità mal-oġġettivi ta' politika ġenerali dwar l-enerġija u l-klima, l-effiċjenza enerġetika kif ukoll l-integrazzjoni tal-produzzjoni fuq skala kbira u zġhira tal-gass minn sorsi rinnovabbli u l-produzzjoni distribwita kemm fin-networks tat-trażmissjoni kif ukoll tad-distribuzzjoni u jiġi ffaċilitat it-tħaddim tagħhom b'rabta ma' networks tal-enerġija oħra tal-elettriku u tas-šana;
- (e) jiġi ffaċilitat l-aċċess għan-network għal kapaciċità tal-produzzjoni ġdida, b'mod partikolari biex jitnehhew l-ostakli li jistgħu jwaqqfu l-aċċess lil parteċipanti ġodda fis-suq u tal-gass u tal-idroġenu minn sorsi rinnovabbli;
- (f) ikun żgurat li l-operaturi u l-utenti tas-sistemi jinghataw inċentivi xierqa fl-immedjat u fit-tul biex iżidu l-effiċjenzi, speċjalment l-effiċjenza enerġetika, fil-prestazzjoni tas-sistema u jrawmu l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) ikun żgurat li l-klijenti jgawdu mill-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, tiġi promossa kompetizzjoni effettiva, u tinghata l-għajnuna biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-konsumaturi b'kooperazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet rilevanti tal-protezzjoni tal-konsumaturi;
- (h) tinghata għajnuna biex jinkisbu standards għoljin tas-servizz pubbliku għall-gass naturali, jikkontribwixxu għall-protezzjoni tal-klijenti vulnerabbli, u jinghata kontribut għall-kompatibbiltà tal-proċessi tal-iskambju tad-data meħtieġa għall-qlib tal-klijenti bejn il-fornituri.

Dmirijiet u setghat tal-awtorità regolatorja

1. L-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom id-doveri li ġejjin:
 - (a) jiffissaw jew japprovaw, skont kriterji trasparenti, tariffi tat-trażmissjoni jew tad-distribuzzjoni, jew il-metodoloġiji tagħhom, jew it-tnejn;
 - (b) mill-1 ta' Jannar [...]2036 jew mid-data tal-applikazzjoni [...]tal-Artikolu 31(1) ta' din id-Direttiva, jiffissaw jew japprovaw, f'konformità ma' kriterji trasparenti, tariffi għall-aċċess għan-network tal-idroġenu jew il-metodoloġiji tagħhom, jew it-tnejn li huma;
 - (c) jiffissaw jew japprovaw, f'konformità ma' kriterji trasparenti:
 - (i) id-daqs u t-tul taż-żmien tal-imposta dedikata msemmija fl-Artikolu 4 tar-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804] jew il-metodoloġiji tagħhom jew it-tnejn li huma
 - (ii) il-valur tal-assi trasferiti u d-destinazzjoni ta' kull profitt u telf li jistgħu jsehhu minhabba dan, u (iii) l-allokazzjoni tal-kontribuzzjonijiet għall-imposta dedikata;

- (d) jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni u, meta rilevanti, tas-sidien tas-sistemi, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu kif ukoll kull impriża tal-gass naturali u tal-idroġenu u parteċipanti oħra tas-suq, inkluż il-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini, mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva, [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804], il-kodiċijiet tan-network u l-linji gwida adottati skont l-Artikoli 52 u 53 tar-Regolament tal-Gass, ir-Regolament (UE) 2017/1938 u skont leġislazzjoni rilevanti oħra tal-Unjoni, inkluż rigward il-kwistjonijiet transfruntieri, kif ukoll id-deċiżjonijiet tal-ACER;
- (e) b'koordinazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet regolatorji l-oħra, jiżguraw il-konformità tal-ENTSO tal-Gass, tal-entità tal-UE għad-DSO u l-ENNOH mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804], il-kodiċijiet tan-network u l-linji gwida adottati skont l-Artikoli 52 sa 56 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804], u d-dritt tal-Unjoni rilevanti, inkluż rigward il-kwistjonijiet transfruntieri, kif ukoll id-deċiżjonijiet tal-ACER, u jidentifikaw b'mod kongunt in-nuqqas ta' konformità tal-ENTSO tal-Gass, tal-entità tal-UE għad-DSO u tal-ENNOH mal-obbligi rispettivi tagħhom; meta l-awtoritajiet regolatorji ma jkunx jistgħu jilhqqu ftehim fi żmien erba' xhur mill-bidu tal-konsultazzjonijiet biex jidentifikaw b'mod kongunt in-nuqqas ta' konformità, il-kwistjoni għandha tigi riferuta lill-ACER għal deċiżjoni, skont l-Artikolu 6(10) tar-Regolament (UE) 2019/942;

- (f) jimmonitorjaw l-iżvilupp tal-kwalitajiet tal-gass u l-ġestjoni tal-kwalità tal-gass mill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u, meta rilevanti, mill-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, inkluż il-monitoraġġ tal-iżvilupp tal-kostijiet relatati mal-ġestjoni tal-kwalità tal-gass mill-operaturi tas-sistemi u l-iżviluppi relatati mat-taħlit tal-idroġenu fis-sistema tal-gass naturali **u mas-separazzjoni tal-idroġenu minnha. Jekk fi Stat Membru awtorità kompetenti ohra diġà jkollha l-mandat li tiġbor din l-informazzjoni, l-awtorità kompetenti ghandha taqşam din l-informazzjoni mal-awtorità regolatorja.**
- (g) jimmonitorjaw l-iżvilupp tal-kwalità tal-idroġenu u l-ġestjoni tal-kwalità tal-idroġenu mill-operaturi tan-networks tal-idroġenu, meta rilevanti kif imsemmi fl-Artikolu 46, inkluż il-monitoraġġ tal-iżvilupp tal-kostijiet relatati mal-ġestjoni tal-kwalità tal-idroġenu;
- (h) jeżaminaw u jipprovdu valutazzjoni tal-ħarsa ġenerali **kif ukoll jaghtu opinjoni u jirrakkomandaw emendi fir-rapport** ippreżentat mill-operaturi tan-networks tal-idroġenu dwar l-iżvilupp tal-infrastruttura tat-trasport tal-idroġenu f'konformità mal-Artikolu 52, filwaqt li jqisu l-ħtieġa ġenerali għal ekonomija enerġetika tan-network tal-idroġenu f'dan l-eżami flimkien mal-qafas tax-xenarju kongunt skont l-Artikolu 51(2), il-punt (e), dwar l-ippjanar tal-iżvilupp tan-networks **u l-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin mal-Unjoni kollha għall-idroġenu kif stipulat fl-Artikolu 43 tar-[Regolament tal-Gass riformulat];**

- (i) iquisu l-eżami u l-valutazzjoni tal-ħarsa ġenerali tal-iżvilupp tal-infrastruttura tat-trasport tal-idroġenu kif mitlub fil-punt [...] **(h)** fl-approvazzjoni tagħhom tal-imposti dedikati skont it-tifsira tal-Artikolu 4 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...]] **804**.
- (j) jikkooperaw rigward il-kwistjonijiet transfruntieri mal-awtorità regolatorja jew mal-awtoritajiet tal-Istati Membri kkonċernati u mal-ACER, b'mod partikolari bil-partecipazzjoni fil-hidma tal-Bord tar-Regolaturi tal-ACER skont l-Artikolu 21 tar-Regolament (UE) 2019/942. Rigward l-infrastruttura lejn u minn pajjiż terz, l-awtorità regolatorja tal-Istat Membru fejn ikun l-ewwel punt tal-interkonnessjoni man-network tal-Istati Membri tista' tikkoopera mal-awtoritajiet rilevanti tal-pajjiż terz, inkluż dawk tal-Partijiet Kontraenti għall-Komunità tal-Energija, wara konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħra kkonċernati, bil-għan li, rigward dik l-infrastruttura, issir applikazzjoni konsistenti ta' din id-Direttiva fit-territorju tal-Istati Membri;

- (k) jikkonformaw ma' u jimplimentaw kull deċiżjoni vinkolanti legalment rilevanti tal-ACER u tal-Kummissjoni;
- (l) jirrapportaw kull sena dwar l-attività tagħhom u dwar il-qadi ta' dmirijiethom lill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, lill-ACER u lill-Kummissjoni. Dawn ir-rapporti għandhom ikopru l-passi meħuda u r-riżultati miksuba b'rabta ma' kull wieħed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
- (m) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji inkroċjati bejn it-trażmissjoni, id-distribuzzjoni, it-trasport tal-idroġenu, il-ħżin tal-gass naturali u tal-idroġenu, it-terminals tal-idroġenu u tal-LNG, u l-attivitajiet tal-provvista tal-gass naturali u tal-idroġenu **sakemm mhux previst mod ieħor fid-dritt tal-Unjoni**;
- (n) jimmonitorjaw il-pjanijiet tal-investiment tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, u fir-rapport annwali tagħhom jipprovdu valutazzjoni tal-pjanijiet tal-investiment tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni rigward il-konsistenza tiegħu mal-pjan tal-iżvilupp tan-networks għall-Unjoni kollha msemmi fil-punt (x) tal-Artikolu 29 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**]; valutazzjoni bħal din tista' tinkludi rakkomandazzjonijiet biex jiġu emendati dawn il-pjanijiet tal-investiment;

- (o) jimmonitorjaw il-konformità mar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network, u jirrieżaminaw il-prestazzjoni tagħhom fil-passat, u jistabbilixxu jew japprovaw standards u rekwiziti għall-kwalità tas-servizz u tal-provvista u jikkontribwixxu għal dan flimkien ma' awtoritajiet kompetenti oħra;
- (p) jimmonitorjaw il-livell tat-trasparenza, inkluż il-prezzijiet bl-ingrossa, u jiżguraw il-konformità mal-obbligi tat-trasparenza min-naħa tal-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu;
- (q) jimmonitorjaw il-livell u l-effettività tal-ftuħ tas-suq u tal-kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inkluż l-iskambji tal-gass naturali u tal-idroġenu, il-prezzijiet tal-klijenti domestiċi, inkluż is-sistemi tal-ħlas bil-quddiem, ir-rati tal-qlib, ir-rati tal-iskonnessjoni, l-imposti għal u l-eżekuzzjoni ta' servizzi tal-manutenzjoni u tal-ilmenti tal-klijenti domestiċi, u kull distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jagħtu l-informazzjoni rilevanti, filwaqt li jressqu kull każ rilevanti quddiem l-awtoritajiet rilevanti tal-kompetizzjoni;

- (r) jimmonitorjaw l-okkorrenza tal-prattiki kontrattwali restrittivi, inkluż il-klawżoli ta' esklużjoni li jistgħu jwaqqfu lill-klijenti nondomestiċi kbar milli jagħmlu kuntratt simultanju ma' aktar minn fornitur wiehed jew li jillimitaw l-għażla tagħhom biex jagħmlu dan u, meta xieraq, jinfurmaw lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni dwar il-prattiki ta' dan it-tip;
- (s) jirrispettaw il-libertà kuntrattwali fir-rigward ta' kuntratti fit-tul dment li dawn ikunu kompatibbli mal-liġi tal-Unjoni u konsistenti mal-politiki tal-Unjoni u dment li dawn jikkontribwixxu għall-oġettivi tad-dekarbonizzazzjoni. Ma għandu jiġi konkluż l-ebda kuntratt fit-tul għall-provvista tal-gass fossili b'emissjonijiet mhux imnaqqsqa b'terminu li jaqbez tmiem is-sena 2049;
- (t) jimmonitorjaw il-ħin li hađu l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass naturalijew l-operaturi tan-networks tal-idroġenu biex jagħmlu l-konnessjonijiet u t-tiswijiet;
- (u) jimmonitorjaw u jirrieżaminaw il-kondizzjonijiet tal-aċċess għall-ħżin, il-linepack u servizzi ancillari ohra kif previst fl-Artikolu 29 jew l-Artikolu 33. Jekk ir-regim tal-aċċess għall-ħżin tal-gass naturali jiġi definit skont l-Artikolu 29(3), dak il-kompitu għandu jeskludi r-rieżami tat-tariffi;

- (y) jgħinu, flimkien ma' awtoritajiet rilevanti oħra, biex ikun żgurat li l-miżuri tal-protezzjoni tal-konsumaturi, inkluż dawk stipulati fl-Anness I, ikunu effettivi u infurzati;
- (w) jippubblikaw rakkomandazzjonijiet, mill-anqas kull sena, dwar il-konformità tal-prezzijiet tal-provvista mal-Artikolu 6, u jgħadduhom lill-awtoritajiet tal-kompetizzjoni, meta xieraq;
- (x) jiżguraw aċċess nondiskriminatorju għad-data dwar il-konsum tal-klijenti, l-għoti għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat li jiftiehem faċilment fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess fil-pront lill-klijenti kollha għal din id-data skont l-Artikoli 22 u 23;
- (y) jimmonitorjaw l-implimentazzjoni tar-regoli relatati mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, tal-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu, il-fornituri u l-klijenti tagħhom, partijiet oħra tas-suq skont [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...]] 804];

- (z) jimmonitorjaw l-applikazzjoni korretta tal-kriterji li jiddeterminaw jekk faċilità tal-ħżin tal-gass naturali hix skont l-Artikolu 29(3) jew (4); u
- (aa) jimmonitorjaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 77;
- (bb) jikkontribwixxu għall-kompatibbiltà tal-proċessi għall-iskambji tad-data għall-aktar proċessi importanti tas-suq fil-livell reġjonali;
- (cc) jimplimentaw il-kodiċijiet tan-network u l-linji gwida adottati skont l-Artikolu 52 **tar-[Regolament tal-Gass riformulat]** permezz ta' miżuri nazzjonali jew, meta meħtieġ, miżuri kkoordinati reġjonali jew għall-Unjoni kollha;
- (dd) jiżguraw proċess trasparenti u effiċjenti għall-istabbiliment tal-pjan nazzjonali tal-iżvilupp tan-networks f'konformità mar-rekwiżiti stipulati fl-Artikoli 51 u 52;
- (ee) japprovaw u jemendaw il-pjanijiet tal-iżvilupp tan-networks **kif imsemmi fl-Artikolu 51, [...]**l-Artikolu 52 (6) u l-Artikolu 52 (7);

(ff) [...]

(gg) [...]

(hh) jimmonitorjaw id-disponibbiltà ta' siti web ta' tqabbil, inkluż għodod ta' tqabbil li jissodisfaw il-kriterji fl-Artikolu 12;

(ii) jimmonitorjaw it-tneħħija ta' ostakli mhux ġustifikati għal, u ta' restrizzjonijiet fuq, l-iżvilupp tal-konsum tal-gass naturali rinnovabbli awtoġenerat u l-komunitajiet tal-enerġija taċ-ċittadini.

2. Meta Stat Membru hekk jistipula, id-dmirijiet ta' monitoraġġ stipulati fil-paragrafu 1 jistgħu jsiru minn awtoritajiet oħra li mhumex l-awtorità regolatorja. F'dak il-każ, l-informazzjoni li tinkiseb minn dak il-monitoraġġ għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jharsu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtorità regolatorja għandha, meta xieraq, tikkonsulta lill-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass naturali u tan-networks tal-idroġenu u, meta xieraq, tikkoopera mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra fit-twettiq tad-dmirijiet stipulati fil-paragrafu 1.

3. Minbarra d-doveri mogħtija lilha skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta jiġi deżinjat operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu skont l-Artikolu 55 jew l-Artikolu 62, l-awtorità regolatorja għandha:
- (a) timmonitorja l-konformità ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni u tal-operatur indipendenti tas-sistema u ta' sid in-network tal-idroġenu u tal-operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu mal-obbligi tagħhom skont dan l-Artikolu, u timponi penali għan-nuqqas ta' konformità f'konformità mal-paragrafu 4, il-punt (d);
 - (b) timmonitorja r-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur indipendenti tas-sistema u sid is-sistema tat-trażmissjoni jew sid in-network tal-idroġenu u l-operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu, biex jiżgura l-konformità tal-operatur indipendenti tas-sistema jew tal-operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu mal-obbligi tagħhom, u b'mod partikolari tapprova l-kuntratti u taġixxi bħala l-awtorità għas-soluzzjoni tat-tilwim bejn l-operatur indipendenti tas-sistema u sid is-sistema tat-trażmissjoni jew sid in-network tal-idroġenu u l-operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu rigward kull ilment imressaq minn xi wahda mill-partijiet skont il-paragrafu 11;

- (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura skont l-Artikolu 55(2), il-punt (c), għall-ewwel pjan tal-iżvilupp tan-networks ta' għaxar snin, tapprova l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali tal-iżvilupp tan-networks ipprezentati kull sena mill-operatur indipendenti tas-sistema jew mill-operatur indipendenti tan-networks tal-idroġenu;
- (d) tiżgura li t-tariffi tal-aċċess għan-network migbura minn operatur indipendenti tas-sistema jew mill-operatur indipendenti tan-network tal-idroġenu jkunu jinkludu remunerazzjoni għas-sid(ien) tan-network li jipprevedu remunerazzjoni xierqa għall-assi tan-network u kull investiment ġdid fihom, dment li dawn jintalbu b'mod ekonomiku u effiċjenti;
- (e) ikollha s-setgħat li twettaq spezzjonijiet, inkluż għal għarrieda, fl-istabbiliment ta' sid is-sistema tat-trażmissjoni u l-operatur indipendenti tas-sistema, jew ta' sid in-networks tal-idroġenu u l-operatur indipendenti tan-networks tal-idroġenu.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħataw is-setgħat biex ikunu jistgħu jwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u veloċi. Għal dan il-għan, l-awtorità regolatorja għandu jkollha mill-anqas is-setgħat li:
- (a) timponi deċiżjonijiet vinkolanti fuq l-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu;
 - (b) twettaq investigazzjonijiet dwar il-funzjonament tas-swieq tal-gassijiet, u tiddeċiedi u timponi miżuri meħtieġa u proporzjonati għall-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva u biex tiżgura l-funzjonament tajjeb tas-swieq tal-gassijiet u, meta xieraq, l-awtorità regolatorja għandu jkollha wkoll is-setgħa li tikkoopera mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u mar-regolaturi tas-suq finanzjarju jew mal-Kummissjoni fit-twettiq ta' xi investigazzjoni relatata mad-drit tal-kompetizzjoni;
 - (c) titlob kull informazzjoni mingħand l-impriżi tal-gass naturali u tal-idroġenu li tkun rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħha, inkluż il-gustifikazzjoni għal kull rifjut tal-aċċess ta' partijiet terzi, u kull informazzjoni dwar il-miżuri meħtieġa għat-tishih tan-network;

- (d) timponi penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-gass naturali u tal-idroġenu li ma jkunux konformi mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva jew ma' deċiżjonijiet vinkolanti legalment rilevanti tal-awtorità regolatorja jew tal-ACER, jew li tippromponi lil qorti kompetenti li timponi dawn il-penali, inkluż is-setgħa li timponi, jew li tippromponi l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew tal-operatur tan-networks tal-idroġenu jew sa 10 % tal-fatturat annwali tal-impriza integrata vertikament fuq l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operatur tan-networks tal-idroġenu jew fuq l-impriza integrata vertikament, skont il-każ, għal nuqqas ta' konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom skont din id-Direttiva;
- (e) drittijiet xierqa ta' investigazzjonijiet u setgħat rilevanti ta' struzzjonijiet għal soluzzjoni tat-tilwim skont il-paragrafi 11 u 12.

5. L-awtorità regolatorja li tkun tinsab fl-Istat Membru tas-sede tal-ENTSO tal-Gass, tan-Network Ewropew tal-Operaturi tan-Networks għall-Idroġenu jew tal-entità tal-UE għad-DSO għandu jkollha s-setgħa timponi penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq dawk l-entitajiet meta ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom skont din id-Direttiva, [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**] jew kwalunkwe deċiżjoni vinkolanti legalment u rilevanti tal-awtorità regolatorja jew tal-ACER, jew li tippromponi li qorti kompetenti timponi dawk il-penali.

6. Minbarra d-doveri u s-setgħet mogħtija lilha skont il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta jiġi deżinjat operatur indipendenti tat-trażmissjoni jew operatur ta' network integrat tal-idroġenu f'konformità mal-Kapitolu IX, it-Taqsima 3, l-awtorità regolatorja għandha tingħata mill-anqas id-doveri u s-setgħat li:
- (a) timponi penali f'konformità mal-paragrafu 4, il-punt (d) għal imġiba diskriminatorja favur l-impriza integrata vertikament;
 - (b) timmonitorja l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew operatur ta' network integrat tal-idroġenu u l-impriza integrata vertikament biex tiżgura l-konformità tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew tal-operatur tan-network integrat tal-idroġenu mal-obbligi tiegħu;
 - (c) taġixxi bħala awtorità għas-soluzzjoni tat-tilwim bejn l-impriza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operatur tan-network integrat tal-idroġenu rigward l-ilmenti ppreżentati skont il-paragrafu 11;
 - (d) timmonitorja r-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji, inkluż is-self bejn l-impriza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operatur tan-network integrat tal-idroġenu;

- (e) tapprova kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew l-operatur tan-network integrat tal-idroġenu, dment li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;
- (f) težiġi ġustifikazzjoni mingħand l-impriza integrata vertikalment meta tiġi notifikata mill-uffiċjal tal-konformità skont l-Artikolu 64(4), b'mod partikolari inkluż evidenza li ma kien hemm l-ebda imġiba diskriminatorja favur l-impriza integrata vertikalment;
- (g) twettaq ispezzjonijiet, inkluż għal għarrieda, fl-istabbilimenti tal-impriza integrata vertikalment u tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew tal-operatur tan-network integrat tal-idroġenu;
- (h) tassinja l-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew tal-operatur tan-network integrat tal-idroġenu lil operatur indipendenti tas-sistema jew operatur ta' network integrat tal-idroġenu, mahtur f'konformità mal-Artikolu 64 fil-każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni jew mill-operatur tan-network integrat tal-idroġenu tal-obbligi tiegħu skont din id-Direttiva, b'mod partikolari fil-każ ta' imġiba diskriminatorja ripetuta favur l-impriza integrata vertikalment.

7. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jiffissaw jew japprovaw, bil-quddiem biżżejjed qabel id-dhul fis-seħh tagħhom, mill-inqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew jistabbilixxu t-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali tal-gass naturali, inkluż tariffi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni, u t-termini, il-kondizzjonijiet u t-tariffi tal-aċċess għall-faċilitajiet tal-LNG, fejn it-tariffi jew il-metodoloġiji għandhom jippermettu li l-investimenti mehtieġa li jsiru fin-networks u fil-faċilitajiet tal-LNG jkunu b'tali mod li jiżguraw il-vijabbiltà tan-networks u tal-faċilitajiet tal-LNG;
 - (b) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali tal-idroġenu, inkluż, mill-1 ta' Jannar 2031, it-tariffi tan-networks tal-idroġenu, **meta applikabbli**, u t-termini u l-kondizzjonijiet u t-tariffi tal-aċċess għall-ħżin tal-idroġenu u t-terminals tal-idroġenu, [...];
 - (c) is-servizzi tal-ibbilanċjar li għandhom jingħataw bl-iktar mod ekonomiku possibbli u li jipprovdi inċentivi xierqa lill-utenti tan-networks biex jibbilanċjaw il-kontribut u t-tehid tagħhom b'mod ġust u nondiskriminatorju u abbażi ta' kriterji oġġettivi;
 - (d) l-approvazzjoni u l-monitoraġġ tal-imposti dedikati f'konformità mal-Artikolu 4 ta' [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] 804].
 - (e) l-aċċess għal infrastrutturi transfruntieri, inkluż il-proċeduri għall-allokazzjoni tal-kapaċità u għall-ġestjoni tal-konġestjoni.
8. Il-metodoloġiji jew it-termini u l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 7 għandhom jiġu ppubblikati.

9. Meta jkunu qed jiffissaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodologiji u s-servizzi tal-ibbilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni u, mill-1 ta' Jannar 2013[...]**6 jew mid-data tal-applikazzjoni tal-Artikolu 31(1)**, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jingħataw inċentiv xieraq, kemm fuq terminu qasir u fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġaw l-attivitajiet tar-riċerka relatati.
10. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jimmonitorjaw il-ġestjoni tal-kongestjoni tan-networks nazzjonali tat-trażmissjoni u n-networks tal-idroġenu, inkluż l-interkonnnetturi, u l-implimentazzjoni tar-regoli tal-ġestjoni tal-kongestjoni. Għal dak il-ghan, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu jew l-operaturi tas-suq għandhom jipprezentaw ir-regoli tagħhom tal-ġestjoni tal-kongestjoni, inkluż l-allokazzjoni tal-kapaċità, lill-awtoritajiet regolatorji . L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jitolbu emendi għal dawk ir-regoli.

Deċiżjonijiet u lmenti

- 1 L-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom l-awtorità li jeżiġu li l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, tad-distribuzzjoni u tal-ħżin tal-gass naturali, u tal-LNG, l-operaturi tal-ħżin tal-idroġenu u tat-terminals tal-idroġenu u [...] **l-operaturi** tan-networks tal-idroġenu, jekk meħtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inkluż it-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li dawn ikunu proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. Jekk ir-reġim tal-aċċess għall-ħżin jiġi definit skont l-Artikolu 29(3), dak il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi. **F'każ li r-reġim ta' aċċess għall-ħżin tal-idroġenu jew għan-networks tal-idroġenu jkun ibbażat fuq aċċess innegożjat għal partijiet terzi f'konformità mal-Artikolu 31(4), l-Artikolu 32(1) jew l-Artikolu 33(1), dak il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi.** Fil-każ ta' dewmien fl-iffissar tat-tariffi tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass naturali u, meta xieraq, tat-tariffi tan-networks tal-idroġenu, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jiffissaw jew japprovaw tariffi jew metodoloġiji proviżorji tat-trażmissjoni u tad-distribuzzjoni u tariffi u metodoloġiji tan-networks tal-idroġenu u jiddeċiedu dwar il-miżuri tal-kumpens xieraq jekk it-tariffi jew il-metodoloġiji finali jiddevjaw minn dawk it-tariffi jew il-metodoloġiji proviżorji.

- 2 Kull parti li jkollha lment kontra xi operatur ta' sistema tat-trażmissjoni, tad-distribuzzjoni u tal-ħzin tal-gass naturali u tal-LNG jew operatur ta' network, ħzin jew terminal tal-idroġenu b'rabta mal-obbligi tal-operatur skont din id-Direttiva, tista' tirreferi l-ilment lill-awtorità regolatorja li, filwaqt li taġixxi bħala l-awtorità għas-soluzzjoni tat-tilwim, għandha tohroġ deċiżjoni fi żmien xahrejn mill-wasla tal-ilment. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż b'xahrejn meta tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dak il-perjodu jista' jiġi estiż iżjed bl-approvazzjoni tal-ilmentatur. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja għandu jkollha effett vinkolanti, sakemm ma tiġix revokata b'xi appell.
- 3 Kull parti affettwata u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċiżjoni fuq il-metodoloġiji użati f'konformità ma' dan l-Artikolu jew, meta l-awtorità regolatorja jkollha d-dover li tikkonsulta dwar it-tariffi jew il-metodoloġiji proposti tista', fi żmien sa xahrejn, jew f'perjodu iqsar kif previst mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew tal-proposta għal deċiżjoni, tressaq ilment għal rieżami. Dak l-ilment ma għandux ikollu effett suspensiv.

- 4 L-Istati Membri għandhom joħolqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantagġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawk il-mekkanizmi għandhom iqisu d-dispożizzjonijiet tat-TFUE, u b'mod partikolari l-Artikolu 102 tiegħu.
5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiehdu l-miżuri xierqa, inkluż azzjoni amministrattiva jew proċedimenti kriminali f'konformità mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni fiżiċi jew ġuridiċi responsabbli, meta r-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.
- 6 L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 2 u 3 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għall-eżerċitar tad-drittijiet tal-appell skont il-liġi tal-Unjoni jew nazzjonali.
- 7 Id-Deciżjonijiet tal-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motivati u ġustifikati għalkollox biex jippermettu rieżami ġudizzjarju. Id-deċiżjonijiet għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku filwaqt li titħares il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni sensittiva kummerċjalment.
- 8 L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fil-livell nazzjonali jkun hemm il-mekkanizmi xierqa biex parti affettwata minn deċiżjoni ta' awtorità regolatorja jkollha d-dritt ta' appell quddiem korp indipendenti mill-partijiet involuti u minn kwalunkwe gvern.

Kooperazzjoni reġjonali bejn l-awtoritajiet regolatorji dwar il-kwistjonijiet transfruntieri

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkooperaw mill-qrib u jikkonsultaw lil xulxin, u b'mod partikolari fi hdan l-ACER, u għandhom jipprovdu kull informazzjoni meħtieġa lil xulxin u lill-ACER għat-twettiq tal-kompiti tagħhom skont din id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni skambjata, l-awtorità riċeventi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dak rikjest mill-awtorità originatorja.
2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkooperaw mill-inqas fil-livell reġjonali biex:
 - (a) irawmu l-ħolqien ta' arrangamenti operattivi biex tkun tista' ssir l-aqwa ġestjoni tan-network, jippromwovu skambji tal-gass u tal-idroġenu kongunti u l-allokazzjoni ta' kapaċità transfruntiera, u biex ikun jista' jinkiseb livell xieraq ta' kapaċità ta' interkonnessjoni, inkluż b'interkonnessjonijiet godda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni halli jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u titjib fis-sigurtà tal-provvista mingħajr diskriminazzjoni bejn l-imprizi tal-provvista fi Stati Membri differenti;
 - (b) jikkoordinaw l-iżvilupp tal-kodiċijiet tan-network kollha għall-operaturi rilevanti tas-sistemi tat-trażmissjoni, l-operaturi tan-networks tal-idroġenu u atturi oħra fis-suq;
 - (c) jikkoordinaw l-iżvilupp tar-regoli li jirregolaw il-ġestjoni tal-kongestjoni;
 - (d) jiżguraw il-konformità regolatorja tal-entitajiet legali li jissodisfaw il-kompiti tal-operaturi tat-trażmissjoni u tal-operaturi tan-networks fil-livell transfruntier jew reġjonali.

3. L-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom id-dritt li jidhlu f'arrangamenti kooperattivi ma' xulxin biex irawmu l-kooperazzjoni regolatorja.
4. L-azzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom isiru, kif xieraq, b'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.
5. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 biex tissupplimenta lil din id-Direttiva billi tistabbilixxi linji gwida dwar il-firxa tad-doveri tal-awtoritajiet regolatorji li jikkooperaw ma' xulxin u mal-ACER.
6. L-awtoritajiet regolatorji, jew meta xieraq awtoritajiet kompetenti oħra, jistgħu jikkonsultaw u jikkooperaw mal-awtoritajiet rilevanti tal-pajjiżi terzi, inkluż il-Partijiet Kontraenti għall-Komunità tal-Energija, fir-rigward tal-operazzjoni tal-infrastruttura tal-gass u tal-idroġenu lejn u minn pajjiżi terzi biex jiżguraw li, fir-rigward tal-infrastruttura kkonċernata, din id-Direttiva tiġi applikata b'mod konsistenti fit-territorju u fil-baħar territorjali ta' Stat Membru.

Konformità mal-kodicijiet tan-network u mal-linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-ACER dwar il-konformità ta' deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja mal-kodicijiet tan-network u mal-linji gwida msemija f'din id-Direttiva jew fi [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**].
2. L-ACER għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun ħadet id-deċiżjoni inkwistjoni fi żmien tliet xhur mid-data tal-wasla tat-talba.
3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun ħadet id-deċiżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-ACER fi żmien erba' xhur mid-data tal-wasla ta' dik l-opinjoni, l-ACER għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni meta jidhrilha li xi deċiżjoni rilevanti għall-kummerċ transfruntier meħuda minn awtorità regolatorja ma tkunx konformi mal-**kodiċijiet tan-network u mal-linji gwida** msemmija f'din id-Direttiva jew fi [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**] fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.
5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun giet infurmata mill-ACER f'konformità mal-paragrafu 3, jew minn awtorità regolatorja f'konformità mal-paragrafu 4, jew bl-inizjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tohloq dubbi serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-kodiċijiet tan-network u mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fi [ir-Regolament tal-Gass riformulat kif propost f'COM(2021) [...] **804**], il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li tistharreg il-każ f'aktar dettall. F'dak il-każ, din għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex jagħmlu l-osservazzjonijiet.
6. Meta l-Kummissjoni tiddeċiedi li teżamina l-każ f'aktar dettall, din għandha tohroġ deċiżjoni finali fi żmien sa erba' xhur mid-data ta' dik id-deċiżjoni, li:
 - (a) ma togġezzjonax għad-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
 - (b) težiġi li l-awtorità regolatorja kkonċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk ikun jidhrilha li ma kienx hemm konformità mal-kodiċi tan-network u the mal-linji gwida.

7. Meta l-Kummissjoni ma tihux deċiżjoni li teżamina l-każ f'aktar dettall, jew ma tihux deċiżjoni finali sal-iskadenzi stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li l-Kummissjoni mhix toġġezzjonat għad-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.
8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tirtira d-deċiżjoni tagħha fi żmien xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.
9. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 **biex** tissupplimenta[...] din id-Direttiva billi tistabbilixxi linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li trid tintuża għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu.

Żamma tar-rekords

1. L-Istati Membri għandhom jeżiġu li l-impriżi tal-provvista jżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali, inkluż tal-awtorità regolatorja, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, biex iwettqu l-kompiti tagħhom, għal mill-anqas hames snin, id-data rilevanti relatata mat-tranzazzjonijiet kollha fil-kuntratti tal-provvista tal-gass naturali u tal-idroġenu u d-derivattivi tal-gass naturali u tal-idroġenu mal-klijenti bl-ingrossa u l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, l-operaturi tal-ħażniet u tal-LNG, kif ukoll l-operaturi tan-networks, tal-ħażniet u tat-terminals tal-idroġenu.
2. Id-data għandha tinkludi dettalji dwar il-karatteristiċi tat-tranzazzjonijiet rilevanti, bħat-tul taż-żmien, ir-regoli dwar it-twassil u l-issetiljar, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet tal-eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-tranzazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa kkonċernat, u dettalji speċifiċi dwar il-kuntratti miftuħa kollha tal-provvista tal-gass naturali u tal-idroġenu u d-derivattivi tal-gass naturali u tal-idroġenu.
3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu disponibbli xi elementi ta' din l-informazzjoni għall-partecipanti fis-suq, dment li ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni sensittiva kummerċjalment dwar atturi individwali fis-suq jew dwar tranzazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu ma għandux japplika għall-informazzjoni dwar l-istrumenti finanzjarji li huma fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2014/65/UE.

4. Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati **biex** tissupplimenta[...] din id-Direttiva f'konformità mal-Artikolu 83, billi tistabbilixxi linji gwida li jiddefinixxu l-metodi u l-arrangamenti għaż-żamma tar-rekords, kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm.
5. Rigward it-tranzazzjonijiet tad-derivattivi tal-gass naturali u tal-idroġenu tal-impriżi tal-provvista mal-klijenti bl-ingrossa u mal-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tal-gass naturali, l-operaturi tal-ħażniet u tal-LNG kif ukoll l-operaturi tan-networks, tal-ħażniet u tat-terminals tal-idroġenu, dan l-Artikolu għandu japplika biss ladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.
6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma għandhomx joħolqu obbligi addizzjonali fir-rigward tal-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2014/65/UE.
7. Jekk l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jehtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li huma fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2014/65/UE, l-awtoritajiet responsabbli skont dik id-Direttiva għandhom jipprovdulhom id-data meħtieġa.

Kapitolu XI

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 77

Miżuri ta' salvagwardja

1. F'każ ta' kriżi għal għarrieda fis-suq tal-enerġija jew meta jkunu mhedda s-sikurezza jew is-sigurtà fiżika ta' xi persuni, tal-apparat, tal-installazzjonijiet jew tal-integrità tas-sistema, Stat Membru jista' **jiehu l-miżuri previsti fil-pjan ta' emerġenza nazzjonali u, jekk applikabbli, jiddikjara emerġenza skont l-Artikolu 11 tar-Regolament (UE) 2017/1938**[...].

Artikolu 78

Ambjent ekwu

1. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu skont din id-Direttiva sabiex jiżguraw ambjent ekwu għandhom ikunu kompatibbli mat-TFUE, b'mod partikolari l-Artikolu 36 tiegħu, u mal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni.
2. Il-miżuri msemija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, nondiskriminatorji u trasparenti. Dawk il-miżuri jistgħu jiġu implimentati biss wara n-notifika lill-Kummissjoni u l-approvazzjoni tagħha.
3. Il-Kummissjoni għandha tagħxxi fuq in-notifika msemija fil-paragrafu 2 fi żmien xahrejn mill-wasla tan-notifika. Dak il-perjodu għandu jibda l-ghada tal-wasla tal-informazzjoni shiha. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx aġixxiet f'dak il-perjodu ta' xahrejn, il-Kummissjoni għandha titqies li mhix toġġezzjona għall-miżuri notifikati.

Ftehimiet tekniċi dwar l-operazzjoni ta' linji ta' pipelines tal-gass naturali u tal-idroġenu ma' pajjiżi terzi

Din id-Direttiva ma **għandhiex** [...] taffettwa l-libertà tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jew ta' operaturi ekonomiċi oħra biex iżommu fis-seħħ jew jikkonkludu ftehimiet tekniċi dwar kwistjonijiet rigward l-operazzjoni tal-linji ta' trażmissjoni bejn Stat Membru u pajjiż terz, sa fejn daww il-ftehimiet ikunu kompatibbli mal-liġi tal-Unjoni u deċiżjonijiet rilevanti tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali tal-Istati Membri konċernati. Għandha tingħata notifika dwar tali ftehimiet lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati.

Derogi ghas-sistema tal-gass naturali

1. L-Istati Membri li mhumiex konnessi direttament mas-sistema interkonnessa ta' xi Stat Membru ieħor jistgħu **jidderogaw [...]** mill-Artikoli 3, 7, **30**, 54 jew 27 **(1)**. Kull deroga bħal din għandha tiskadi malli jitlestha l-ewwel interkonnettur lejn l-Istat Membru.
Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.
2. L-Istati Membri jistgħu jipprezentaw applikazzjoni lill-Kummissjoni għal derogi mill-applikazzjoni tal-Artikoli 3, 7, 54 jew 27 għar-regjuni ultraperiferiċi skont it-tifsira tal-Artikolu 349 TFUE jew għal żoni iżolati ġeografikament oħra. Kull deroga bħal din għandha tiskadi malli titlesta konnessjoni mir-regjun jew miż-zona lejn Stat Membru b'sistema interkonnessa.
- 2a. **Il-Lussemburgu jista' jidderoga mill-Artikolu 54. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.**
3. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar l-applikazzjonijiet għal derogi msemmija fil-paragrafu[...] **2[...]** qabel ma tiehu deċiżjoni, filwaqt li tqis it-talbiet ġustifikati għall-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

4. Id-derogi mogħtija mill-Kummissjoni **skont il-paragrafu 2** għandhom ikunu limitati fiż-żmien u soġġetti għal kondizzjonijiet li jkollhom l-għan li jżidu l-kompetizzjoni fis-suq intern u l-integrazzjoni tiegħu, u li jiżguraw li d-derogi ma jfixklux it-tranżizzjoni lejn l-enerġija rinnovabbli jew l-applikazzjoni tal-prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel" skont it-tifsira tal-Artikolu 2, il-punt (18), tar-Regolament (UE) 2018/1999.
5. Id-derogi skont id-Direttiva 2009/73/KE mingħajr data tal-iskadenza **jew mingħajr perjodu definit ta' applikazzjoni** għandhom jiskadu fil-31 ta' Diċembru 2025. L-Istati Membri li f'id-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva jkun għadhom qed jibbenefikaw minn dawn id-derogi jistgħu **jiddeċiedu dwar deroga ġdida skont il-paragrafi 1 jew 5a, jew jistgħu jressqu applikazzjoni** lill-Kummissjoni għal deroga ġdida f'konformità mal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-**paragrafu 2**[...].
- 5a. [...]L-Istati Membri li jirċievu l-ewwel provvista kummerċjali tal-ewwel kuntratt tagħhom għall-provvista tal-gass naturali fuq terminu twil wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva jistgħu jidderogaw [...]mill-Artikoli 3(1) sa (4), 4(1), 7, 27(1), 30, 35(1) sa (5), 39, 40(6), 42, 54, 55 u 69.[...] Kwalunkwe deroga bhal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.**
6. **In-notifiki għal [...]derogi kif ukoll [...]deċiżjonijiet li jagħtu d-derogi msemija fil-paragrafi 1, 2 2a u 5a** għandhom jiġu ppubblikati f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 80a

Derogi għall-idroġenu

Sal-31 ta' Diċembru 2030, l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja jistghu jidderogaw mill-Artikolu 63. Kwalunkwe deroga bħal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Artikolu 81

Derogi b'rabta mal-linji tat-trażmissjoni tal-gass naturali lejn u mill-pajjiżi terzi

1. Rigward il-linji tat-trażmissjoni tal-gass bejn Stat Membru u pajjiż terz li tlestew qabel it-23 ta' Mejju 2019, l-Istat Membru fejn jinsab l-ewwel punt tal-konnessjoni ta' din il-linja tat-trażmissjoni ma' network ta' Stat Membru jista' jiddeċiedi li jidderoga mill-Artikoli 54, 65, 66 u 27 u mill-Artikolu 72(7), (9) u 73(1) għat-taqsimiet ta' din il-linja tat-trażmissjoni tal-gass li jinsabu fit-territorju u fil-baħar territorjali tiegħu, għal raġunijiet oġġettivi, bħall-possibbiltà ta' rkupru tal-investiment imwettaq jew minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-provvista, dment li d-deroga ma tkunx ta' detriment għall-kompetizzjoni fis-suq intern tal-gass naturali jew għall-funzjonament effettiv tiegħu, jew għas-sigurtà tal-provvista fl-Unjoni.

Id-deroga għandha tkun limitata fiż-żmien sa 20 sena abbażi ta' ġustifikazzjoni oġġettiva, li tista' tiġġedded jekk ikun ġustifikat, u li tista' tkun soġġetta għal kondizzjonijiet li jikkontribwixxu għall-kisba tal-kondizzjonijiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu.

Dawn id-derogi ma għandhomx japplikaw għal-linji tat-trażmissjoni bejn Stat Membru u pajjiż terz li jkollu l-obbligu jittrasponi din id-Direttiva u effettivament jimplimenta din id-Direttiva fis-sistema ġuridika tiegħu skont ftehim konkluż mal-Unjoni.

2. Meta l-linja tat-trażmissjoni kkonċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Istat Membru li fit-territorju tiegħu jkun jinsab l-ewwel punt tal-konnessjoni man-network tal-Istati Membri għandu jiddeċiedi jekk jagħtix deroga minn dik il-linja tat-trażmissjoni wara konsultazzjoni mal-Istati Membri kollha kkonċernati.

Meta tintalab mill-Istati Membri kkonċernati, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li taġixxi bhala osservatur fil-konsultazzjoni bejn l-Istat Membru li fit-territorju tiegħu jkun jinsab l-ewwel punt tal-konnessjoni u l-pajjiż terz dwar l-applikazzjoni konsistenti ta' din id-Direttiva fit-territorju u fil-baħar territorjali tal-Istat Membru fejn ikun jinsab l-ewwel punt tal-interkonnessjoni, inkluż l-ġhoti ta' derogi minn linji tat-trażmissjoni bħal dawn.

3. Id-deċiżjonijiet skont il-paragrafi 1 u 2 għandhom jiġu adottati sal-24 ta' Mejju 2020. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw kull deċiżjoni bħal din lill-Kummissjoni u għandhom jippubblikawha.

Proċedura tal-awtonomizzazzjoni

1. Minghajr preġudizzju għal obbligi oħra skont il-ligijiet tal-Unjoni, u għall-allokazzjoni ta' kompetenza bejn l-Unjoni u l-Istati Membri, il-ftehimiet eżistenti bejn Stat Membru u pajjiż terz dwar l-operazzjoni ta' linja tat-trażmissjoni jew ta' network tal-pipelines upstream jistgħu jithallew fis-seħh sad-dhul fis-seħh ta' ftehim sussegwenti bejn l-Unjoni u l-istess pajjiż terz jew sa meta tapplika il-proċedura skont il-paragrafi 2 sa 15 ta' dan l-Artikolu.
2. Minghajr preġudizzju għall-allokazzjoni tal-kompetenza bejn l-Unjoni u l-Istati Membri, meta Stat Membru jkun biġsiebu jibda negozjati ma' pajjiż terz sabiex jemenda, jestendi, jadatta, igedded jew jikkonkludi ftehim dwar it-tħaddim ta' linja tat-trażmissjoni ma' pajjiż terz **jew interkonnettur tal-idroġenu ma' pajjiż terz** rigward kwistjonijiet li jaqgħu, għalkollox jew parzjalment, fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva jew **tar-[Regolament tal-Gass riformulat]**, dan għandu jinnotifika lill-Kummissjoni dwar l-intenzjoni tiegħu bil-miktub.

Dik in-notifika għandha tinkludi d-dokumentazzjoni rilevanti u indikazzjoni tad-dispożizzjonijiet li jridu jiġu indirizzati fin-negozjati jew rinegozjati, l-oġġettivi tan-negozjati u kull informazzjoni rilevanti oħra, u għandha tintbagħat lill-Kummissjoni mill-anqas hames xhur qabel il-bidu maħsub tan-negozjati.

3. Bħala segwitu għal notifika skont il-paragrafu 2, il-Kummissjoni għandha tawtorizza lill-Istat Membru kkonċernat jidhol f'negozjati formali ma' pajjiż terz għall-parti li tista' taffettwa r-regoli komuni tal-Unjoni, dment li ma jkunx jidhrilha li l-ftuħ ta' daww in-negozjati:
- (a) ikun f'kunflitt mal-liġi tal-Unjoni, li mhumex l-inkompatibbiltajiet minhabba l-allokazzjoni tal-kompetenza bejn l-Unjoni u l-Istati Membri;
 - (b) ikun ta' detriment għall-funzjonament tas-suq intern tal-gass naturali **jew tal-idroġenu**, għall-kompetizzjoni jew għas-sigurtà tal-provvista f' Stat Membru jew fl-Unjoni, **filwaqt li jitqies il-prinċipju tas-solidarjetà bejn l-Istati Membri skont l-Artikolu 194(1) TFUE**;
 - (c) idgħajjed l-oġġettivi tan-negozjati pendenti ta' ftehimiet [...] **internazzjonali** mill-Unjoni ma' pajjiż terz;
 - (d) ikun diskriminatorju.
4. Meta twettaq il-valutazzjoni skont il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tqis jekk il-ftehim maħsub jikkonċernax linja tat-trażmissjoni jew pipeline upstream li jikkontribwixxi għad-diversifikazzjoni ta' provvisti u fornituri tal-gass naturali b'sorsi ġodda tal-gass naturali.

5. Fi żmien 90 jum mill-wasla tan-notifika msemija fil-paragrafu 2, il-Kummissjoni għandha tadotta deċiżjoni li tawtorizza jew tirrifjuta li tawtorizza lil Stat Membru jidhol f'negozjati biex jemenda, jestendi, jadatta, iġedded jew jikkonkludi ftehim ma' pajjiż terz. Meta tkun meħtieġa informazzjoni addizzjonali biex tiġi adottata deċiżjoni, il-perjodu ta' 90 jum għandu jibda jiddekorri mid-data tal-wasla ta' dik l-informazzjoni addizzjonali.
6. Fil-każ li l-Kummissjoni tadotta deċiżjoni li tirrifjuta li tawtorizza lil Stat Membru jidhol f'negozjati biex jemenda, jestendi, jadatta, iġedded jew jikkonkludi ftehim ma' pajjiż terz, hija għandha tinforma lill-Istat Membru konċernat kif xieraq u għandha tagħti r-raġunijiet għal dan.
7. Id-deċiżjonijiet li jawtorizzaw jew jirrifjutaw li jawtorizzaw lil Stat Membru jidhol f'negozjati biex jemenda, jestendi, jadatta, iġedded jew jikkonkludi ftehim ma' pajjiż terz għandhom jiġu adottati, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, f'konformità mal-proċedura msemija fl-Artikolu 83(2).
8. Il-Kummissjoni tista' tipprovdi gwida u tista' titlob l-inklużjoni ta' klawżoli partikolari fil-ftehim previst, biex tiżgura l-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni f'konformità mad-Deċiżjoni (UE) 2017/684 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁹.

²⁹ Deċiżjoni (UE) 2017/684 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2017 li tistabbilixxi mekkaniżmu ta' skambju ta' informazzjoni fir-rigward tal-ftehimiet intergovernattivi u strumenti mhux vinkolanti bejn l-Istati Membri u pajjiżi terzi fil-qasam tal-enerġija, u li tħassar id-Deċiżjoni Nru 994/2012/UE (ĠU L 99, 12.4.2017, p. 1).

9. Il-Kummissjoni għandha tinżamm infurmata dwar il-progress u r-riżultati ta' dawk il-negożjati biex jiġi emendat, estiż, adattat, imġedded jew konkluz ftehim, matul l-istadji differenti ta' dawk in-negożjati u tista' titlob li tipparteċipa f'dawk in-negożjati bejn l-Istat Membru u l-pajjiż terz f'konformità mad-Deċiżjoni (UE) 2017/684.
10. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar id-deċiżjonijiet adottati skont il-paragrafu 5.
11. Qabel ma jiffirma ftehim ma' pajjiż terz, l-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni dwar l-eżitu tan-negożjati u għandu jibgħat it-test tal-ftehim negożjat lill-Kummissjoni.
12. Malli ssir in-notifika skont il-paragrafu 11, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-ftehim negożjat skont il-paragrafu 3. Meta l-Kummissjoni ssib li n-negożjati wasslu għal ftehim konformi mal-paragrafu 3, din għandha tawtorizza lill-Istat Membru biex jiffirma u jikkonkludi l-ftehim.

13. Fi żmien 90 jum mill-wasla tan-notifika msemija fil-paragrafu 11, il-Kummissjoni għandha tadotta deċiżjoni li tawtorizza jew li tirrifjuta li tawtorizza lil Stat Membru biex jiffirma u jikkonkludi l-ftehim ma' pajjiż terz. Meta tkun meħtieġa informazzjoni addizzjonali biex tiġi adottata deċiżjoni, il-perjodu ta' 90 jum għandu jibda jiddekorri mid-data tal-wasla ta' dik l-informazzjoni addizzjonali.
14. Meta l-Kummissjoni tadotta deċiżjoni skont il-paragrafu 13 li tawtorizza lil Stat Membru biex jiffirma u jikkonkludi l-ftehim ma' pajjiż terz, l-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni dwar il-konkluzjoni u d-dhul fis-seħh tal-ftehim, u dwar kull bidla sussegwenti fl-istatus ta' dak il-ftehim.
15. Jekk il-Kummissjoni tadotta deċiżjoni li tirrifjuta li tawtorizza lil Stat Membru jiffirma u jikkonkludi l-ftehim ma' pajjiż terz skont il-paragrafu 13, din għandha tinforma lill-Istat Membru kkonċernat kif xieraq u għandha tagħti r-raġunijiet għal dan.

Eżerċizzju ta' delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni soġġetta għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikoli 8, 56, 66, 74, 75 u 76 għandha tingħata lill-Kummissjoni għal żmien indeterminat minn [data tad-dhul fis-seħh].
3. Id-delega tas-setgħa msemija fl-Artikoli 8, 56, 66, 74, 75 u 76 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni ta' revoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha tkun effettiva l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' xi att delegat li jkun diġà fis-seħh.
4. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti deżinjati minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016.
5. Malli tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

6. Att delegat adottat skont l-Artikoli 8, 56, 66, 74, 75 u 76 għandu jidhol fis-sehh biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhux ser joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn b'inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 84

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
3. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Rieżami u rappurtar

1. Sal-31 ta' Diċembru 2030, il-Kummissjoni għandha tirrieżamina din id-Direttiva u għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill **flimkien ma' proposti legiżlattivi xierqa, jekk ikun mehtieg**. Ir-rieżami għandu jistharreg b'mod partikolari:
 - i. l-applikazzjoni tal-Artikolu 8, u d-definizzjonijiet relatati fl-Artikolu 2, biex jiġi vvalutat jekk il-faċilitajiet li jibdwew joperaw fl-1 ta' Jannar 2031 jew wara jenħtiegħ li juru tnaqqis akbar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra mill-użu tal-fjuwils b'livell baxx tal-karbonju u mill-użu tal-idroġenu b'livell baxx tal-karbonju biex ikunu jistgħu jirċievu ċertifikazzjoni skont dak l-Artikolu.
 - ii. l-applikazzjoni ta' qafas regolatorju uniformi għall-operaturi tan-networks tal-idroġenu mingħajr distinzjoni bejn il-funzjonijiet tat-trażmissjoni tal-idroġenu [...] u d-distribuzzjoni tal-idroġenu, inkluż l-impatt tal-applikazzjoni tar-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 62 għan-networks kollha tal-idroġenu.
2. Sal-31 ta' Diċembru 2031, [...]il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-implimentazzjoni tar-regoli dwar l-operaturi indipendenti tat-trażmissjoni tal-gass naturali fuq l-operaturi deżinjati tan-networks tal-idroġenu integrati, filwaqt li tqis il-funzjonament tas-suq tal-idroġenu, il-kompetizzjoni, il-likwidità u l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-idroġenu, u tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Ir-rapport għandu jippreżenta s-sejbiet tal-valutazzjoni tal-Kummissjoni. Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tipproponi reviżjoni tad-dispożizzjonijiet stipulati f'dan il-paragrafu.

Artikolu 86

Emendi ghad-Direttiva 2012/27/UE

Id-Direttiva 2012/27/UE hija emendata kif ġej:

(1) l-Artikoli 9, 10 u 11 huma mħassra;

(2) l-Anness VII huwa mħassar.

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-sehh il-ligijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw mal-**Artikoli 2 sa 5, l-Artikoli 7 sa [...]27, l-Artikolu[...] 29, l-Artikoli 31 sa 34, l-Artikolu 35(1) (a), (3), (4), (7), (8) u (9), l-Artikoli 37 u 38, l-Artikolu 40 (1), (2), (7), (8) u (9), l-Artikolu 41, l-Artikolu 42 (2), l-Artikoli 46 sa 53, l-Artikoli 56 u 58(11), l-Artikoli 62 sa 69, l-Artikolu 70 (5) u (6), l-Artikoli 71 sa 73, l-Artikolu 75 (1), (5), (6) u (9), l-Artikoli 76 u 77, l-Anness I u l-Anness II [...]sa[...] sentejn wara d-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva]. Dawn għandhom jikkomunikaw minnufih it-test ta' dawk il-miżuri lill-Kummissjoni .**

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk id-dispożizzjonijiet, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew ikunu akkumpanjati minn dik ir-referenza meta ssir il-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. L-Istati Membri għandhom jiddeċiedu kif għandha ssir dik ir-referenza u kif għandha titfassal dik id-dikjarazzjoni.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni d-dispożizzjonijiet ewlenin tal-ligi nazzjonali li qed jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 88

Thassir

Id-Direttiva 2009/73/KE, kif emendata bl-atti elenkati fl-Anness III, il-Parti A, hija mhassra b'effett mill-[1 ta' Jannar 2023], mingħajr preġudizzju għall-obbligi tal-Istati Membri relatati mal-limiti taż-żmien għat-traspożizzjoni fil-ligi nazzjonali u d-data ta' applikazzjoni tad-Direttivi stipulati fl-Anness III, il-Parti B.

Ir-referenzi għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiehem bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness IV.

Artikolu 89

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*l-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 90

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

ANNESS I

REKWIZITI MINIMI GHALL-KONTIJET U L-INFORMAZZJONI TA'
FATTURAZZJONI GHALL-GASSIJET

1. **INFORMAZZJONI MINIMA LI GHANDHA TKUN INKLUŻA FUQ IL-KONT U FL-INFORMAZZJONI TA' FATTURAZZJONI GHALL-GASSIJET**
- 1.1. L-informazzjoni ewlenija li ġejja għandha tintwera b'mod prominenti lill-klijenti finali fil-kontijiet tagħhom, u għandha tkun separata b'mod distint minn partijiet ohra tal-kont:
 - (a) il-prezz li għandu jithallas u diżaggregazzjoni tal-prezz fejn possibbli, flimkien ma' dikjarazzjoni ċara li tgħid li s-sorsi kollha tal-enerġija jistgħu jibbenefikaw ukoll minn inċentivi li ma kinux iffinanzjati permezz tal-levies indikati fid-diżaggregazzjoni tal-prezz;
 - (b) id-data sa meta huwa dovut il-ħlas.

- 1.2. L-informazzjoni ewlenija li ġejja għandha tintwera b'mod prominenti lill-klijenti finali fil-kontijiet tagħhom u fl-informazzjoni ta' fatturazzjoni, u għandha tkun separata b'mod distint minn partijiet oħra tal-kont u tal-informazzjoni ta' fatturazzjoni:
- (a) il-konsum tal-gassijiet għall-perjodu ta' fatturazzjoni;
 - (b) l-isem u d-dettalji ta' kuntatt tal-fornitur, flimkien ma' numru telefoniku ta' appoġġ għall-konsumaturi u indirizz tal-posta elettronika;
 - (c) isem it-tariffa;
 - (d) id-data tat-tmiem tal-kuntratt, jekk applikabbli;
 - (e) l-informazzjoni dwar id-disponibbiltà u l-benefiċċju tal-bdil;
 - (f) il-kodiċi tal-bdil tal-klijent finali jew il-kodiċi ta' identifikazzjoni uniku għall-punt tal-provvista tal-klijent finali;
 - (g) informazzjoni dwar id-drittijiet tal-klijenti finali fir-rigward ta' soluzzjoni ta' tilwim barra l-qorti, inkluż id-dettalji ta' kuntatt tal-entità responsabbli skont l-Artikolu [...]24;
 - (h) il-punt uniku ta' kuntatt imsemmi fl-Artikolu [...]23;
 - (i) għall-gass naturali biss, link jew referenza għal fejn jistgħu jinstabu l-ghodod ta' tqabbil imsemmija fl-Artikolu [...]12.

- 1.3. Meta l-kontijiet ikunu bbazati fuq il-konsum reali jew fuq il-qari mill-bogħod mill-operatur, l-informazzjoni li ġejja għandha tkun magħmula disponibbli lill-klijenti finali fil-kontijiet jew mal-kontijiet ta' saldu perjodiċi tagħhom, jew għandha tiġi indikata fihom:
- (a) tqabbil, f'forma grafika, tal-konsum attwali tal-gassijiet mill-klijent finali mal-konsum mill-klijent finali tul l-istess perjodu fis-sena preċedenti;
 - (b) informazzjoni dwar kif jista' jsir kuntatt ma' organizzazzjonijiet tal-konsumaturi, aġenziji tal-enerġija jew korpi oħra simili, inklużi indirizzi ta' siti web, minn fejn wiehед jista' jikseb informazzjoni dwar il-miżuri disponibbli għat-titjib tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija għal tagħmir li juża l-enerġija;
 - (c) tqabbil ma' klijent finali medju normalizzat jew ta' punt ta' riferiment fl-istess kategorija ta' utenti.

2. IL-FREKWENZA TAL-HRUĠ TAL-KONTIJET U L-GHOTI TA' INFORMAZZJONI TA' FATTURAZZJONI:

- (a) il-ħruġ tal-kontijiet abbażi tal-konsum reali għandu jsir tal-anqas darba fis-sena;
- (b) meta l-klijent finali ma jkollux arloġġ li jippermetti l-qari mill-bogħod mill-operatur, jew meta l-klijent finali jkun għażel b'mod attiv li jwaqqaf il-qari mill-bogħod f'konformità mal-liġi nazzjonali, l-informazzjoni ta' fatturazzjoni akkurata abbażi tal-konsum reali għandha tkun magħmula disponibbli għall-klijent finali tal-anqas kull sitt xhur, jew darba kull tliet xhur, fuq talba jew meta l-klijent finali jkun għażel li jirċievi l-kontijiet b'mod elettroniku;

- (c) meta l-klijent finali ma jkollux arloġġ li jippermetti l-qari mill-bogħod mill-operatur, jew meta l-klijent finali jkun għażel b'mod attiv li jwaqqaf il-qari mill-bogħod f'konformità mal-liġi nazzjonali, l-obbligi fil-punti (a) u (b) jistgħu jiġu ssodisfati permezz ta' sistema ta' qari tal-konsum li jsir b'mod regolari mill-klijent finali stess, fejn il-klijent finali jikkomunika l-qari mill-arloġġ lill-operatur; il-kontijiet jew l-informazzjoni ta' fatturazzjoni jistgħu jkunu bbażati fuq il-konsum stmat jew fuq rata fissa biss meta l-klijent finali ma jkunx ipprova qari tal-arloġġ għal perjodu partikolari ta' fatturazzjoni;
- (d) meta l-klijent finali jkollu arloġġ li jippermetti l-qari mill-bogħod mill-operatur, għandha tiġi pprovduta informazzjoni ta' fatturazzjoni akkurata abbażi tal-konsum reali tal-anqas kull xahar; tali informazzjoni tista' wkoll tiġi magħmula disponibbli permezz tal-internet, u għandha tiġi aġġornata l-aktar ta' sikwit possibbli skont kif jippermettu l-apparat u s-sistemi ta' kejl użati.

3. Dizaggregazzjoni TAL-PREZZ TAL-KLIJENT FINALI

Il-prezz tal-klijent huwa l-ammont totali tat-tliet komponenti li ġejjin: il-komponent tal-enerġija u tal-provvista, il-komponent tan-network (trażmissjoni, distribuzzjoni, trasport) u l-komponent li jinkludi t-taxxi, il-levies, it-tariffi u l-imposti.

Meta d-dizaggregazzjoni tal-prezz tal-klijent finali tiġi ppreżentata fil-kontijiet, f'dik id-dizaggregazzjoni, fl-Unjoni kollha, għandhom jintużaw id-definizzjonijiet komuni tat-tliet komponenti stabbiliti skont ir-Regolament (UE) 2016/1952 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill.

4. Aċċess għal informazzjoni komplementari dwar il-konsum storiku

L-Istati Membri għandhom jeżiġu li, sa fejn tkun disponibbli l-informazzjoni komplementari dwar il-konsum storiku, tali informazzjoni titqiegħed, fuq talba tal-klijent finali, għad-dispożizzjoni tal-fornitur jew tal-fornitur tas-servizzi deżinjat mill-klijent finali.

Meta l-klijent finali jkollu arloġġ li jippermetti l-qari mill-bogħod mill-operatur, il-klijent finali għandu jkollu aċċess faċli għal informazzjoni komplementari dwar il-konsum storiku biex b'hekk ikun jista' jwettaq awtokontrolli dettaljati.

L-informazzjoni komplementari dwar il-konsum storiku għandha tinkludi:

- (a) data kumulattiva għal mill-anqas it-tliet snin preċedenti jew għall-perjodu mill-bidu tal-kuntratt tal-provvista [...]tal-gass, jekk dak il-perjodu jkun iqsar. Id-data għandha tikkorrispondi għall-perjodi li għalihom tkun ġiet prodotta informazzjoni frekwenti ta' fatturazzjoni; u
- (b) data dettaljata skont il-hin tal-użu għal kull jum, ġimgħa, xahar u sena, li tkun magħmula disponibbli għall-klijent finali mingħajr dewmien żejjed permezz tal-internet jew permezz tal-interfaċċa tal-arloġġ, li tkopri l-perjodu ta' mill-inqas 24 xahar preċedenti jew il-perjodu mill-bidu tal-kuntratt tal-provvista [...]tal-gass, jekk dak il-perjodu jkun iqsar.

5. Divulgazzjoni tas-sorsi tal-enerġija

Fil-kontijiet, il-fornituri għandhom jispeċifikaw is-sehem ta' gass rinnovabbli u, separatament, is-sehem ta' gass b'livell baxx ta' karbonju mixtri mill-klijent finali f'konformità mal-kuntratt ta' provvista tal-gassijiet (divulgazzjoni fil-livell tal-prodott). Fil-każ ta' tahlita, il-fornitur għandu jipprovdi l-istess informazzjoni separatament għal kategoriji differenti ta' gassijiet, inkluż il-gass rinnovabbli jew il-gass b'livell baxx ta' karbonju.

L-informazzjoni li ġejja għandha tkun magħmula disponibbli lill-klijenti finali fil-kontijiet jew mal-kontijiet tagħhom, jew fl-informazzjoni ta' fatturazzjoni jew magħha, jew għandha tiġi indikata fihom:

- (a) is-sehem ta' gassijiet rinnovabbli u b'livell baxx ta' karbonju fit-tahlita tal-fornitur (fil-livell nazzjonali, jiġifieri fl-Istat Membru li fih ikun ġie konkluz il-kuntratt tal-provvista tal-gassijiet, kif ukoll fil-livell tal-fornitur jekk il-fornitur ikun attiv f'diversi Stati Membri) matul is-sena preċedenti b'mod komprensibbli u li jista' jitqabbel b'mod ċar;
- (b) informazzjoni dwar l-impatt ambjentali, għall-inqas f'termini ta' emissjonijiet tas-CO₂ li jirriżultaw mill-gassijiet fornuti mill-fornitur matul is-sena preċedenti.

Fir-rigward tal-punt (a) tat-tieni subparagrafu, fir-rigward ta' gassijiet miksuba permezz ta' skambju tal-gass jew li jkunu ġew importati minn impriża li tinsab barra l-Unjoni, jistgħu jintużaw ċifri aggregati pprovduti mill-iskambju jew mill-impriża inkwistjoni matul is-sena preċedenti.

Id-divulgazzjoni tas-sehem ta' gass rinnovabbli mixtri mill-klijenti finali għandha ssir bl-użu ta' garanziji tal-orijini **bbażati fuq id-Direttiva (UE) 2018/2001. Meta l-klijenti jikkonsmaw gass minn network tal-idroġenu jew tal-gass naturali, għandu jiġi żgurat li l-GOs ikkanċellati jikkorrispondu għall-karatteristiċi rilevanti tan-network.**

L-awtorità regolatorja jew awtorità kompetenti nazzjonali oħra għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-informazzjoni mogħtija mill-fornituri lill-klijenti finali skont dan il-punt tkun affidabbli, u tiġi pprovduta f'livell nazzjonali b'mod li tista' titqabbel b'mod ċar.

ANNEX II**SISTEMI TA' METRAĠĠ INTELLIĠENTI FIL-GASS NATURALI U L-IDROĠENU**

[...]1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-użu ta' sistemi ta' metraġġ [...]intelliġenti fit-territorji tagħhom li jistgħu jkunu soġġetti għal valutazzjoni ekonomika tal-kostijiet u l-benefiċċji kollha fit-tul għas-suq u għall-konsumatur individwali jew liema forma ta' metraġġ tkun raġonevoli ekonomikament u kosteffettiva u liema perjodu ta' żmien ikun fattibbli għad-distribuzzjoni tagħhom.

2. Tali valutazzjoni għandha tqis il-metodoloġija tal-analiżi kost-benefiċċji u l-funzjonalitajiet minimi għas-sistemi ta' metraġġ intelliġenti previsti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2012/148/UE³⁰ sa fejn dawn ikunu applikabbli għall-gass naturali **u l-idroġenu**, kif ukoll l-aqwa tekniki disponibbli biex jiġi żgurat l-ogħla livell ta' ċibersigurtà u protezzjoni tad-data.

Tali valutazzjoni għandha tikkunsidra wkoll b'mod xieraq is-sinergiji potenzjali ma' xi infrastruttura ta' metraġġ intelliġenti tal-elettriku li diġà giet introdotta, jew alternattivi għal introduzzjonijiet selettivi ta' kazijiet li jistgħu jagħtu benefiċċji netti malajr biex il-kostijiet jinżammu taħt kontroll.

³⁰ Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2012/148/UE tad-9 ta' Marzu 2012 dwar it-tnejniet għall-introduzzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelliġenti (ĠU L 73, 13.3.2012, p. 9).

3. Skont dik il-valutazzjoni, l-Istati Membri għandhom ihejju kalendarju b'mira ta' sa għaxar snin għall-użu ta' sistemi ta' metraġġ [...]intelligenti. Meta l-introduzzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelligenti tiġi vvalutata b'mod pożittiv, mill-inqas 80 % tal-klijenti finali għandhom ikunu mghammra b'arloggi intelligenti fi żmien seba' snin mid-data tal-valutazzjoni pożittiva.

ANNESS III

Parti A

Direttiva mhassra
flimkien ma' lista tal-emendi suċċessivi tagħha
(imsemmija fl-Artikolu 90)

Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 211, 14.8.2009, p. 94)	
Regolament (UE) 2018/1999 tal- Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 1)	L-Artikolu 51 biss
Direttiva (UE) 2019/692 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 117, 3.5.2019, p. 1)	

Parti B

Limiti ta' żmien għat-traspożizzjoni fil-liġi nazzjonali u d-data ta' applikazzjoni

(imsemmija fl-Artikolu 90)

Direttiva	Limitu ta' żmien għat-traspożizzjoni	Data ta' applikazzjoni
Direttiva 2009/73/KE	3 ta' Marzu 2011	3 ta' Marzu 2011, hliet fir-rigward tal-Artikolu 11 It-3 ta' Marzu 2013 fir-rigward tal-Artikolu 11
Direttiva (UE) 2019/692	24 ta' Frar 2020	

ANNES IV

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Direttiva 2009/73/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1(1)	Artikolu 1(1)
Artikolu 1(2)	-
-	Artikolu 1(2), (3) u (4)
Artikolu 2, il-kliem introdutturju	Artikolu 2, il-kliem introdutturju
-	Artikolu 2, il-punti 1 sa 13
Artikolu 2, il-punt 1	Artikolu 2, il-punt 14
Artikolu 2, il-punt 2	Artikolu 2, il-punt 15
Artikolu 2, il-punt 3	Artikolu 2, il-punt 16
Artikolu 2, il-punt 4	Artikolu 2, il-punt 17
Artikolu 2, il-punt 5	Artikolu 2, il-punt 18
Artikolu 2, il-punt 6	Artikolu 2, il-punt 19
-	Artikolu 2, il-punti 20 sa 22
Artikolu 2, il-punt 7	Artikolu 2, il-punt 23
Artikolu 2, il-punt 8	Artikolu 2, il-punt 24
Artikolu 2, il-punt 9	Artikolu 2, il-punt 252
Artikolu 2, il-punt 10	Artikolu 2, il-punt 26
Artikolu 2, il-punt 11	Artikolu 2, il-punt 27
Artikolu 2, il-punt 12	Artikolu 2, il-punt 28
Artikolu 2, il-punt 13	Artikolu 2, il-punt 29

Artikolu 2, il-punt 14	Artikolu 2, il-punt 30
Artikolu 2, il-punt 15	Artikolu 2, il-punt 31
Artikolu 2, il-punt 16	Artikolu 2, il-punt 32
Artikolu 2, il-punt 17	Artikolu 2, il-punt 33
-	Artikolu 2, il-punt 34
Artikolu 2, il-punt 18	Artikolu 2, il-punt 35
Artikolu 2, il-punt 19	Artikolu 2, il-punt 36
Artikolu 2, il-punt 20	Artikolu 2, il-punt 37
Artikolu 2, il-punt 21	Artikolu 2, il-punt 38
Artikolu 2, il-punt 22	Artikolu 2, il-punt 39
Artikolu 2, il-punt 23	Artikolu 2, il-punt 40
Artikolu 2, il-punt 24	Artikolu 2, il-punt 41
Artikolu 2, il-punt 25	Artikolu 2, il-punt 42
Artikolu 2, il-punt 26	Artikolu 2, il-punt 43
Artikolu 2, il-punt 27	Artikolu 2, il-punt 44
Artikolu 2, il-punt 28	Artikolu 2, il-punt 45
-	Artikolu 2, il-punti 46 sa 47
Artikolu 2, il-punt 32	Artikolu 2, il-punt 48
Artikolu 2, il-punt 34	Artikolu 2, il-punt 49
Artikolu 2, il-punt 35	Artikolu 2, il-punt 50
Artikolu 2, il-punt 36	Artikolu 2, il-punt 51

-	Artikolu 2, il-punti 52 sa 71
Artikolu 37	Artikolu 3
-	Artikolu 4
Artikolu 3	Artikolu 5 (1) u (2)
-	Artikolu 5 (3) u (4)
Artikolu 5 (11)	Artikolu 5 (5)
Artikolu 7	Artikolu 6
Artikolu 4 (1)	Artikolu 7 (1)
-	Artikolu 7 (2)
Artikolu 4 (2)	Artikolu 7 (3)
-	Artikolu 7 (4)
-	Artikolu 7 (5) sa (9)
Artikolu 4 (3)	Artikolu 7 (10)
Artikolu 4 (4)	Artikolu 7 (11)
-	Artikolu 8
Artikolu 8	Artikolu 9
-	Artikolu 10
-	Artikolu 11
-	Artikolu 12
-	Artikolu 13
-	Artikolu 14

-	Artikolu 15
-	Artikolu 16
-	Artikolu 17
-	Artikolu 18
-	Artikolu 19
-	Artikolu 20
-	Artikolu 21
-	Artikolu 22
-	Artikolu 23
-	Artikolu 24
-	Artikolu 25
-	Artikolu 26
Artikolu 32	Artikolu 27
-	Artikolu 27(3)
Artikolu 34	Artikolu 28
Artikolu 33	Artikolu 29
Artikolu 38	Artikolu 30
-	Artikolu 31
-	Artikolu 32
-	Artikolu 33
Artikolu 35	Artikolu 34

-	Artikolu 34 (3)
Artikolu 13 (1) sa (2)	Artikolu 35 (1) sa (2)
-	Artikolu 35 (3) sa (4)
Artikolu 13 (3)	Artikolu 35 (5)
-	Artikolu 35 (7) sa (9)
Artikolu 13 (5)	Artikolu 35 (10)
Artikolu 16	Artikolu 36
-	Artikolu 37
Artikolu 23	Artikolu 38
Artikolu 24	Artikolu 39
Artikolu 25(1)	Artikolu 40 (1)
-	Artikolu 40 (2)
Artikolu 25(2)	Artikolu 40 (3)
Artikolu 25(3)	Artikolu 40 (4)
Artikolu 25(4)	Artikolu 40 (5)
Artikolu 25(5)	Artikolu 40 (6)
-	Artikolu 40 (7) sa (9)
-	Artikolu 41
Artikolu 26	Artikolu 42
Artikolu 27	Artikolu 43
Artikolu 28 (1) sa (4)	Artikolu 44 (1) sa (4)

-	Artikolu 44 (5)
Artikolu 29	Artikolu 45
-	Artikolu 46
-	Artikolu 47
-	Artikolu 48
-	Artikolu 49
-	Artikolu 50
Artikolu 22	Artikolu 51
-	Artikolu 52
-	Artikolu 53
Artikolu 9	Artikolu 54
Artikolu 14	Artikolu 55
Artikolu 15	Artikolu 56
Artikolu 17	Artikolu 57
Artikolu 18 (1) sa (10)	Artikolu 58 (1) sa (10)
-	Artikolu 58 (11)
Artikolu 19	Artikolu 59
Artikolu 20	Artikolu 60
Artikolu 21	Artikolu 61
-	Artikolu 62
-	Artikolu 63

-	Artikolu 64
Artikolu 10	Artikolu 65
Artikolu 11	Artikolu 66
Artikolu 12	Artikolu 67
Artikolu 30	Artikolu 68
Artikolu 31	Artikolu 69
Artikolu 39	Artikolu 70 (1) sa (5)
-	Artikolu 70 (6)
Artikolu 40	Artikolu 71
Artikolu 41	Artikolu 72
-	Artikolu 72(5)
Artikolu 41(5) sa (9)	Artikolu 72 (6) sa (10)
Artikolu 41 (10) sa (17)	Artikolu 73 (1) sa (8)
Artikolu 42 (1) sa (4)	Artikolu 74 (1) sa (4)
-	Artikolu 74 (5)
Artikolu 42 (6)	Artikolu 74 (6)
Artikolu 43	Artikolu 75
Artikolu 44	Artikolu 76
Artikolu 46	Artikolu 77
Artikolu 47	Artikolu 78
Artikolu 48a	Artikolu 79

-	Artikolu 80
Artikolu 49a	Artikolu 81
Artikolu 49b	Artikolu 82
-	Artikolu 83
-	Artikolu 84
-	Artikolu 85
-	Artikolu 86
Artikolu 54	Artikolu 87
Artikolu 53	Artikolu 88
Artikolu 55	Artikolu 89
Artikolu 56	Artikolu 90
Anness I	Anness I
-	Anness II
-	Anness III
Anness II	Anness IV
